

საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023
წლის ბიუჯეტებისა და ავტონომიური
რესპუბლიკების 2023 წლის რესპუბლიკური
ბიუჯეტების შესრულების

მიმოხილვა

საქართველოს პარლამენტის
საბიუჯეტო ოფისი

2024
ნოემბერი

სარჩევი

ძირითადი მაჩვენებლები.....	4
1. საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის ბიუჯეტების შესრულებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტების შესრულების ზოგადი მიმოხილვა	5
2. საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის ბიუჯეტების შესრულების მიმოხილვა.....	9
შემოსულობები	9
შემოსავლები.....	11
არაფინანსური აქტივების კლება	14
ფინანსური აქტივების კლება	14
გადასახდელები	15
ხარჯები.....	16
არაფინანსური აქტივების ზრდა	18
ვალდებულებების კლება	18
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია	19
ნაშთის ცვლილება	19
2.1 ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტი	20
შემოსულობები	20
გადასახდელები	23
ნაშთის ცვლილება	25
2.2 აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტები	26
შემოსულობები	26
გადასახდელები	29
ნაშთის ცვლილება	31
2.3 კახეთის მხარე	32
შემოსულობები	32
გადასახდელები	35
ნაშთის ცვლილება	37
2.4 იმერეთის მხარე.....	38
შემოსულობები	38
გადასახდელები	41
ნაშთის ცვლილება	43
2.5 სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარე	44
შემოსულობები	44
გადასახდელები	47
ნაშთის ცვლილება	49
2.6 შიდა ქართლის მხარე.....	50
შემოსულობები	50
გადასახდელები	53
ნაშთის ცვლილება	55

2.7 ქვემო ქართლის მხარე	56
შემოსულობები	56
გადასახდელები	59
ნაშთის ცვლილება	61
2.8 გურიის მხარე	62
შემოსულობები	62
გადასახდელები	65
ნაშთის ცვლილება	67
2.9 სამცხე - ჯავახეთის მხარე	68
შემოსულობები	68
გადასახდელები	71
ნაშთის ცვლილება	73
2.10 მცხეთა - მთიანეთის მხარე	74
შემოსულობები	74
გადასახდელები	77
ნაშთის ცვლილება	79
2.11 რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარე	80
შემოსულობები	80
გადასახდელები	83
ნაშთის ცვლილება	85
2.12 აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტი - აჭარის მუნიციპალიტეტი	86
შემოსულობები	86
გადასახდელები	88
ნაშთის ცვლილება	89
3. ავტონომიური რესპუბლიკების 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტების შესრულების მიმოხილვა	90
3.1 აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა	90
შემოსულობები	90
გადასახდელები	92
ნაშთის ცვლილება	94
3.2 აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკა	95
შემოსულობები	95
გადასახდელები	97
ნაშთის ცვლილება	98
დანართი: საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტების შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება (მლნ ლარი)	99

ძირითადი მაჩვენებლები (მლნ ლარი)

	მუნიციპალიტეტები და ავტონომიურები	მ.შ. მუნიციპალიტეტები	მ.შ. ავტონომიურები
შემოსულობები	5,018.9 მლნ ლარი	4,447.6 მლნ ლარი	571.3 მლნ ლარი
გადასახდელები	4,972.4 მლნ ლარი	4,411.8 მლნ ლარი	560.6 მლნ ლარი
ნაშთის ცვლილება	46.5 მლნ ლარი	35.8 მლნ ლარი	10.7 მლნ ლარი

მხარეების მიხედვით მუნიციპალიტეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების შემოსულობები 2023 წელს

თბილისი	1,786.7
აჭარა	521.2
კახეთი	284.2
იმერეთი	457.1
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	327.1
შიდა ქართლი	205.9
ქვემო ქართლი	339.5
გურია	129.5
სამცხე-ჯავახეთი	178.2
მცხეთა-მთიანეთი	138.7
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	78.2
აფხაზეთი	1.4
აჭარის ა.რ.	542.6
აფხაზეთის ა.რ.	28.7

მხარეების მიხედვით მუნიციპალიტეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების გადასახდელები 2023 წელს

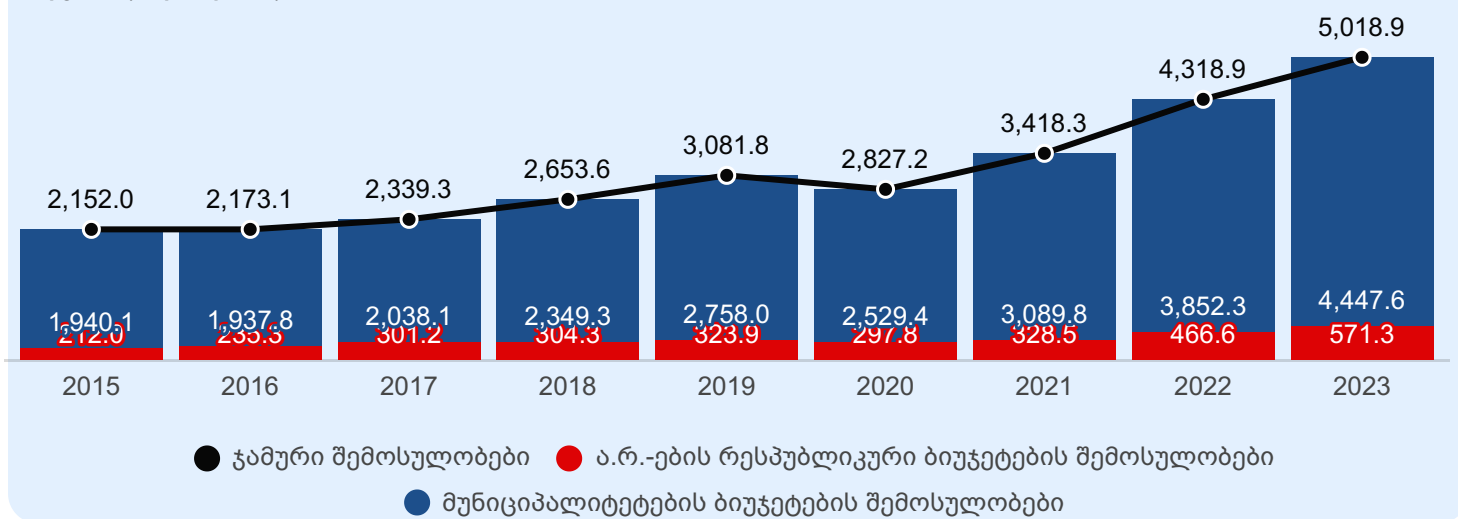
თბილისი	1,722.2
აჭარა	515.5
კახეთი	306.7
იმერეთი	471.4
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	324.7
შიდა ქართლი	210.5
ქვემო ქართლი	341.7
გურია	136.4
სამცხე-ჯავახეთი	166.4
მცხეთა-მთიანეთი	134.3
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	80.5
აფხაზეთი	1.4
აჭარის ა.რ.	532.3
აფხაზეთის ა.რ.	28.3

1. საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის ბიუჯეტების შესრულებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტების შესრულების ზოგადი მიმოხილვა

2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების ჯამურმა შემოსულობებმა 5,018.9 მლნ ლარი შეადგინა (მ.შ. მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების შემოსულობები 4,447.6 მლნ ლარი, ხოლო ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების შემოსულობები 571.3 მლნ ლარი), რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (4,318.9 მლნ ლარი) 700.0 მლნ ლარით აღემატება.

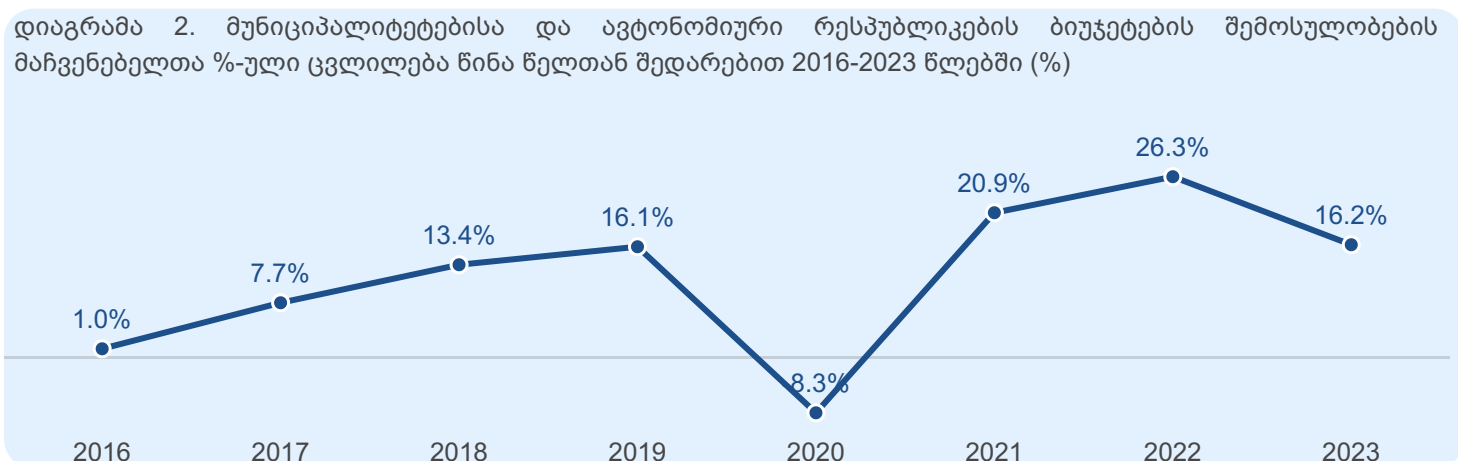
ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია მუნიციპალიტეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების შემოსულობები 2015-2023 წლებში.

დიაგრამა 1. მუნიციპალიტეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების შემოსულობები 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი)

2016-2019 წლებში ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტებისა და საქართველოს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების ჯამური შემოსულობები მუდმივი ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა, თუმცა 2020 წლისთვის, 2019 წელთან შედარებით, აღნიშნული მაჩვენებელი 8.3%-ით არის შემცირებული. 2021-2023 წლებში ზრდის ტენდენცია გაგრძელდა და 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით, შემოსულობები 16.2%-ით გაიზარდა. 2016-2023 წლებში შემოსულობების ზრდის საშუალო ტემპი კი 11.7%-ს შეადგენდა.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია მუნიციპალიტეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების შემოსულობების მაჩვენებელთა %-ული ცვლილება წინა წელთან შედარებით 2016-2023 წლებში.

2022 წელთან შედარებით, 2023 წელს შემოსულობების ზრდა (700.0 მლნ ლარით) დაკავშირებულია ერთი მხრივ შემოსავლების კომპონენტის 724.8 მლნ ლარით ზრდასთან, ხოლო მეორე მხრივ, შემოსულობების დანარჩენი კომპონენტების - ვალდებულებების ზრდა (22.0 მლნ ლარით), არაფინანსური აქტივების კლება (2.6 მლნ ლარით) და ფინანსური აქტივების კლება (0.3 მლნ ლარით) - შემცირებასთან.

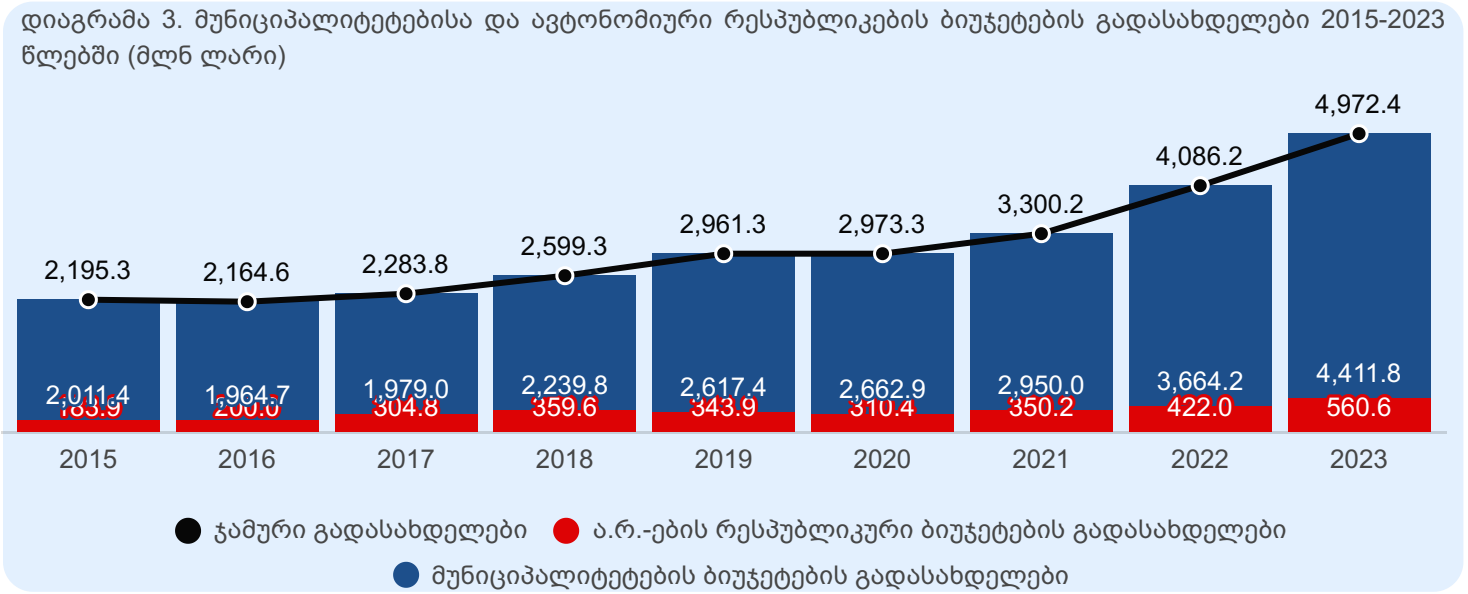
კერძოდ, მუნიციპალიტეტების ფარგლებში შემოსულობები გაზრდილია 595.2 მლნ ლარით, მ.შ. შემოსავლების კომპონენტის ზრდამ 602.6 მლნ ლარი შეადგინა, თუმცა შემცირებულია არაფინანსური აქტივების კლების (5.1 მლნ ლარით), ვალდებულებების ზრდისა (2.0 მლნ ლარით) და ფინანსური აქტივების კლების (0.3 მლნ ლარით) მაჩვენებლები.

რაც შეეხება, ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკურ ბიუჯეტებს, აღნიშნული ბიუჯეტების შემოსულობები, 2022 წელთან შედარებით, გაზრდილია 104.7 მლნ ლარით, რომელიც დაკავშირებულია შემოსავლებისა (122.1 მლნ ლარით) და არაფინანსური აქტივების კლების (2.6 მლნ ლარით) კომპონენტების ზრდასთან, თუმცა შემცირებულია ვალდებულებების ზრდისა (20.0 მლნ ლარით) და ფინანსური აქტივების კლების (28 ლარით) კომპონენტები.

ცხრილი 1. საქართველოს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების 2022-2023 წლების შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით (მლნ ლარი)

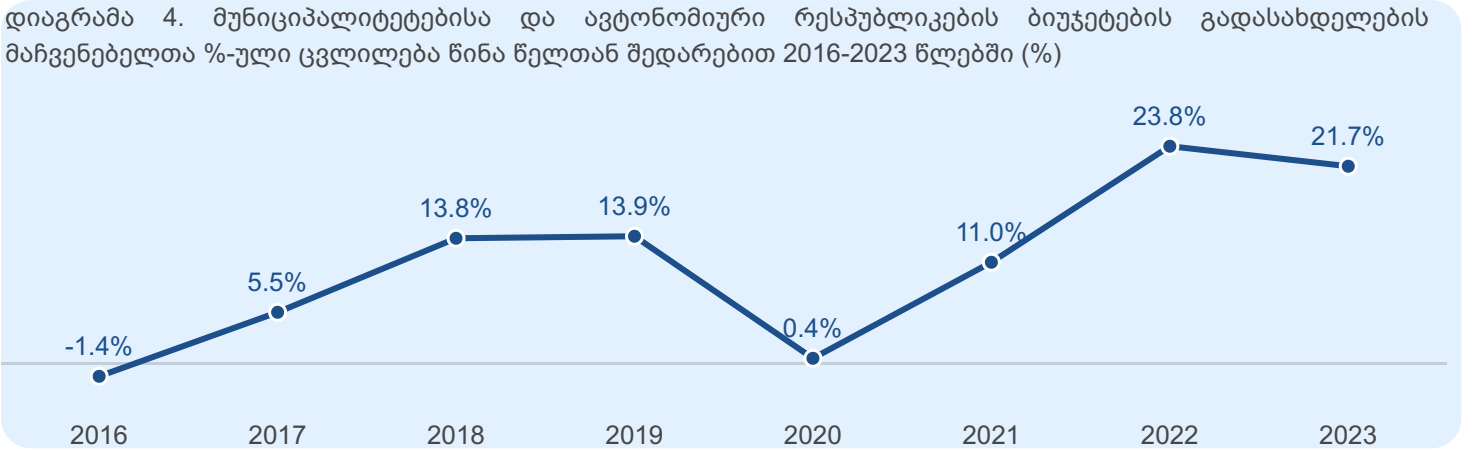
დასახელება	2022 წელი	მ.შ. მუნიციპა ლიტეტები	მ.შ. ავტონო მიურები	2023 წელი	მ.შ. მუნიციპა ლიტეტები	მ.შ. ავტონო მიურები	ჯამური სხვაობა	მ.შ. მუნიციპა ლიტეტები	მ.შ. ავტონო მიურები
შემოსულობები	4,318.9	3,852.3	466.6	5,018.9	4,447.6	571.3	700.0	595.2	104.7
შემოსავლები	4,063.8	3,651.8	412.0	4,788.6	4,254.5	534.1	724.8	602.6	122.1
არაფინანსური აქტივების კლება	232.7	198.1	34.6	230.2	193.0	37.2	-2.6	-5.1	2.6
ფინანსური აქტივების კლება	0.4	0.4	0.00003	0.1	0.1	0.0	-0.3	-0.3	-0.00003
ვალდებულებების ზრდა	22.0	2.0	20.0	0.02	0.02	0.0	-22.0	-2.0	-20.0

რაც შეეხება გადასახდელებს, 2023 წელს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების ჯამურმა გადასახდელებმა 4,972.4 მლნ ლარი შეადგინა (მ.შ. მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების გადასახდელები 4,411.8 მლნ ლარი, ხოლო ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების გადასახდელები 560.6 მლნ ლარი), რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (4,086.2 მლნ ლარი) 886.2 მლნ ლარით აღემატება.

2017-2023 წლებში საქართველოს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების ჯამური გადასახდელები, ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა, მხოლოდ 2016 წელს დაფიქსირდა კლება 2015 წლის მაჩვენებელთან შედარებით. 2016-2023 წლებში გადასახდელების ზრდის საშუალო ტემპი 11.1%-ს შეადგენს, 2023 წლისთვის კი აღნიშნული მაჩვენებელი 21.7%-ით განისაზღვრა.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია მუნიციპალიტეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების გადასახდელების მაჩვენებელთა %-ული ცვლილება წინა წელთან შედარებით 2016-2023 წლებში

2022 წელთან შედარებით, 2023 წელს გადასახდელების ზრდა (886.2 მლნ ლარით) დაკავშირებულია გადასახდელების სამი კომპონენტის - ხარჯების (553.8 მლნ ლარით), არაფინანსური აქტივების ზრდისა (301.1 მლნ ლარით) და ვალდებულებების კლების (31.3 მლნ ლარით) - ზრდასთან. ფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის ფარგლებში კი, როგორც 2023 წელს, ასევე, 2022 წელს არ მომხდარა სახსრების ათვისება.

მუნიციპალიტეტების ფარგლებში გადასახდელები გაზრდილია 747.6 მლნ ლარით, მ.შ. ხარჯების კომპონენტის ზრდამ 440.2 მლნ ლარი შეადგინა, არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტი გასული წლის მაჩვენებელს 281.3 მლნ ლარით აღემატება, ხოლო ვალდებულებების კლების მაჩვენებელმა 26.2 მლნ ლარით გადააჭარბა 2022 წლის მონაცემს.

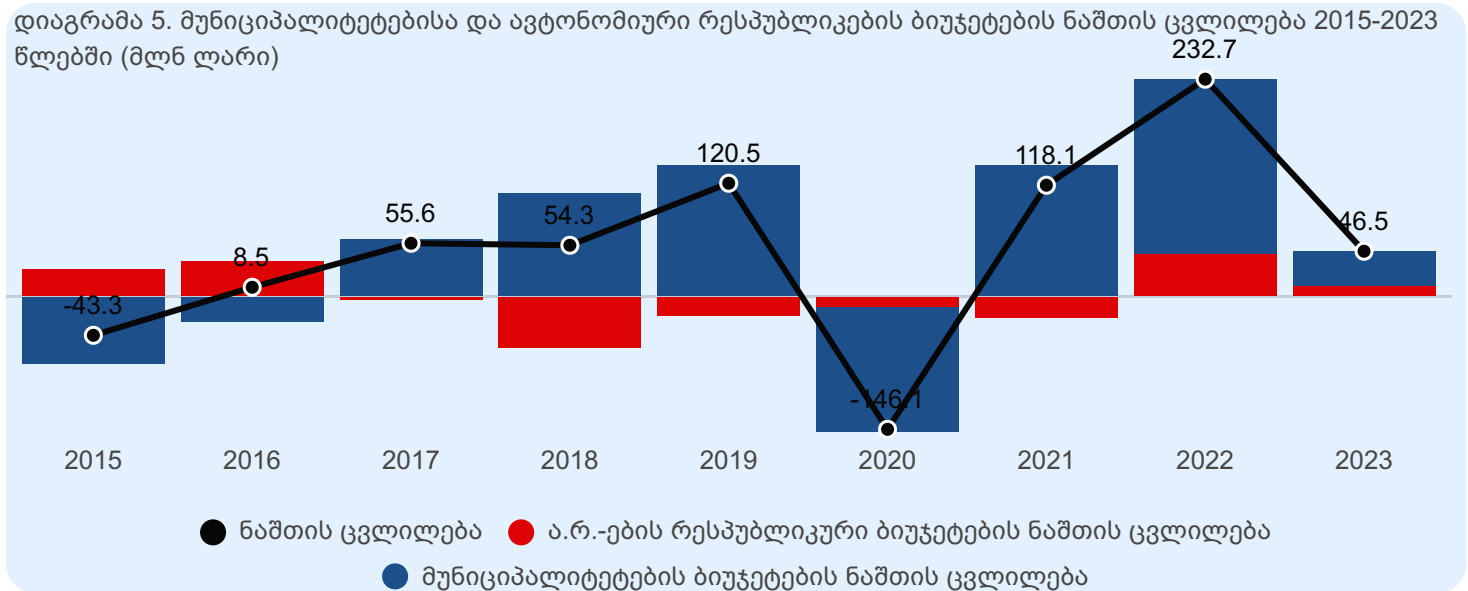
რაც შეეხება, ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკურ ბიუჯეტებს, აღნიშნული ბიუჯეტების გადასახდელები, 2022 წელთან შედარებით, გაზრდილია 138.5 მლნ ლარით, მ.შ. ხარჯები გაზრდილია 113.5 მლნ ლარით, არაფინანსური აქტივების ზრდა - 19.8 მლნ ლარით, ხოლო ვალდებულებების კლება - 5.2 მლნ ლარით.

ცხრილი 2. საქართველოს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების 2022-2023 წლების გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით (მლნ ლარი)

დასახელება	2022 წელი	მ.შ. მუნიციპალიტეტები	მ.შ. ავტონომიური	2023 წელი	მ.შ. მუნიციპალიტეტები	მ.შ. ავტონომიური	ჯამური სხვაობა	მ.შ. მუნიციპალიტეტები	მ.შ. ავტონომიური
გადასახდელები	4,086.2	3,664.2	422.0	4,972.4	4,411.8	560.6	886.2	747.6	138.5
ხარჯები	2,826.3	2,489.0	337.3	3,380.0	2,929.2	450.8	553.8	440.2	113.5
არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,209.5	1,127.7	81.8	1,510.6	1,409.0	101.6	301.1	281.3	19.8
ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებების კლება	50.4	47.4	3.0	81.7	73.6	8.2	31.3	26.2	5.2

2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების ჯამური შემოსულობებისა (5,018.9 მლნ ლარი) და ჯამური გადასახდელების (4,972.4 მლნ ლარი) გათვალისწინებით ნაშთის ცვლილებამ (დაგროვებამ) 46.5 მლნ ლარი შეადგინა (მ.შ. მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 35.8 მლნ ლარი, ხოლო ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 10.7 მლნ ლარი).

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტების ნაშთის ცვლილება 2015-2023 წლებში.

2. საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის ბიუჯეტების შესრულების მიმოხილვა

2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

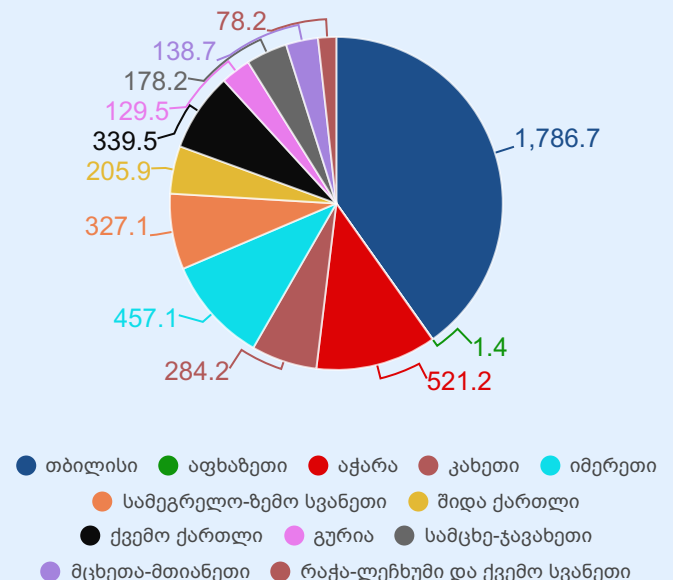
- შემოსულობებმა ჯამურად 4,447.6 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 595.2 მლნ ლარით (15.5%-ით) აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს (3,852.3 მლნ ლარი);
- გადასახდელებმა ჯამურად 4,411.8 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (3,664.2 მლნ ლარი) 747.6 მლნ ლარით, 20.4%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 35.8 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობებმა ჯამურად 4,447.6 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 595.2 მლნ ლარით (15.5%-ით) აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს (3,852.3 მლნ ლარი). 2023 წელს მიღებული შემოსულობებიდან ყველაზე დიდი წილი მოდის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტზე (40.2%) და 1,786.7 მლნ ლარს შეადგენს, ხოლო ყველაზე მცირე წილი მოდის აფხაზეთის (მოიცავს მხოლოდ აჭარის მუნიციპალიტეტს) მხარეზე (0.03%) და 1.4 მლნ ლარს შეადგენს.

2023 წელს მთლიანი შემოსულობების ძირითადი წილი (95.7%) მოდის შემოსავლებზე - 4,254.5 მლნ ლარის ოდენობით, არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულია მთლიანი შემოსულობების 4.3% - 193.0 მლნ ლარი, ფინანსური აქტივების კლებით მიღებულია 0.1 მლნ ლარი, ვალდებულებების ზრდით კი - 23.6 ათასი ლარი.

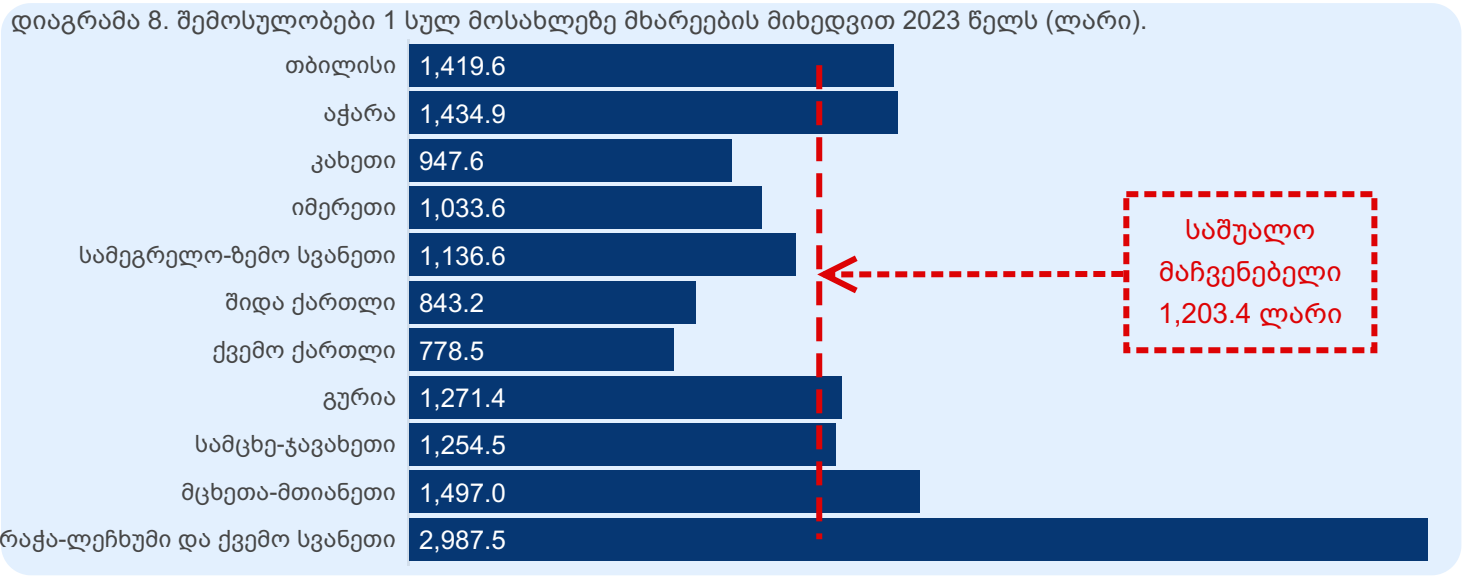
დიაგრამა 6. საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობები მხარეების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 7. საქართველოს მუნიციპალიტეტების შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

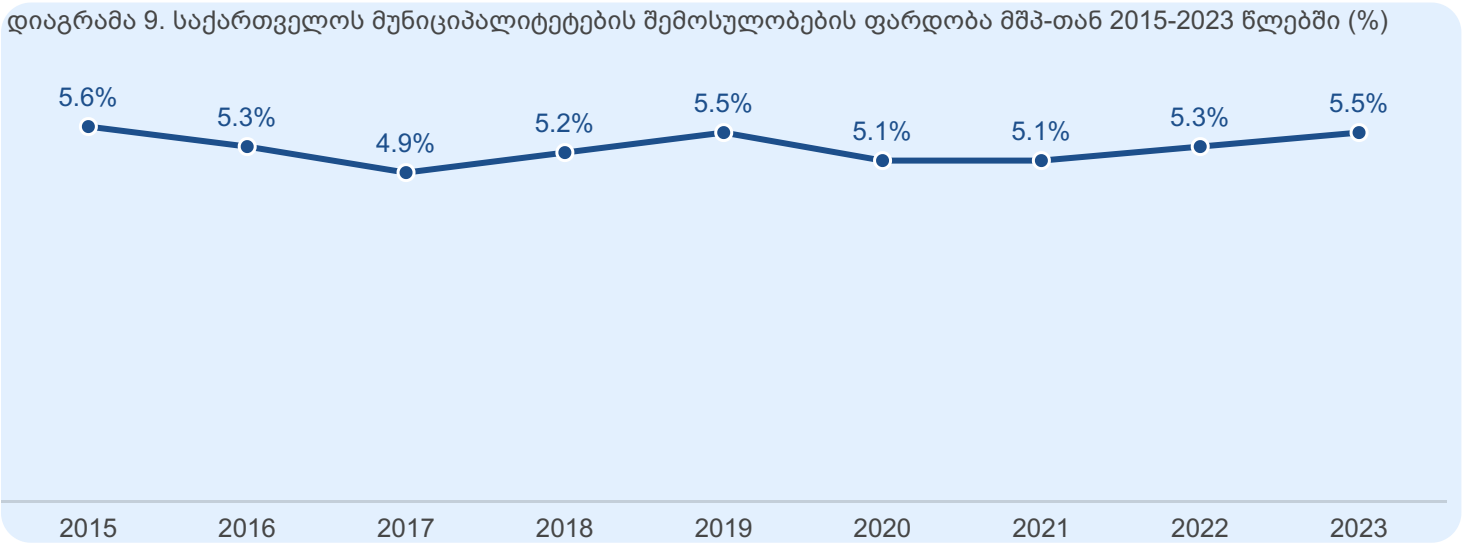

რაც შეეხება მხარეების მიხედვით 2023 წელს მიღებული შემოსულობების 1 სულ მოსახლეზე გაანგარიშებას^[1], რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის შემთხვევაში ფიქსირდება ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი - 2,987.5 ლარი 1 სულ მოსახლეზე, ხოლო ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა ქვემო ქართლის შემთხვევაში - 778.5 ლარი 1 სულ მოსახლეზე.

„დეცენტრალიზაციის 2020–2025 წლების სტრატეგიისა და დეცენტრალიზაციის სტრატეგიის განხორციელების 2020-2021 წლების სამოქმედო გეგმის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 31 დეკემბრის № 678 დადგენილებით დამტკიცებული დეცენტრალიზაციის 2020–2025 წლების სტრატეგიის მე-2 სტრატეგიული მიზნის - „ადგილობრივი თვითმმართველობის უზრუნველყოფა შესაბამისი მატერიალური და ფინანსური რესურსებით“ – 2.1 ამოცანის - „ადგილობრივი თვითმმართველობის საკუთარი შემოსულობების თანმიმდევრული ზრდის ხელშეწყობა“ - მიხედვით: 2025 წლისათვის „კანონმდებლობით განისაზღვრება ადგილობრივი თვითმმართველობების საერთო შემოსულობების წილი, რომელიც იქნება მთლიანი შიდა პროდუქტის არანაკლებ 7 პროცენტზე.“

2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების შემოსულობების ფარდობა მთლიან შიდა პროდუქტთან 5.5%-ს შეადგენს, რაც 2020-2022 წლებთან შედარებით გაზრდილია.

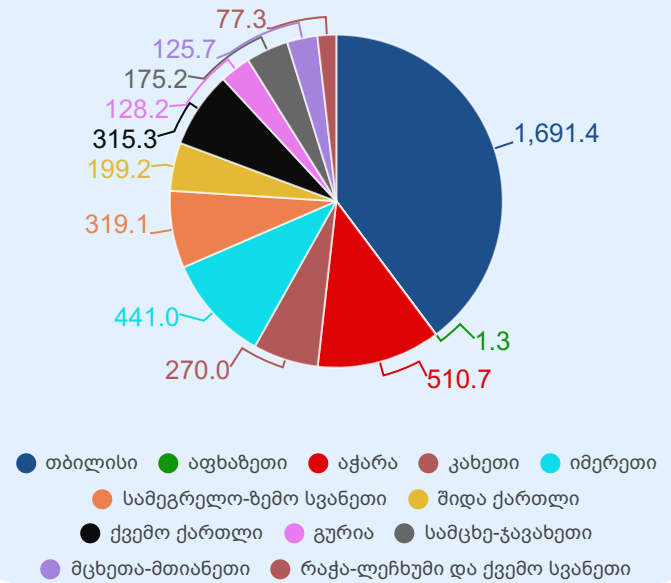
[1] წარმოდგენილ დოკუმენტში მოსახლეობის რაოდენობა აღებულია საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის - „საქსტატის“ მონაცემების საფუძველზე 2024 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

შემოსავლები

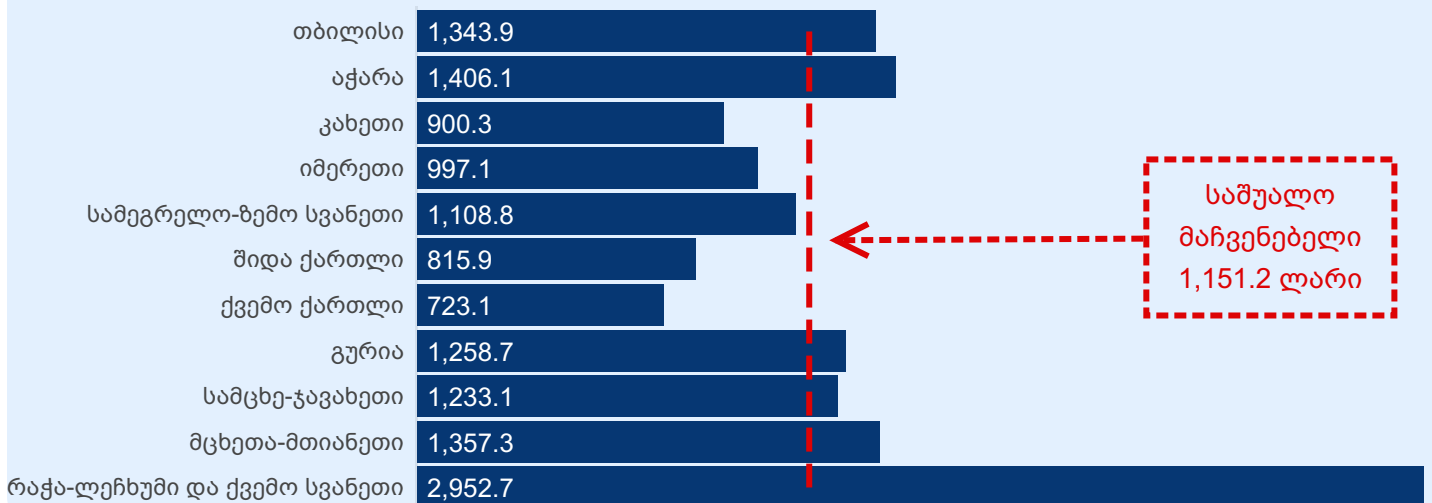
2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 4,254.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 602.6 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის მაჩვენებელზე. მსგავსად შემოსულობებისა, 2023 წელს მიღებული შემოსავლების ყველაზე დიდი წილი მოდის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტზე (შემოსავლების 39.8%), ხოლო ყველაზე მცირე - აფხაზეთის მხარეზე (შემოსავლების 0.03%).

მსგავსად შემოსულობებისა, 2023 წელს მიღებული შემოსავლების 1 სულ მოსახლეზე გაანგარიშებას, ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის შემთხვევაში - 2,952.7 ლარი 1 სულ მოსახლეზე, ხოლო ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა ქვემო ქართლის შემთხვევაში - 723.1 ლარი 1 სულ მოსახლეზე.

დიაგრამა 10. საქართველოს მუნიციპალიტეტების შემოსავლები მხარეების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

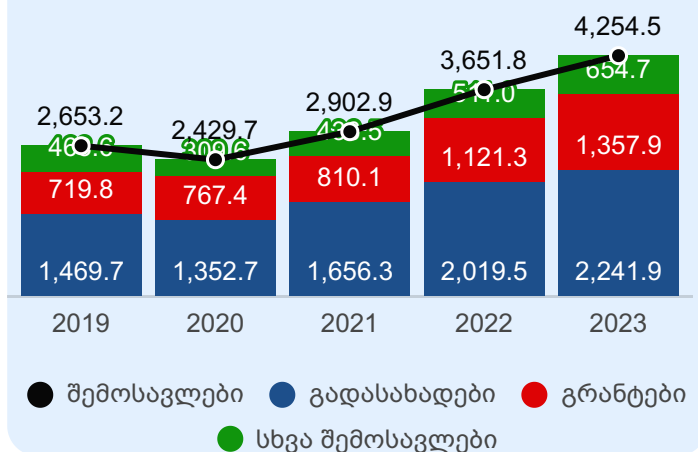

დიაგრამა 11. შემოსავლები 1 სულ მოსახლეზე მხარეების მიხედვით 2023 წელს (ლარი)

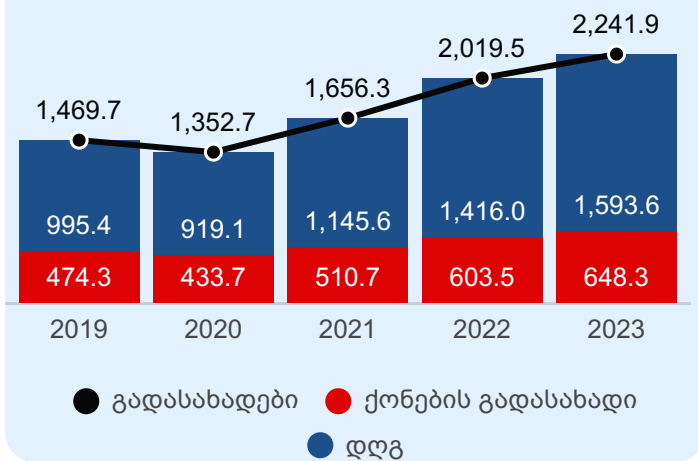
2022 წელთან შედარებით, 2023 წელს მუნიციპალიტეტების შემოსავლების მატება მოდის მისი ყველა კომპონენტის მატებაზე. კერძოდ, საგადასახადო შემოსავლები გაზრდილია 222.4 მლნ ლარით, გრანტები - 236.6 მლნ ლარით, ხოლო სხვა შემოსავლების სახით მიღებული შემოსავლები გაზრდილია 143.7 მლნ ლარით.

დიაგრამა 12. საქართველოს მუნიციპალიტეტების შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

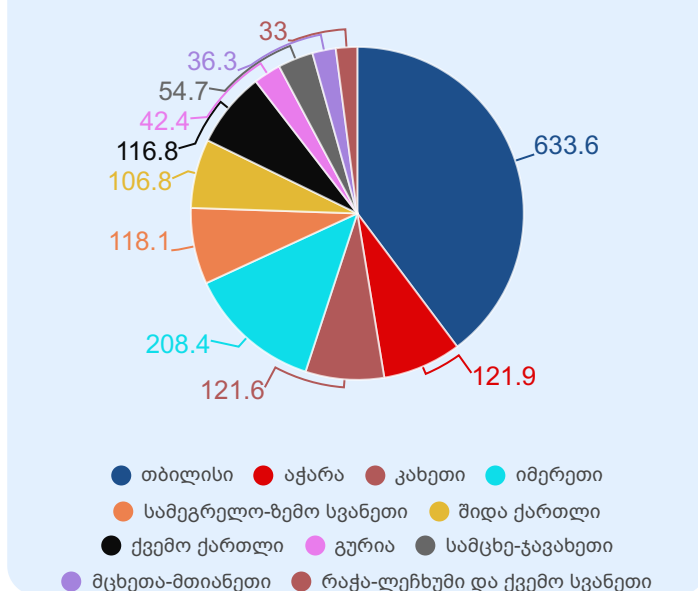
2023 წელს მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა 2,241.9 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც დღგ-დან მიღებულია 1,593.6 მლნ ლარი, ხოლო ქონების გადასახადიდან - 648.3 მლნ ლარი (მ.შ. საქართველოს საწარმოთა ქონების (გარდა მიწისა) გადასახადიდან მიღებულია 487.0 მლნ ლარი, ხოლო არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადმა 73.2 მლნ ლარი შეადგინა).

დიაგრამა 13. საქართველოს მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

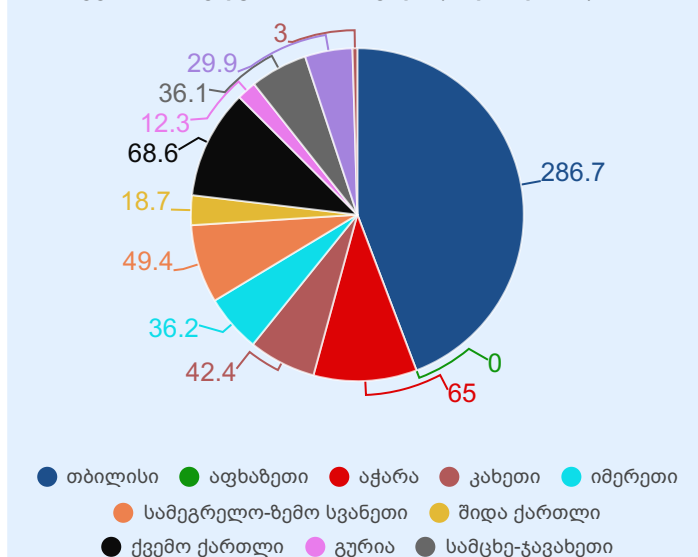
რაც შეეხება გადასახადის სახეებიდან მიღებულ შემოსავლებს მხარეების მიხედვით, დღგ-დან მიღებული შემოსავლის (1,593.6 მლნ ლარი) ყველაზე დიდი წილი (39.8%) მოდის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტზე 633.6 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო ყველაზე მცირე წილი (2.1%) - რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარეზე 33.0 მლნ ლარის ოდენობით.

დიაგრამა 14. საქართველოს მუნიციპალიტეტების დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მხარეების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

აღსანიშნავია, რომ აფხაზეთის მხარის შემთხვევაში ადგილი არ ჰქონია დღგ-დან შემოსავლის მიღებას 2023 წელს.

დიაგრამა 15. საქართველოს მუნიციპალიტეტების ქონების გადასახადიდან მიღებული შემოსავალი მხარეების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

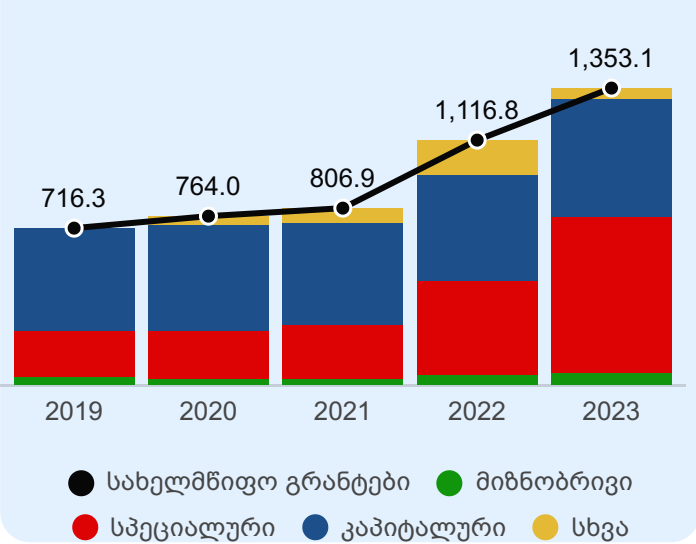
2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების მიერ მობილიზებულმა ქონების გადასახადმა 648.3 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც ყველაზე დიდი წილი (44.2%) მოდის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტზე 286.7 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო ყველაზე მცირე წილი (0.5%) - რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტებზე 3.0 მლნ ლარის ოდენობით.

აღსანიშნავია, რომ აფხაზეთის მხარის შემთხვევაში ქონების გადასახადის სახით მობილიზებულია 1.2 ათასი ლარი.

2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 1,357.9 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 1,353.1 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, 3.8 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ხოლო 0.9 მლნ ლარი - უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან.

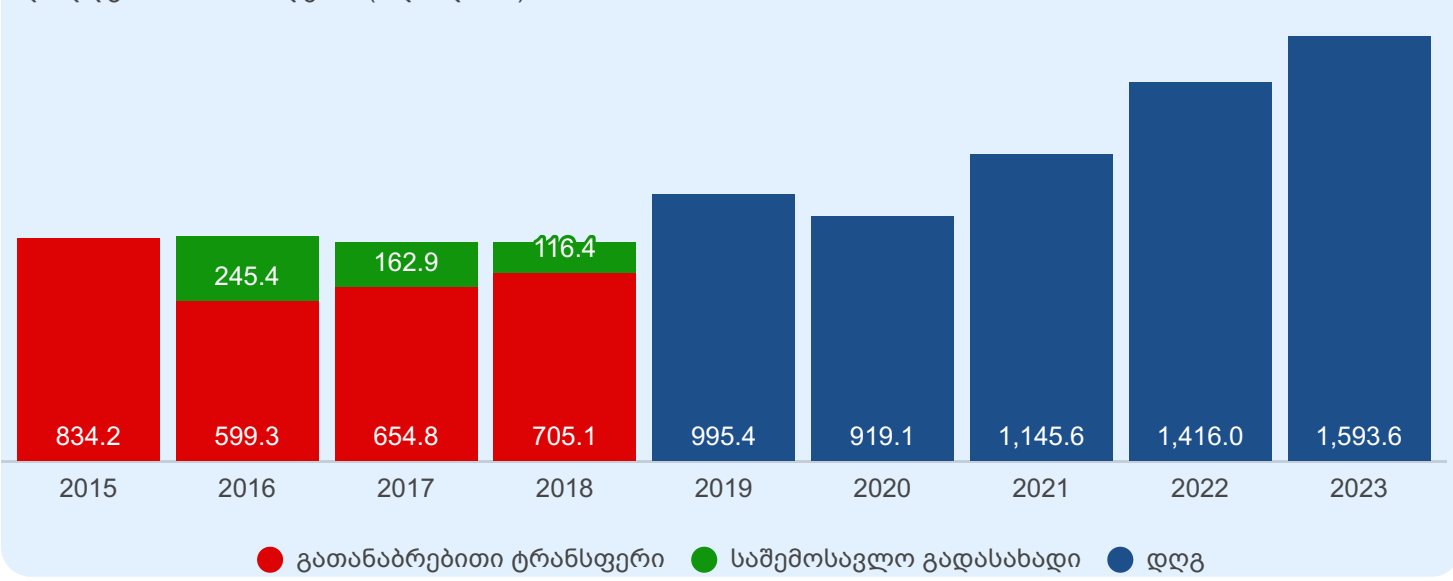
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (1,353.1 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 538.3 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 712.5 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 58.3 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 44.0 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 16. სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

საგადასახადო შემოსავლებისა და გრანტების ანალიზისას საინტერესოა 2018 წლის ბოლოს საბიუჯეტო და ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსებში განხორციელებული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსავლების გასული წლების მაჩვენებლებთან შედარება. კერძოდ, აღნიშნული ცვლილებების მიხედვით 2019 წლიდან გათანაბრებითი ტრანსფერისა და სხვადასხვა სახის შემოსავლიდან^[2] საშემოსავლო გადასახადის ნაცვლად, მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებში მიიმართება მთლიანად მობილიზებული დღგ-ის 19% (საბიუჯეტო კოდექსით გათვალისწინებული ფორმულის მიხედვით). 2015-2018 წლებში მუნიციპალიტეტების შემოსავალი გათანაბრებითი ტრანსფერიდან და საშემოსავლო გადასახადიდან ჯამურად მერყეობდა 817.6 მლნ ლარიდან 844.7 მლნ ლარამდე. 2019 წელს, ზემოაღნიშნული შემოსავლის ნაცვლად, დღგ-დან მიღებულმა შემოსავალმა 995.4 მლნ ლარი შეადგინა, 2020 წელს - 919.1 მლნ ლარი, 2021 წელს - 1,145.6 მლნ ლარი, 2022 წელს - 1,416.0 მლნ ლარი, ხოლო 2023 წელს - 1,593.6 მლნ ლარი.

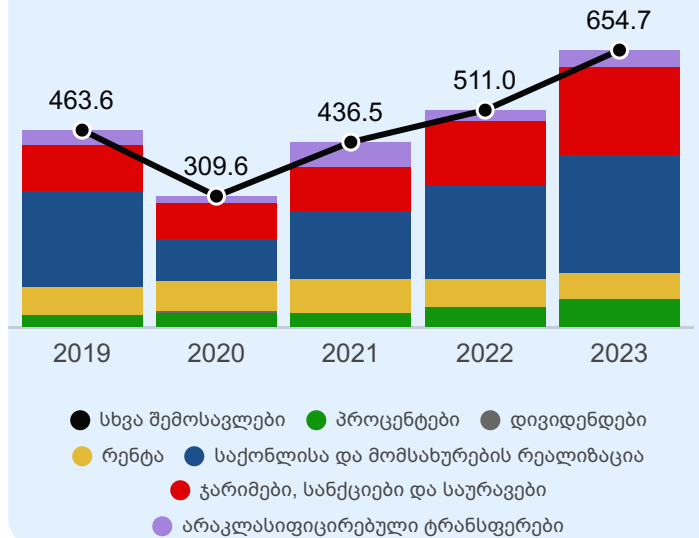
დიაგრამა 17. საქართველოს მუნიციპალიტეტების გათანაბრებითი ტრანსფერი, საშემოსავლო გადასახადი და დღგ 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი)

[2] მეწარმე ფიზიკურ პირთა საქმიანობით მიღებული შემოსავლებიდან; არარეზიდენტი პირების საშემოსავლო გადასახადი (ქონების რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლებიდან); ფიზიკური პირის მიერ მატერიალური აქტივების რეალიზაციით მიღებული ნამეტიდან; ფიზიკური პირისათვის ქონების ჩუქებიდან; ფიზიკური პირის მიერ ქონების მემკვიდრეობით მიღებიდან; ფიზიკური პირის მიერ ქონების იჯარით გაცემის შედეგად მიღებული შემოსავლებიდან. 2016-2018 წლებში ზემოაღნიშნული შემოსავლებიდან საშემოსავლო გადასახადი აღირიცხებოდა მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებში.

2023 წელს მუნიციპალიტეტების სხვა შემოსავლებმა 654.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მონაცემს (511.0 მლნ ლარი) 143.7 მლნ ლარით, 28.1%-ით, აღემატება. აღნიშნული მატება ძირითადად დაკავშირებულია საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან 59.3 მლნ ლარით, ხოლო ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან 55.5 მლნ ლარით მეტი შემოსავლების მიღებასთან. გარდა ამისა, წინა წელთან შედარებით გაზრდილია, ასევე, პროცენტები 17.8 მლნ ლარით და არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 16.5 მლნ ლარით. რაც შეეხება კლებას, რენტიდან მიღებული შემოსავალი შემცირებულია 5.4 მლნ ლარით, ხოლო დივიდენდები - 0.1 მლნ ლარით.

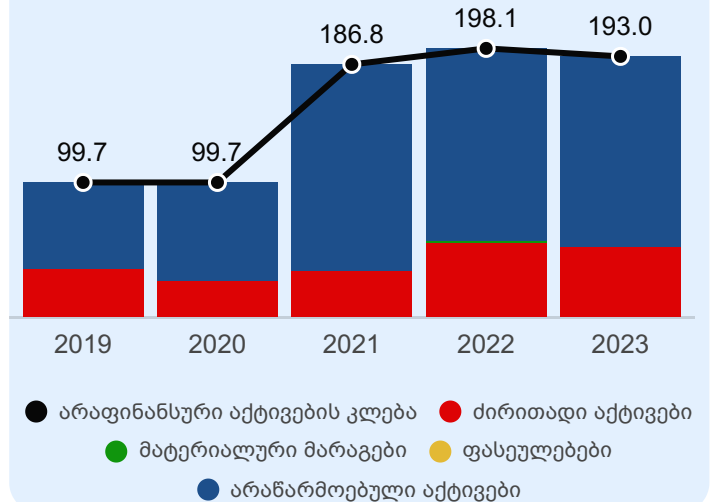
დიაგრამა 18. საქართველოს მუნიციპალიტეტების სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

არაფინანსური აქტივების კლება

საქართველოს მუნიციპალიტეტების არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 193.0 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 5.1 მლნ ლარით ნაკლებია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 140.6 მლნ ლარის და 51.2 მლნ ლარის ოდენობით. მატერიალური მარაგებიდან და ფასეულობებიდან მიღებული შემოსულობა კი შესაბამისად შეადგენს 1.2 მლნ ლარს და 36.4 ათას ლარს.

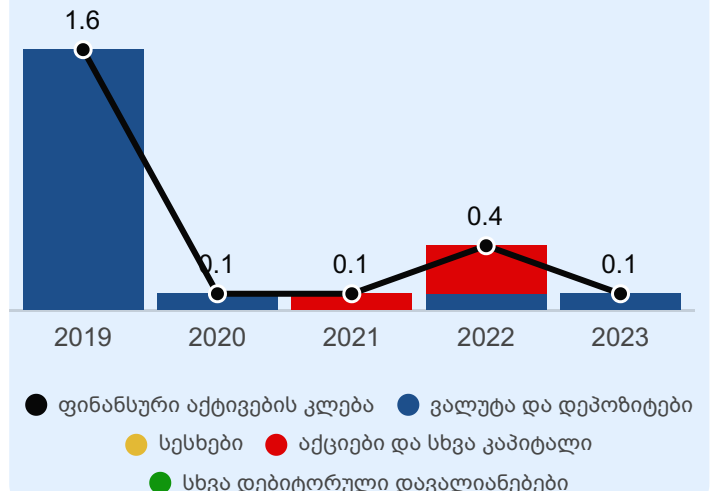
დიაგრამა 19. არაფინანსური აქტივების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

ფინანსური აქტივების კლება

საქართველოს მუნიციპალიტეტების ფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 0.1 მლნ ლარს შეადგენს, რაც გასულ წელთან შედარებით 0.3 მლნ ლარით ნაკლებია. 2023 წელს ფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის ვალუტა და დეპოზიტებზე.

დიაგრამა 20. ფინანსური აქტივების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

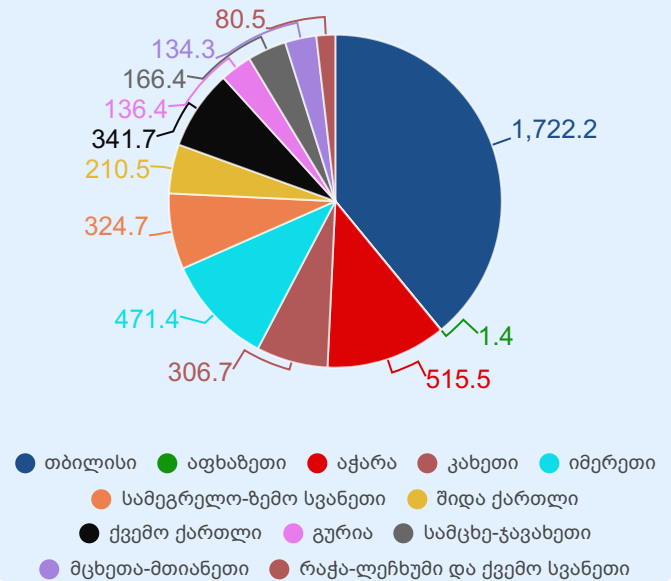

გადასახდელები

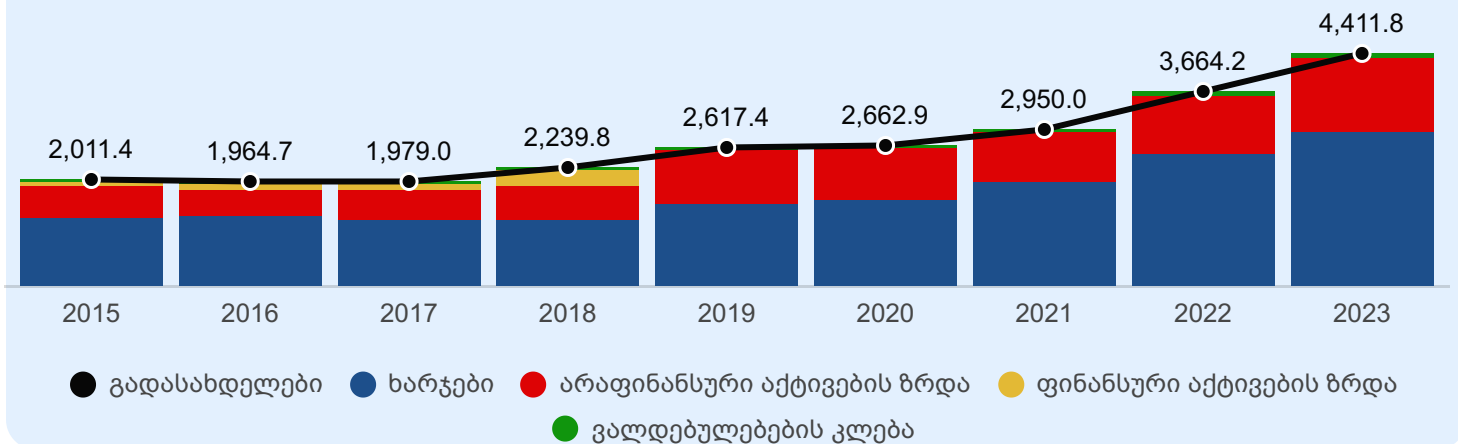
საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელებმა ჯამურად 4,411.8 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 747.6 მლნ ლარით (20.4%-ით) აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს (3,664.2 მლნ ლარი). 2023 წელს გაწეული გადასახდელებიდან ყველაზე დიდი წილი მოდის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტზე (39.0%) და 1,722.2 მლნ ლარს შეადგენს, ხოლო ყველაზე მცირე წილი მოდის აფხაზეთის (მოიცავს მხოლოდ აჭარის მუნიციპალიტეტს) მხარეზე (0.03%) და 1.4 მლნ ლარს შეადგენს.

რაც შეეხება გადასახდელების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, 2023 წელს ხარჯებმა 2,929.2 მლნ ლარი შეადგინა, არაფინანსური აქტივების ზრდამ - 1,409.0 მლნ ლარი, ხოლო ვალდებულებების კლებამ - 73.6 მლნ ლარი. 2023 წელს ფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის ფარგლებში არ მომხდარა სახსრების ათვისება.

დიაგრამა 21. საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელები მხარეების მიხედვით (მლნ ლარი).

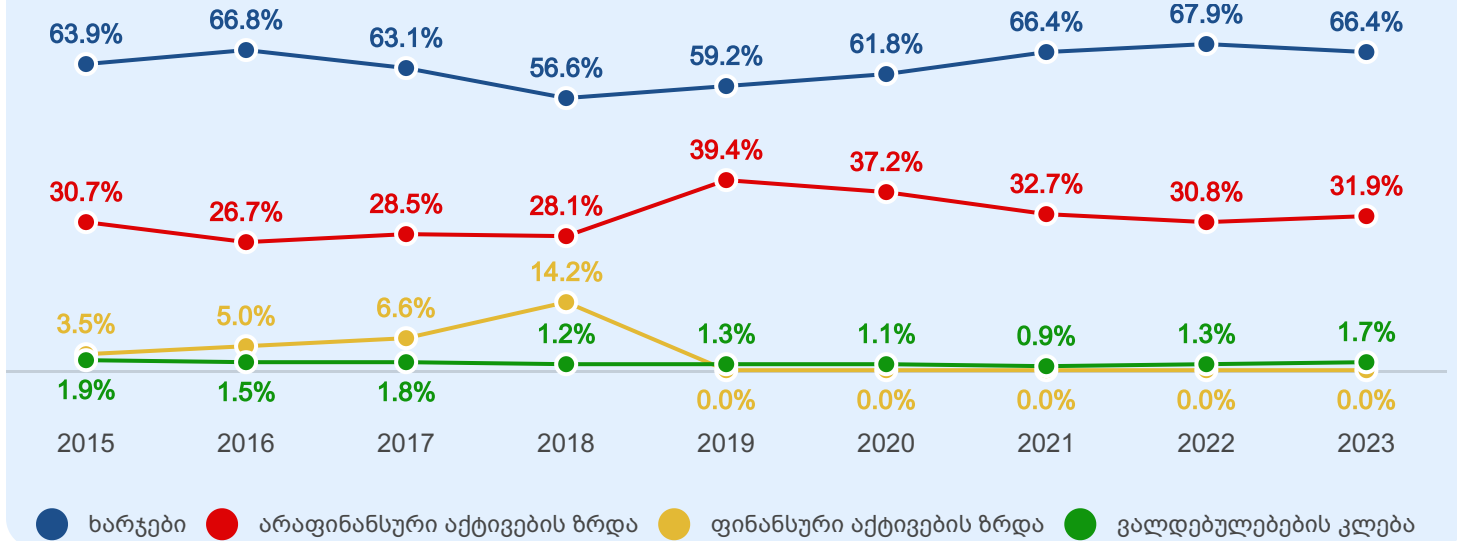
დიაგრამა 22. საქართველოს მუნიციპალიტეტების გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

როგორც დიაგრამაზეა წარმოდგენილი მუნიციპალიტეტების გადასახდელები 2015-2023 წლებში მუდმივი ზრდის ტენდენციით ხასიათდება (გარდა 2016 წლისა). 2023 წელს მუნიციპალიტეტების ჯამური გადასახდელები 2015 წლის მაჩვენებელს 2,400.4 მლნ ლარით აღემატება. 2016-2023 წლებში მუნიციპალიტეტების გადასახდელების საშუალო ზრდის ტემპი 10.7%-ს შეადგენს, ხოლო 2023 წლისთვის აღნიშნულმა მაჩვენებელმა 20.4% შეადგინა.

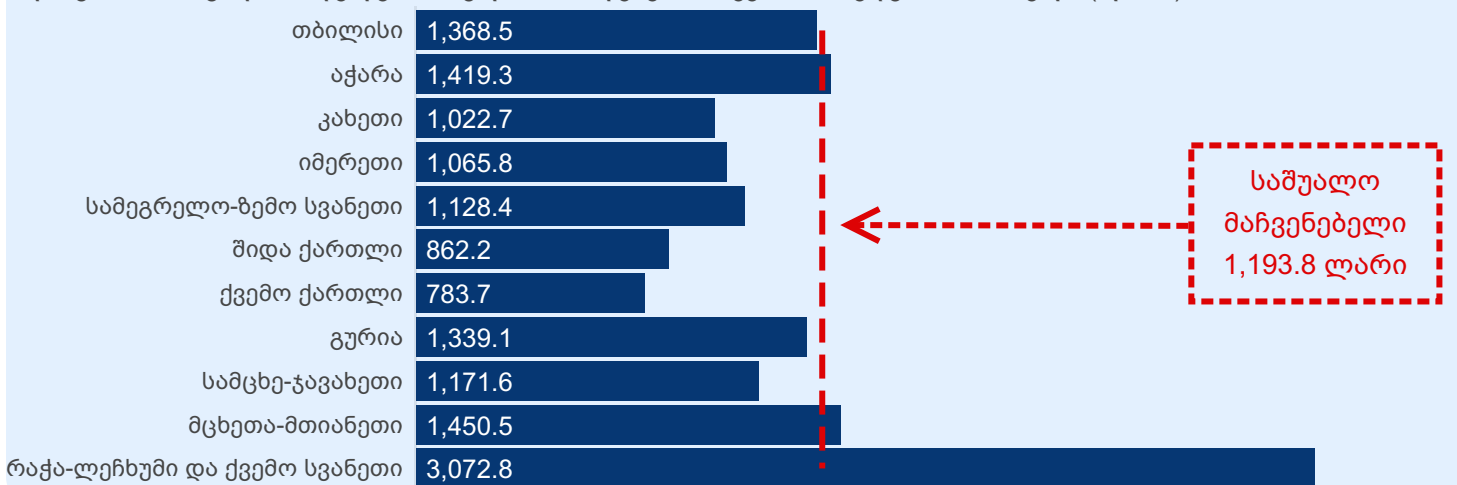
გარდა ამისა, საინტერესოა გადასახდელების კომპონენტების პროცენტული წილის მიმოხილვა მთლიან გადასახდელებში. 2015-2018 წლებში ხარჯების კომპონენტის წილი გადასახდელებში კლების ტენდენციით ხასიათდებოდა, თუმცა 2019-2022 წლებში მისი წილი გაიზარდა, ხოლო 2023 წლისთვის მცირედით შემცირდა და 66.4% შეადგინა. არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის წილი 2015-2019 წლებში ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა და მაქსიმუმს 2019 წელს მიაღწია (39.4%), 2020-2022 წლებში აღნიშნული კომპონენტის წილი შემცირების ტენდენციით ხასიათდებოდა, თუმცა 2023 წლისთვის გაიზარდა და 31.9%-ით განისაზღვრა.

დიაგრამა 23. საქართველოს მუნიციპალიტეტების გადასახდელების სტრუქტურა 2015-2023 წლებში (%).

რაც შეეხება მხარეების მიხედვით 2023 წელს გაწეული გადასახდელების 1 სულ მოსახლეზე გაანგარიშებას, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის შემთხვევაში ფიქსირდება ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი - 3,072.8 ლარი 1 სულ მოსახლეზე, ხოლო ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა ქვემო ქართლის შემთხვევაში - 783.7 ლარი 1 სულ მოსახლეზე.

დიაგრამა 24. გადასახდელები 1 სულ მოსახლეზე მხარეების მიხედვით 2023 წელს (ლარი).

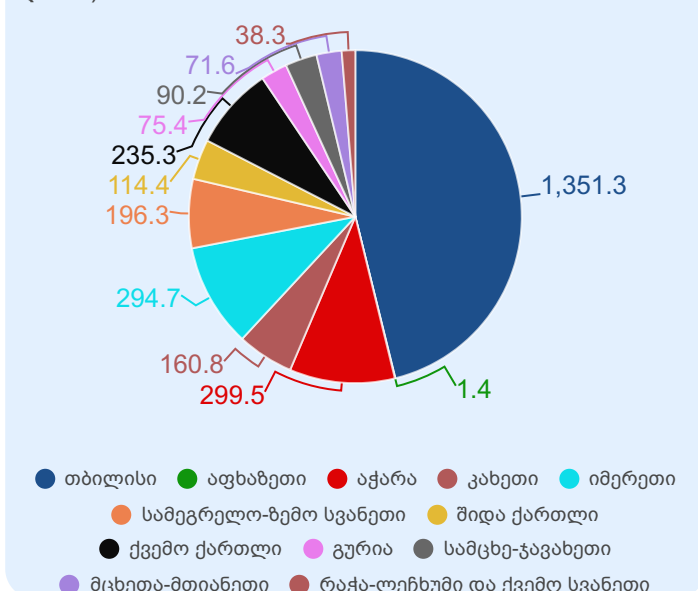

ხარჯები

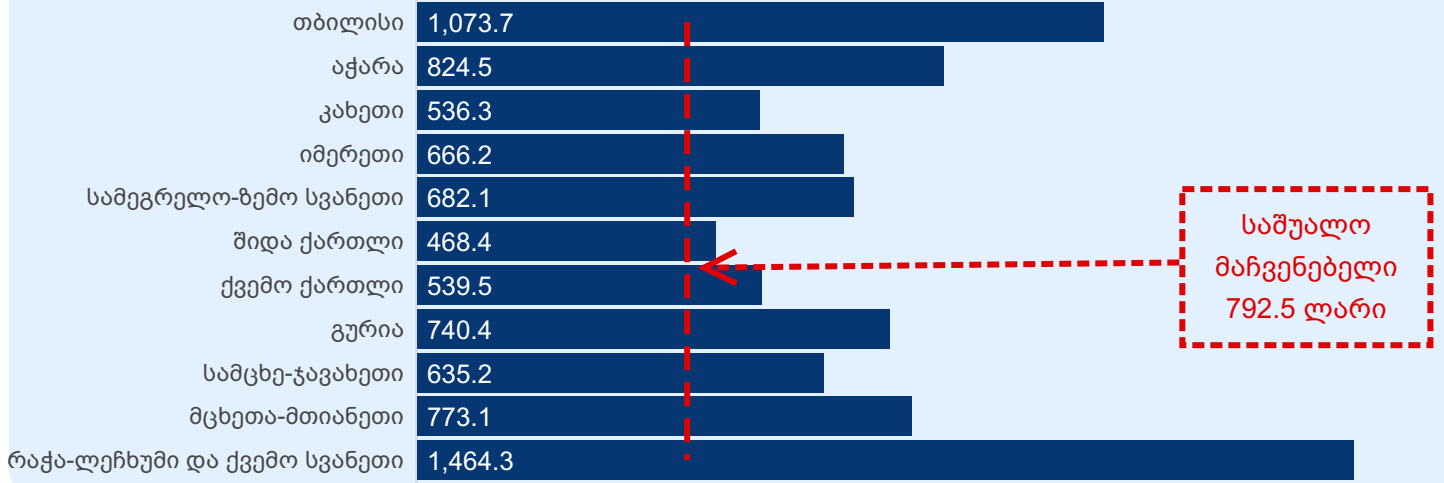
2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 2,929.2 მლნ ლარი შეადგინა და მსგავსად გადასახდელებისა 2023 წელს გაწეული ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 46.1%), ხოლო ყველაზე მცირე წილი - აფხაზეთის მხარეზე (ხარჯების 0.05%).

2023 წელს გაწეული ხარჯების 1 სულ მოსახლეზე გაანგარიშებას, ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის შემთხვევაში - 1,464.3 ლარი 1 სულ მოსახლეზე, ხოლო ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა შიდა ქართლის შემთხვევაში - 468.4 ლარი 1 სულ მოსახლეზე.

დიაგრამა 25. საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის ხარჯები მხარეების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 26. ხარჯები 1 სულ მოსახლეზე მხარეების მიხედვით 2023 წელს (ლარი).

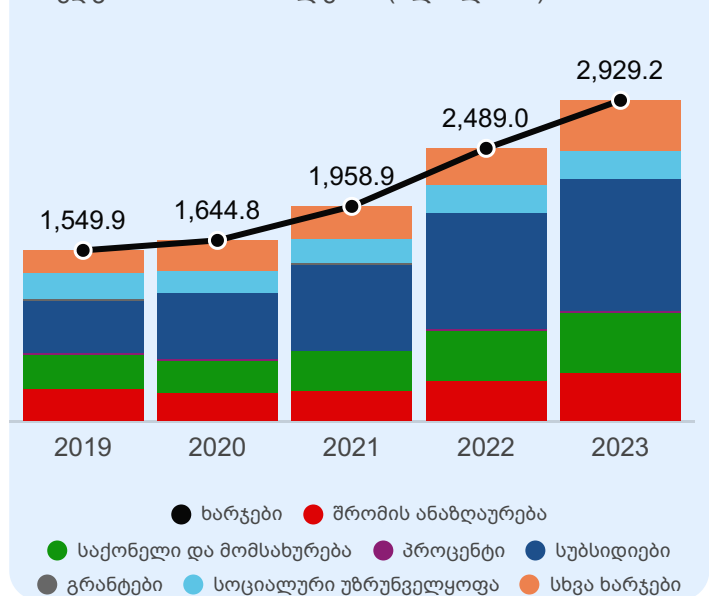

რაც შეეხება 2023 წელს მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების 41.0% მოდის სუბსიდიების მუხლზე (1,199.8 მლნ ლარი), შრომის ანაზღაურების მუხლზე 2023 წელს მიიმართა 437.9 მლნ ლარი (ხარჯების 14.9%), საქონელი და მომსახურების მუხლზე - 546.1 მლნ ლარი (ხარჯების 18.6%), სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ 257.6 მლნ ლარი შეადგინა (ხარჯების 8.8%), ხოლო სხვა ხარჯების შესრულებამ - 450.5 მლნ ლარი (ხარჯების 15.4%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მარგენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 25.8 მლნ ლარს და 11.7 მლნ ლარს.

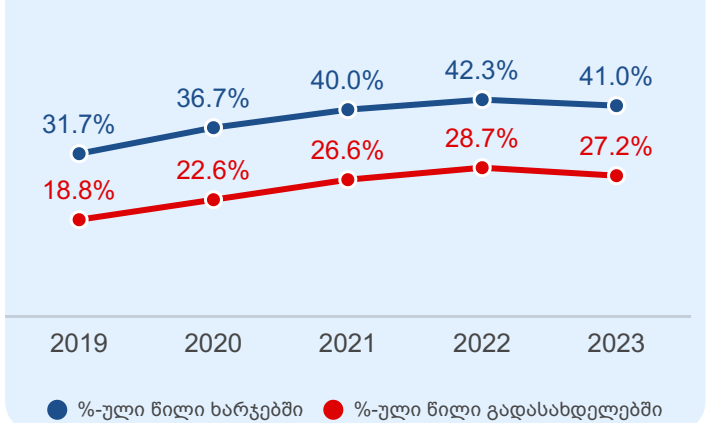
2023 წლის ხარჯების მოცულობა 2022 წლის მარგენებელს (2,489.0 მლნ ლარს) 440.2 მლნ ლარით აღემატება. აღნიშნული ზრდა ძირითადად დაკავშირებულია სუბსიდიებისა და სხვა ხარჯების მუხლების ზრდასთან, შესაბამისად 147.6 მლნ ლარით და 120.1 მლნ ლარით.

ხარჯების ყველაზე დიდი კომპონენტის, სუბსიდიების მუხლი როგორც წესი, მოიცავს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებზე/ არასამეწარმეო (არაკომერციულ) იურიდიულ პირებზე და სხვა სახელმწიფო არაფინანსურ საწარმოებზე გადაცემულ თანხებს. 2019-2023 წლებში მისი წილი მუნიციპალიტეტების ხარჯებში 31.7%-სა და 42.3%-ს შორის მერყეობდა, ხოლო გადასახდელებში - 18.8%-სა და 28.7%-ს შორის.

დიაგრამა 27. საქართველოს მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 28. სუბსიდიების წილი ხარჯებსა და გადასახდელებში 2019-2023 წლებში (%).

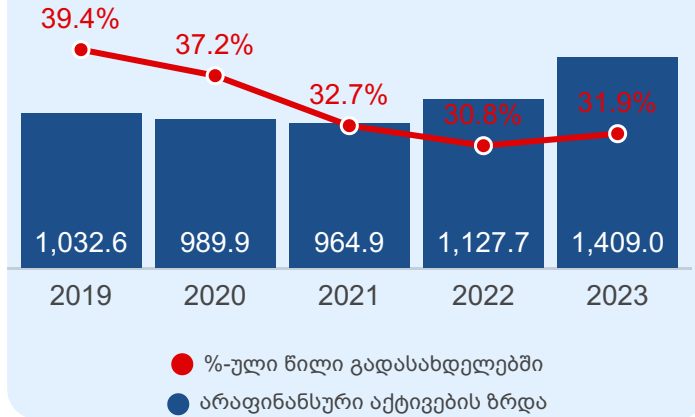

არაფინანსური აქტივების ზრდა

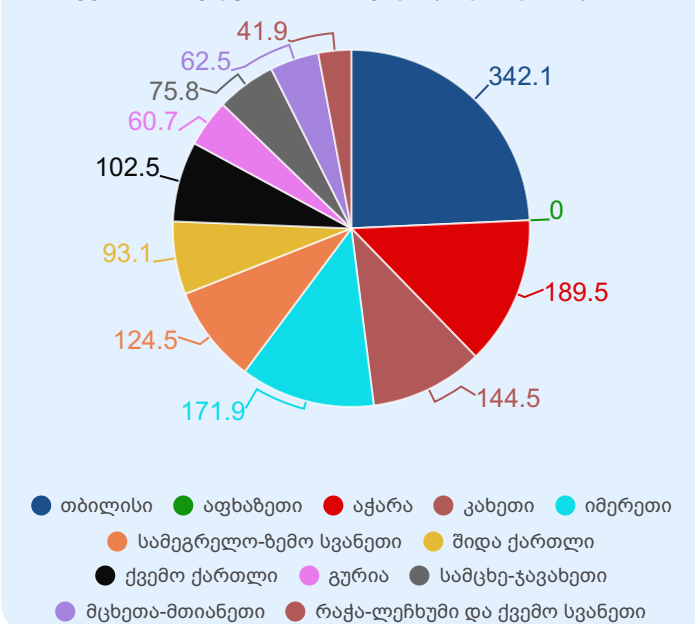
2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების არაფინანსური აქტივების ზრდამ 1,409.0 მლნ ლარი შეადგინა, რაც გასული პერიოდის ყველაზე მაღალ მაჩვენებელს წარმოადგენს, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს კი 281.3 მლნ ლარით (24.9%-ით) აღემატება. 2019-2022 წლებში არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის წილი გადასახდელებში კლების ტენდენციით ხასიათდებოდა, თუმცა 2023 წელს აღნიშნული მაჩვენებელი გაიზარდა მცირედით, 30.8%-დან 31.9%-მდე.

რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მხარეების მიხედვით, ყველაზე დიდი წილი მოდის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტზე - 342.1 მლნ ლარის ოდენობით (არაფინანსური აქტივების ზრდის 24.3%), ხოლო ყველაზე მცირე ოდენობით, აღნიშნული კომპონენტის ფარგლებში, სახსრების ათვისება მოხდა აფხაზეთის მხარეში - 2.6 ათასი ლარის ოდენობით.

დიაგრამა 29. არაფინანსური აქტივების ზრდა და მისი წილი გადასახდელებში 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი, %).

დიაგრამა 30. არაფინანსური აქტივების ზრდა მხარეების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

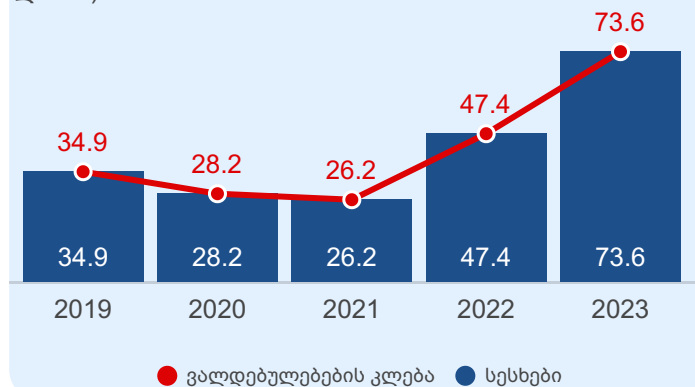

ვალდებულებების კლება

საქართველოს მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლებამ, 2023 წელს, 73.6 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 26.2 მლნ ლარით აღემატება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია საქართველოს მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 31. ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

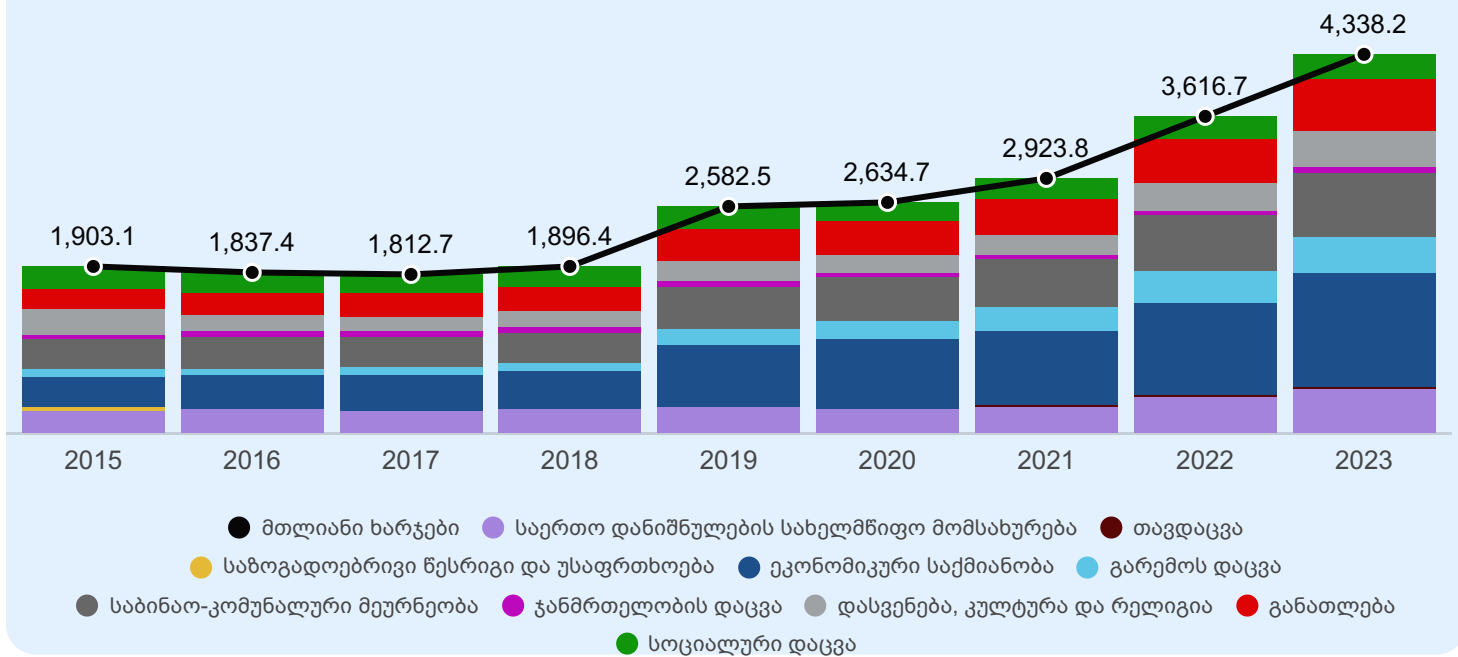
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 4,338.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 721.5 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით, 2023 წელს, საქართველოს მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებას: ეკონომიკური საქმიანობა, საბინაო-კომუნალური მეურნეობა და განათლება. ამასთან აღსანიშნავია, რომ ზემოაღნიშნული 3 მიმართულება 2017-2022 წლებშიც წარმოადგენდა ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებას.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2015-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 32. ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

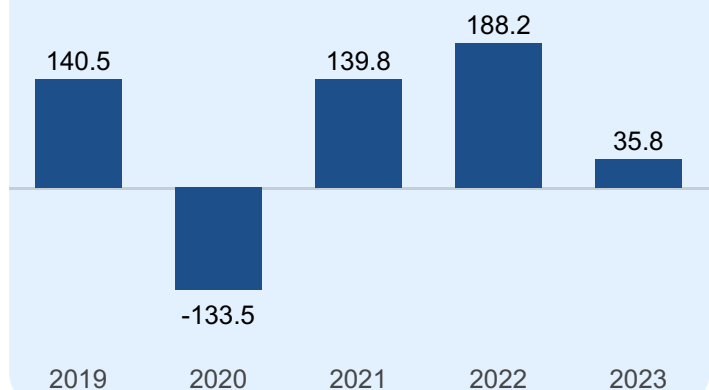

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს საქართველოს მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 4,447.6 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 4,411.8 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 35.8 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია საქართველოს მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 33. საქართველოს მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.1 ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტი

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის:

- შემოსულობებმა 1,786.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,525.8 მლნ ლარი) 260.9 მლნ ლარით აღემატება;
- გადასახდელებმა 1,722.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,463.0 მლნ ლარი) 259.2 მლნ ლარით აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 64.4 მლნ ლარს შეადგენს.

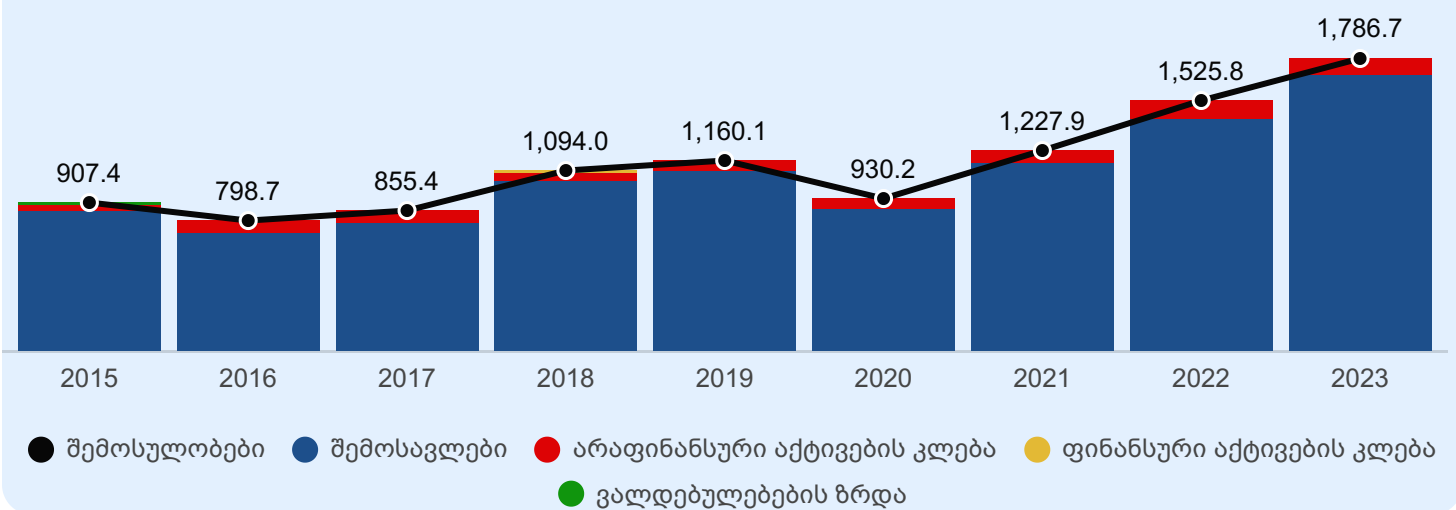
შემოსულობები

2023 წელს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის შემოსულობებმა 1,786.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,525.8 მლნ ლარი) 260.9 მლნ ლარით (17.1%-ით) აღემატება.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (1,786.7 მლნ ლარი) დიდი წილი (94.7%) მოდის შემოსავლებზე - 1,691.4 მლნ ლარის ოდენობით, არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 95.2 მლნ ლარი შეადგინა, ვალდებულებების ზრდის მუხლით მიღებულ იქნა 23.5 ათასი ლარი, ხოლო ფინანსური აქტივების კლების მუხლით - 0.1 მლნ ლარი. შემოსულობების მსგავსი სტრუქტურაა 2015-2022 წლებშიც, შემოსავლების წილი შემოსულობებში 89.8%-დან 95.0%-მდე მერყეობს.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში.

დიაგრამა 34. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

როგორც დიაგრამაზეა გამოსახული, 2017-2019 წლებში, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის შემოსულობები ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა, ხოლო 2020 წელს, 2019 წელთან შედარებით, შემოსულობები შემცირებულია. 2021 წლიდან შემოსულობების ზრდის ტენდენცია გაგრძელდა და 2023 წლისთვის გასული პერიოდის მაქსიმუმს მიაღწია.

შემოსავლები

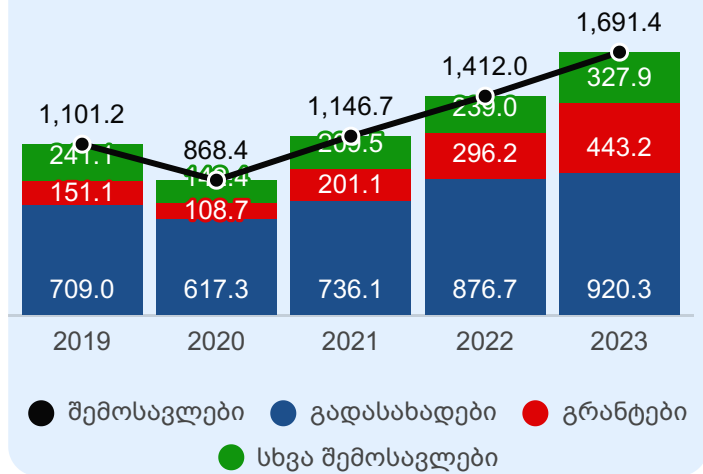
2023 წელს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის შემოსავლებმა 1,691.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 279.4 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის მაჩვენებელზე. 2022 წელთან შედარებით, 2023 წელს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის შემოსავლების მატება მოდის შემოსავლების ყველა კომპონენტზე: საგადასახადო შემოსავლებზე (43.6 მლნ ლარით), გრანტებსა (147.0 მლნ ლარით) და სხვა შემოსავლებზე (88.9 მლნ ლარით).

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 920.3 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 633.6 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 286.7 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 43.6 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 21.2 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 22.4 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

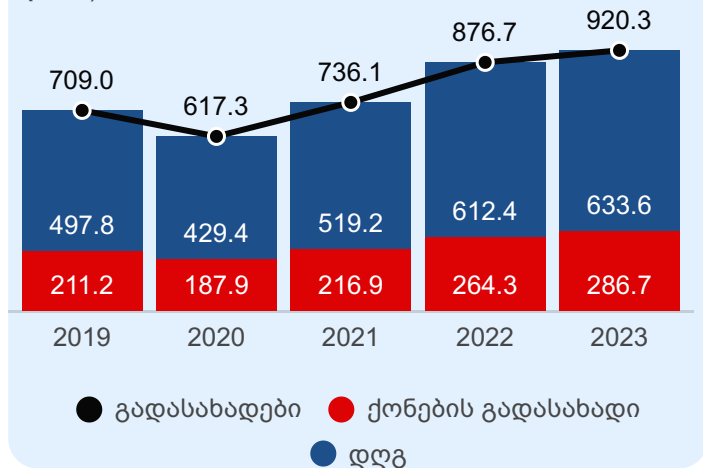
2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 443.2 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 442.7 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, 0.3 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ხოლო 0.1 მლნ ლარი - უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან.

სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (442.7 მლნ ლარი) სპეციალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 440.0 მლნ ლარი, მიზნობრივმა ტრანსფერმა 0.6 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა - 2.2 მლნ ლარი.

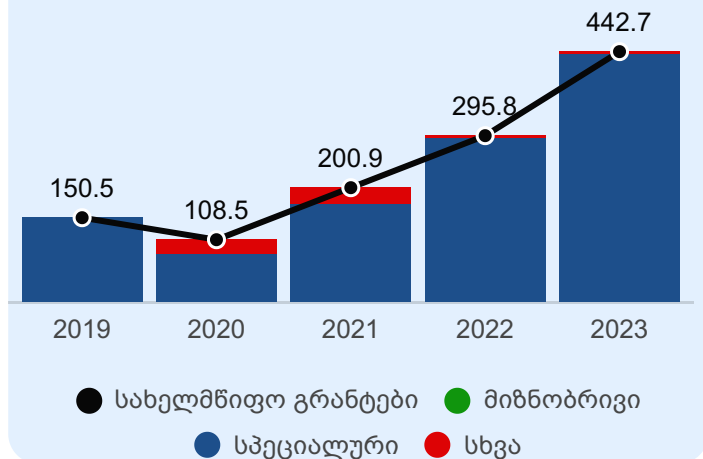
დიაგრამა 35. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 36. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 37. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მიერ სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

2023 წელს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სხვა შემოსავლებმა 327.9 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსავალმა 166.7 მლნ ლარი შეადგინა, ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 123.5 მლნ ლარი, პროცენტებიდან - 21.3 მლნ ლარი, არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 10.6 მლნ ლარით განისაზღვრა, რენტიდან შემოსავალმა 5.8 მლნ ლარი შეადგინა.

სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 88.9 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან და ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

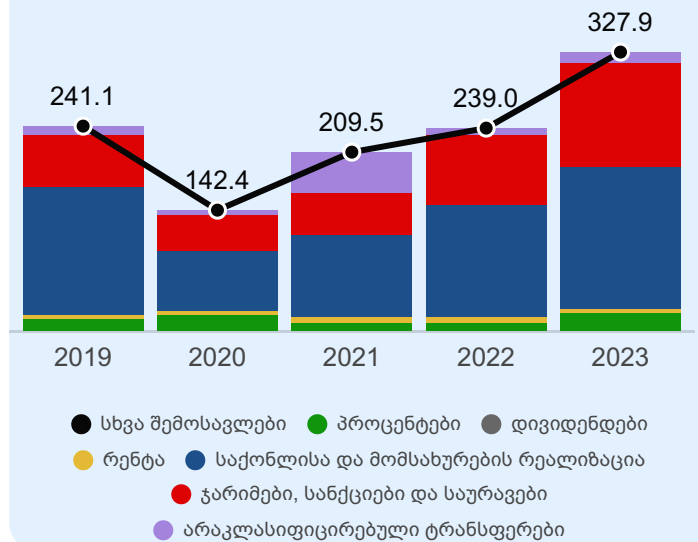
არაფინანსური აქტივების კლება

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 95.2 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 18.6 მლნ ლარით ნაკლებია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არანარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 60.6 მლნ ლარის და 34.1 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო მატერიალური მარაგების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსულობამ 0.4 მლნ ლარი შეადგინა

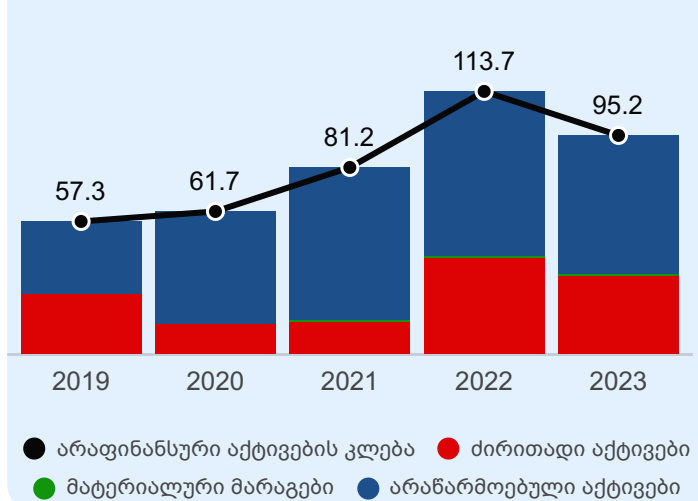
ფინანსური აქტივების კლება

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 0.1 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 33.6 ათასი ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს ფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის ვალუტა და დეპოზიტებზე, ხოლო სხვა დებიტორული დავალიანებების სახით მიღებულია 1.7 ათასი ლარი.

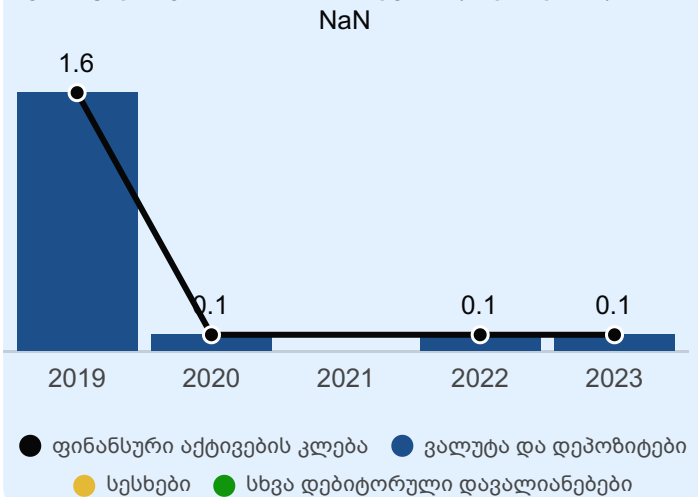
დიაგრამა 38. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 39. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 40. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

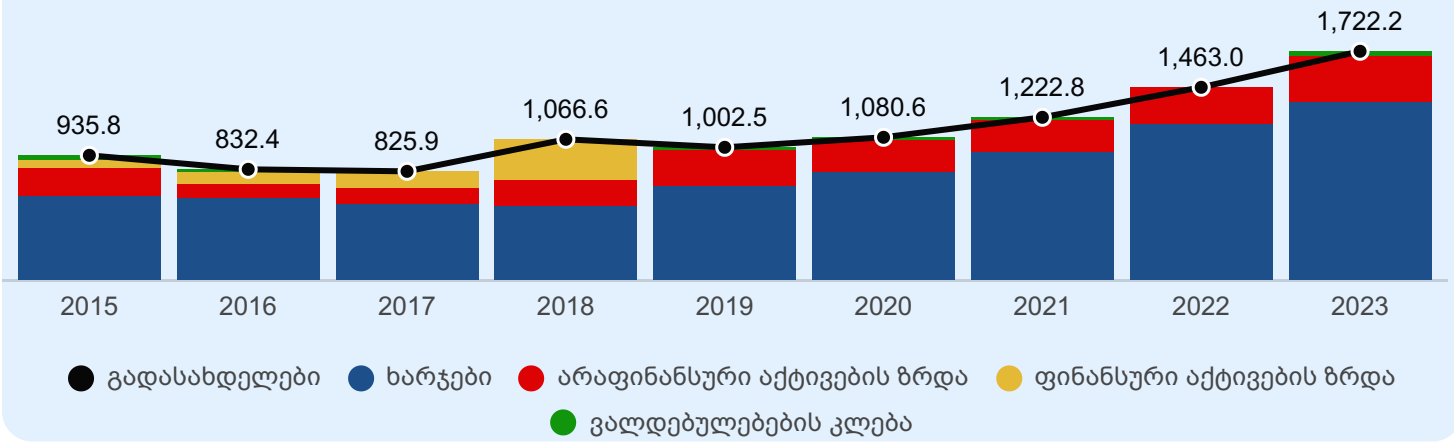

გადასახდელები

2023 წელს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის გადასახდელებმა 1,722.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,463.0 მლნ ლარი) 259.2 მლნ ლარით (17.7%-ით) აღემატება. გადასახდელების ძირითადი წილი (78.5%) მოდის ხარჯებზე - 1,351.3 მლნ ლარის ოდენობით, არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის შესრულებამ 342.1 მლნ ლარი შეადგინა (გადასახდელების 19.9%), ხოლო ვალდებულებების კლების კომპონენტის შესრულებამ - 28.8 მლნ ლარი. რაც შეეხება გადასახდელების მეოთხე კომპონენტს, ფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის ფარგლებში არ მომხდარა სახსრების ათვისება.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში.

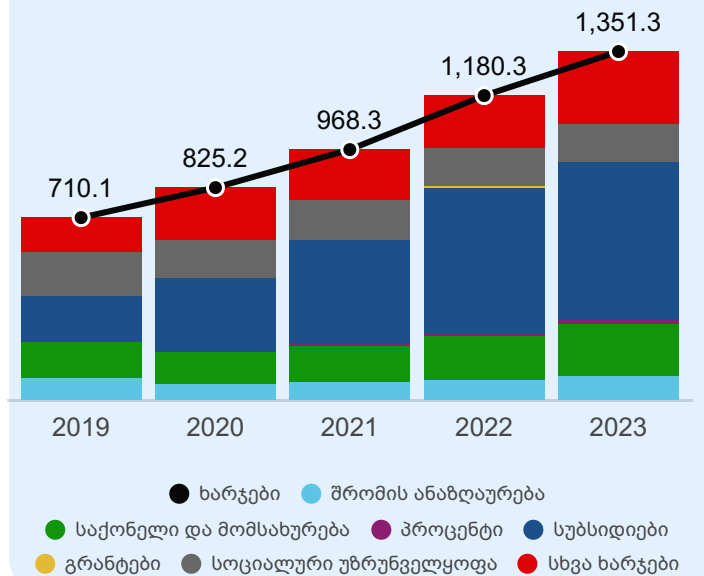
დიაგრამა 41. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯებმა 1,351.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,180.3 მლნ ლარი) 171.0 მლნ ლარით (14.5%-ით) აღემატება. 2023 წელს გაწეული მთლიანი ხარჯების 45.7% მოდის მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 617.2 მლნ ლარი შეადგინა. 2023 წელს სხვა ხარჯების მუხლზე 281.5 მლნ ლარი მიიმართა (ხარჯების 20.8%), საქონლისა და მომსახურების მუხლის შესრულებამ 206.3 მლნ ლარი შეადგინა (ხარჯების 15.3%), სოციალური უზრუნველყოფა - 144.2 მლნ ლარი (ხარჯების 10.7%), შრომის ანაზღაურება - 92.2 მლნ ლარი (ხარჯების 6.8%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების შედარებით დაბალი დონით ხასიათდება და შესაბამისად შეადგენს 8.5 მლნ ლარს და 1.5 მლნ ლარს.

დიაგრამა 42. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

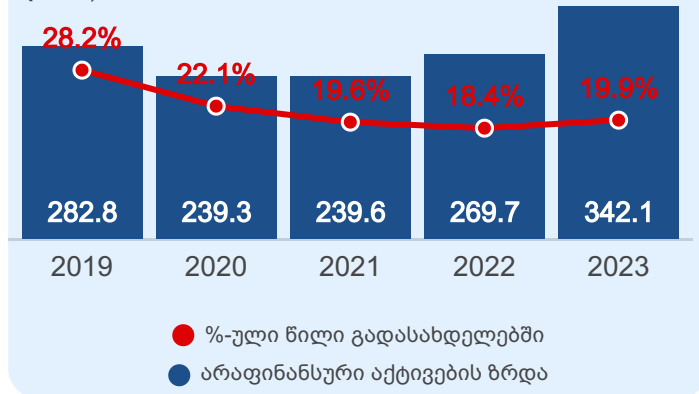

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 342.1 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 72.4 მლნ ლარით (26.9%-ით) აღემატება.

2021 წლიდან, არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტს ზრდის ტენდენცია აქვს, თუმცა, მისი წილი გადასახდელებში, 2020-2022 წლებში, მცირდებოდა. კერძოდ, 2019 წელს მისი წილი გადასახდელებში შეადგენდა 28.2%-ს, 2022 წლისთვის კი 18.4%-ით განისაზღვრა. 2023 წლისთვის არაფინანსური აქტივების ზრდის წილი გადასახდელებში გაზრდილია 19.9%-მდე.

დიაგრამა 43. არაფინანსური აქტივების ზრდა და მისი წილი გადასახდელებში 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ვალდებულებების კლება

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ვალდებულებების კლება, 2023 წელს, 28.8 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 15.8 მლნ ლარით აღემატება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

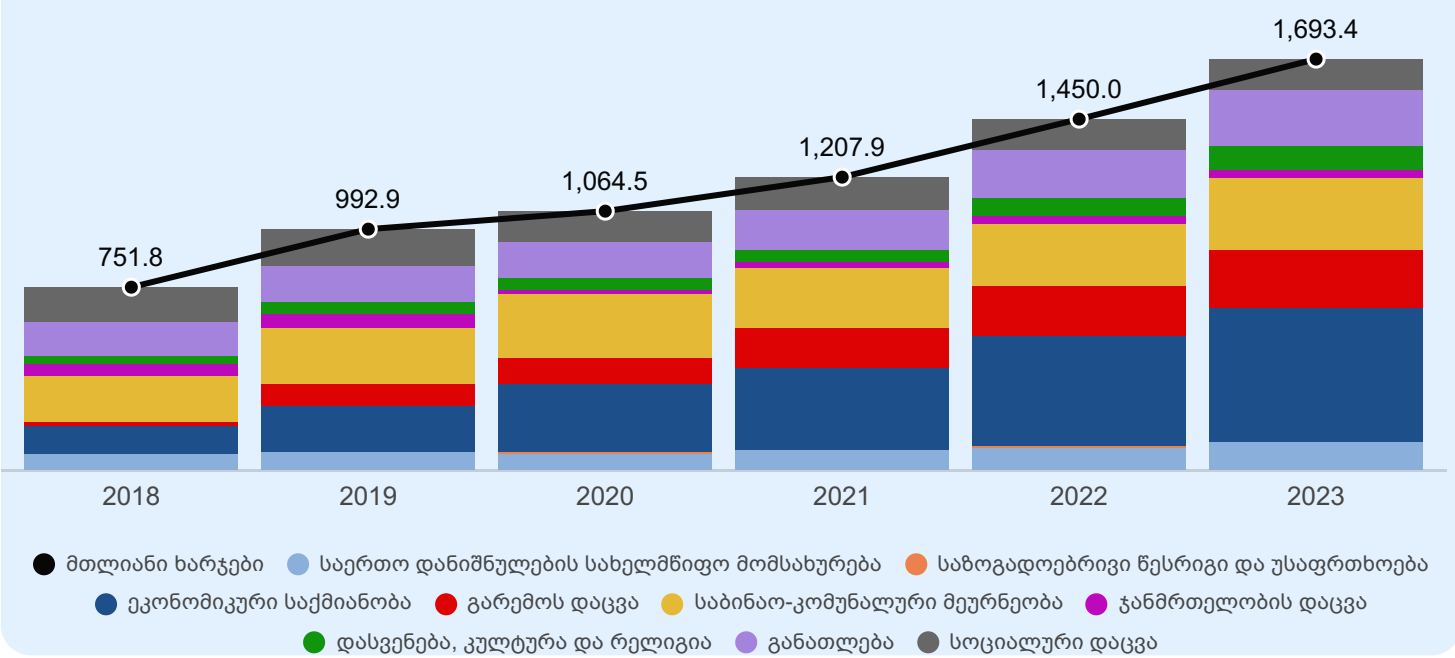
დიაგრამა 44. ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 1,693.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 243.4 მლნ ლარით აღემატება. ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით თბილისის მუნიციპალიტეტის ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებაზე: ეკონომიკური საქმიანობა, საბინაო-კომუნალური მეურნეობა და გარემოს დაცვა.

დიაგრამა 45. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

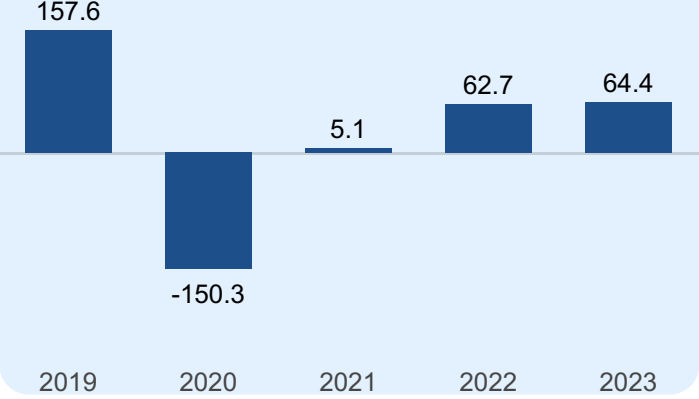

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობებმა 1,786.7 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 1,722.2 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 64.4 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 46. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.2 აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტები

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა მოიცავს 6 მუნიციპალიტეტს^[3]: ქალაქ ბათუმის, ქობულეთის, ხელვაჩაურის, ქედის, შუახევის, ხულოს მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

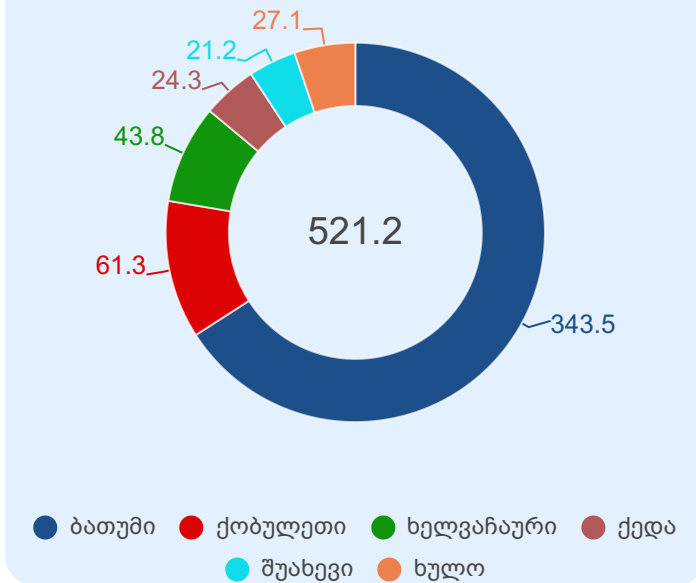
- შემოსულობებმა ჯამურად 521.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (398.6 მლნ ლარი) 122.5 მლნ ლარით, 30.7%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 515.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (380.5 მლნ ლარი) 135.0 მლნ ლარით, 35.5%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და განეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 5.6 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 521.2 მლნ ლარი შეადგინა. 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (65.9%) მოდის ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 343.5 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - შუახევის მუნიციპალიტეტზე (4.1%) და შეადგენს 21.2 მლნ ლარს.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (521.2 მლნ ლარი) დიდი წილი (98.0%) მოდის შემოსავლებზე - 510.7 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 10.4 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლების მუხლით შემოსულობების მიღება, ხოლო ვალდებულებების ზრდის მუხლით მიღებულია 50 ლარი.

დიაგრამა 47. 2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების შემოსულობები (მლნ ლარი).

დიაგრამა 48. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

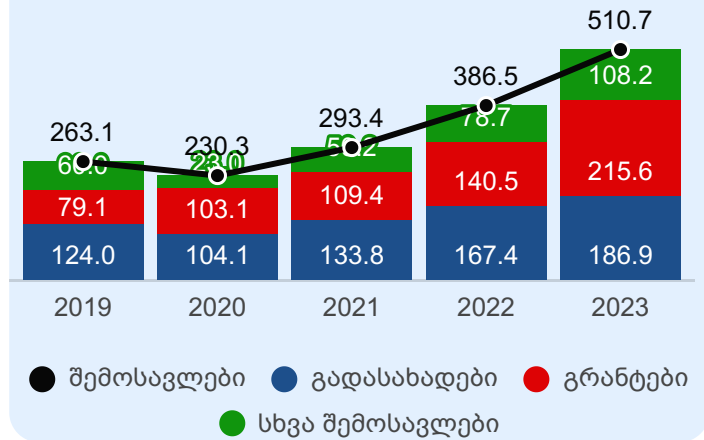

[3] აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

შემოსავლები

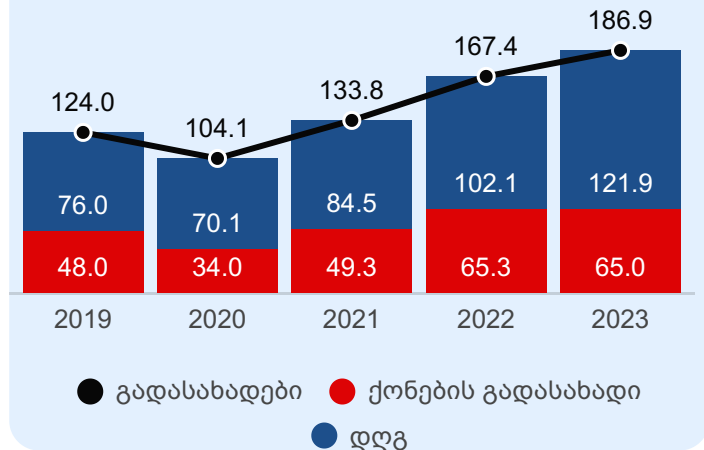
2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 510.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 124.2 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული მატება დაკავშირებულია შემოსავლების სამივე კომპონენტის ზრდასთან. კერძოდ, გრანტები გაზრდილია 75.2 მლნ ლარით, გადასახადები - 19.5 მლნ ლარით და სხვა შემოსავლები - 29.5 მლნ ლარით.

დიაგრამა 49. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

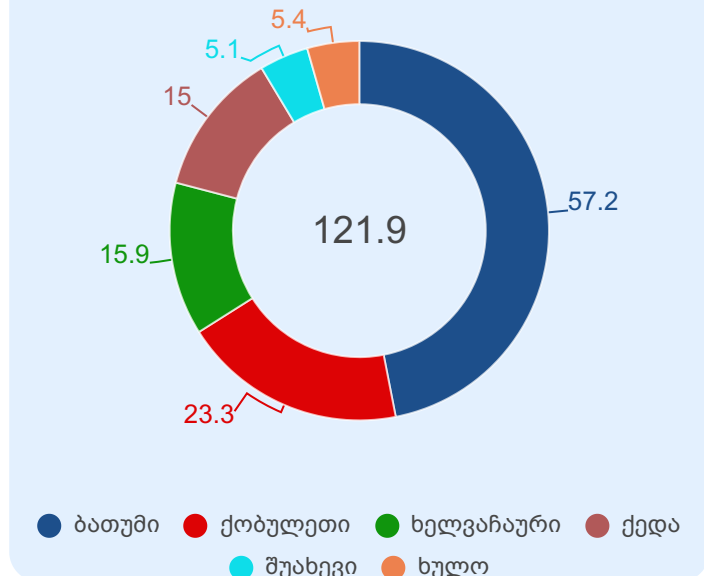
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 186.9 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 121.9 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 65.0 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 19.5 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია ერთი მხრივ დღგ-დან 19.8 მლნ ლარით მეტი, ხოლო მეორე მხრივ, ქონების გადასახადიდან 0.3 მლნ ლარით ნაკლები შემოსავლის მიღებასთან.

დიაგრამა 50. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 121.9 მლნ ლარი მიიღეს. მთლიანად მიღებული დღგ-ის 46.9% მოდის ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 57.2 მლნ ლარი შეადგინა. დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, ქობულეთის მუნიციპალიტეტში - 23.3 მლნ ლარი. ყველაზე მცირე ოდენობით, დღგ, შუახევის მუნიციპალიტეტმა მიიღო - 5.1 მლნ ლარის ოდენობით, რაც აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების მთლიანად მიღებული დღგ-ის 4.2%-ს წარმოადგენს.

დიაგრამა 51. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების დღგ-დან მიღებული შემოსავალი 2023 წელს (მლნ ლარი).

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 215.6 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 215.4 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, 0.2 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ხოლო 10 ლარი - უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან.

სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (215.4 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 119.9 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 94.3 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 0.2 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 1.1 მლნ ლარი შეადგინა.

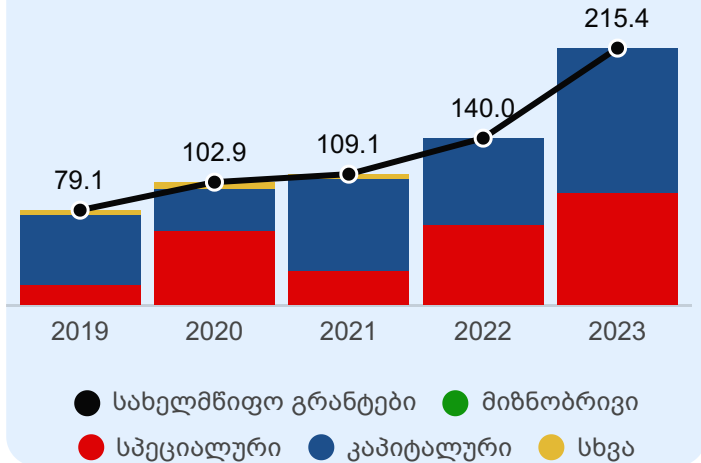
2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების სხვა შემოსავლებმა 108.2 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან მიღებულია - 71.9 მლნ ლარი, პროცენტებიდან 11.8 მლნ ლარი, ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 16.5 მლნ ლარი, რენტიდან შემოსავალმა 4.0 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 3.9 მლნ ლარით განისაზღვრა.

სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 29.5 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან 21.7 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

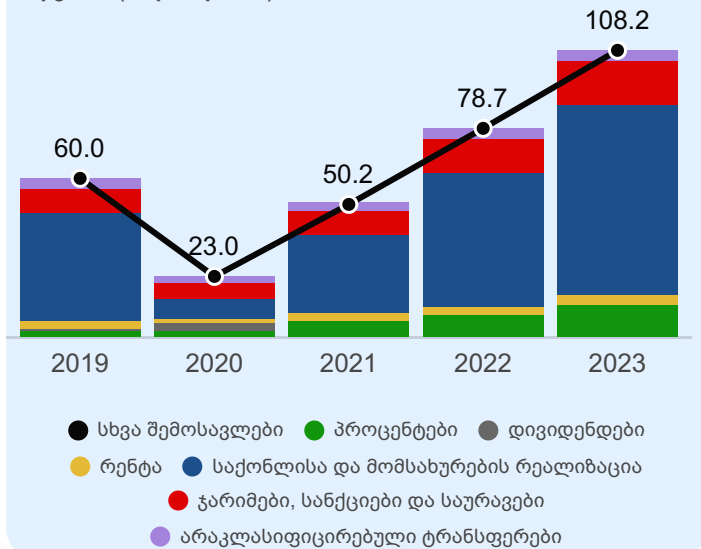
არაფინანსური აქტივების კლება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 10.4 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 1.7 მლნ ლარით ნაკლებია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის), მატერიალური მარაგების და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 9.6 მლნ ლარის, 0.6 მლნ ლარის და 0.3 მლნ ლარის ოდენობით.

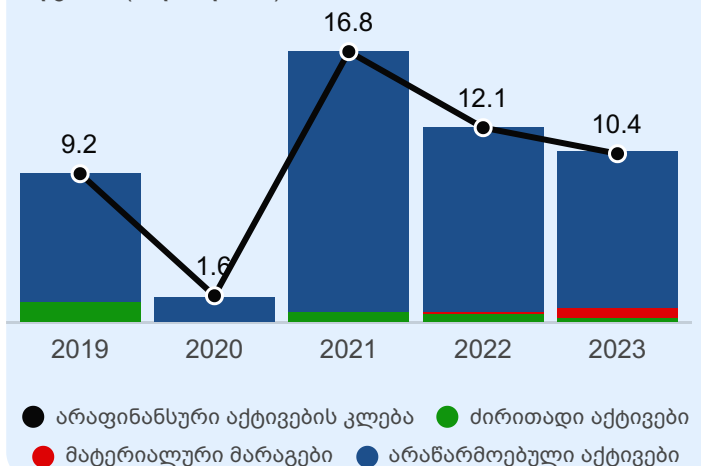
დიაგრამა 52. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 53. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 54. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში, (მლნ ლარი).

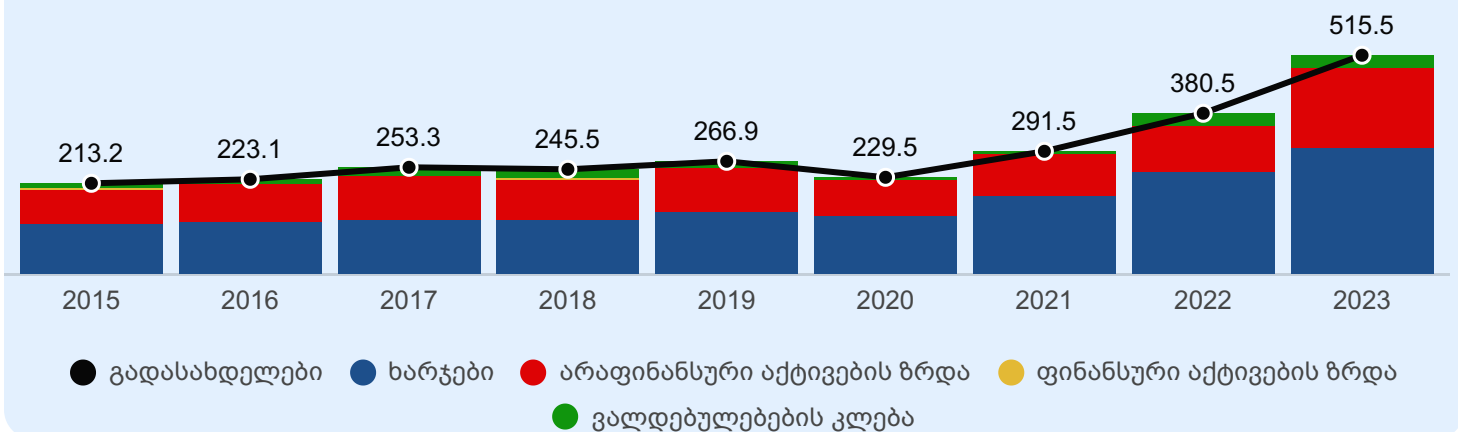

გადასახდელები

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 515.5 მლნ ლარი შეადგინა. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (65.5%) მოდის ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 337.6 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - შუახევის მუნიციპალიტეტზე (4.1%) და შეადგენს 21.3 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (515.5 მლნ ლარი) 58.1% მოდის ხარჯებზე - 299.5 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 189.5 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 26.6 მლნ ლარი შეადგინა.

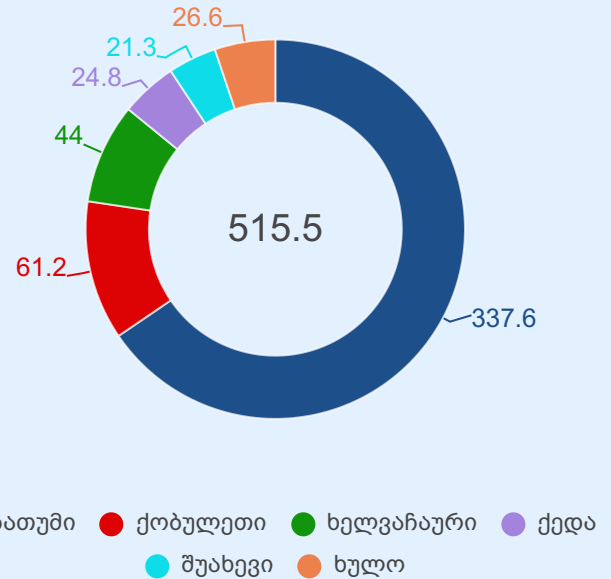
დიაგრამა 56. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

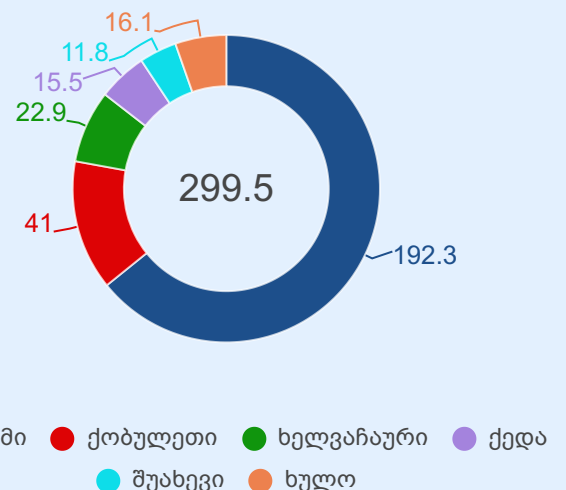
ხარჯები

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 299.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 55.1 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 64.2%) და შეადგენს 192.3 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - შუახევის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 3.9%) და შეადგენს 11.8 მლნ ლარს.

დიაგრამა 55. 2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების გადასახდელები (მლნ ლარი).

დიაგრამა 57. 2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ხარჯები (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების (31.8%) მოდის საქონელი და მომსახურების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 95.2 მლნ ლარი შეადგინა, შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმართა 74.2 მლნ ლარი (ხარჯების 24.8%), სხვა ხარჯების შესრულებამ 59.7 მლნ ლარი (ხარჯების 19.9%) შეადგინა, ხარჯების 12.6% მოდის სუბსიდიების მუხლზე (37.9 მლნ ლარი), ხოლო სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 27.5 მლნ ლარი (ხარჯების 9.2%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 4.7 მლნ ლარს და 0.3 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 189.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 80.4 მლნ ლარით (73.7%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში გაზრდილია 28.7%-დან 36.8%-მდე.

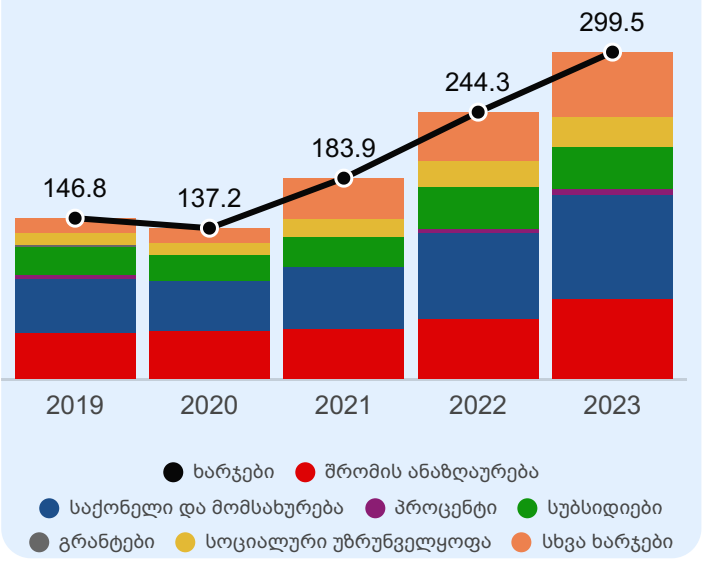
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტზე - 119.7 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 63.2%), ხოლო მცირე წილი - ქედის მუნიციპალიტეტზე, 9.3 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 4.9%).

ვალდებულებების კლება

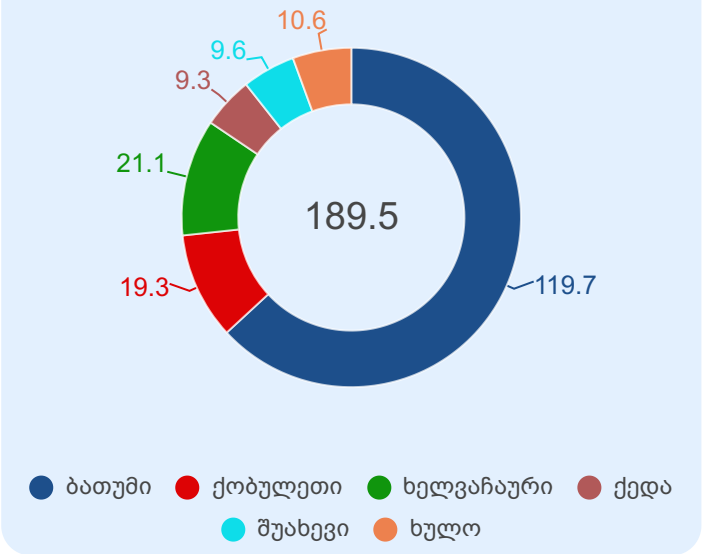
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლებამ, 2023 წელს, 26.6 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 0.6 მლნ ლარით ჩამორჩება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

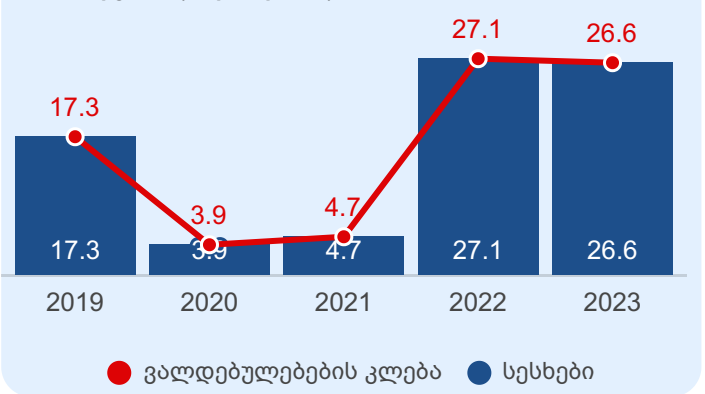
დიაგრამა 58. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 59. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების არაფინანსური აქტივების ზრდა 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 60. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

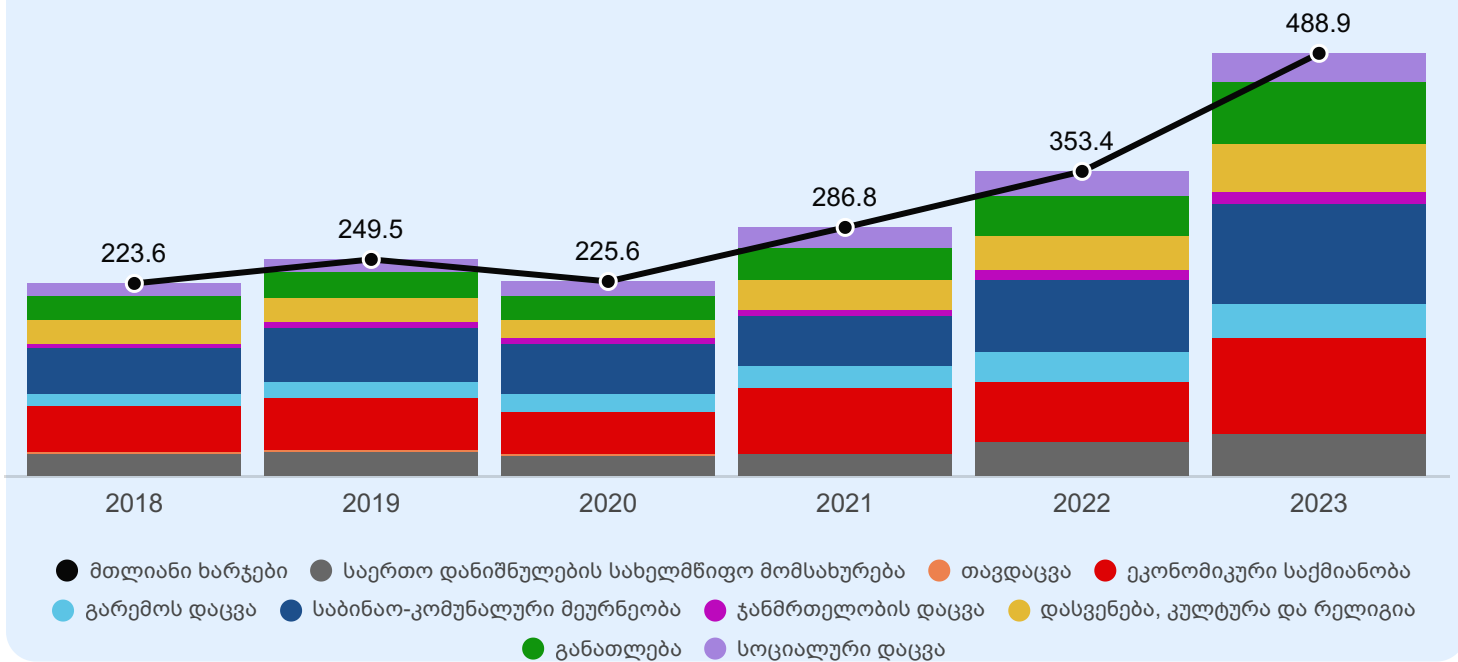
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 488.9 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 135.5 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებაზე: საბინაო-კომუნალური მეურნეობა, ეკონომიკური საქმიანობა და განათლება. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2018 წლიდან აღნიშნული მიმართულებები წარმოადგენდა ყველაზე მსხვილ მიმართულებებს.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 61. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

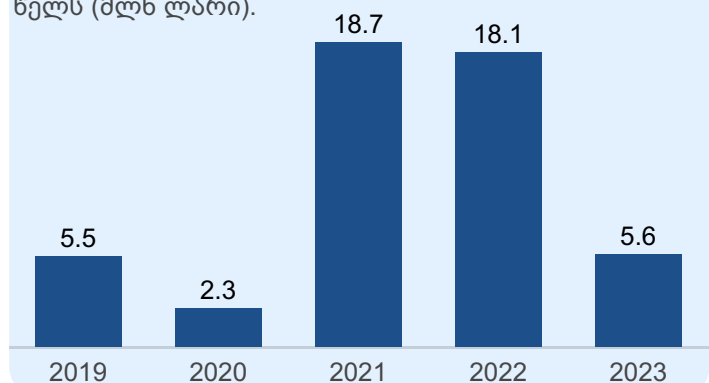

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 521.2 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 515.5 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 5.6 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 62. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წელს (მლნ ლარი).

2.3 კახეთის მხარე

კახეთის მხარე მოიცავს 8 მუნიციპალიტეტს^[4]: ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღის, ყვარლის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

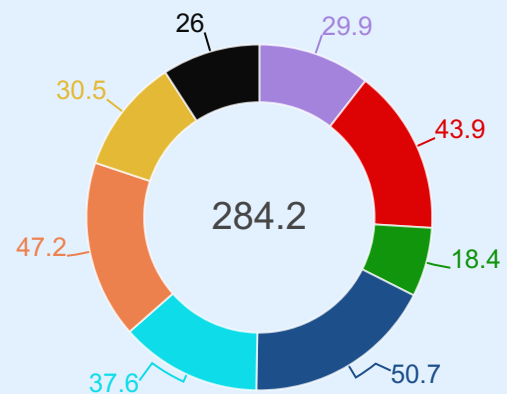
- შემოსულობებმა ჯამურად 284.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (290.4 მლნ ლარი) 6.3 მლნ ლარით, 2.2%-ით, ჩამორჩება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 306.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (250.7 მლნ ლარი) 56.0 მლნ ლარით, 22.3%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -22.5 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 284.2 მლნ ლარი შეადგინა. კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (17.8%) მოდის თელავის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 50.7 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტზე (6.5%) და შეადგენს 18.4 მლნ ლარს.

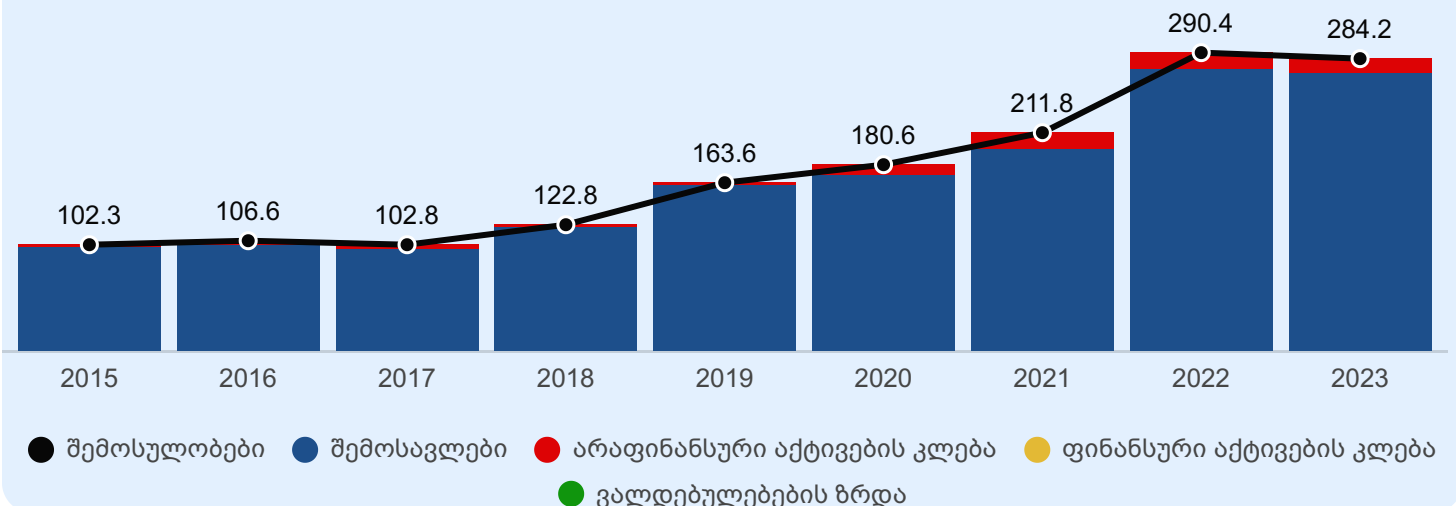
2023 წელს მიღებული შემოსულობის (284.2 მლნ ლარი) დიდი წილი (95.0%) მოდის შემოსავლებზე - 270.0 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 14.2 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლებისა და ვალდებულებების ზრდის მუხლებით შემოსულობების მიღება.

დიაგრამა 63. 2023 წელს კახეთის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

- ახმეტა ● გურჯაანი ● დედოფლისწყარო
- თელავი ● ლაგოდეხი ● საგარეჯო ● სიღნაღი
- ყვარელი

დიაგრამა 64. კახეთის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

[4] კახეთის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

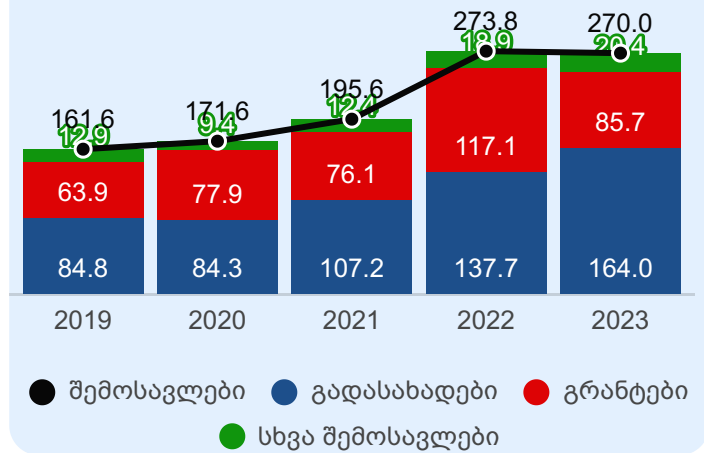
შემოსავლები

2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 270.0 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 3.8 მლნ ლარით ჩამორჩება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული ჩამორჩენა დაკავშირებულია ერთი მხრივ, გრანტების 31.5 მლნ ლარით შემცირებასთან, ხოლო, მეორე მხრივ, გადასახადებისა და სხვა შემოსავლების შესაბამისად 26.2 მლნ ლარით და 1.4 მლნ ლარით ზრდასთან.

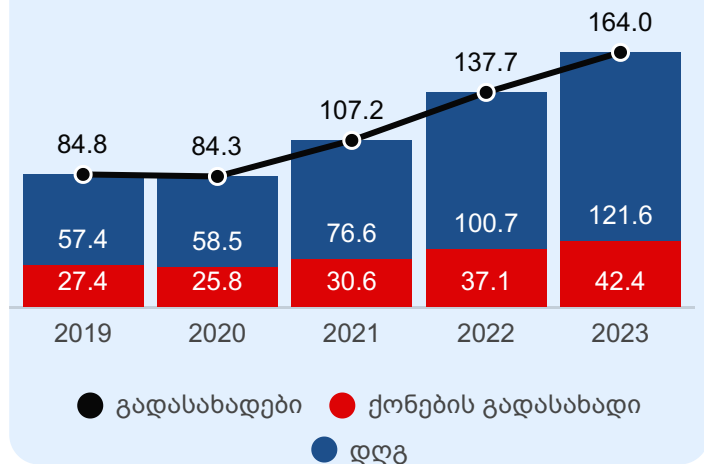
კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 164.0 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 121.6 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 42.4 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 26.2 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 20.9 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 5.3 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 121.6 მლნ ლარი მიიღეს. კახეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 18.6% მოდის თელავის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 22.6 მლნ ლარი შეადგინა. გარდა თელავისა, დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, გურჯაანის მუნიციპალიტეტში - 21.5 მლნ ლარი. ყველაზე მცირე ოდენობით, დღგ, დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტმა მიიღო - 5.1 მლნ ლარის ოდენობით, რაც კახეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 4.2%-ს წარმოადგენს.

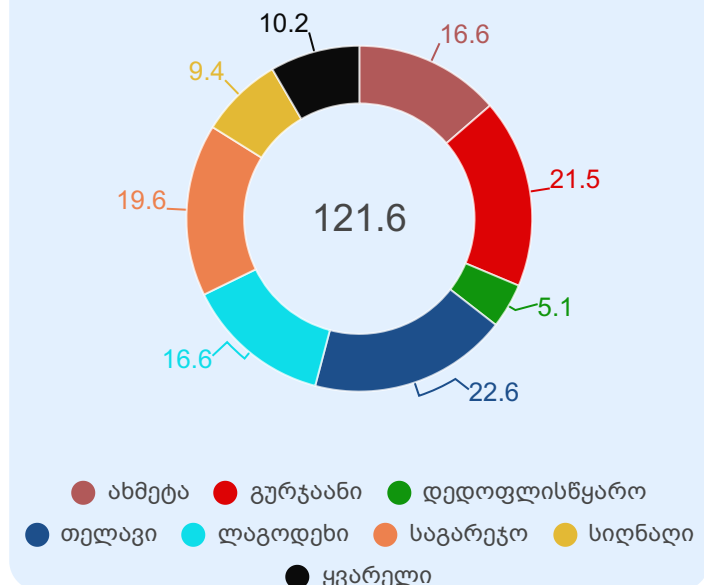
დიაგრამა 65. კახეთის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 66. კახეთის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 67. კახეთის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 85.7 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 85.5 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, 0.1 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ხოლო 82 ლარი - უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან.

სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (85.5 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 60.4 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 15.0 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 5.6 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 4.5 მლნ ლარი შეადგინა.

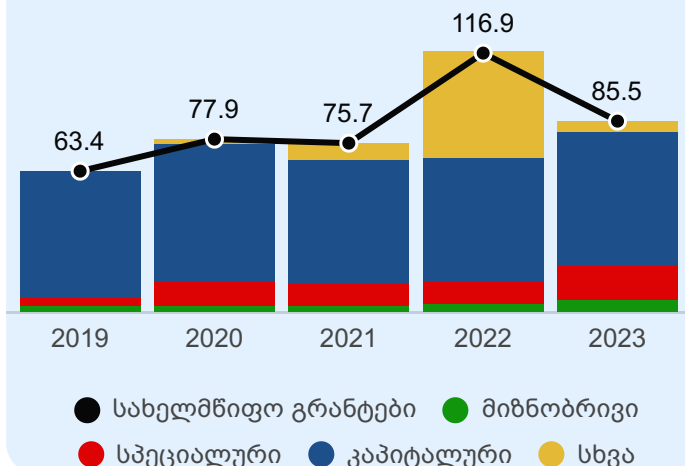
2023 წელს კახეთის მხარის სხვა შემოსავლებმა 20.4 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც პროცენტებიდან მიღებულ შემოსავალზე 6.9 მლნ ლარი მოდის, ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 4.9 მლნ ლარი, საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან - 3.3 მლნ ლარი, რენტიდან შემოსავალმა 3.2 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 2.1 მლნ ლარით განისაზღვრა.

სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 1.4 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია პროცენტების სახით 1.3 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

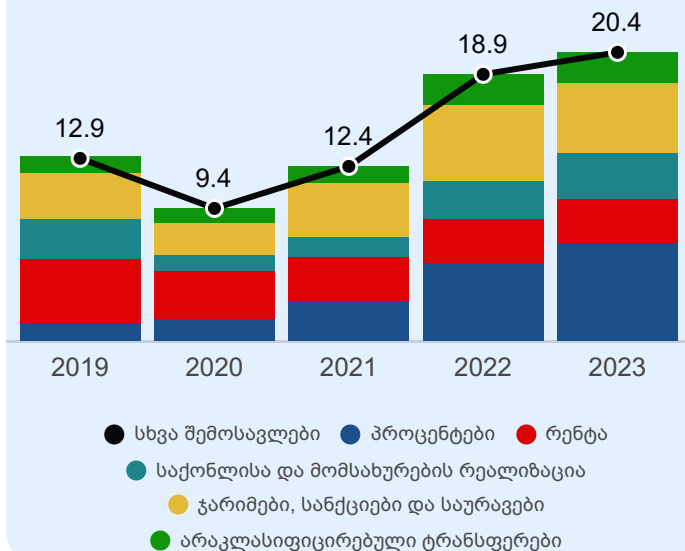
არაფინანსური აქტივების კლება

კახეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 14.2 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 2.5 მლნ ლარით ნაკლებია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 12.2 მლნ ლარის და 2.0 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო მატერიალური მარაგების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსულობამ 20.8 ათასი ლარი შეადგინა.

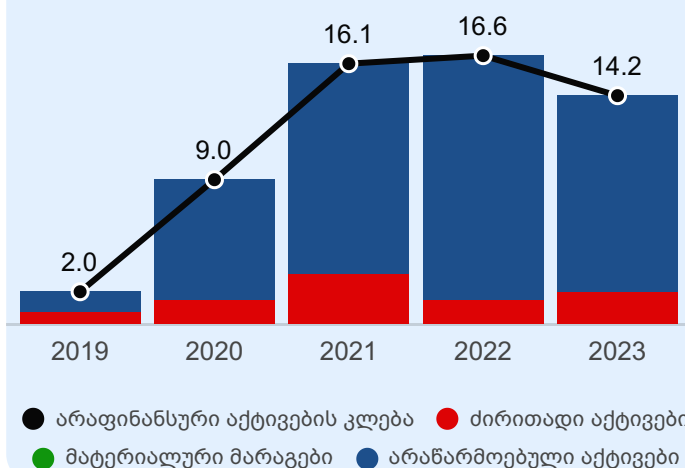
დიაგრამა 68. კახეთის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 69. კახეთის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 70. კახეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში, (მლნ ლარი)

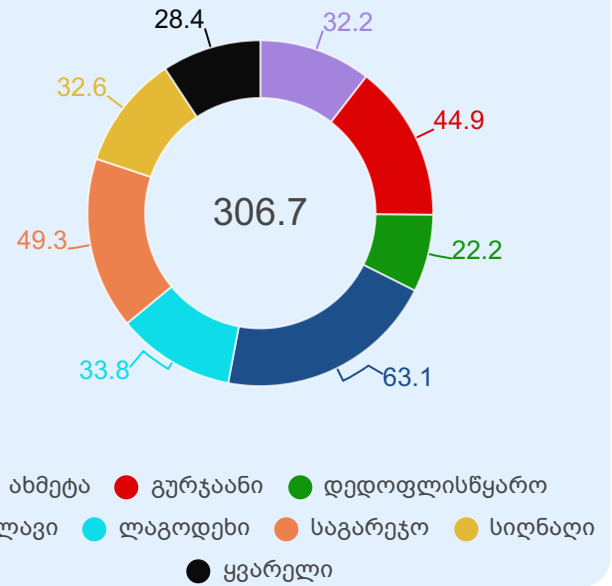

გადასახდელები

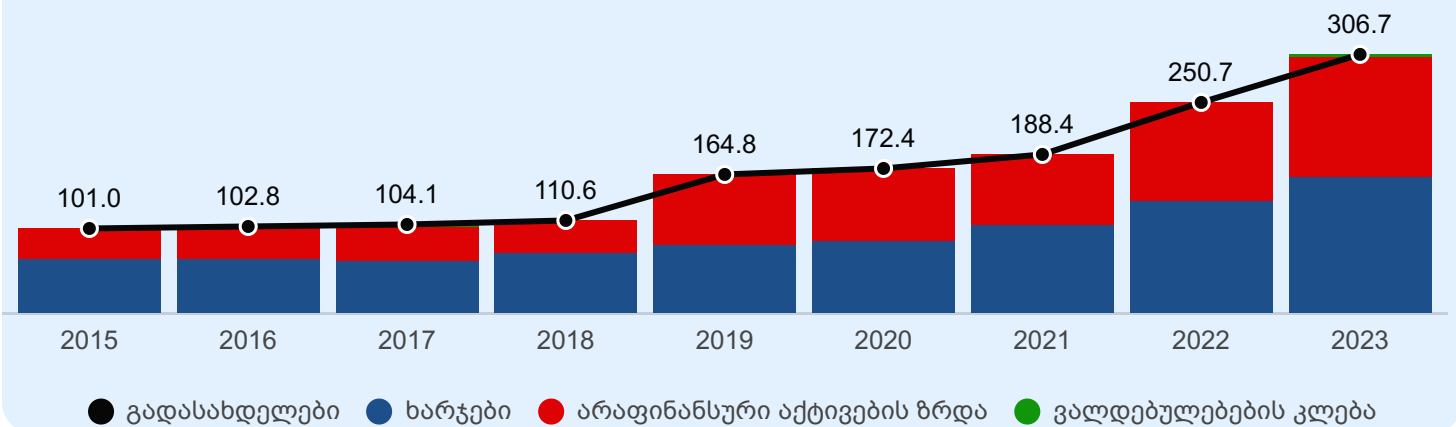
2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 306.7 მლნ ლარი შეადგინა. კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (20.6%) მოდის თელავის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 63.1 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტზე (7.3%) და შეადგენს 22.2 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (306.7 მლნ ლარი) 52.4% მოდის ხარჯებზე - 160.8 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 144.5 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 1.4 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 71. 2023 წელს კახეთის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

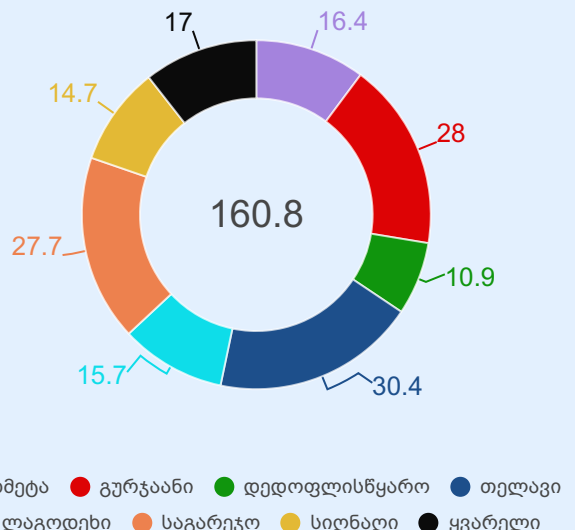
დიაგრამა 72. კახეთის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 160.8 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 27.4 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის თელავის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 18.9%) და შეადგენს 30.4 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 6.8%) და შეადგენს 10.9 მლნ ლარს.

დიაგრამა 73. 2023 წელს კახეთის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების ნახევარზე მეტი (51.4%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 82.7 მლნ ლარი შეადგინა, შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმართა 26.8 მლნ ლარი (ხარჯების 16.7%), ხარჯების 16.6% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (26.7 მლნ ლარი), სხვა ხარჯების შესრულებამ 13.7 მლნ ლარი (ხარჯების 8.5%) შეადგინა, ხოლო სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 8.3 მლნ ლარი (ხარჯების 5.2%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 0.7 მლნ ლარს და 1.8 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

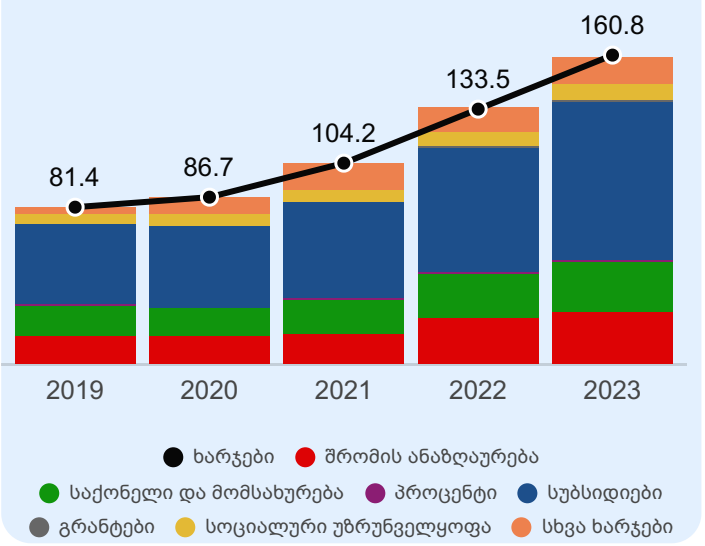
2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 144.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 28.1 მლნ ლარით (24.1%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში გაზრდილია 46.4%-დან 47.1%-მდე.

რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის თელავის მუნიციპალიტეტზე - 32.1 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 22.2%), ხოლო მცირე წილი - დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტზე, 11.3 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 7.8%).

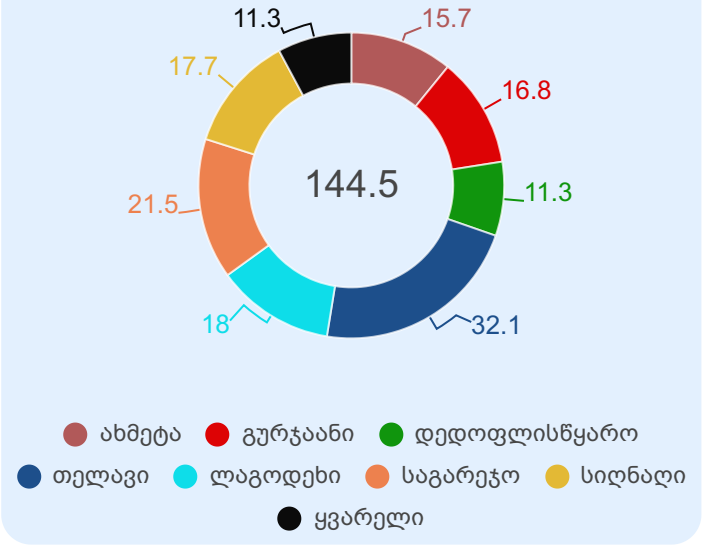
ვალდებულებების კლება

კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლებაზე, 2023 წელს, 1.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 0.5 მლნ ლარით აღემატება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე. მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

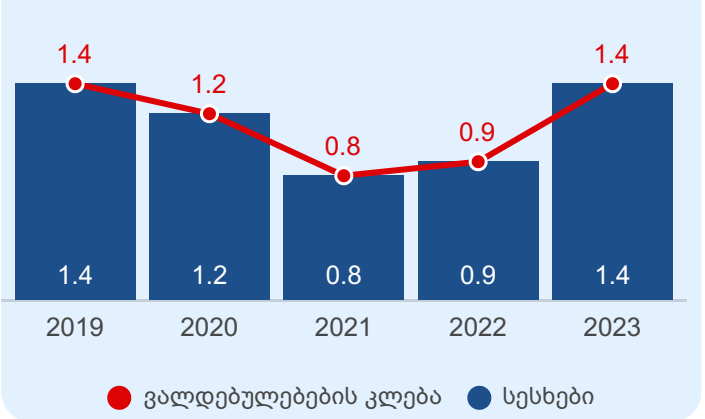
დიაგრამა 74. კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 75. კახეთის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 76. კახეთის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

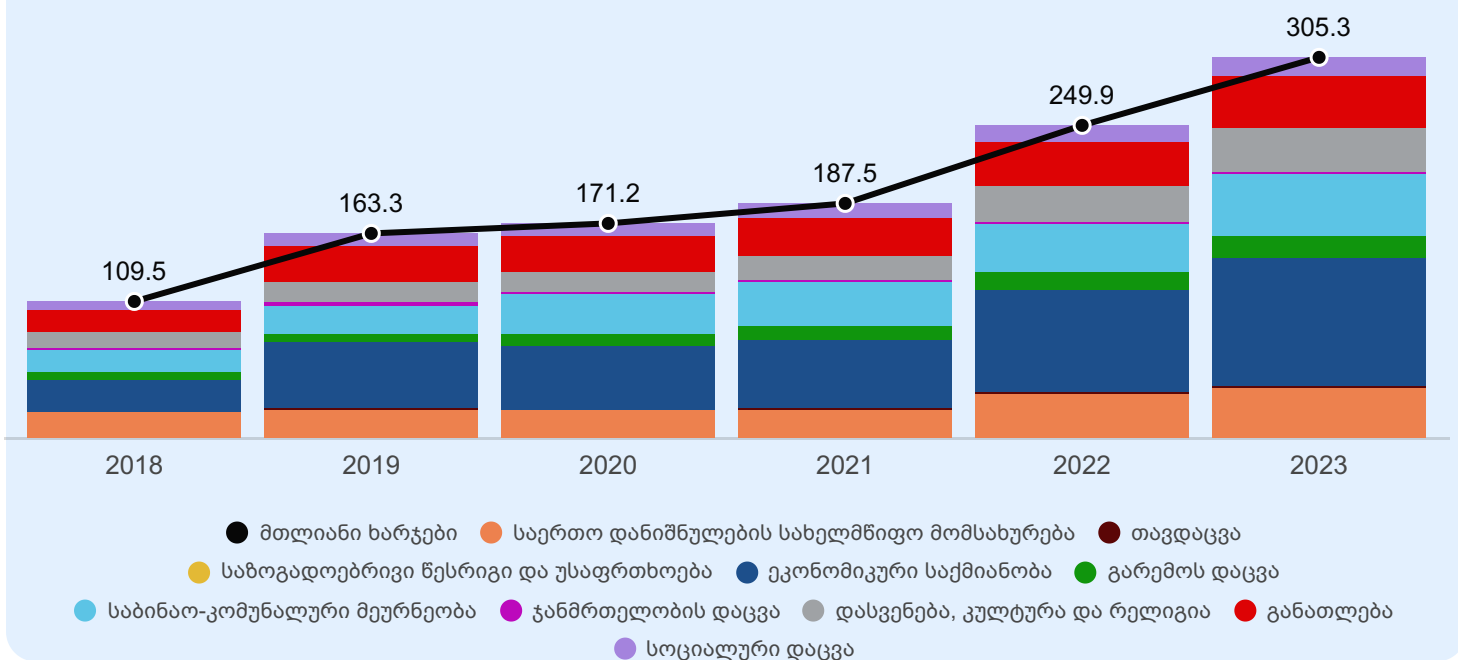
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 305.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 55.4 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებაზე: ეკონომიკური საქმიანობა, საბინაო-კომუნალური მეურნეობა და განათლება. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2022 წელს განათლების ნაცვლად სიდიდის მიხედვით მესამე ადგილს საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება იკავებდა.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 77. კახეთის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

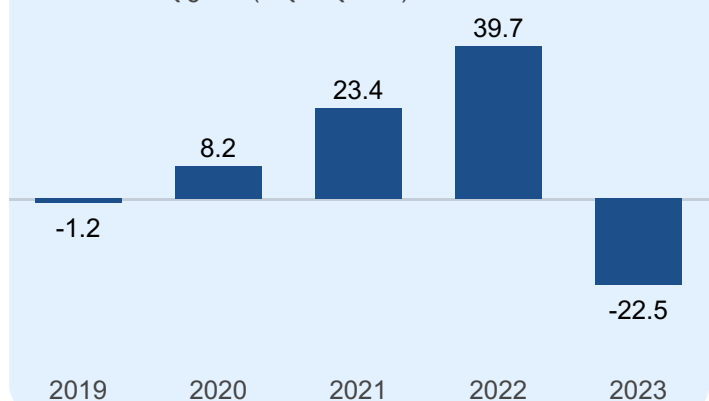

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 284.2 მლნ ლარის შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 306.7 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -22.5 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია კახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 78. კახეთის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.4 იმერეთის მხარე

იმერეთის მხარე მოიცავს 12 მუნიციპალიტეტს^[5]: ქალაქ ქუთაისის, ჭიათურის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

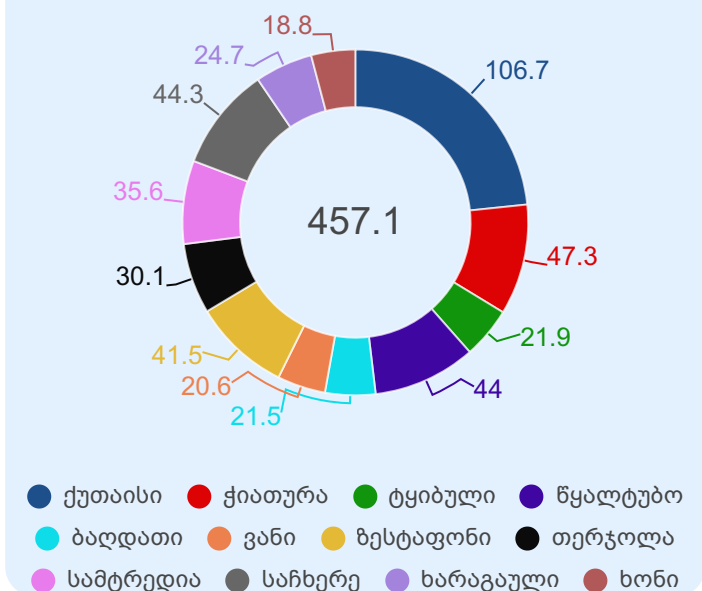
- შემოსულობებმა ჩამურადა 457.1 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (455.6 მლნ ლარი) 1.6 მლნ ლარით, 0.3%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჩამურადა 471.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (435.1 მლნ ლარი) 36.3 მლნ ლარით, 8.3%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -14.2 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

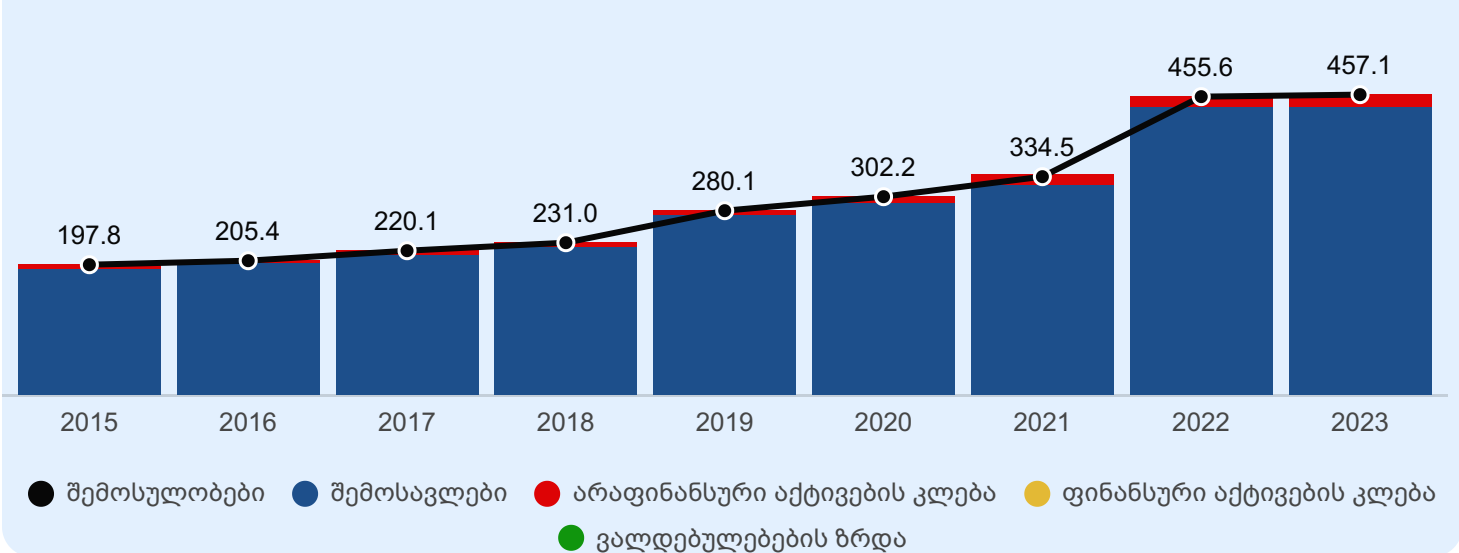
2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 457.1 მლნ ლარი შეადგინა. იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (23.3%) მოდის ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 106.7 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ხონის მუნიციპალიტეტზე (4.1%) და შეადგენს 18.8 მლნ ლარს.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (457.1 მლნ ლარი) დიდი წილი (96.5%) მოდის შემოსავლებზე - 441.0 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 16.2 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლების მუხლით შემოსულობების მიღება, ხოლო ვალდებულებების ზრდის მუხლით მიღებულია 50 ლარი.

დიაგრამა 79. 2023 წელს იმერეთის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 80. იმერეთის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

[5] იმერეთის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

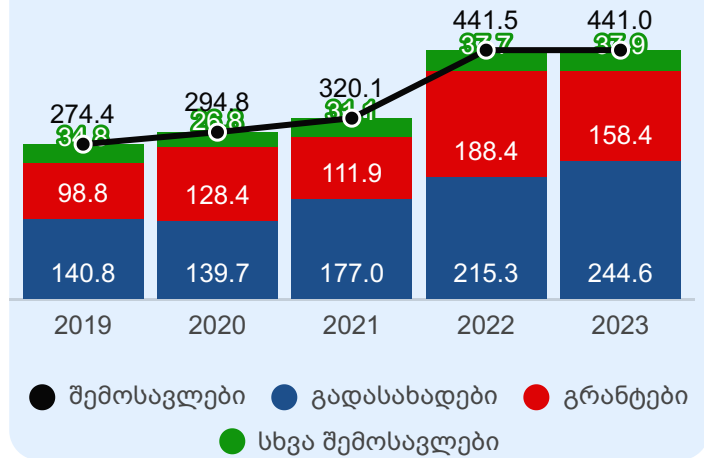
შემოსავლები

2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 441.0 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 0.5 მლნ ლარით ჩამორჩება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული ჩამორჩენა დაკავშირებულია ერთი მხრივ, გრანტების 30.0 მლნ ლარით შემცირებასთან, ხოლო, მეორე მხრივ, გადასახადებისა და სხვა შემოსავლების შესაბამისად 29.3 მლნ ლარით და 0.2 მლნ ლარით ზრდასთან.

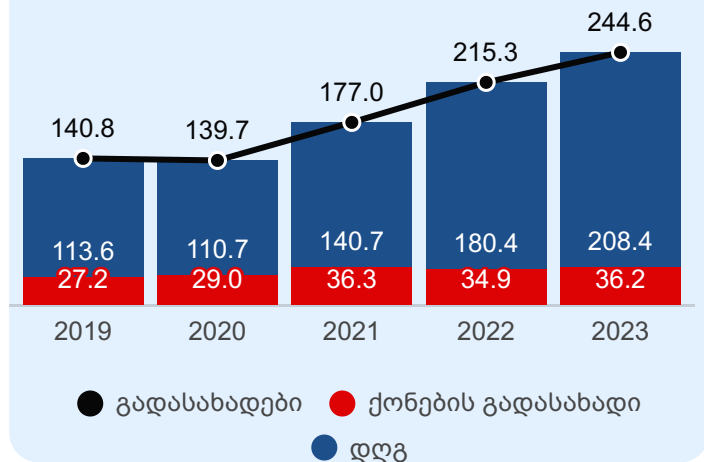
იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 244.6 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 208.4 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 36.2 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 29.3 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 28.0 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 1.3 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 208.4 მლნ ლარი მიიღეს. იმერეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 26.6% მოდის ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 55.5 მლნ ლარი შეადგინა. გარდა ქალაქ ქუთაისისა, დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში - 21.4 მლნ ლარი. ყველაზე მცირე ოდენობით, დღგ, ტყიბულის მუნიციპალიტეტმა მიიღო - 8.3 მლნ ლარის ოდენობით, რაც იმერეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 4.0%-ს წარმოადგენს.

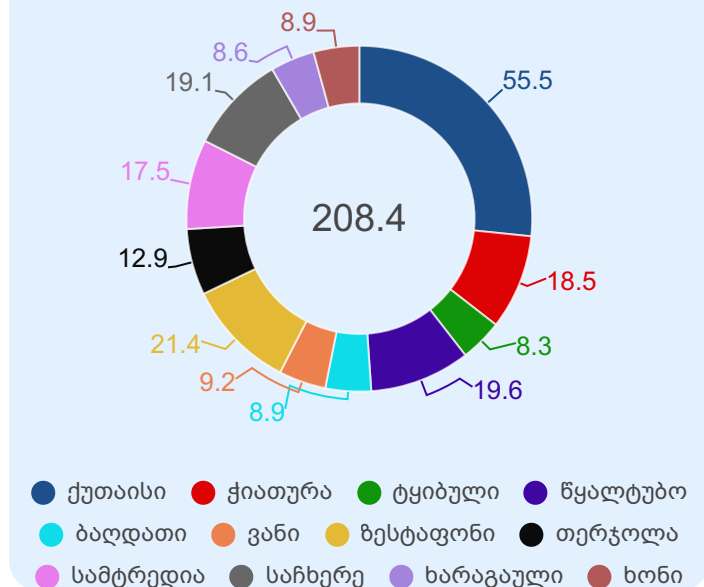
დიაგრამა 81. იმერეთის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 82. იმერეთის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 83. იმერეთის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 158.4 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 156.9 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, ხოლო 1.6 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან.

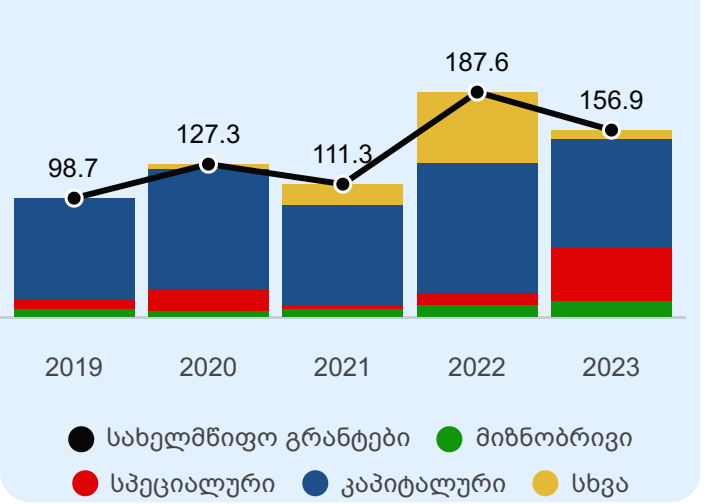
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (156.9 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 91.7 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 45.3 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 12.8 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 7.0 მლნ ლარი შეადგინა.

2023 წელს იმერეთის მხარის სხვა შემოსავლებმა 37.9 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა - 14.6 მლნ ლარი შეადგინა, ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 11.5 მლნ ლარი, რენტიდან მიღებულია 4.8 მლნ ლარი, პროცენტებიდან მიღებულ შემოსავალზე 3.8 მლნ ლარი მოდის, ხოლო არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 3.2 მლნ ლარით განისაზღვრა. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 0.2 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია ჯარიმები, სანქციები და საურავების სახით 1.9 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

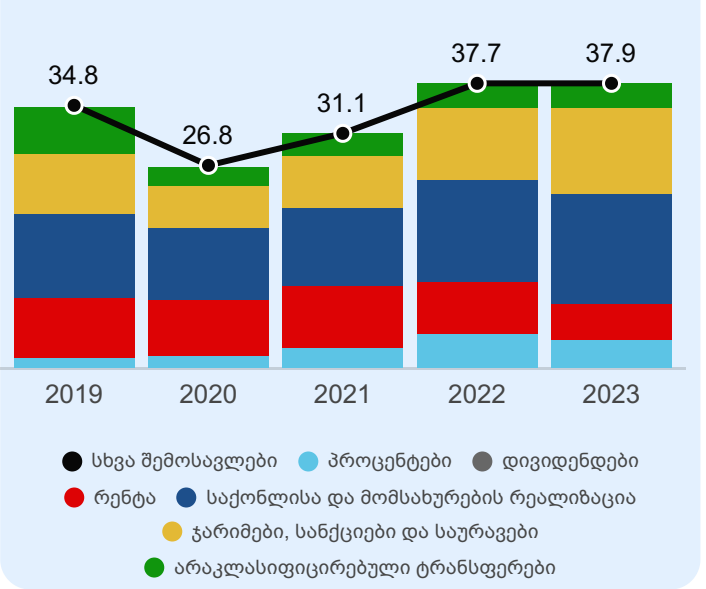
არაფინანსური აქტივების კლება

იმერეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 16.2 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 2.0 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 11.9 მლნ ლარის და 4.2 მლნ ლარის ოდენობით, მატერიალური მარაგების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსულობამ 0.1 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო ფასეულობებიდან 36.4 ათასი ლარი იქნა მიღებული.

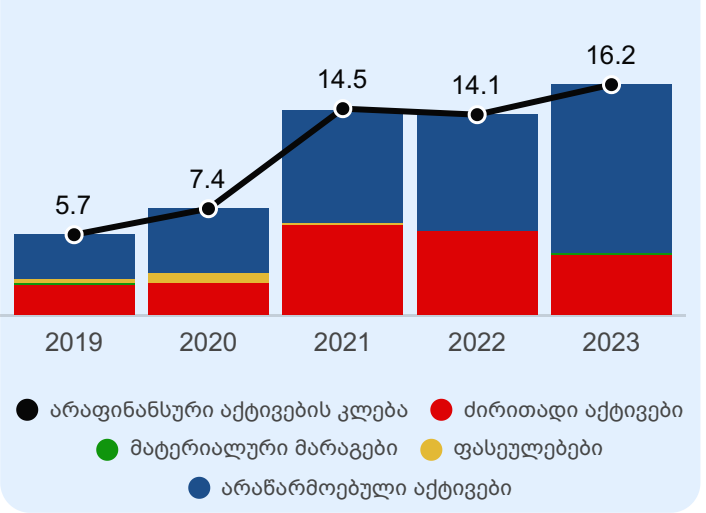
დიაგრამა 84. იმერეთის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 85. იმერეთის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 86. იმერეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში, (მლნ ლარი)

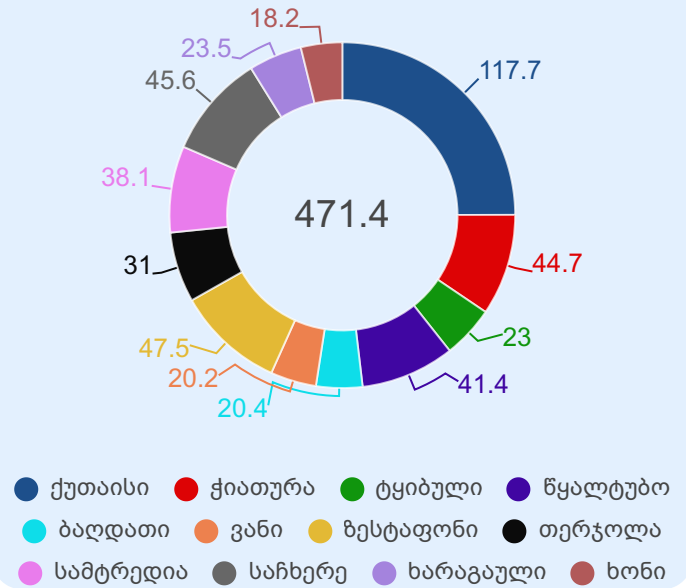

გადასახდელები

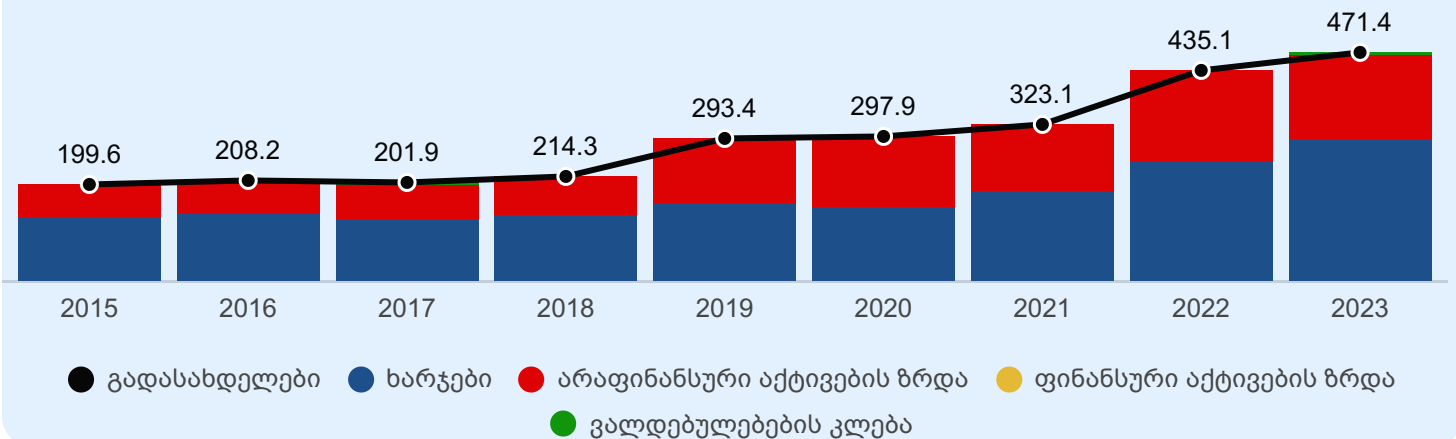
2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 471.4 მლნ ლარი შეადგინა. იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (25.0%) მოდის ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 117.7 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ხონის მუნიციპალიტეტზე (3.9%) და შეადგენს 18.2 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (471.4 მლნ ლარი) 62.5% მოდის ხარჯებზე - 294.7 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 171.9 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 4.8 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 87. 2023 წელს იმერეთის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

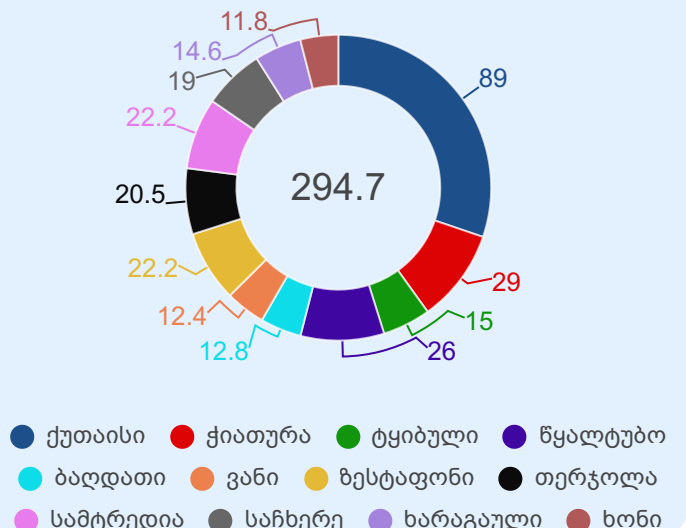
დიაგრამა 88. იმერეთის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 294.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 47.1 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 30.2%) და შეადგენს 89.0 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - ხონის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 4.0%) და შეადგენს 11.8 მლნ ლარს.

დიაგრამა 89. 2023 წელს იმერეთის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების (37.5%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 110.4 მლნ ლარი შეადგინა, შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმართა 75.7 მლნ ლარი (ხარჯების 25.7%), ხარჯების 18.4% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (54.3 მლნ ლარი), სხვა ხარჯების შესრულებამ 27.9 მლნ ლარი (ხარჯების 9.5%) შეადგინა, ხოლო სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 21.4 მლნ ლარი (ხარჯების 7.3%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 3.1 მლნ ლარს და 1.9 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 171.9 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 14.2 მლნ ლარით (7.6%-ით) ჩამორჩება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში შემცირებულია 42.8%-დან 36.5%-მდე.

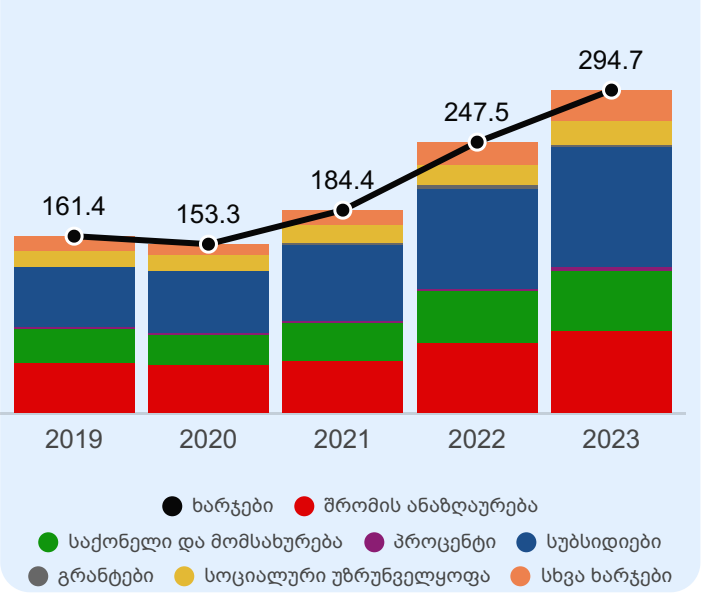
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის საჩხერის მუნიციპალიტეტზე - 26.5 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 15.4%), ხოლო მცირე წილი - ხონის მუნიციპალიტეტზე, 6.3 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 3.7%).

ვალდებულებების კლება

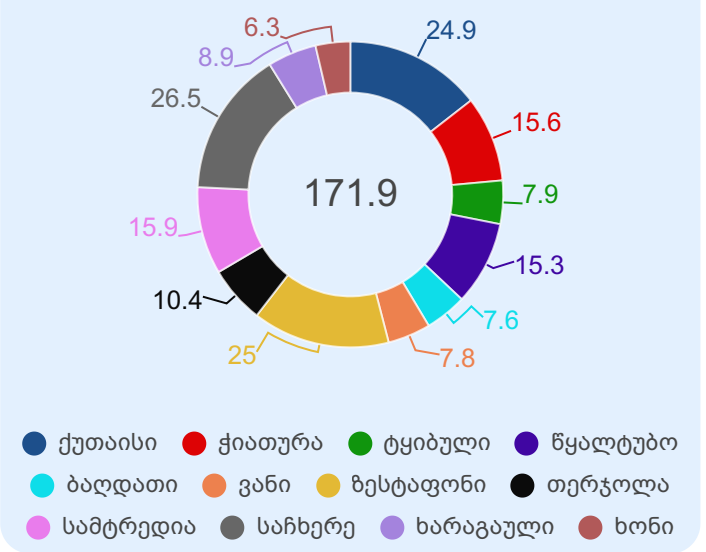
იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლებაზე, 2023 წელს, 4.8 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 3.3 მლნ ლარით აღემატება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

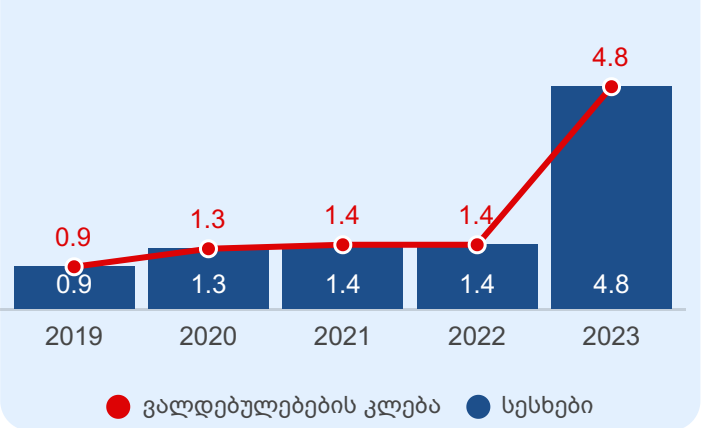
დიაგრამა 90. იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 91. იმერეთის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 92. იმერეთის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

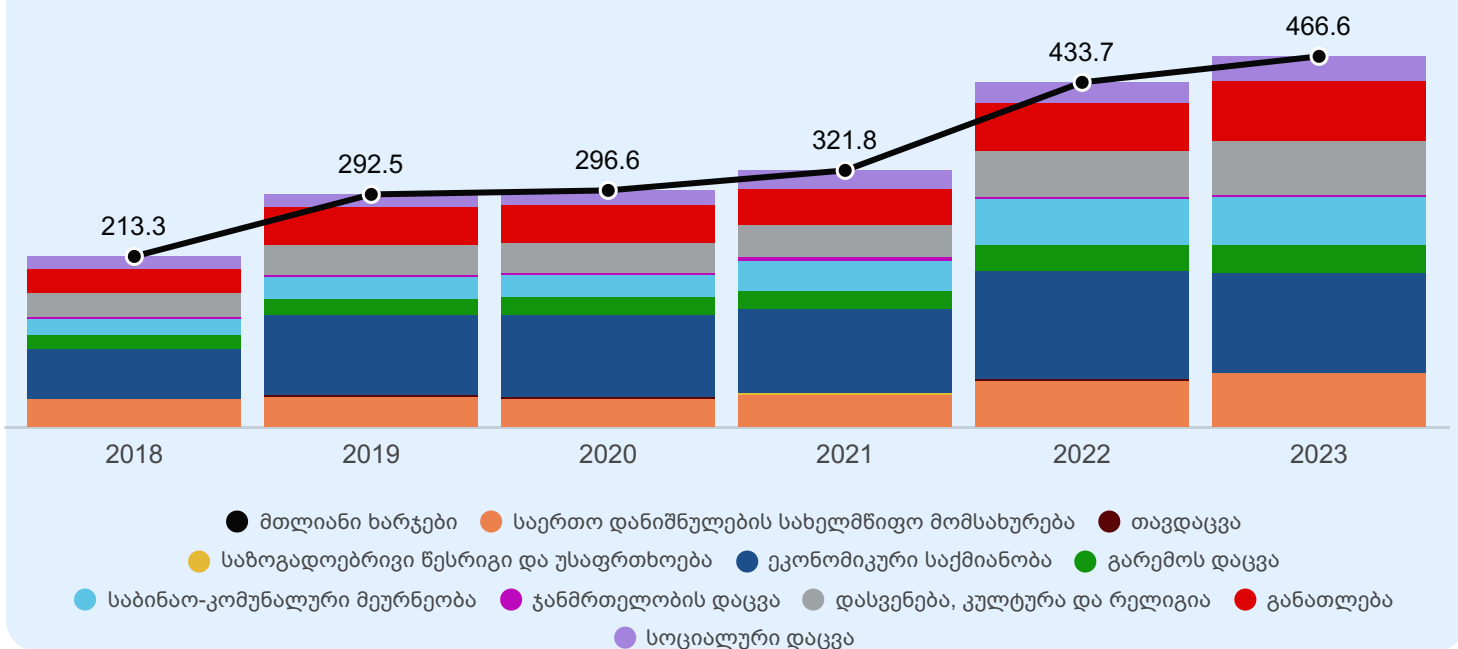
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 466.6 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 32.9 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებაზე: ეკონომიკური საქმიანობა, განათლება და დასვენება, კულტურა და რელიგია. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2022 წელს დასვენება, კულტურა და რელიგიის ნაცვლად სიდიდის მიხედვით მესამე ადგილს საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება იკავებდა.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია.

დიაგრამა 93. იმერეთის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

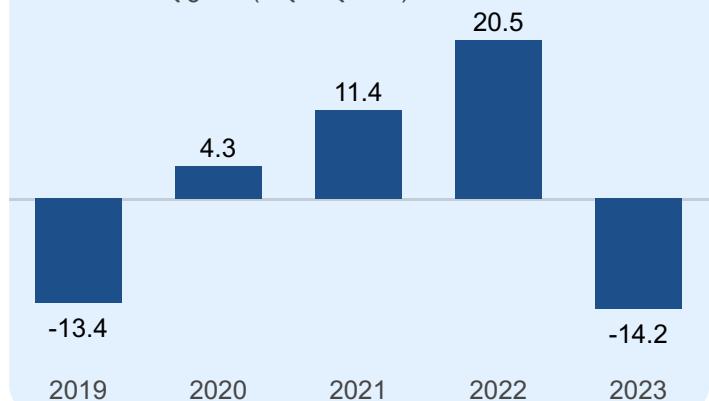

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 457.1 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 471.4 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -14.2 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია იმერეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 94. იმერეთის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.5 სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარე

სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარე მოიცავს 9 მუნიციპალიტეტს^[6]: ქალაქ ფოთის, ზუგდიდის, აბაშის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის და ხობის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

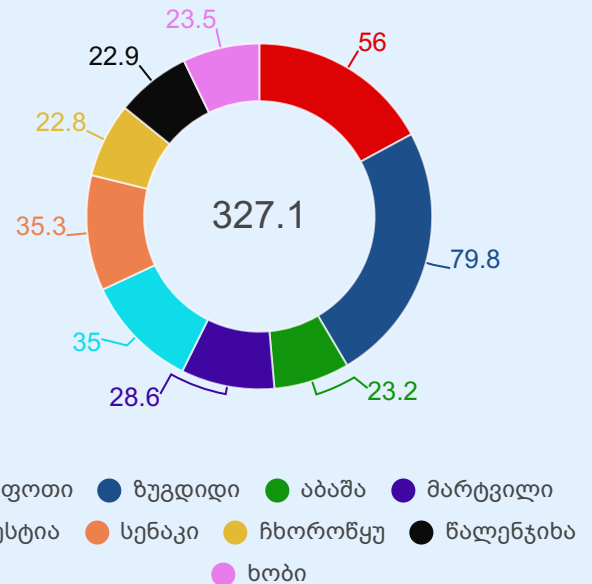
- შემოსულობებმა ჯამურად 327.1 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (257.4 მლნ ლარი) 69.7 მლნ ლარით, 27.1%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 324.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (250.8 მლნ ლარი) 73.9 მლნ ლარით, 29.5%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დადრთვება) 2.4 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

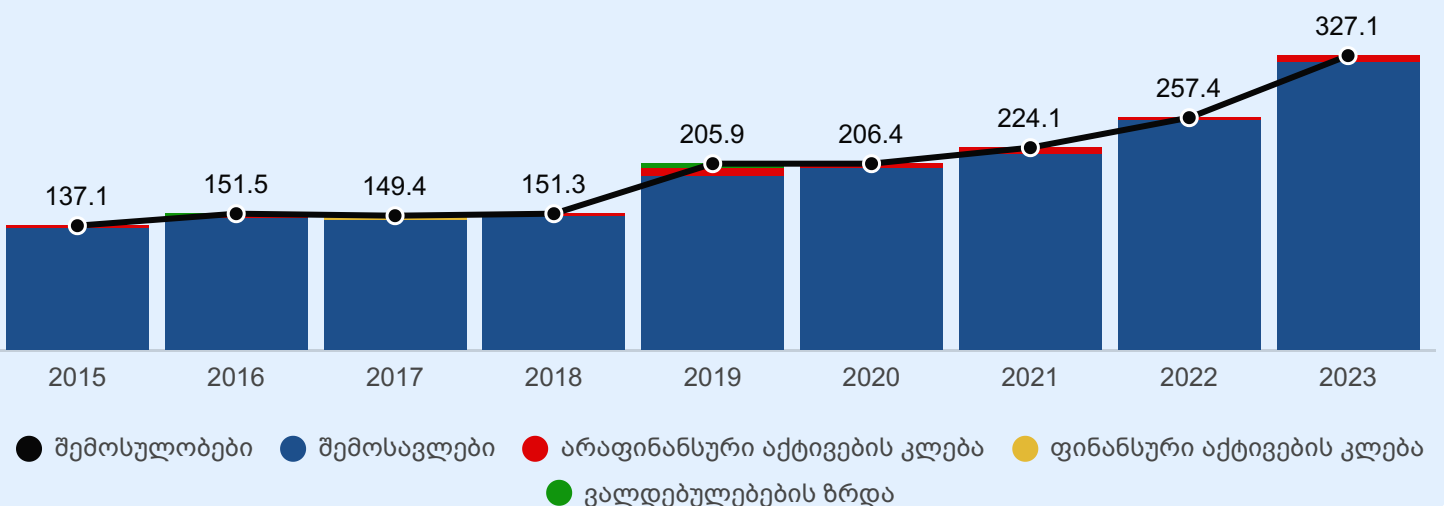
2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 327.1 მლნ ლარი შეადგინა. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (24.4%) მოდის ზუგდიდის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 79.8 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ჩხოროწყუს მუნიციპალიტეტზე (7.0%) და შეადგენს 22.8 მლნ ლარს.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (327.1 მლნ ლარი) დიდი წილი (97.6%) მოდის შემოსავლებზე - 319.1 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 8.0 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლებისა და ვალდებულებების ზრდის მუხლებით შემოსულობების მიღება.

დიაგრამა 95. 2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 96. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

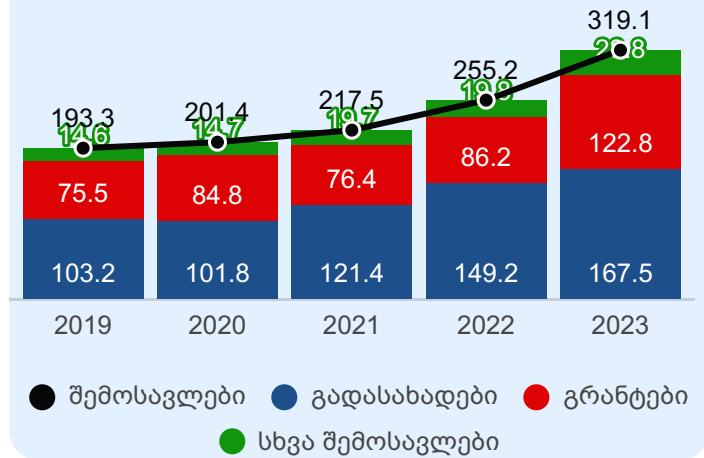

[6] სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

შემოსავლები

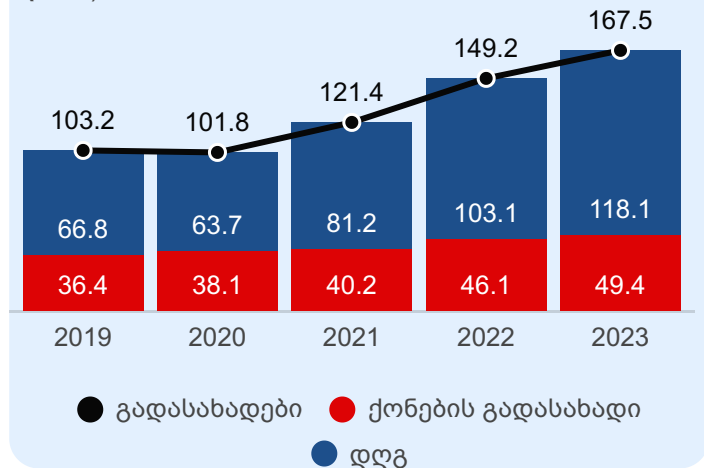
2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 319.1 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 63.9 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული მატება დაკავშირებულია შემოსავლების სამივე კომპონენტის ზრდასთან. კერძოდ, გრანტები გაზრდილია 36.6 მლნ ლარით, გადასახადები - 18.3 მლნ ლარით და სხვა შემოსავლები - 9.0 მლნ ლარით.

დიაგრამა 97. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

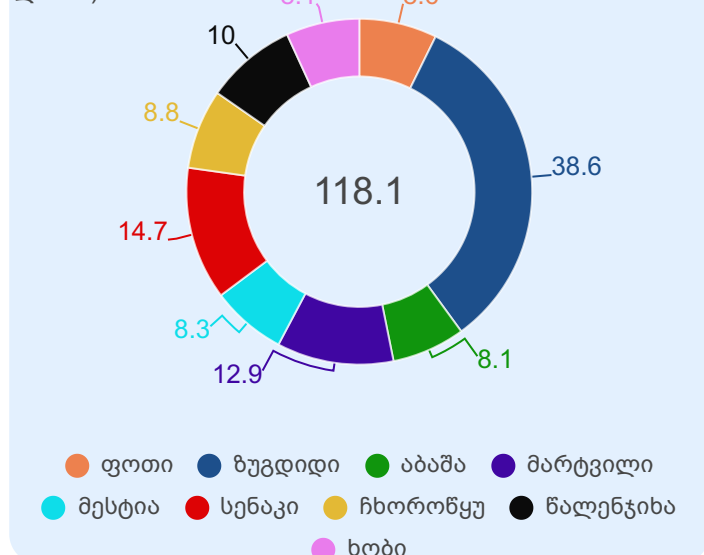
სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 167.5 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 118.1 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 49.4 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 18.3 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 15.0 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 3.3 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

დიაგრამა 98. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 118.1 მლნ ლარი მიიღეს. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 32.7% მოდის ზუგდიდის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 38.6 მლნ ლარი შეადგინა. გარდა ზუგდიდისა, დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, სენაკის მუნიციპალიტეტში - 14.7 მლნ ლარი. ყველაზე მცირე ოდენობით, დღგ, აბაშისა და ხობის მუნიციპალიტეტებმა მიიღეს - 8.1 მლნ ლარის და 8.1 მლნ ლარის ოდენობით, რაც სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 6.9%-ს და 6.9%-ს წარმოადგენს.

დიაგრამა 99. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 122.8 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 122.5 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, 0.3 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ხოლო 1.0 ათასი ლარი უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან.

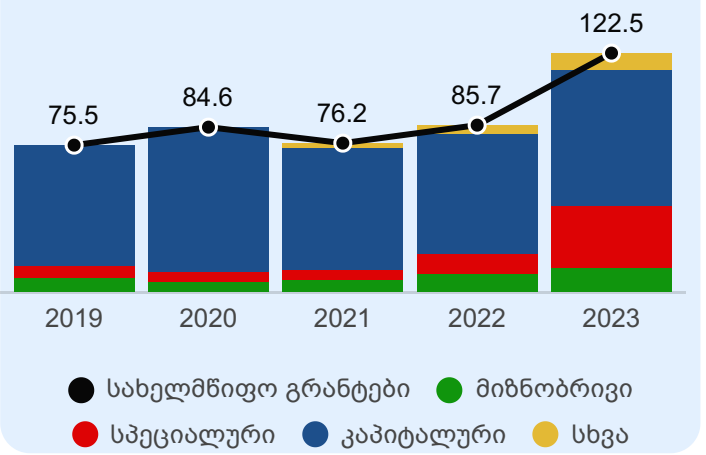
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (122.5 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 70.0 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 32.7 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 12.2 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 7.5 მლნ ლარი შეადგინა.

2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის სხვა შემოსავლებმა 28.8 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 10.8 მლნ ლარით განისაზღვრა, ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 5.9 მლნ ლარი, რენტიდან შემოსავალმა 5.2 მლნ ლარი შეადგინა, საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა - 3.9 მლნ ლარი, ხოლო პროცენტებიდან მიღებულია 3.1 მლნ ლარი. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 9.0 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია არაკლასიფიცირებული ტრანსფერების სახით 10.1 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

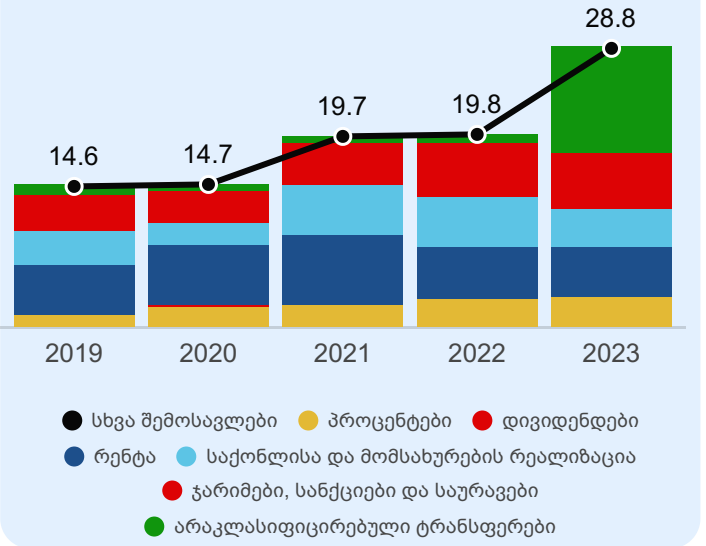
არაფინანსური აქტივების კლება

სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 8.0 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 5.8 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 3.3 მლნ ლარის და 4.7 მლნ ლარის ოდენობით, მატერიალური მარაგების რეალიზაციიდან მიღებულია 0.4 ათასი ლარი.

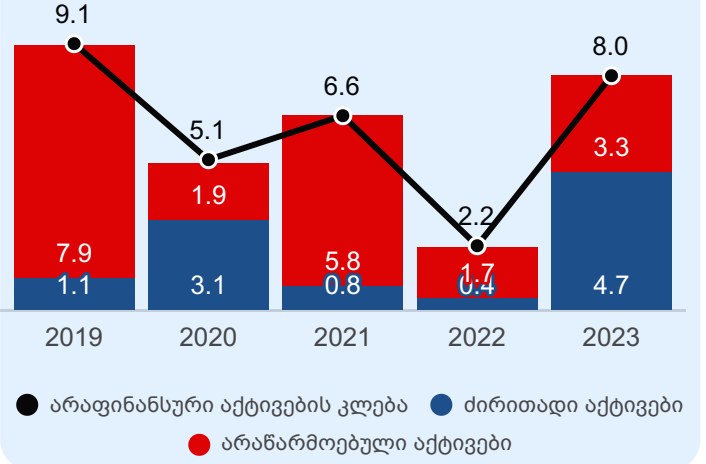
დიაგრამა 100. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 101. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 102. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში, (მლნ ლარი)

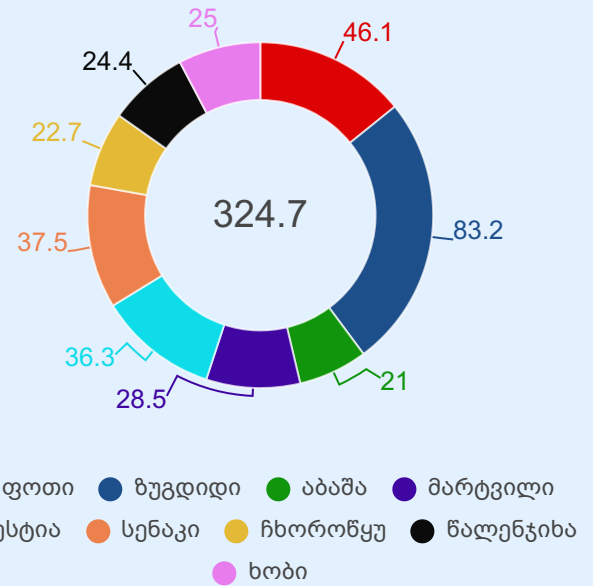

გადასახდელები

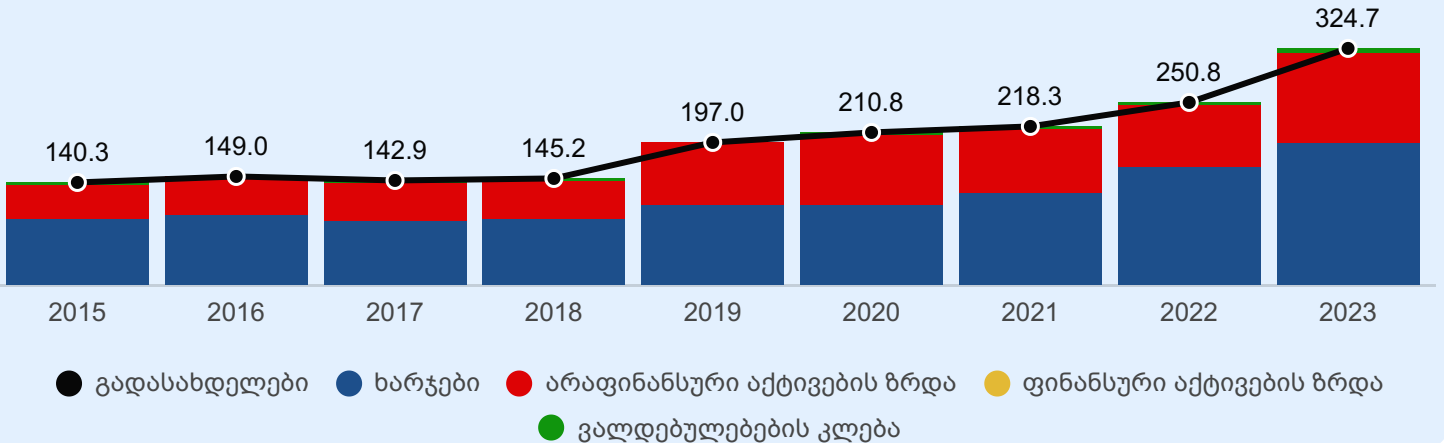
2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 324.7 მლნ ლარი შეადგინა. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (25.6%) მოდის ზუგდიდის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 83.2 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - აბაშის მუნიციპალიტეტზე (6.5%) და შეადგენს 21.0 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (324.7 მლნ ლარი) 60.5% მოდის ხარჯებზე - 196.3 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 124.5 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 3.9 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 103. 2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

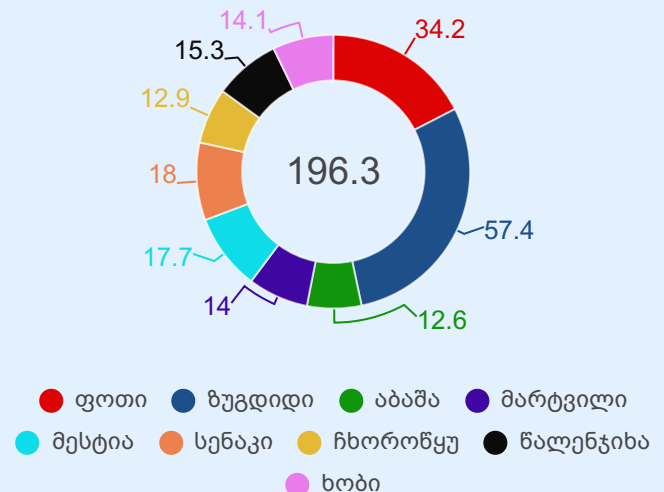
დიაგრამა 104. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 196.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 34.0 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის ზუგდიდის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 29.3%) და შეადგენს 57.4 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - აბაშის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 6.4%) და შეადგენს 12.6 მლნ ლარს.

დიაგრამა 105. 2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების (48.8%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 95.8 მლნ ლარი შეადგინა, შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმატა 36.2 მლნ ლარი (ხარჯების 18.4%), ხარჯების 18.4% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (36.1 მლნ ლარი), სხვა ხარჯების შესრულებამ 14.3 მლნ ლარი (ხარჯების 7.3%) შეადგინა, ხოლო სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 11.1 მლნ ლარი (ხარჯების 5.7%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 2.5 მლნ ლარს და 0.4 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 124.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 37.9 მლნ ლარით (43.8%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში გაზრდილია 34.5%-დან 38.3%-მდე.

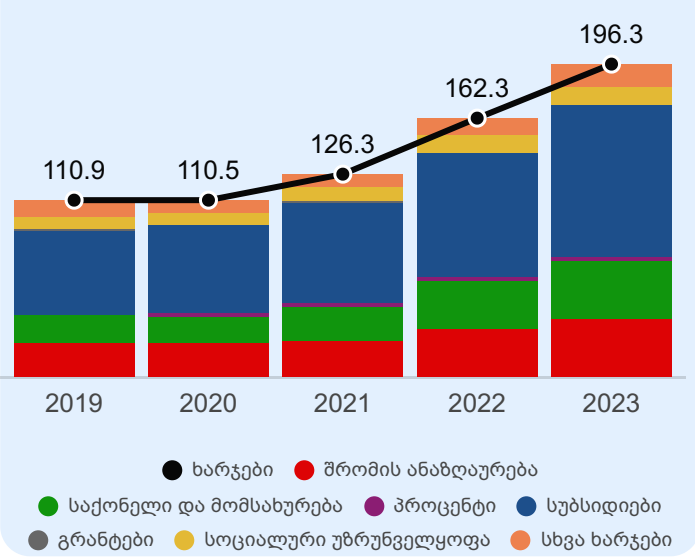
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის ზუგდიდის მუნიციპალიტეტზე - 23.3 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 18.7%), ხოლო მცირე წილი - აბაშის მუნიციპალიტეტზე, 8.3 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 6.7%).

ვალდებულებების კლება

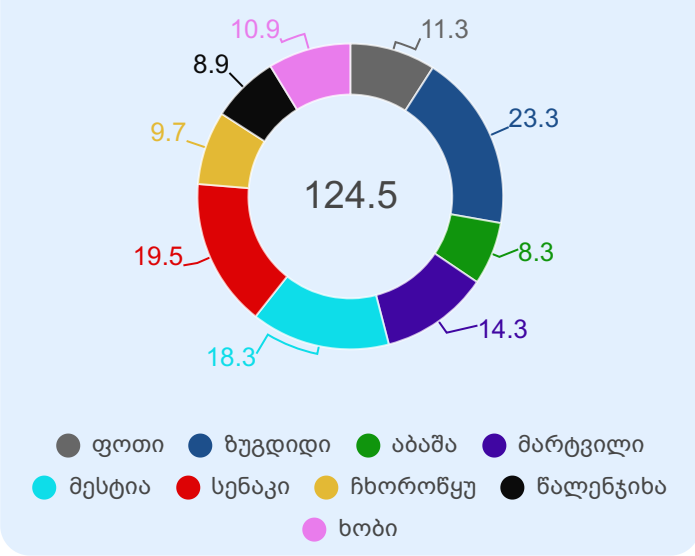
სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლებამ, 2023 წელს, 3.9 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 2.0 მლნ ლარით აღემატება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 106. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 107. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 108. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

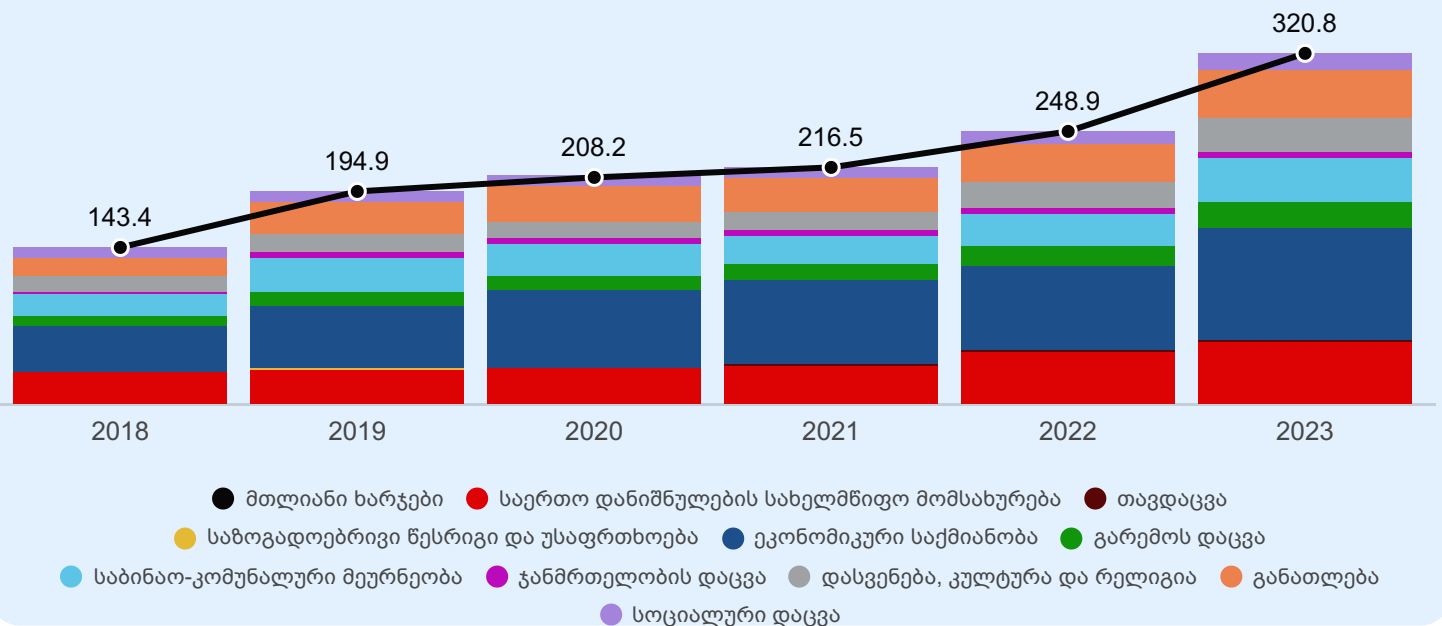
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 320.8 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 71.9 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებებზე: ეკონომიკური საქმიანობა, საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება და განათლება. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2020-2022 წლებშიც აღნიშნული მიმართულებები წარმოადგენდა 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებას.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 109. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

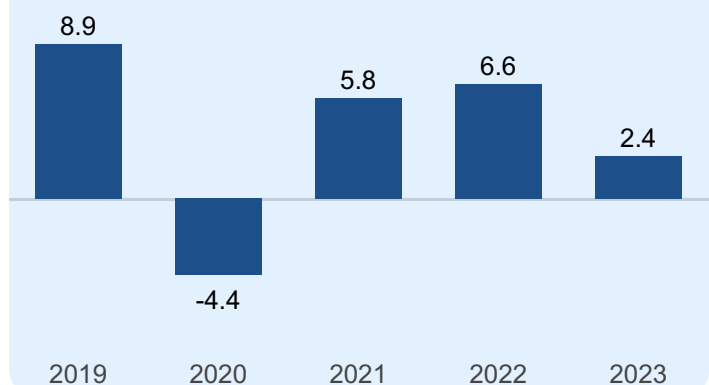

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 327.1 მლნ ლარის შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 324.7 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 2.4 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 110. სამეგრელო - ზემო სვანეთის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.6 შიდა ქართლის მხარე

შიდა ქართლის მხარე მოიცავს 7 მუნიციპალიტეტს^[7]: გორის, ერედვის, ქუთის, ქარელის, კასპის, თიღვისა და ხაშურის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

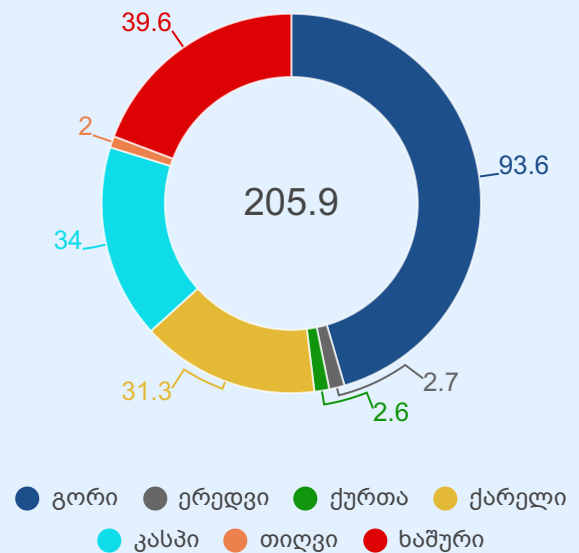
- შემოსულობებმა ჯამურად 205.9 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (175.7 მლნ ლარი) 30.1 მლნ ლარით, 17.1%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 210.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (171.2 მლნ ლარი) 39.3 მლნ ლარით, 22.9%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (გამყენება) -4.6 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 205.9 მლნ ლარი შეადგინა. შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (45.5%) მოდის გორის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 93.6 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - თიღვის მუნიციპალიტეტზე (1.0%) და შეადგენს 2.0 მლნ ლარს.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (205.9 მლნ ლარი) დიდი წილი (96.8%) მოდის შემოსავლებზე - 199.2 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 6.7 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლებისა და ვალდებულებების ზრდის მუხლებით შემოსულობების მიღება.

დიაგრამა 111. 2023 წელს შიდა ქართლის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 112. შიდა ქართლის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

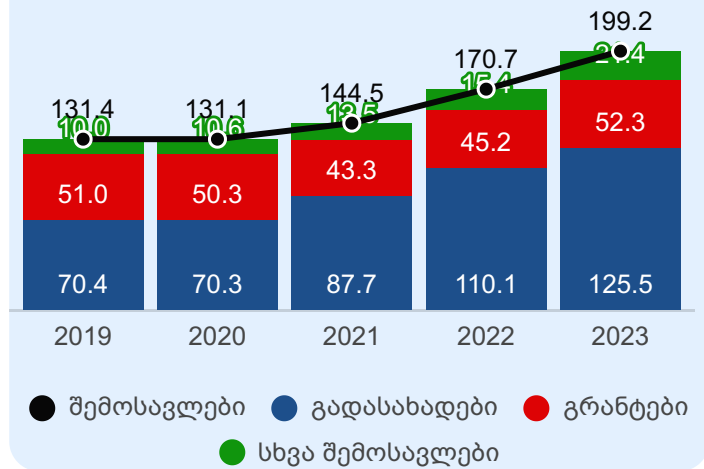

[7] შიდა ქართლის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

შემოსავლები

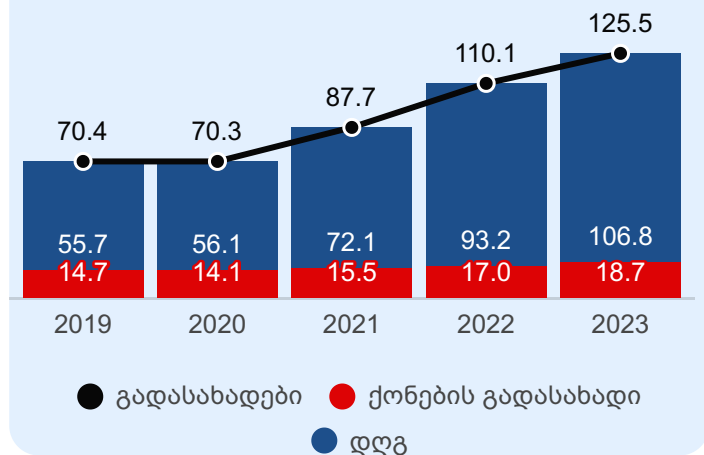
2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 199.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 28.5 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული მატება დაკავშირებულია შემოსავლების სამივე კომპონენტის ზრდასთან. კერძოდ, გადასახადები გაზრდილია 15.4 მლნ ლარით, გრანტები - 7.0 მლნ ლარით და სხვა შემოსავლები - 6.1 მლნ ლარით.

დიაგრამა 113. შიდა ქართლის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

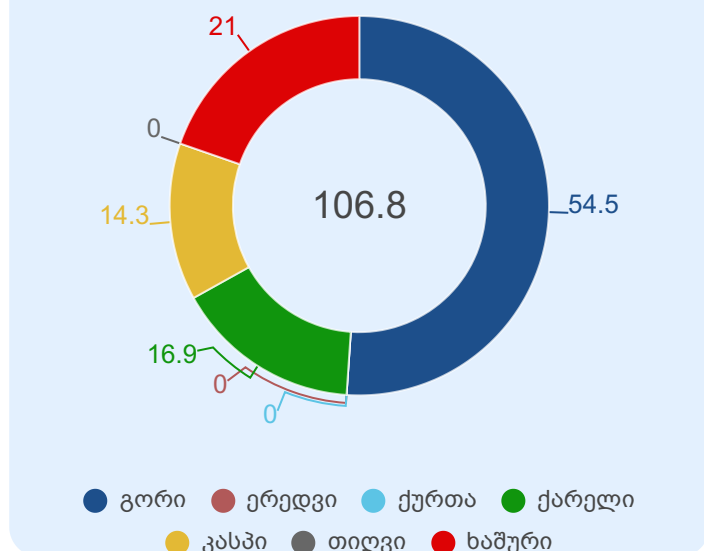
შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 125.5 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 106.8 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 18.7 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 15.4 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 13.6 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 1.8 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

დიაგრამა 114. შიდა ქართლის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 106.8 მლნ ლარი მიიღეს. შიდა ქართლის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 51.0% მოდის გორის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 54.5 მლნ ლარი შეადგინა. გარდა გორისა, დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, ხაშურის მუნიციპალიტეტში - 21.0 მლნ ლარი. დღგ-დან მიღებული შემოსავლები არ ფიქსირდება ერედვის, ქუთისა და თიღვის მუნიციპალიტეტებში, ხოლო ყველაზე მცირე რაოდენობით დღგ მიღებული აქვს კასპის მუნიციპალიტეტს - 14.3 მლნ ლარის ოდენობით, რაც შიდა ქართლის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 13.4%-ს წარმოადგენს.

დიაგრამა 115. შიდა ქართლის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 52.3 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 51.9 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, 0.1 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ხოლო უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან 0.2 მლნ ლარი.

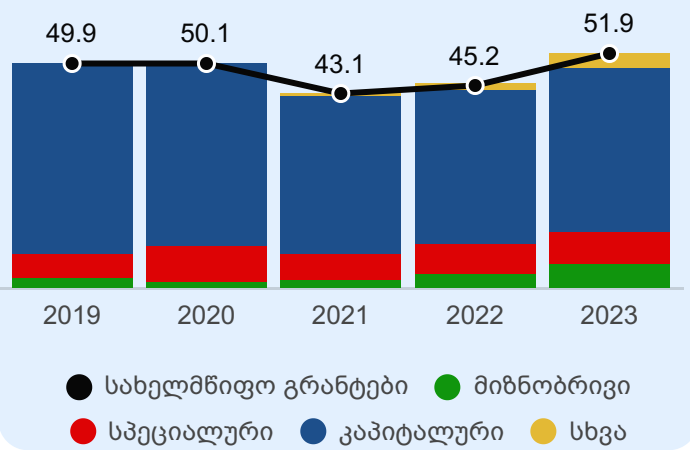
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (51.9 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 36.6 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 7.1 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 5.5 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 2.7 მლნ ლარი შეადგინა.

2023 წელს შიდა ქართლის მხარის სხვა შემოსავლებმა 21.4 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 13.8 მლნ ლარი, საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა 2.6 მლნ ლარი შეადგინა, არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 1.0 მლნ ლარით განისაზღვრა, რენტიდან შემოსავალმა 1.7 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო პროცენტებიდან მიღებულია 2.3 მლნ ლარი. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 6.1 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია ჯარიმები, სანქციებისა და საურავების სახით 5.0 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

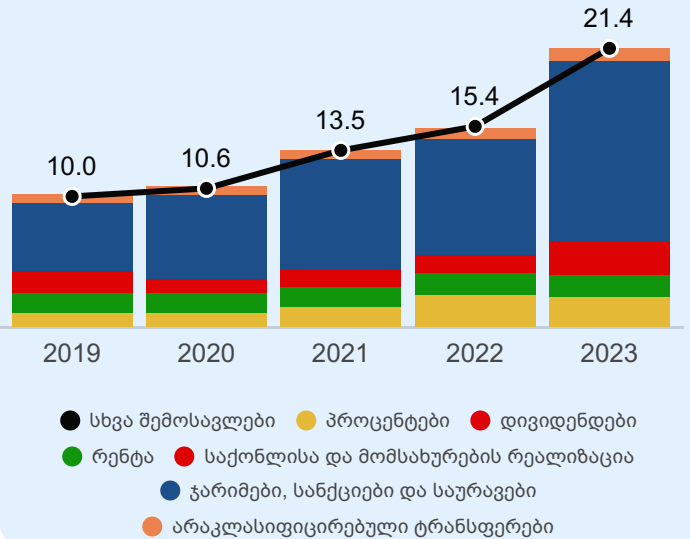
არაფინანსური აქტივების კლება

შიდა ქართლის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 6.7 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 1.6 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა სრულად მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 6.3 მლნ ლარის და 0.4 მლნ ლარის ოდენობით.

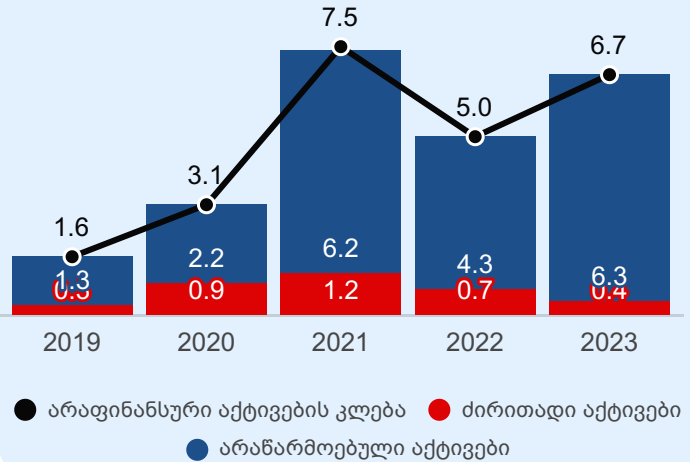
დიაგრამა 116. შიდა ქართლის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 117. შიდა ქართლის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 118. შიდა ქართლის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში, (მლნ ლარი)

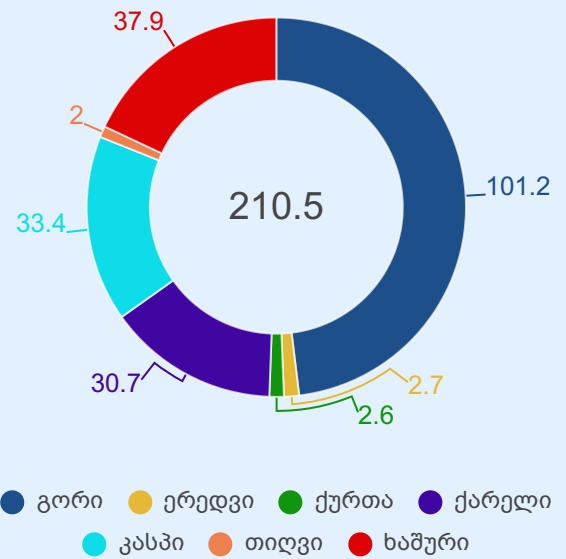

გადასახდელები

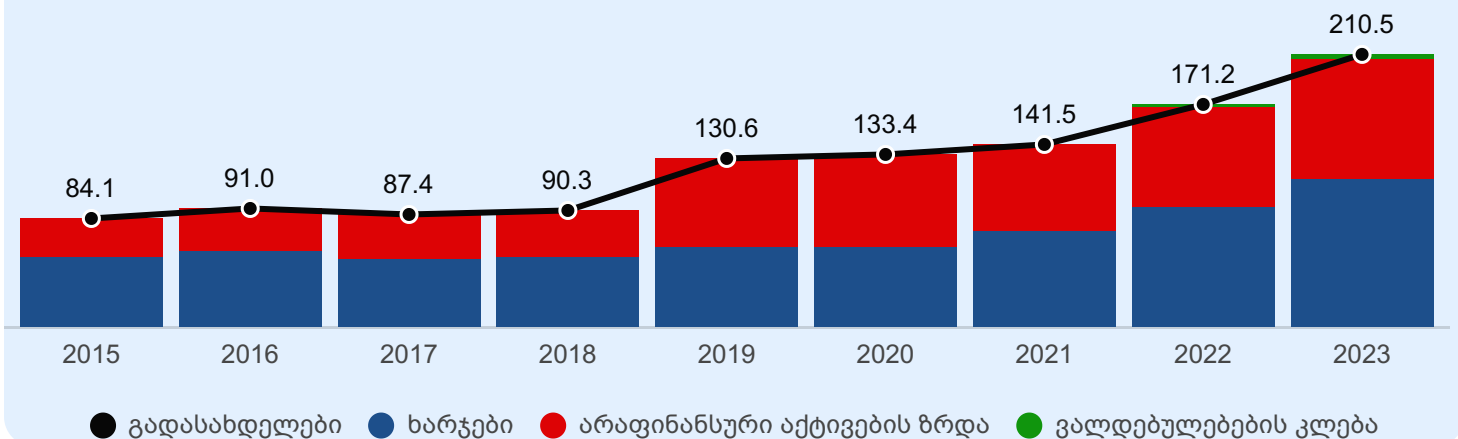
2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 210.5 მლნ ლარი შეადგინა. შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (48.1%) მოდის გორის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 101.2 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - თიღვის მუნიციპალიტეტზე (1.0%) და შეადგენს 2.0 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (210.5 მლნ ლარი) 54.3% მოდის ხარჯებზე - 114.4 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 93.1 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 3.0 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 119. 2023 წელს შიდა ქართლის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

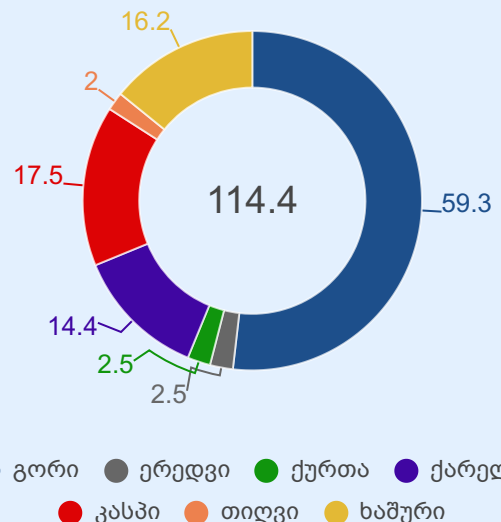
დიაგრამა 120. შიდა ქართლის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 114.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 20.7 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის გორის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 51.8%) და შეადგენს 59.3 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - თიღვის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 1.8%) და შეადგენს 2.0 მლნ ლარს.

დიაგრამა 121. 2023 წელს შიდა ქართლის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების (56.4%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 64.5 მლნ ლარი შეადგინა, შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმართა 17.8 მლნ ლარი (ხარჯების 15.6%), ხარჯების 13.3% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (15.2 მლნ ლარი), სხვა ხარჯების შესრულებამ 6.6 მლნ ლარი (ხარჯების 5.8%) შეადგინა, ხოლო სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 7.4 მლნ ლარი (ხარჯების 6.4%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 2.0 მლნ ლარს და 0.8 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 93.1 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 16.5 მლნ ლარით (21.5%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში შემცირებულია 44.8%-დან 44.2%-მდე.

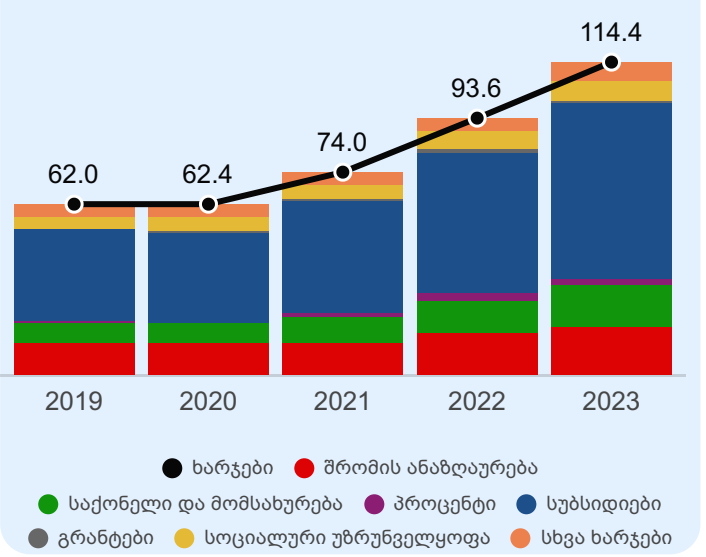
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის გორის მუნიციპალიტეტზე - 39.6 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 42.5%), ხოლო მცირე წილი - თიღვის მუნიციპალიტეტზე, 2.8 ათასი ლარი.

ვალდებულებების კლება

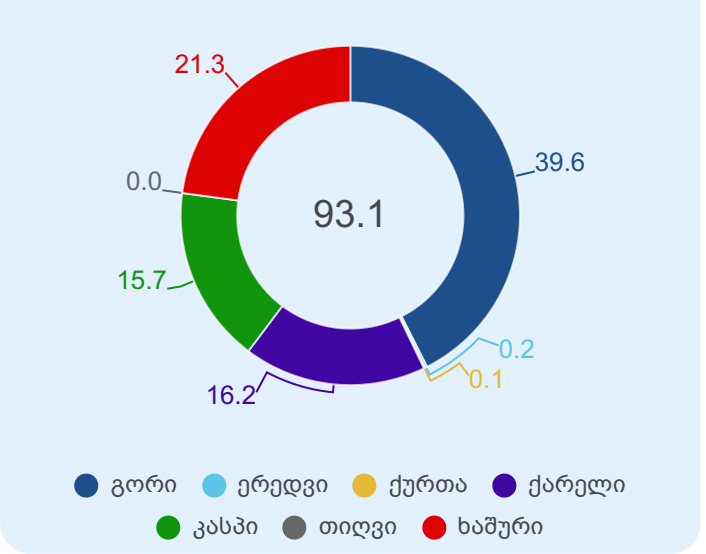
შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება, 2023 წელს, 3.0 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 2.1 მლნ ლარით აღემატება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

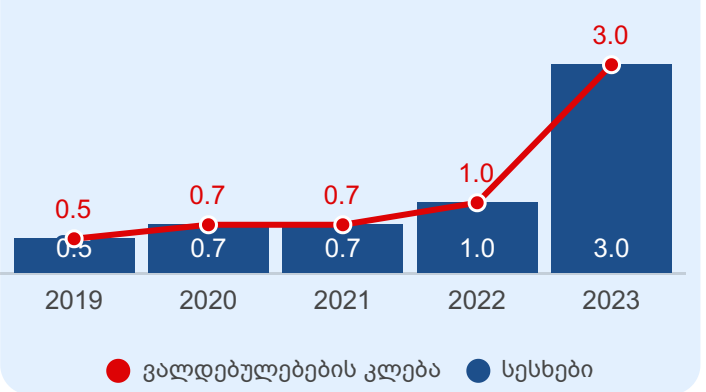
დიაგრამა 122. შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 123. შიდა ქართლის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 124. შიდა ქართლის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

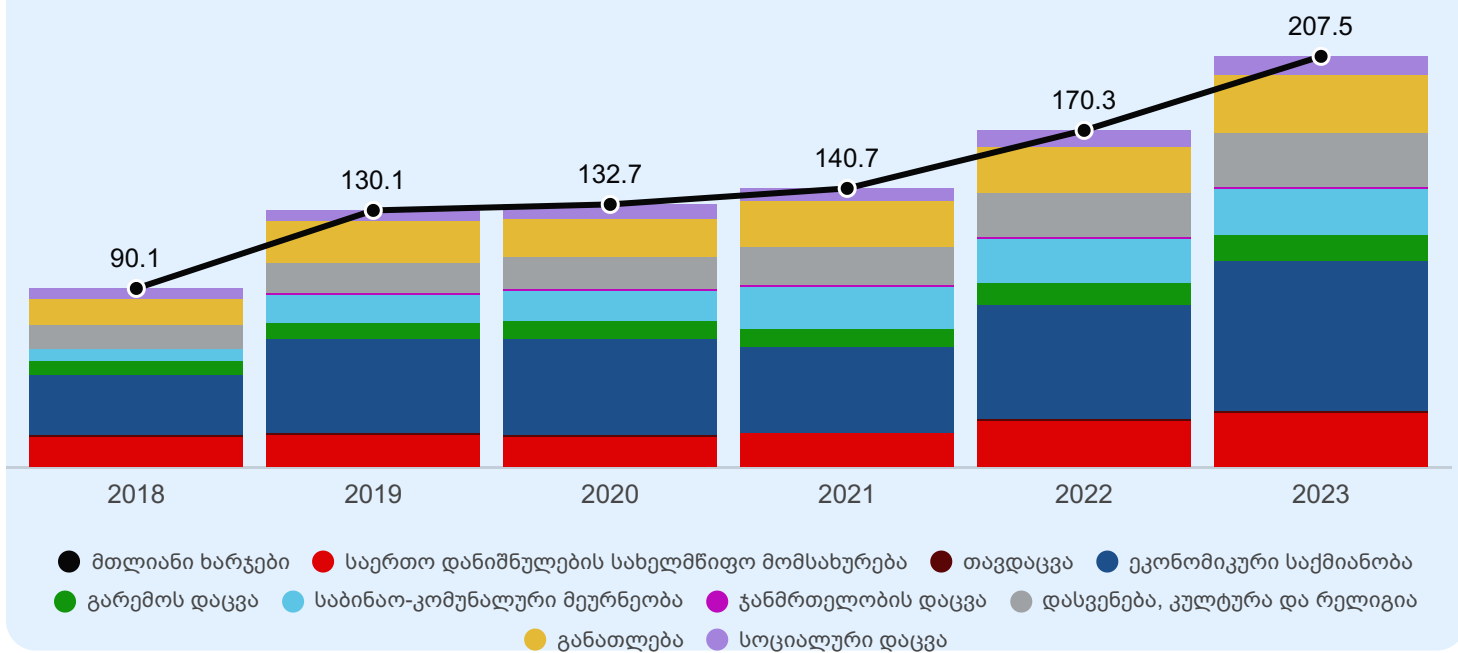
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 207.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 37.2 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებაზე: ეკონომიკური საქმიანობა, განათლება და დასვენება, კულტურა და რელიგია. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2022 წელს დასვენება, კულტურა და რელიგიის ნაცვლად სიდიდით მესამე მიმართულებას საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება წარმოადგენდა.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 125. შიდა ქართლის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

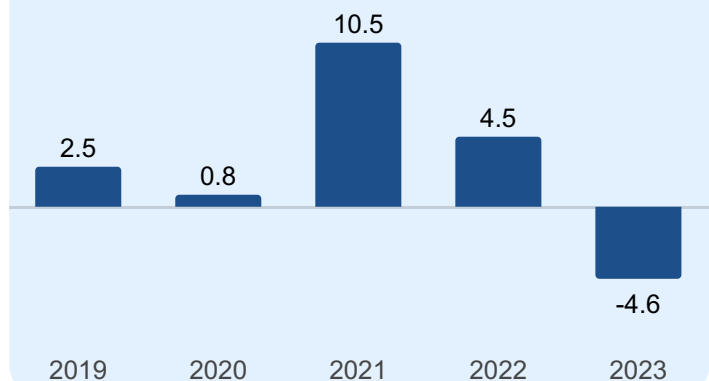

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 205.9 მლნ ლარის შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 210.5 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -4.6 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია შიდა ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 126. შიდა ქართლის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.7 ქვემო ქართლის მხარე

ქვემო ქართლის მხარე მოიცავს 7 მუნიციპალიტეტს^[8]: ქალაქ რუსთავის, ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრიწყაროს, მარნეულისა და წალკის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

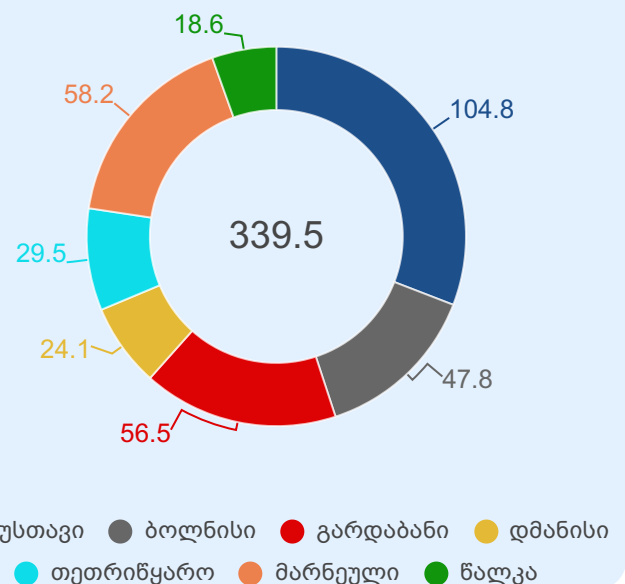
- შემოსულობებმა ჯამურად 339.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (300.7 მლნ ლარი) 38.7 მლნ ლარით, 12.9%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 341.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (290.6 მლნ ლარი) 51.2 მლნ ლარით, 17.6%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -2.3 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

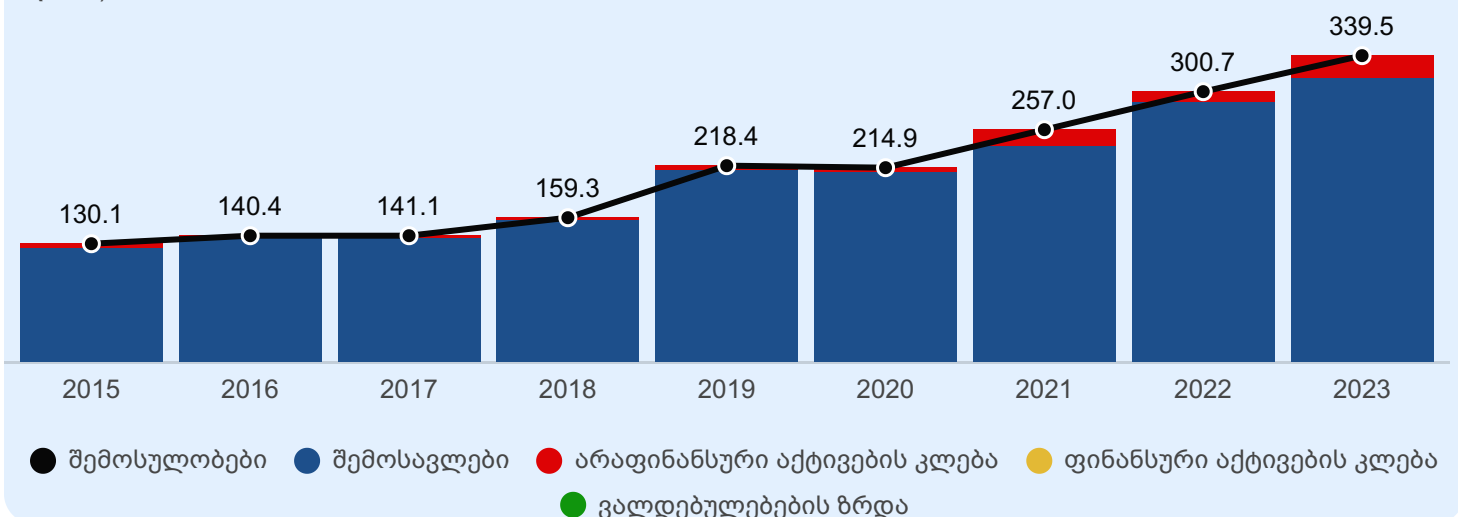
2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 339.5 მლნ ლარი შეადგინა. ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (30.9%) მოდის ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 104.8 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - წალკის მუნიციპალიტეტზე (5.5%) და შეადგენს 18.6 მლნ ლარს.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (339.5 მლნ ლარი) დიდი წილი (92.9%) მოდის შემოსავლებზე - 315.3 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 24.2 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლებისა და ვალდებულებების ზრდის მუხლებით შემოსულობების მიღება.

დიაგრამა 127. 2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 128. ქვემო ქართლის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

[8] ქვემო ქართლის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

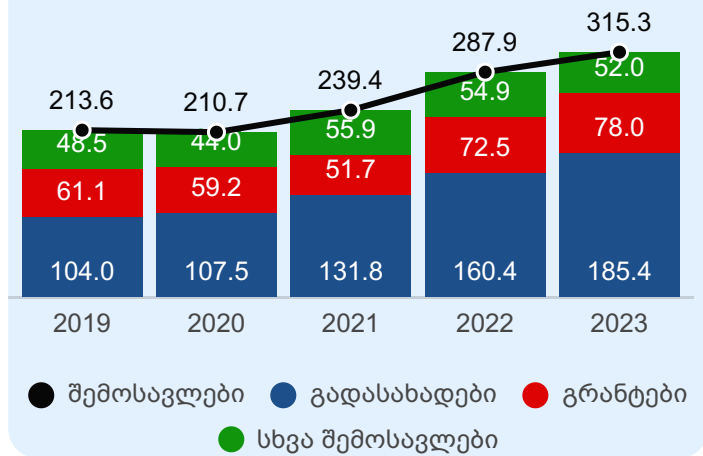
შემოსავლები

2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 315.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 27.4 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული მატება დაკავშირებულია საგადასახადო შემოსავლებისა და გრანტების შესაბამისად 25.0 მლნ ლარით და 5.4 მლნ ლარით ზრდასთან, ხოლო სხვა შემოსავლები შემცირებულია 3.0 მლნ ლარით.

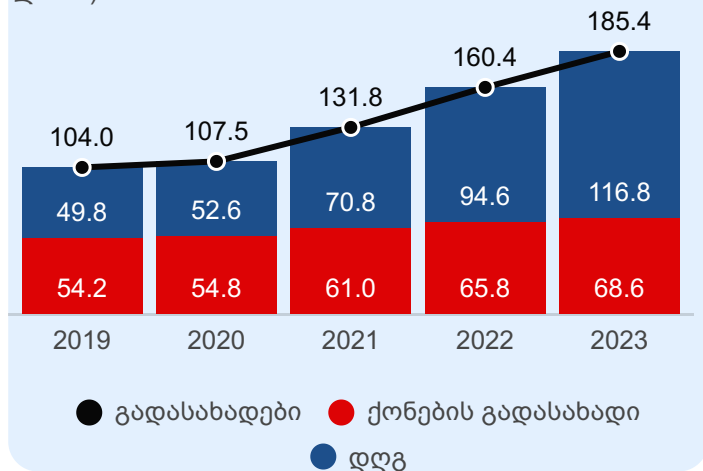
ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 185.4 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 116.8 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 68.6 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 25.0 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 22.2 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 2.8 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 116.8 მლნ ლარი მიიღეს. ქვემო ქართლის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 40.7% მოდის ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 47.5 მლნ ლარი შეადგინა. გარდა ქალაქ რუსთავისა, დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, მარნეულის მუნიციპალიტეტში - 29.0 მლნ ლარი, ხოლო ყველაზე მცირე რაოდენობით დღგ მიღებული აქვს ბოლნისის, გარდაბნისა და წალკის მუნიციპალიტეტებს - 5.1-5.1 მლნ ლარის ოდენობით, რაც ქვემო ქართლის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 4.4%-4.4%-ს წარმოადგენს.

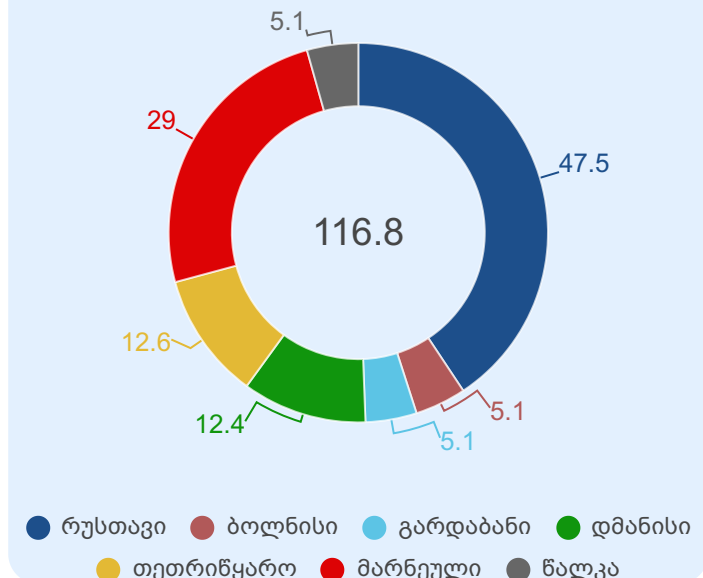
დიაგრამა 129. ქვემო ქართლის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 130. ქვემო ქართლის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 131. ქვემო ქართლის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 78.0 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 77.2 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, 0.4 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან, ხოლო უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან 0.4 მლნ ლარი.

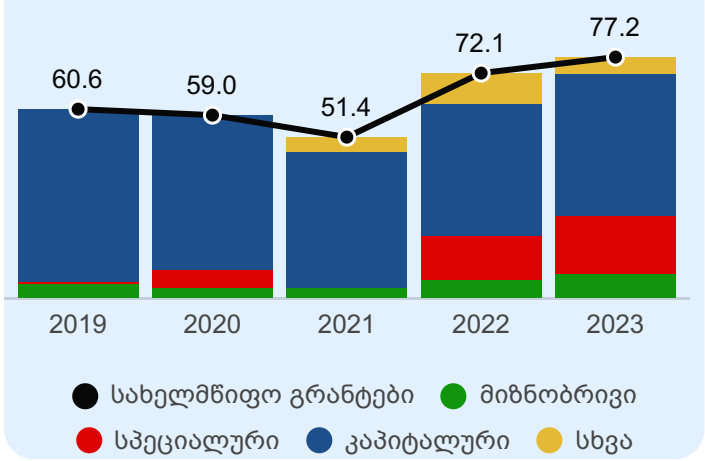
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (77.2 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 45.9 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 18.8 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 7.6 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 4.8 მლნ ლარი შეადგინა.

2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის სხვა შემოსავლებმა 52.0 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 15.3 მლნ ლარი, საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა - 8.8 მლნ ლარი შეადგინა, არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 4.3 მლნ ლარით განისაზღვრა, რენტიდან შემოსავალმა 17.6 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო პროცენტებიდან მიღებულია 5.9 მლნ ლარი. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 3.0 მლნ ლარით ჩამორჩება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია რენტის სახით 7.7 მლნ ლარით ნაკლები შემოსავლის მიღებასთან.

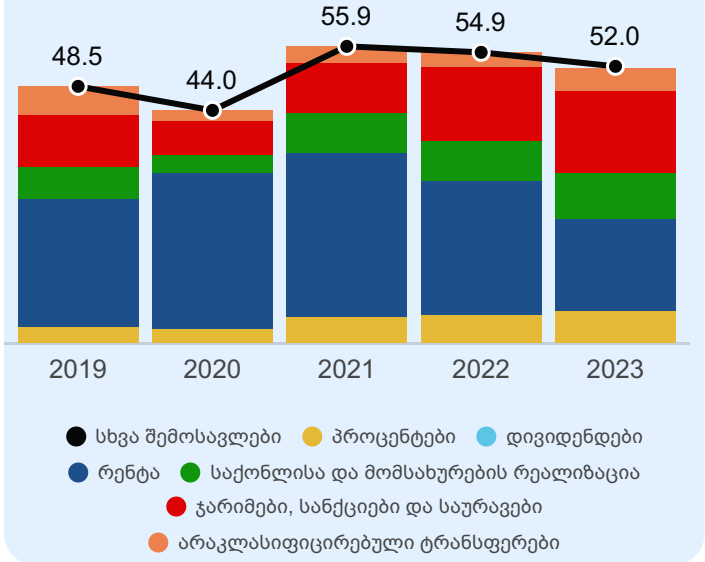
არაფინანსური აქტივების კლება

ქვემო ქართლის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 24.2 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 11.6 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 21.3 მლნ ლარის და 2.9 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო მატერიალური მარაგების რეალიზაციიდან მიღებულია 0.8 ათასი ლარი.

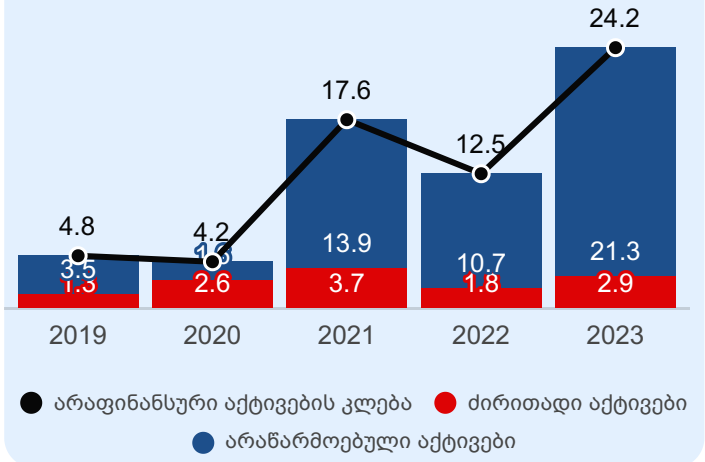
დიაგრამა 132. ქვემო ქართლის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 133. ქვემო ქართლის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 134. ქვემო ქართლის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

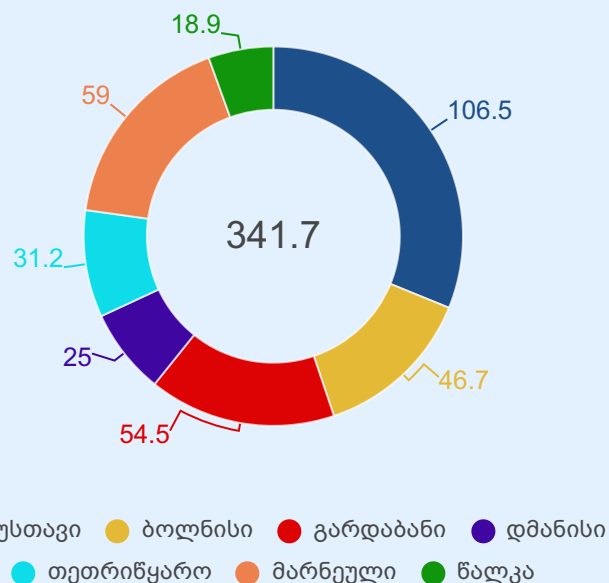

გადასახდელები

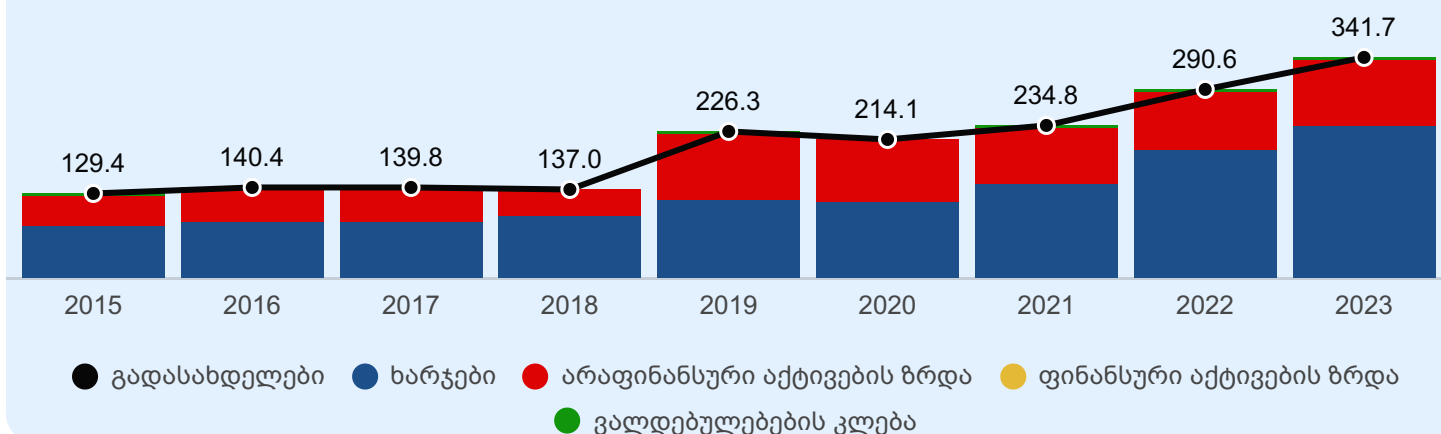
2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 341.7 მლნ ლარი შეადგინა. ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (31.2%) მოდის ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 106.5 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - წალკის მუნიციპალიტეტზე (5.5%) და შეადგენს 18.9 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (341.7 მლნ ლარი) 68.8% მოდის ხარჯებზე - 235.3 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 102.5 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 3.9 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 135. 2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

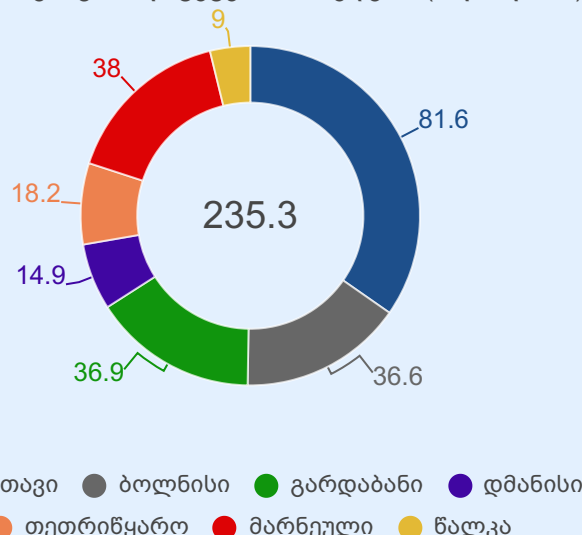
დიაგრამა 136. ქვემო ქართლის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 235.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 35.3 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 34.7%) და შეადგენს 81.6 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - წალკის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 3.8%) და შეადგენს 9.0 მლნ ლარს.

დიაგრამა 137. 2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების (33.9%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 79.7 მლნ ლარი შეადგინა, შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმატა 54.8 მლნ ლარი (ხარჯების 23.3%), ხარჯების 21.4% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (50.5 მლნ ლარი), სხვა ხარჯების შესრულებამ 23.2 მლნ ლარი (ხარჯების 9.9%) შეადგინა, ხოლო სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 20.5 მლნ ლარი (ხარჯების 8.7%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 3.8 მლნ ლარს და 2.8 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 102.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 12.6 მლნ ლარით (14.0%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში შემცირებულია 31.0%-დან 30.0%-მდე.

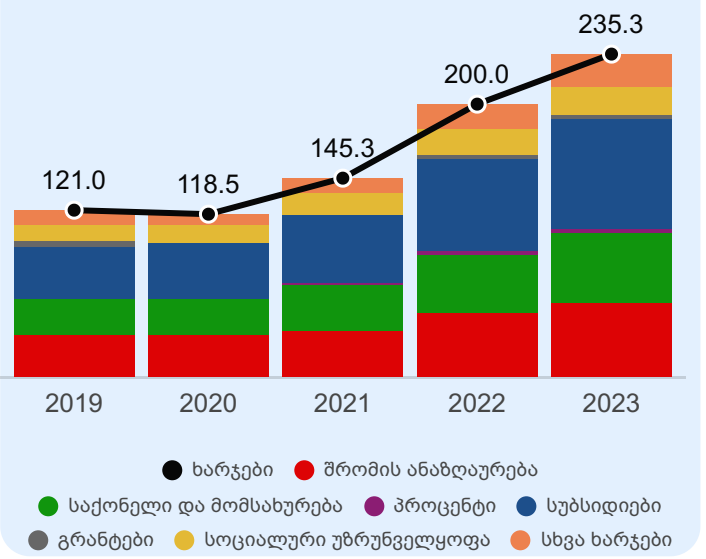
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტზე - 21.7 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 21.2%), ხოლო მცირე წილი - წალკის მუნიციპალიტეტზე, 9.8 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 9.6%).

ვალდებულებების კლება

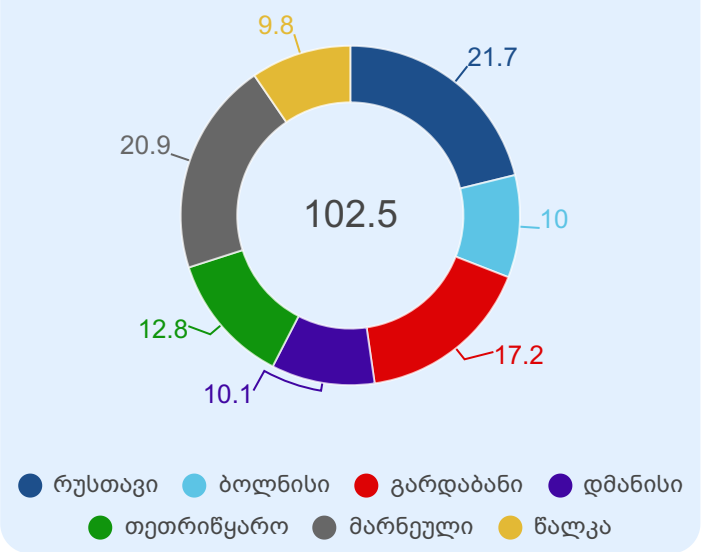
ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლებაზე, 2023 წელს, 3.9 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 3.3 მლნ ლარით აღემატება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

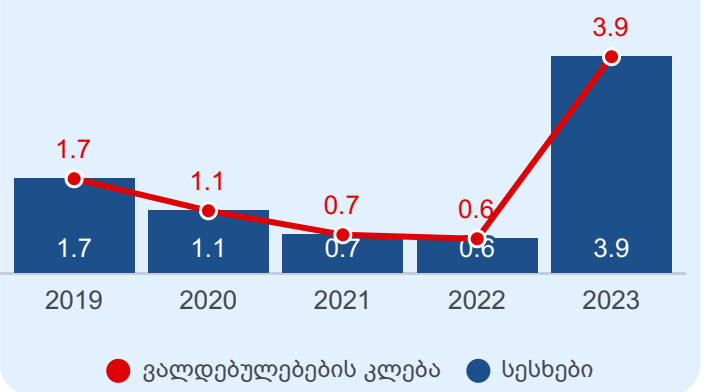
დიაგრამა 138. ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 139. ქვემო ქართლის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 140. ქვემო ქართლის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

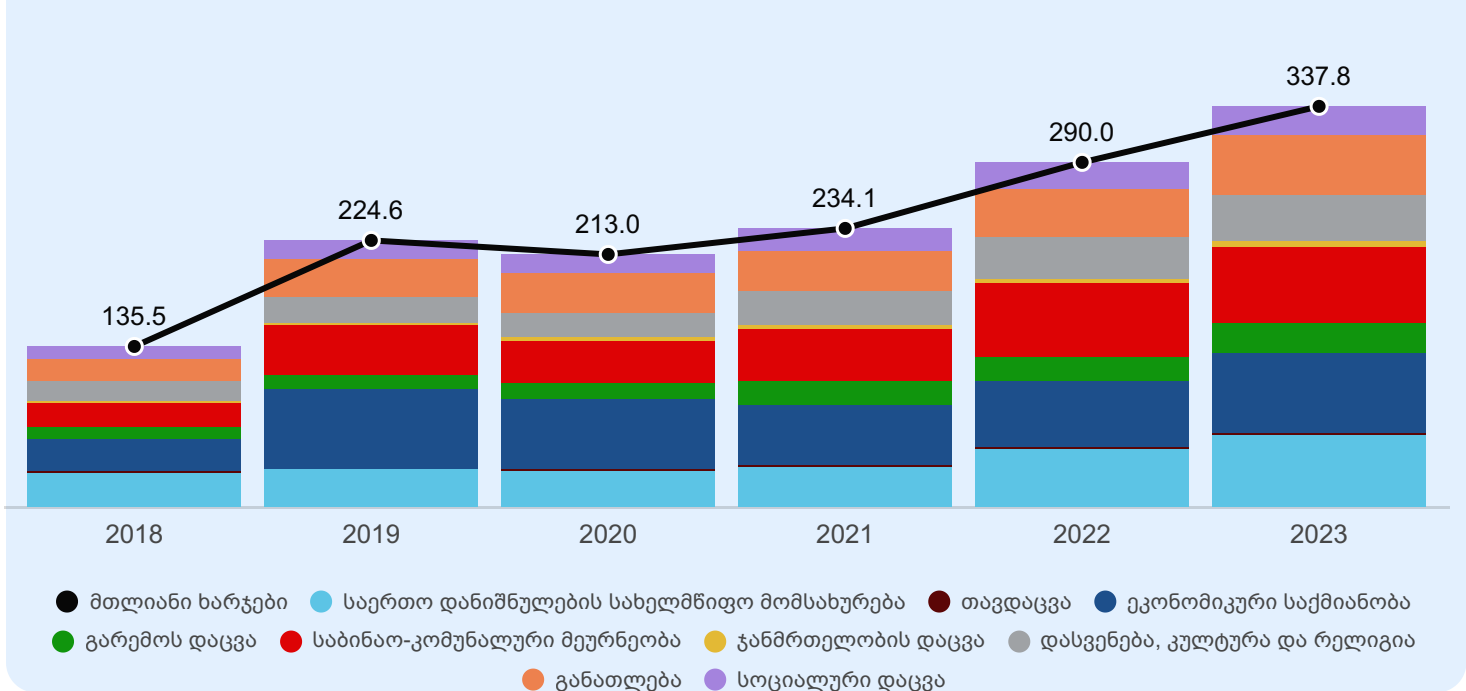
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 337.8 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 47.8 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებაზე: ეკონომიკური საქმიანობა, საბინაო კომუნალური მეურნეობა და საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2021-2022 წლებშიც აღნიშნული 3 მიმართულება წარმოდგენდა ყველაზე მსხვილ მიმართულებებს.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 141. ქვემო ქართლის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

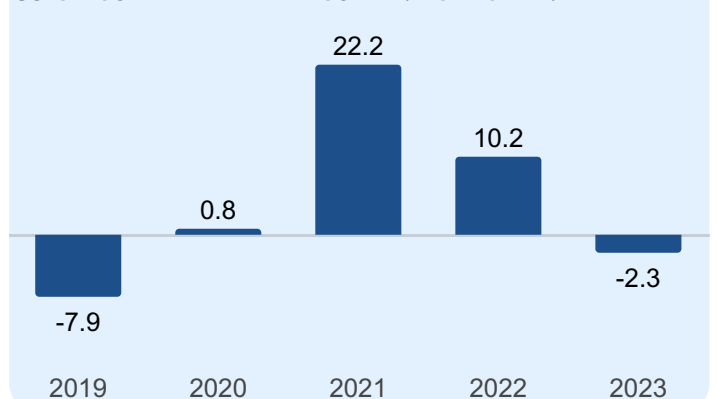

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 339.5 მლნ ლარის შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 341.7 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -2.3 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია ქვემო ქართლის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 142. ქვემო ქართლის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.8 გურიის მხარე

გურიის მხარე მოიცავს 3 მუნიციპალიტეტს^[9]: ლანჩხუთის, ოზურგეთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

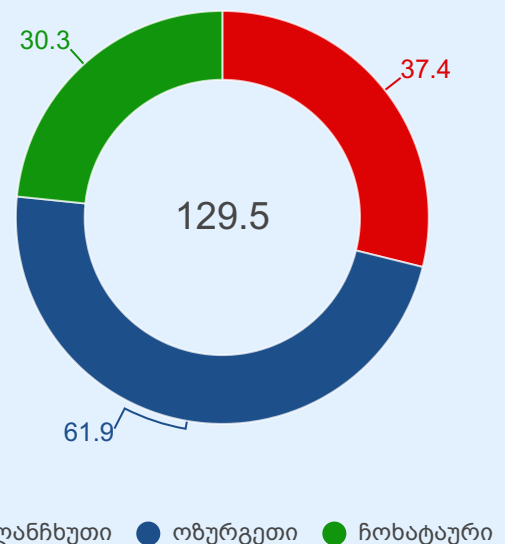
- შემოსულობებმა ჯამურად 129.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (115.3 მლნ ლარი) 14.2 მლნ ლარით, 12.3%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 136.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (100.5 მლნ ლარი) 35.9 მლნ ლარით, 35.7%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და განეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -6.9 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

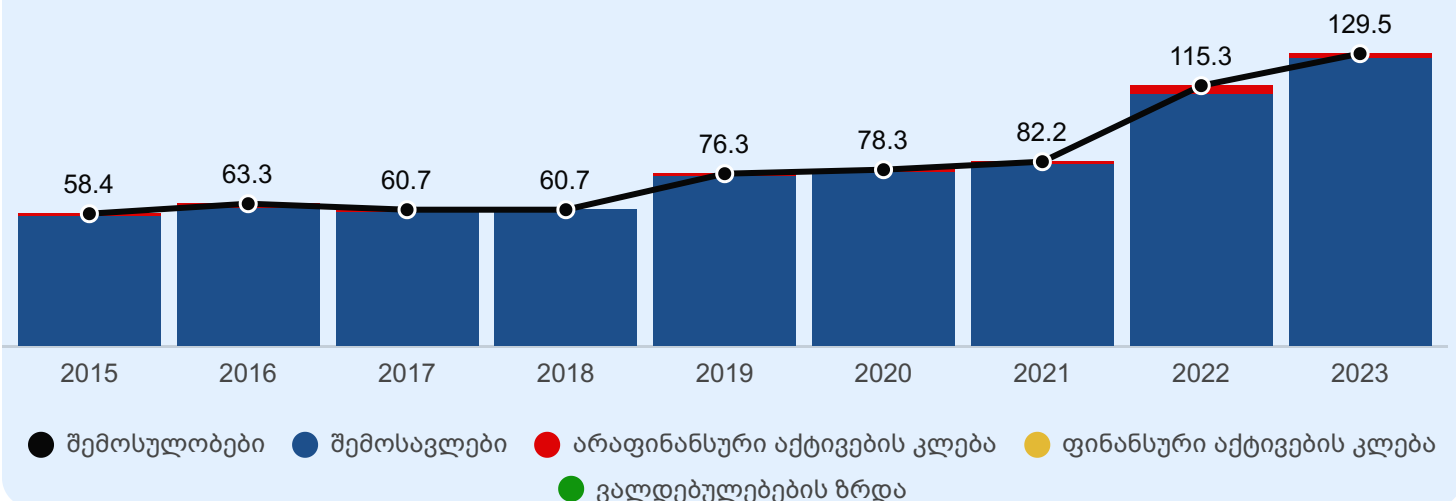
2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 129.5 მლნ ლარი შეადგინა. გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (47.8%) მოდის ოზურგეთის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 61.9 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტზე (23.4%) და შეადგენს 30.3 მლნ ლარს.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (129.5 მლნ ლარი) დიდი წილი (99.0%) მოდის შემოსავლებზე - 128.2 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 1.3 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლებისა და ვალდებულებების ზრდის მუხლებით შემოსულობების მიღება.

დიაგრამა 143. 2023 წელს გურიის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 144. გურიის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

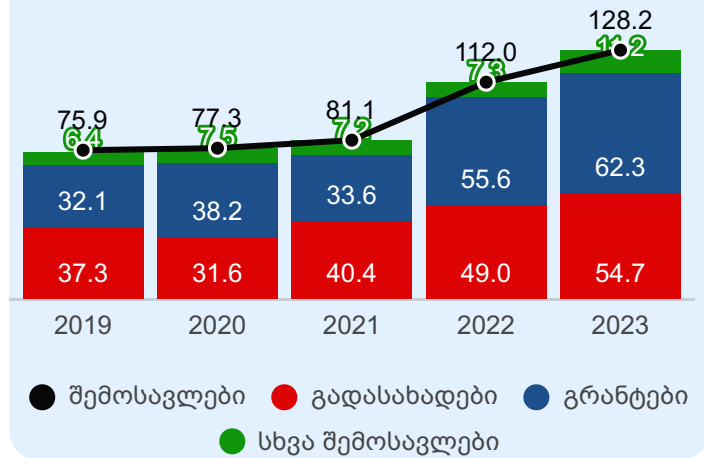

[9] გურიის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

შემოსავლები

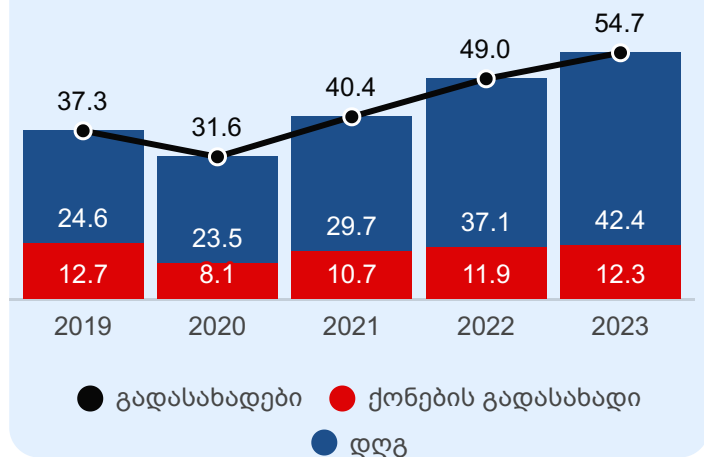
2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 128.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 16.3 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული მატება დაკავშირებულია შემოსავლების სამივე კომპონენტის ზრდასთან. კერძოდ, გადასახადები გაზრდილია 5.7 მლნ ლარით, გრანტები - 6.7 მლნ ლარით და სხვა შემოსავლები - 3.9 მლნ ლარით.

დიაგრამა 145. გურიის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

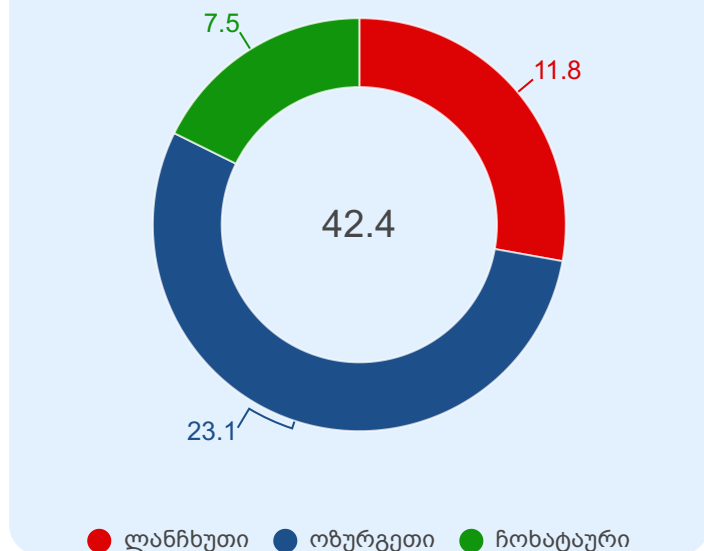
გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 54.7 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 42.4 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 12.3 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 5.7 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 5.3 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 0.4 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

დიაგრამა 146. გურიის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 42.4 მლნ ლარი მიიღეს. გურიის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 54.5% მოდის ოზურგეთის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 23.1 მლნ ლარი შეადგინა. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტმა დღგ-ს სახით მიიღო 11.8 მლნ ლარი, ხოლო ყველაზე მცირე რაოდენობით დღგ მიღებული აქვს ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტს - 7.5 მლნ ლარის ოდენობით, რაც გურიის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 17.7%-ს წარმოადგენს.

დიაგრამა 147. გურიის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 62.3 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 62.1 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, ხოლო 0.2 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან.

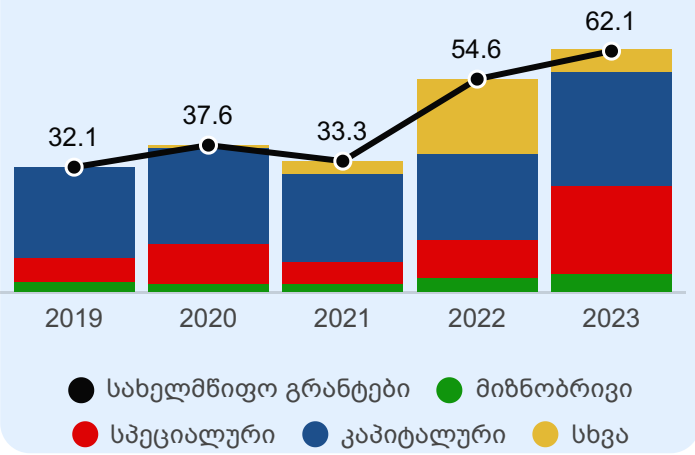
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (62.1 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 29.3 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 22.4 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 4.9 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 5.6 მლნ ლარი შეადგინა.

2023 წელს გურიის მხარის სხვა შემოსავლებმა 11.2 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 6.2 მლნ ლარი, საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა 1.0 მლნ ლარი შეადგინა, არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 0.6 მლნ ლარით განისაზღვრა, რენტიდან შემოსავალმა 3.0 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო პროცენტებიდან მიღებულია 0.4 მლნ ლარი. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 3.9 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია ჯარიმები, სანქციები და საურავების სახით 2.2 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

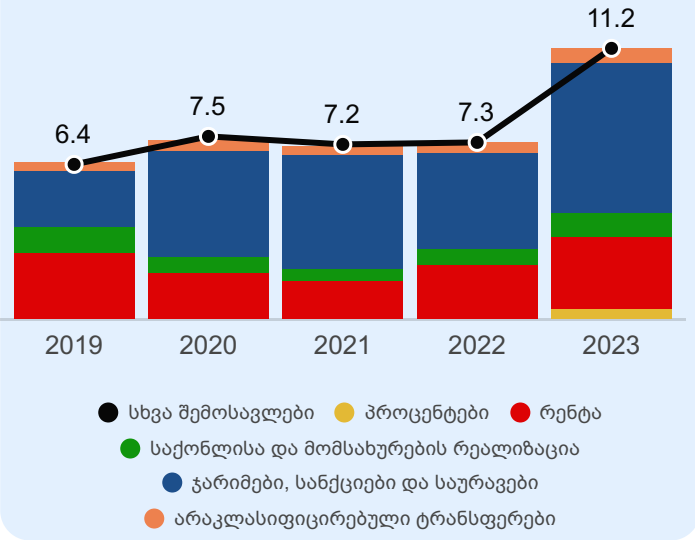
არაფინანსური აქტივების კლება

გურიის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 1.3 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 2.0 მლნ ლარით ნაკლებია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 1.0 მლნ ლარის და 0.3 მლნ ლარის ოდენობით.

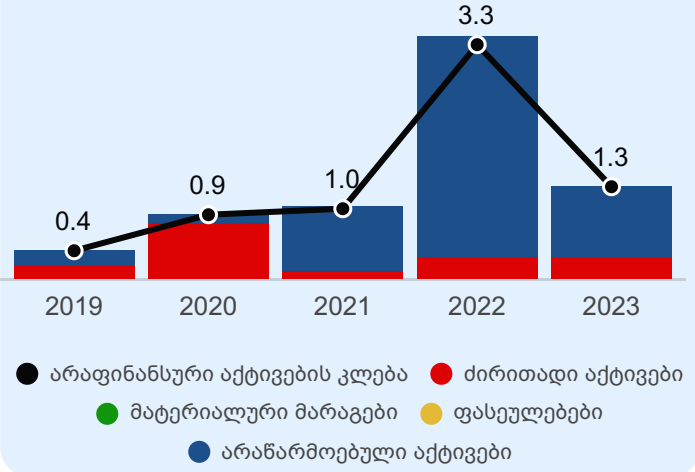
დიაგრამა 148. გურიის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 149. გურიის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 150. გურიის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში, (მლნ ლარი)

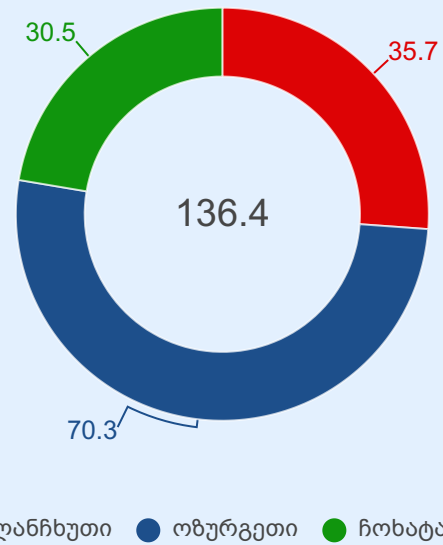

გადასახდელები

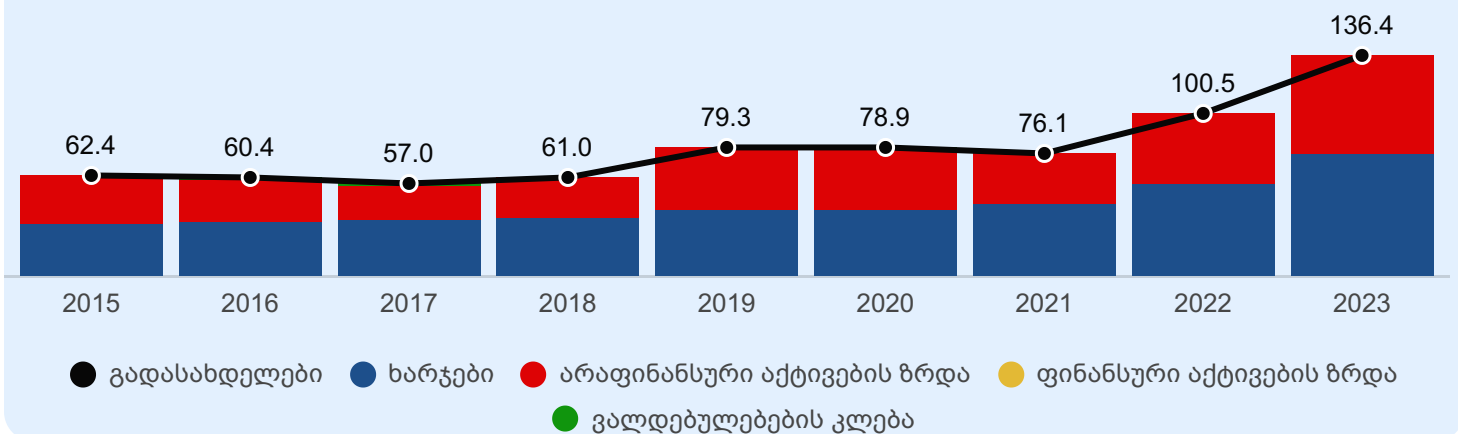
2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 136.4 მლნ ლარი შეადგინა. გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (51.5%) მოდის ოზურგეთის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 70.3 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტზე (22.4%) და შეადგენს 30.5 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (136.4 მლნ ლარი) 55.3% მოდის ხარჯებზე - 75.4 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 60.7 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 0.3 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 151. 2023 წელს გურიის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

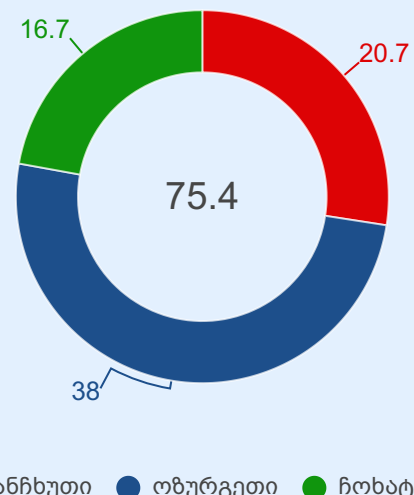
დიაგრამა 152. გურიის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 75.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 18.0 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის ოზურგეთის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 50.3%) და შეადგენს 38.0 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 22.2%) და შეადგენს 16.7 მლნ ლარს.

დიაგრამა 153. 2023 წელს გურიის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების 27.0% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (20.3 მლნ ლარი), (26.8%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 20.2 მლნ ლარი შეადგინა, შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმატა 19.0 მლნ ლარი (ხარჯების 25.2%), სხვა ხარჯების შესრულებამ 12.3 მლნ ლარი (ხარჯების 16.4%) შეადგინა, ხოლო სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 3.2 მლნ ლარი (ხარჯების 4.3%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 0.1 მლნ ლარს და 0.2 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 60.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 17.9 მლნ ლარით (41.8%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში გაზრდილია 42.6%-დან 44.5%-მდე.

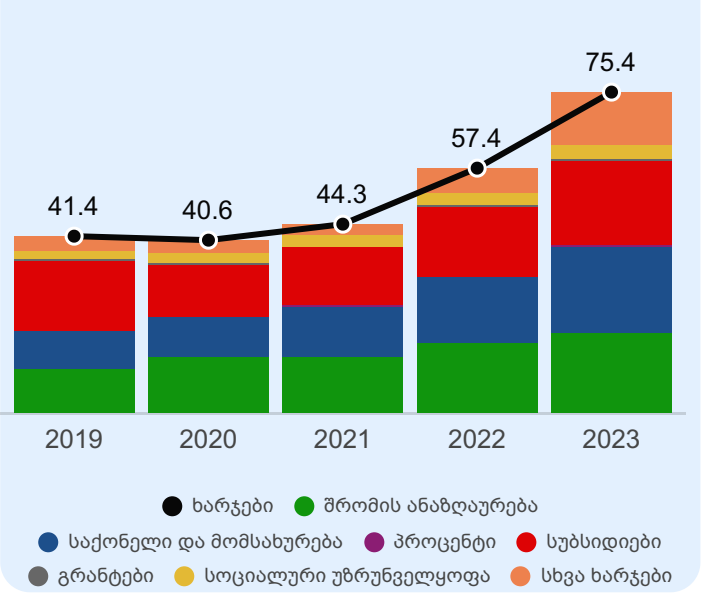
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის ოზურგეთის მუნიციპალიტეტზე - 32.2 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 52.9%), ხოლო მცირე წილი - ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტზე, 13.7 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 22.6%).

ვალდებულებების კლება

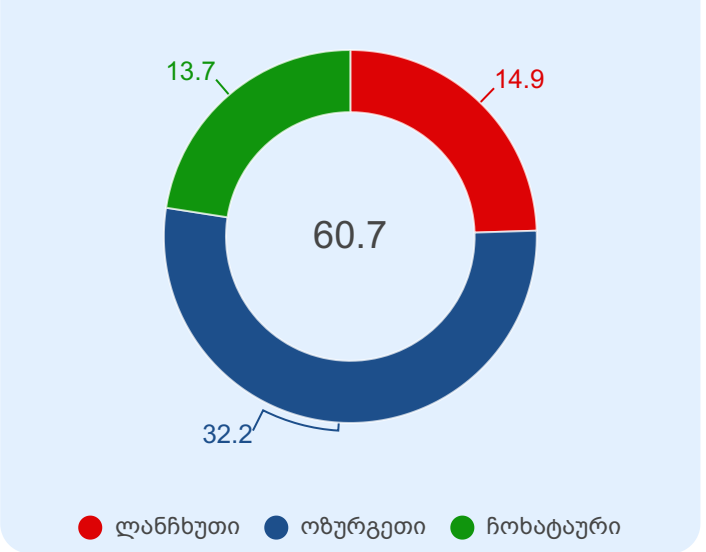
გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლებამ, 2023 წელს, 0.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებლის ტოლია. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

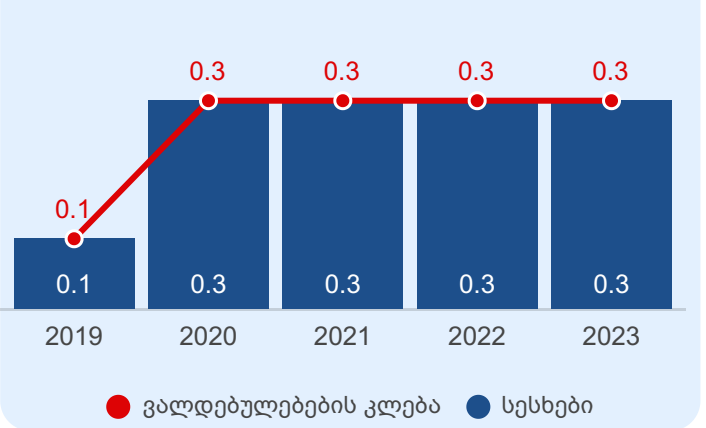
დიაგრამა 154. გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 155. გურიის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 156. გურიის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

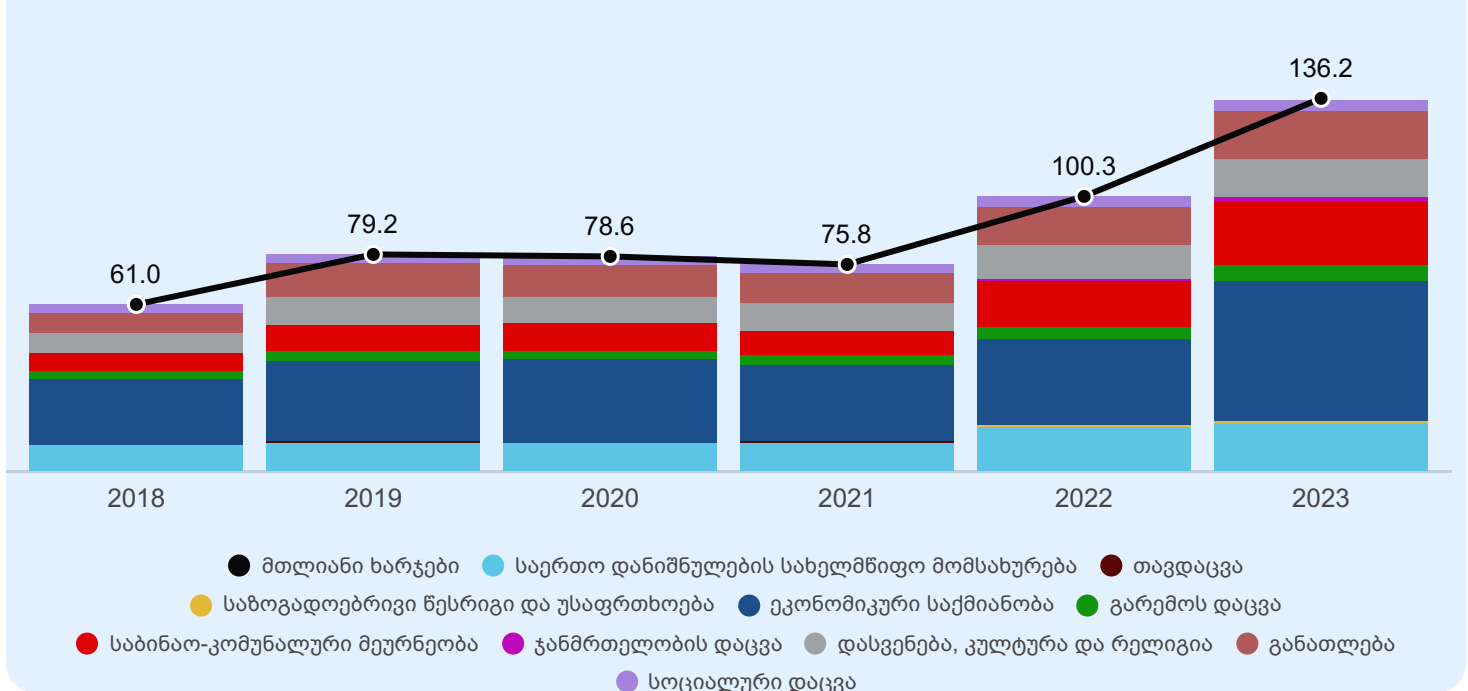
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 136.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 35.9 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებაზე: ეკონომიკური საქმიანობა, საბინაო კომუნალური მეურნეობა და განათლება. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2022 წელს ნაცვლად განათლებისა, საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება წარმოადგენდა მე-3 მსხვილ მიმართულებას.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 157. გურიის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

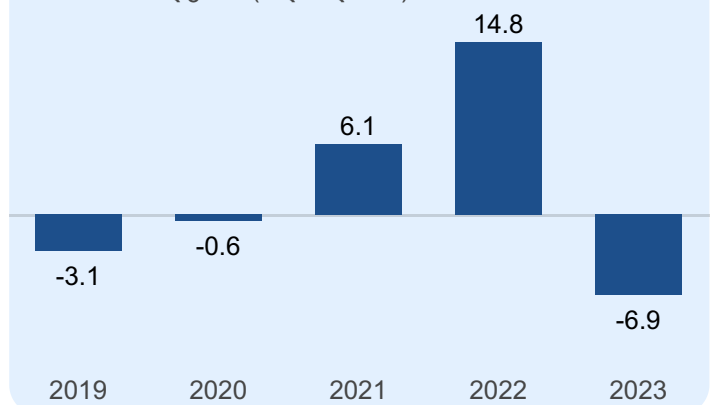

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 129.5 მლნ ლარის შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 136.4 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -6.9 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია გურიის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 158. გურიის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.9 სამცხე - ჯავახეთის მხარე

სამცხე - ჯავახეთის მხარე მოიცავს 6 მუნიციპალიტეტს^[10]: ბორჯომის, ადიგენის, ასპინძის, ახალქალაქის, ახალციხისა და ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

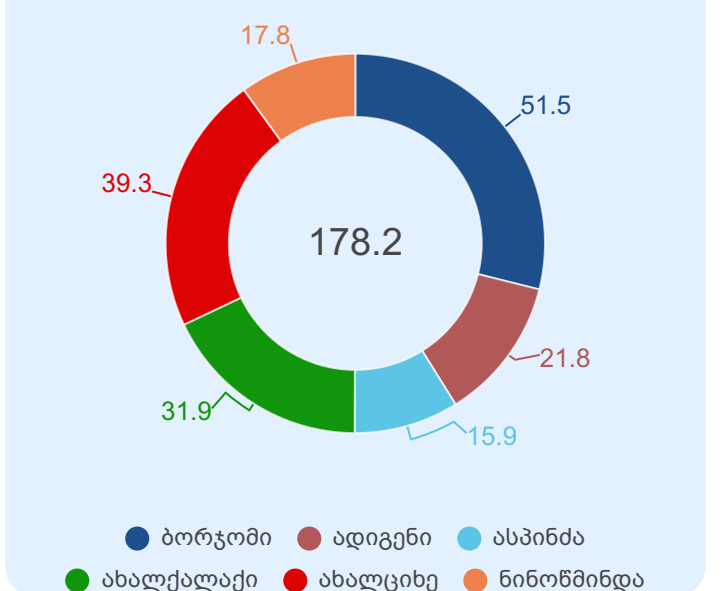
- შემოსულობებმა ჯამურად 178.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (135.4 მლნ ლარი) 42.8 მლნ ლარით, 31.6%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 166.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (131.8 მლნ ლარი) 34.6 მლნ ლარით, 26.3%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 11.8 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

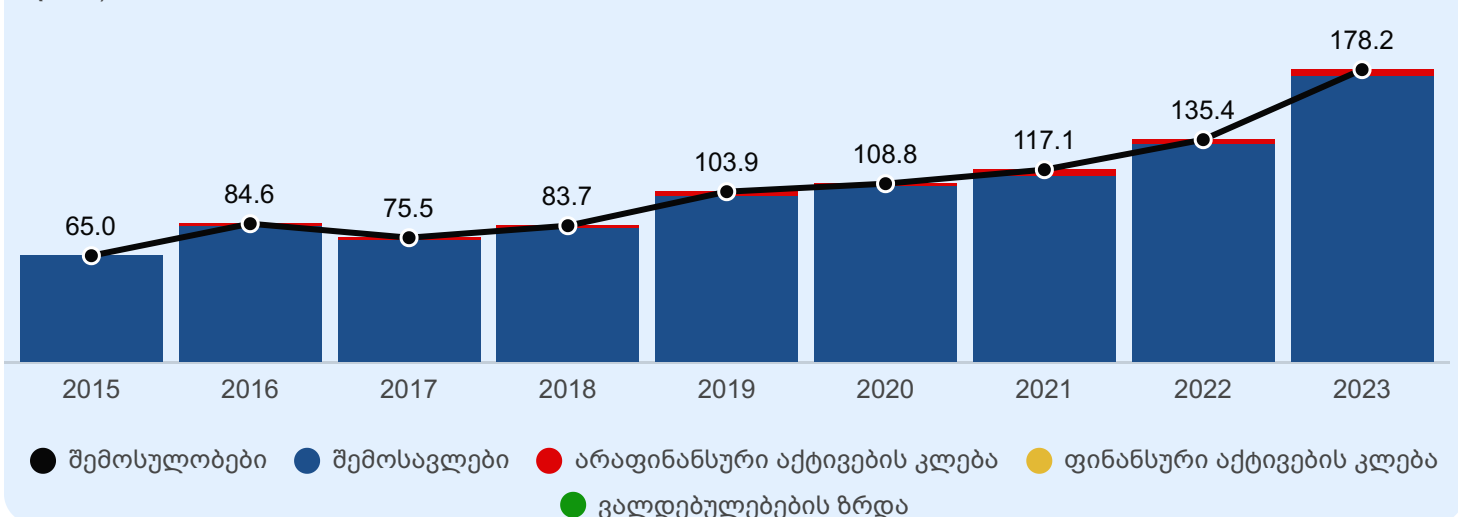
2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 178.2 მლნ ლარი შეადგინა. სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (28.9%) მოდის ბორჯომის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 51.5 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ასპინძის მუნიციპალიტეტზე (8.9%) და შეადგენს 15.9 მლნ ლარს.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (178.2 მლნ ლარი) დიდი წილი (98.3%) მოდის შემოსავლებზე - 175.2 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 3.0 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლებისა და ვალდებულებების ზრდის მუხლებით შემოსულობების მიღება.

დიაგრამა 159. 2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 160. სამცხე - ჯავახეთის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

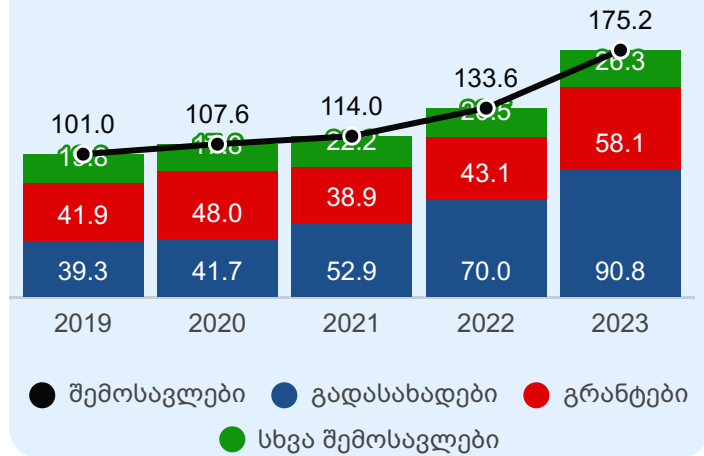

[10] სამცხე - ჯავახეთის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

შემოსავლები

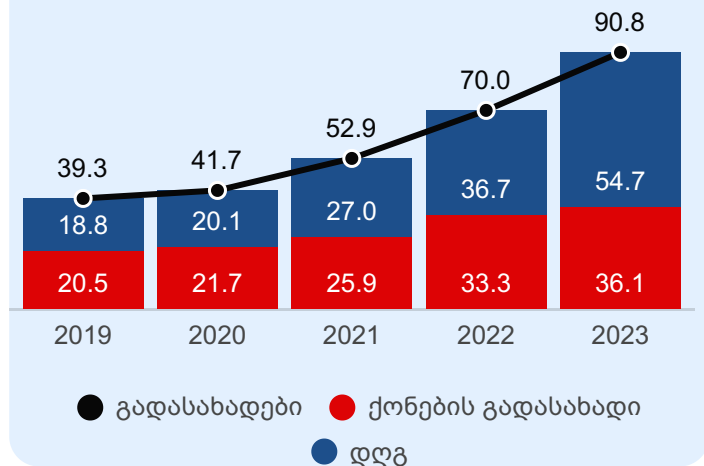
2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 175.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 41.6 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული მატება დაკავშირებულია შემოსავლების სამივე კომპონენტის ზრდასთან. კერძოდ, გადასახადები გაზრდილია 20.8 მლნ ლარით, გრანტები - 15.0 მლნ ლარით და სხვა შემოსავლები - 5.7 მლნ ლარით.

დიაგრამა 161. სამცხე - ჯავახეთის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

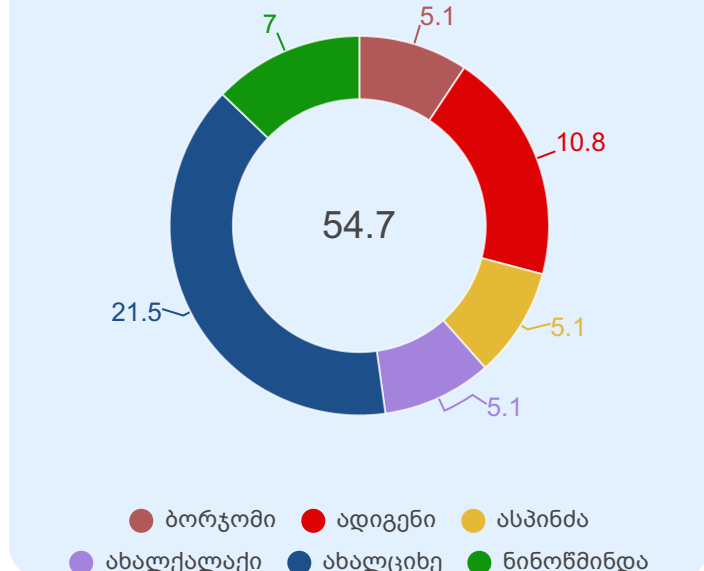
სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 90.8 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 54.7 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 36.1 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 20.8 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 18.0 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 2.8 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

დიაგრამა 162. სამცხე - ჯავახეთის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 54.7 მლნ ლარი მიიღეს. სამცხე - ჯავახეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 39.4% მოდის ახალციხის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 21.5 მლნ ლარი შეადგინა. გარდა ახალციხისა, დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, ადიგენის მუნიციპალიტეტში - 10.8 მლნ ლარი. ყველაზე მცირე ოდენობით, დღგ, ბორჯომის, ასპინძისა და ახალქალაქის მუნიციპალიტეტებმა მიიღო - 5.1-5.1 მლნ ლარის ოდენობით, რაც სამცხე - ჯავახეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 9.3%-9.3%-ს წარმოადგენს.

დიაგრამა 163. სამცხე - ჯავახეთის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 58.1 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 57.9 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, ხოლო 0.2 მლნ ლარი მიღებულია უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან.

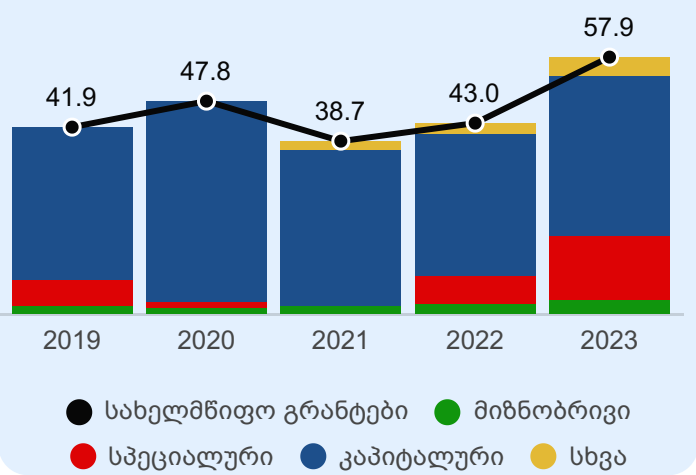
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (57.9 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 36.1 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 14.4 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 3.2 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 4.1 მლნ ლარი შეადგინა.

2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის სხვა შემოსავლებმა 26.3 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც რენტიდან მიღებულია 12.9 მლნ ლარი, ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 4.2 მლნ ლარი, საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა - 4.1 მლნ ლარი შეადგინა, პროცენტებიდან მიღებულ შემოსავალზე 4.0 მლნ ლარი მოდის, ხოლო არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 1.0 მლნ ლარით განისაზღვრა. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 5.7 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია რენტის სახით 2.7 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

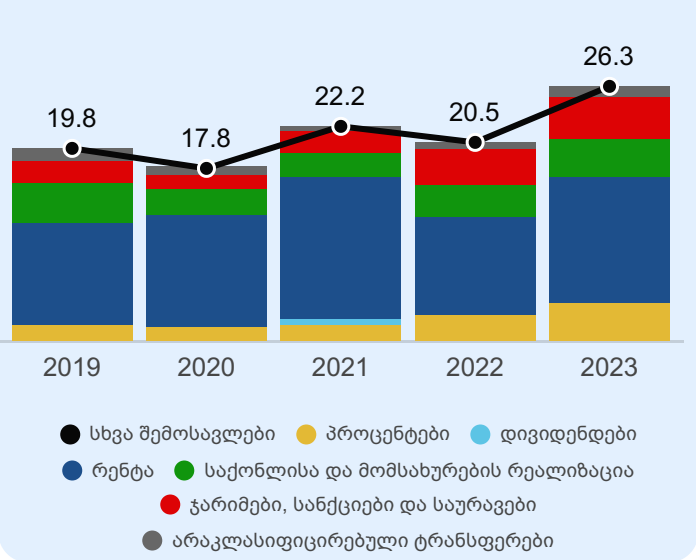
არაფინანსური აქტივების კლება

სამცხე - ჯავახეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 3.0 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 1.3 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 1.6 მლნ ლარის და 1.4 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო მატერიალური მარაგების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსულობამ 131 ლარი შეადგინა.

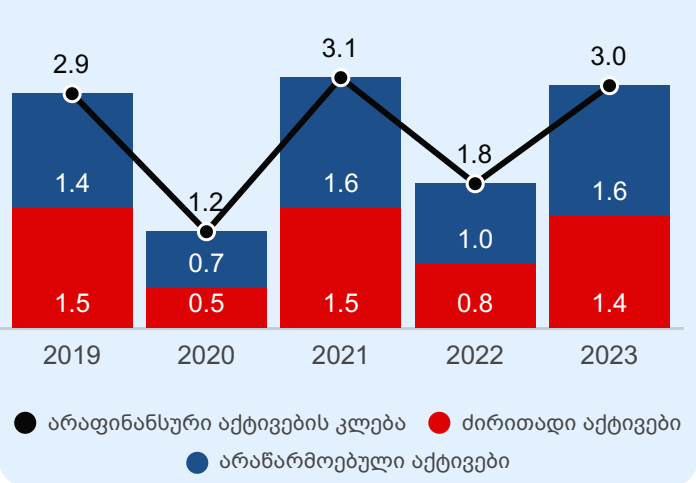
დიაგრამა 164. სამცხე - ჯავახეთის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 165. სამცხე - ჯავახეთის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 166. სამცხე - ჯავახეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

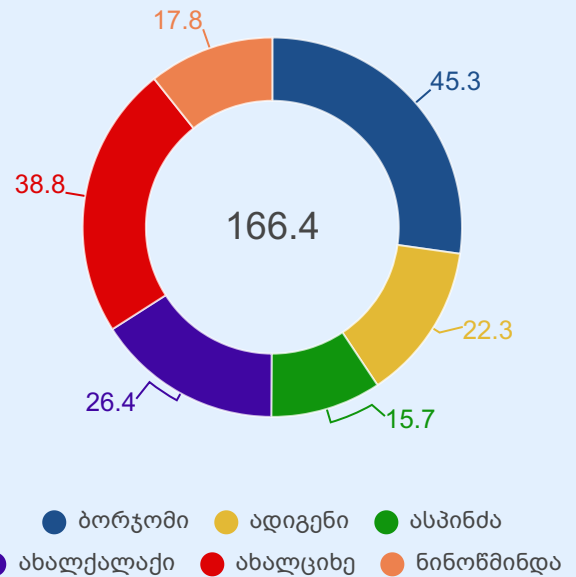

გადასახდელები

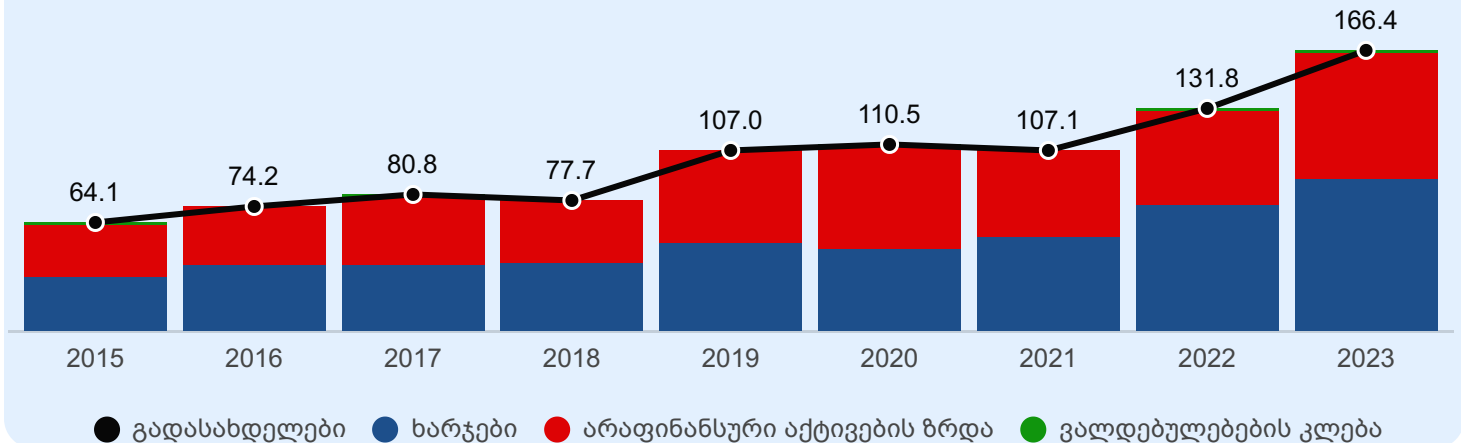
2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 166.4 მლნ ლარი შეადგინა. სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (27.2%) მოდის ბორჯომის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 45.3 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ასპინძის მუნიციპალიტეტზე (9.4%) და შეადგენს 15.7 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (166.4 მლნ ლარი) 54.2% მოდის ხარჯებზე - 90.2 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 75.8 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 0.4 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 167. 2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

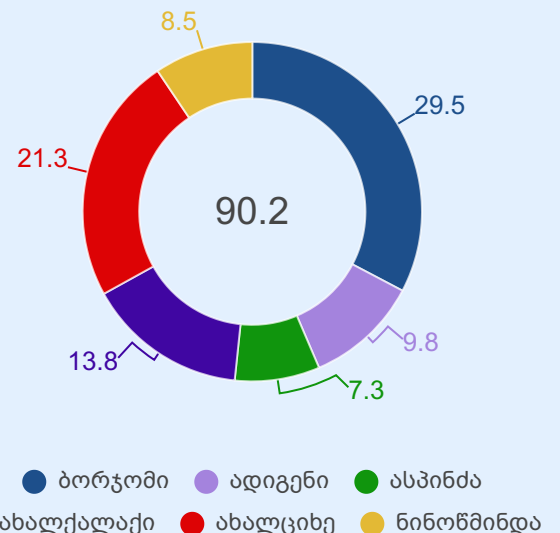
დიაგრამა 168. სამცხე - ჯავახეთის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 90.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 14.8 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის ბორჯომის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 32.7%) და შეადგენს 29.5 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - ასპინძის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 8.1%) და შეადგენს 7.3 მლნ ლარს.

დიაგრამა 169. 2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების (44.4%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 40.1 მლნ ლარი შეადგინა, ხარჯების 18.4% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (16.6 მლნ ლარი), შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმართა 15.9 მლნ ლარი (ხარჯების 17.6%), სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 8.4 მლნ ლარი (ხარჯების 9.3%), ხოლო სხვა ხარჯების შესრულებამ 7.7 მლნ ლარი (ხარჯების 8.6%) შეადგინა. რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 0.2 მლნ ლარს და 1.3 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 75.8 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 20.3 მლნ ლარით (36.5%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში გაზრდილია 42.1%-დან 45.5%-მდე.

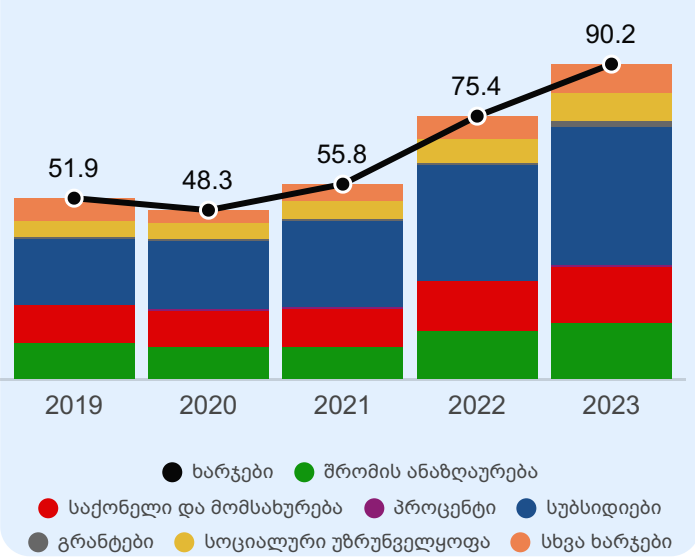
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის ახალციხის მუნიციპალიტეტზე - 17.4 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 22.9%), ხოლო მცირე წილი - ასპინძის მუნიციპალიტეტზე, 8.4 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 11.1%).

ვალდებულებების კლება

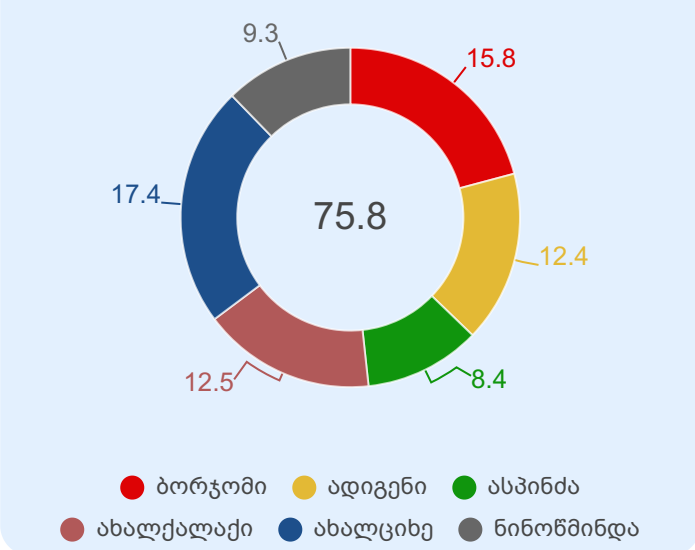
სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება, 2023 წელს, 0.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 0.4 მლნ ლარით ჩამოჩეხა. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

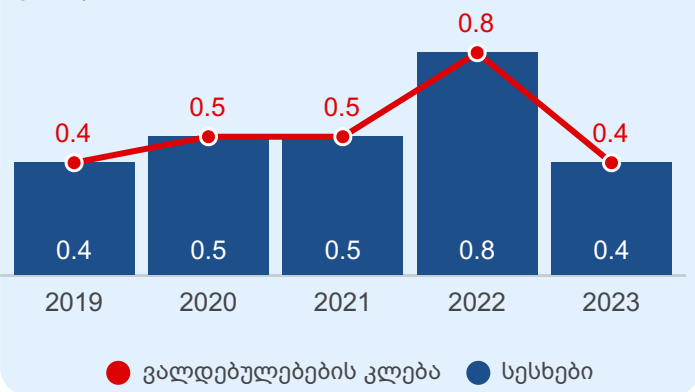
დიაგრამა 170. სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 171. სამცხე - ჯავახეთის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 172. სამცხე - ჯავახეთის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

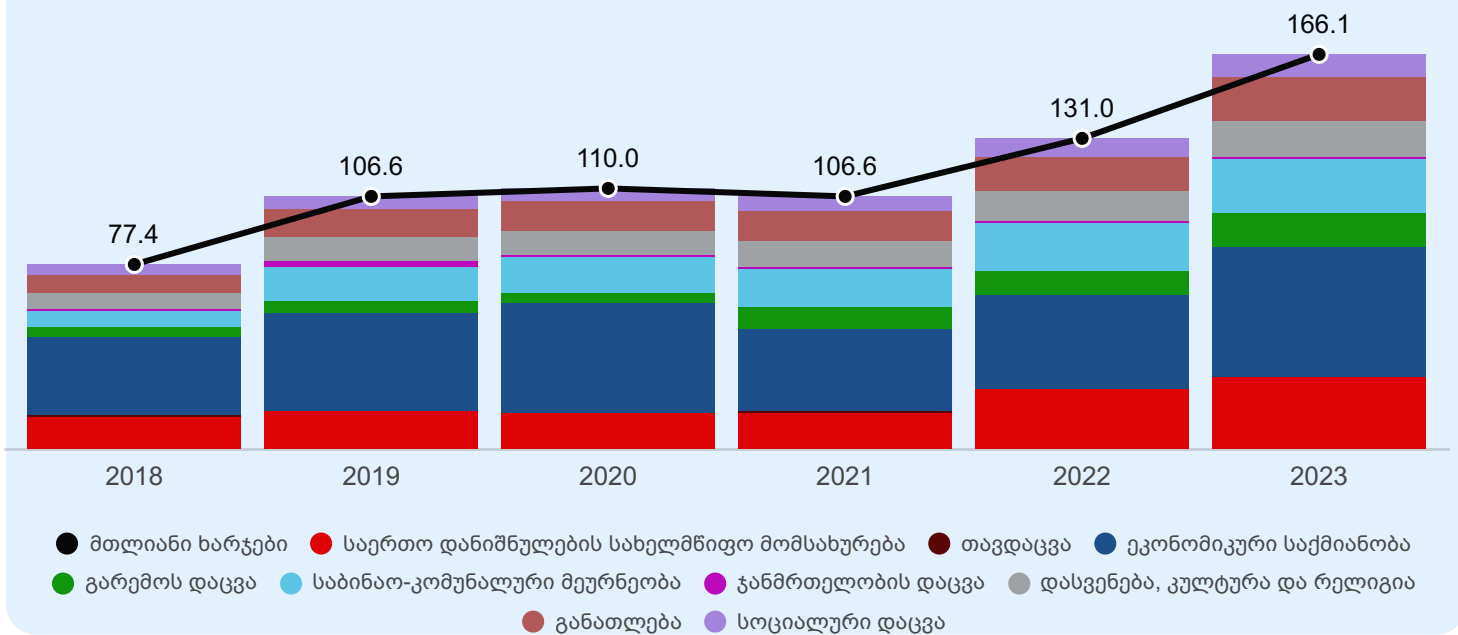
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 166.1 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 35.1 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებებზე: ეკონომიკური საქმიანობა, საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება და საბინაო-კომუნალური მეურნეობა. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2019 წლიდან აღნიშნული მიმართულებები წარმოადგენდნენ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებას.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 173. სამცხე - ჯავახეთის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

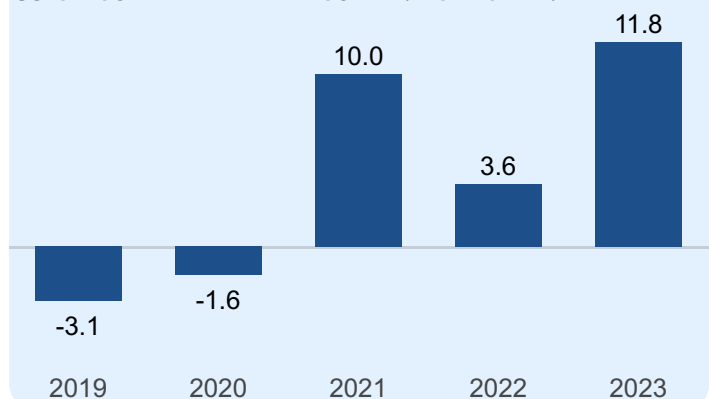

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 178.2 მლნ ლარის შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 166.4 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 11.8 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია სამცხე - ჯავახეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 174. სამცხე - ჯავახეთის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.10 მცხეთა - მთიანეთის მხარე

მცხეთა - მთიანეთის მხარე მოიცავს 5 მუნიციპალიტეტს^[1]: ახალგორის, დუშეთის, თიანეთის, მცხეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

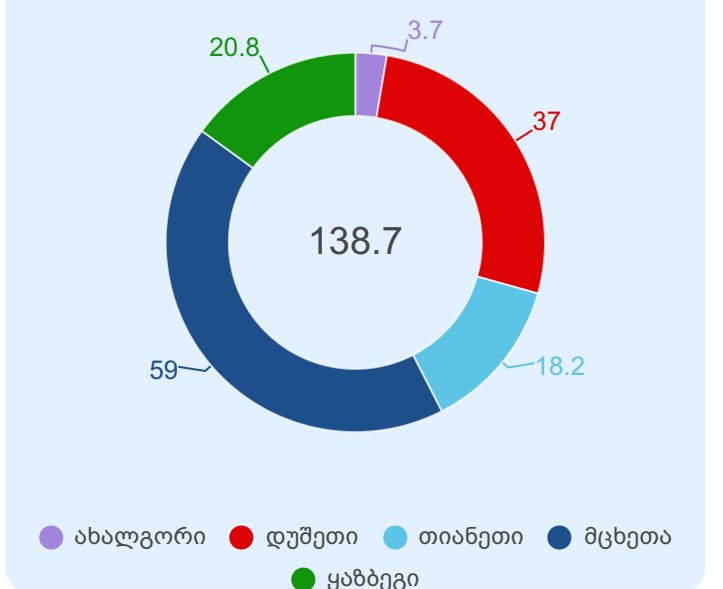
- შემოსულობებმა ჯამურად 138.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (119.0 მლნ ლარი) 19.6 მლნ ლარით, 16.5%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 134.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (114.6 მლნ ლარი) 19.8 მლნ ლარით, 17.3%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და განეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 4.3 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

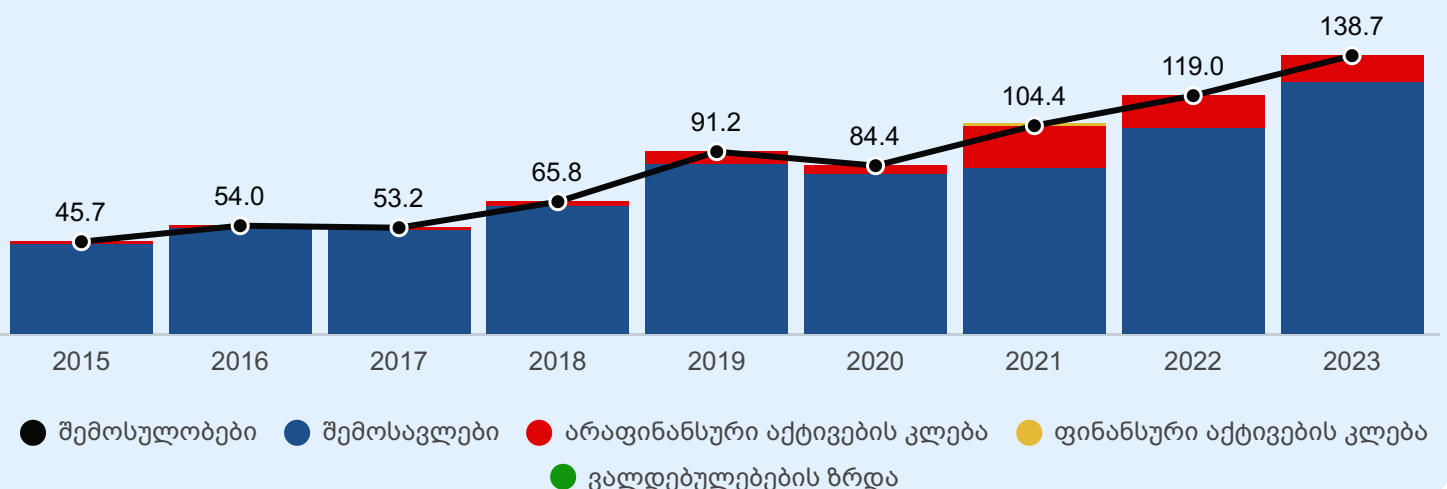
2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 138.7 მლნ ლარი შეადგინა. მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (42.6%) მოდის მცხეთის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 59.0 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ახალგორის მუნიციპალიტეტზე (2.6%) და შეადგენს 3.7 მლნ ლარს.

2023 წელს მიღებული შემოსულობის (138.7 მლნ ლარი) დიდი წილი (90.7%) მოდის შემოსავლებზე - 125.7 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 12.9 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლებისა და ვალდებულებების ზრდის მუხლებით შემოსულობების მიღება.

დიაგრამა 175. 2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

დიაგრამა 176. მცხეთა - მთიანეთის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

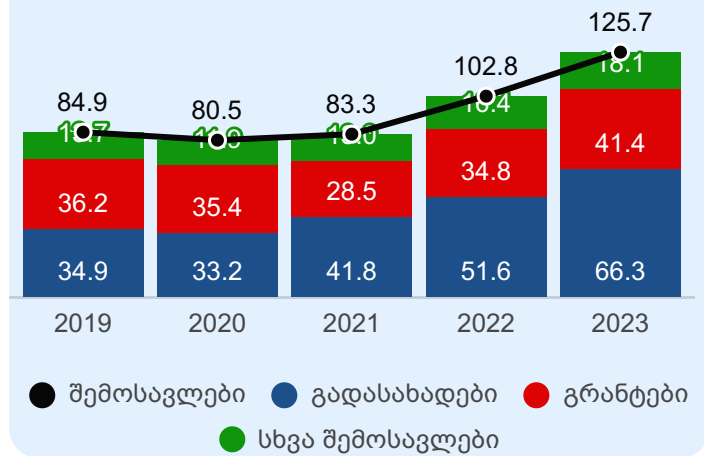

[1] მცხეთა - მთიანეთის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

შემოსავლები

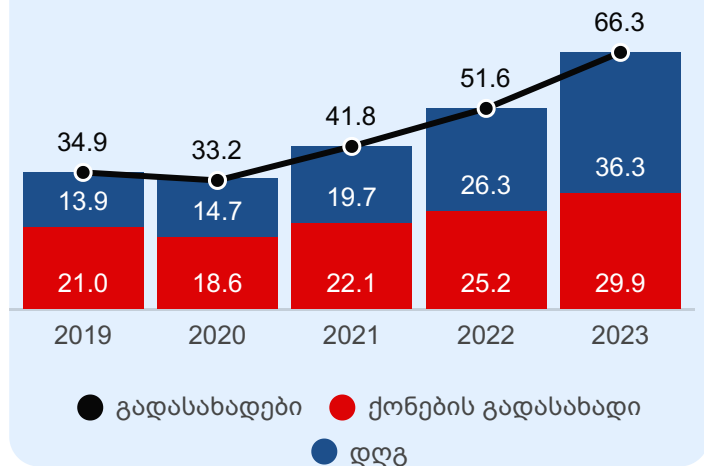
2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 125.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 22.9 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული მატება დაკავშირებულია შემოსავლების სამივე კომპონენტის ზრდასთან. კერძოდ, გადასახადები გაზრდილია 14.7 მლნ ლარით, გრანტები - 6.6 მლნ ლარით და სხვა შემოსავლები - 1.7 მლნ ლარით.

დიაგრამა 177. მცხეთა - მთიანეთის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

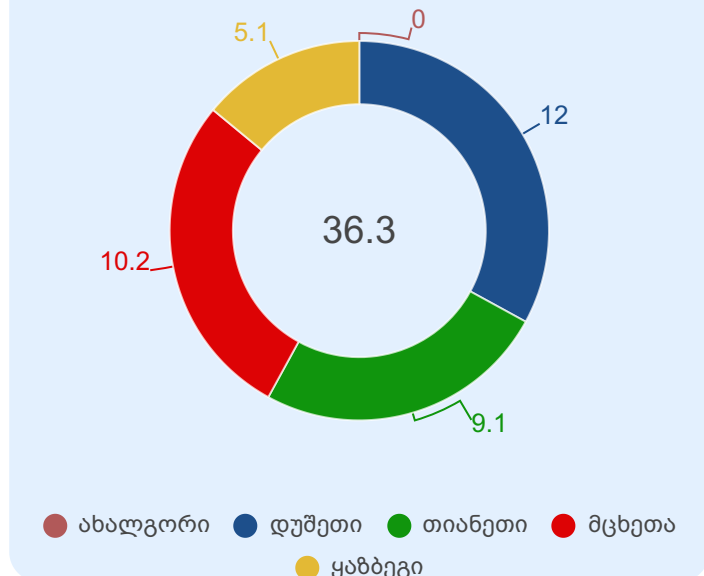
მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 66.3 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 36.3 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 29.9 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 14.7 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 10.0 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 4.7 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

დიაგრამა 178. მცხეთა - მთიანეთის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 36.3 მლნ ლარი მიიღეს. მცხეთა - მთიანეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 32.9% მოდის დუშეთის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 12.0 მლნ ლარი შეადგინა. გარდა დუშეთისა, დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, მცხეთის მუნიციპალიტეტში - 10.2 მლნ ლარი. ახალგორის მუნიციპალიტეტს დღგ-დან შემოსავლები არ უფიქსირდება.

დიაგრამა 179. მცხეთა - მთიანეთის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 41.4 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 41.3 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, ხოლო 0.1 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან.

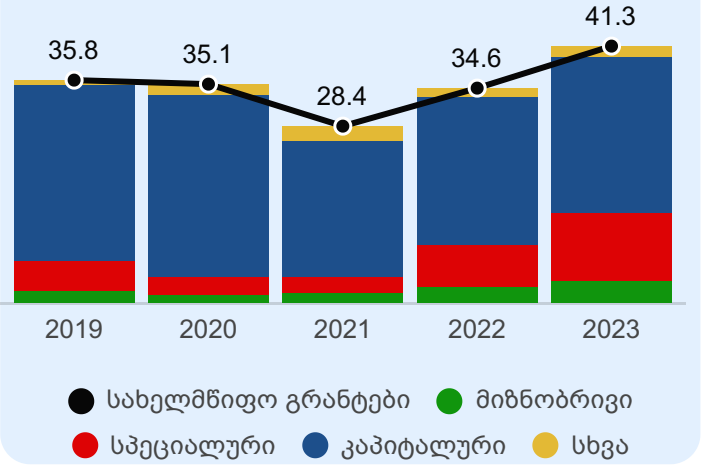
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (41.3 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 25.2 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 11.0 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 3.4 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 1.7 მლნ ლარი შეადგინა.

2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის სხვა შემოსავლებმა 18.1 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 5.6 მლნ ლარი, პროცენტებიდან მიღებულ შემოსავალზე 4.6 მლნ ლარი მოდის, საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა - 4.3 მლნ ლარი შეადგინა, რენტიდან მიღებულია 2.6 მლნ ლარი, ხოლო არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 1.1 მლნ ლარით განისაზღვრა. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 1.7 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია პროცენტებიდან 0.7 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

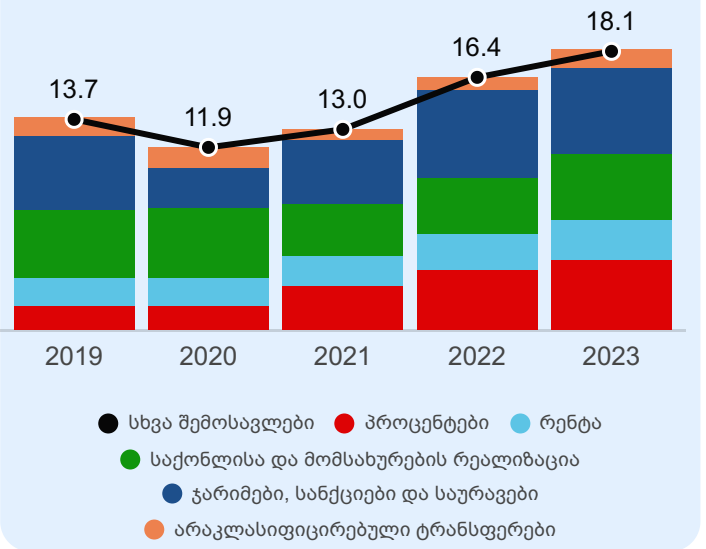
არაფინანსური აქტივების კლება

მცხეთა - მთიანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 12.9 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 3.3 მლნ ლარით ნაკლებია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არანარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 12.1 მლნ ლარის და 0.8 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო მატერიალური მარაგების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსულობამ 48.9 ათასი ლარი შეადგინა.

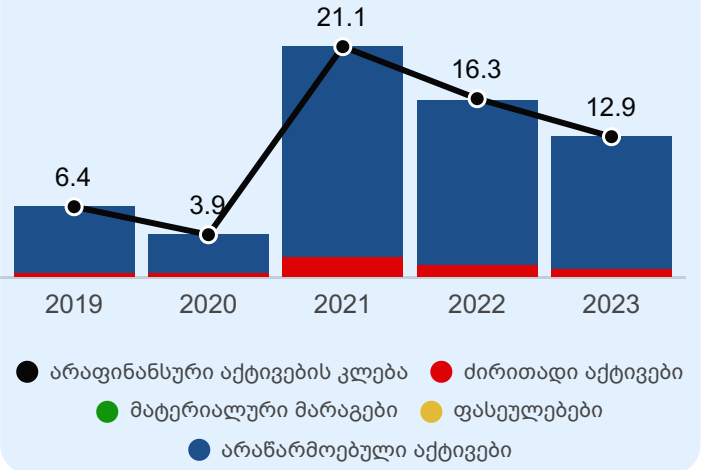
დიაგრამა 180. მცხეთა - მთიანეთის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 181. მცხეთა - მთიანეთის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 182. მცხეთა - მთიანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

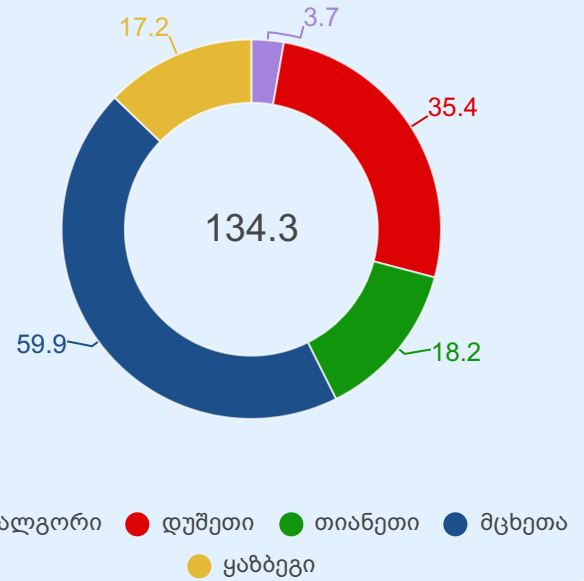

გადასახდელები

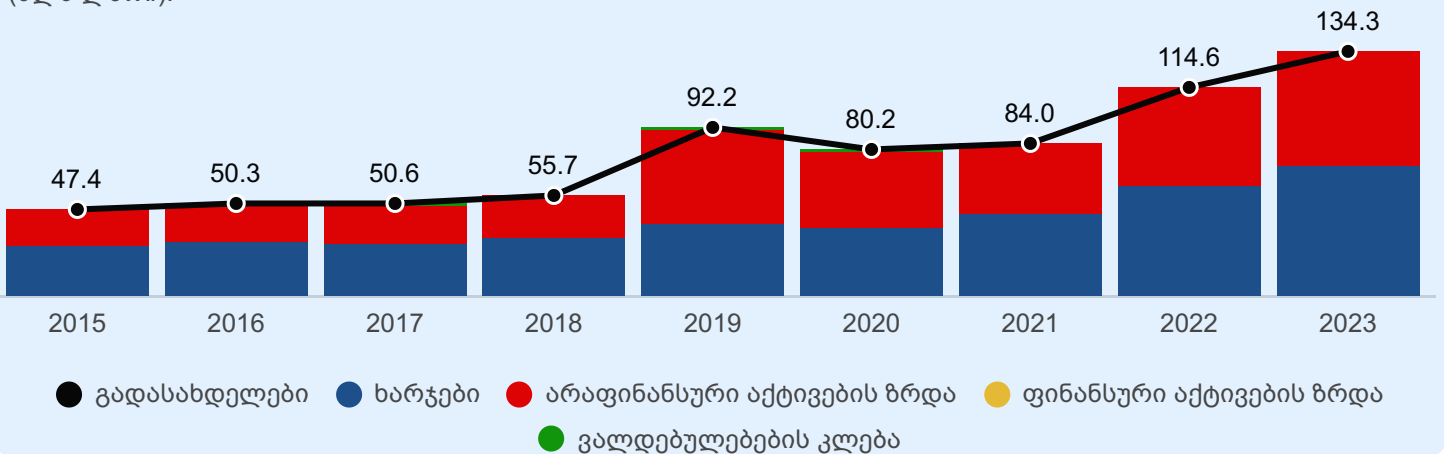
2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 134.3 მლნ ლარი შეადგინა. მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (44.6%) მოდის მცხეთის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 59.9 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ახალგორის მუნიციპალიტეტზე (2.7%) და შეადგენს 3.7 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (134.3 მლნ ლარი) 53.3% მოდის ხარჯებზე - 71.6 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 62.5 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 0.3 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 183. 2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

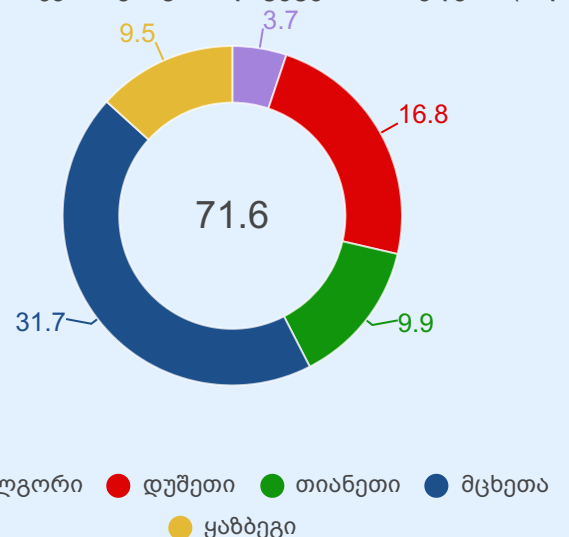
დიაგრამა 184. მცხეთა - მთიანეთის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 71.6 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 10.6 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის მცხეთის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 44.3%) და შეადგენს 31.7 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - ახალგორის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 5.1%) და შეადგენს 3.7 მლნ ლარს.

დიაგრამა 185. 2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების (49.7%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 35.6 მლნ ლარი შეადგინა, ხარჯების 21.8% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (15.6 მლნ ლარი), შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმართა 14.0 მლნ ლარი (ხარჯების 19.5%), სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 3.5 მლნ ლარი (ხარჯების 4.9%), ხოლო სხვა ხარჯების შესრულებამ 2.3 მლნ ლარი (ხარჯების 3.2%) შეადგინა. რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და შესაბამისად შეადგენს 0.1 მლნ ლარს და 0.5 მლნ ლარს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 62.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 9.2 მლნ ლარით (17.3%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში, 2022 წელთან შედარებით, უცვლელია და შეადგენს 46.5%.

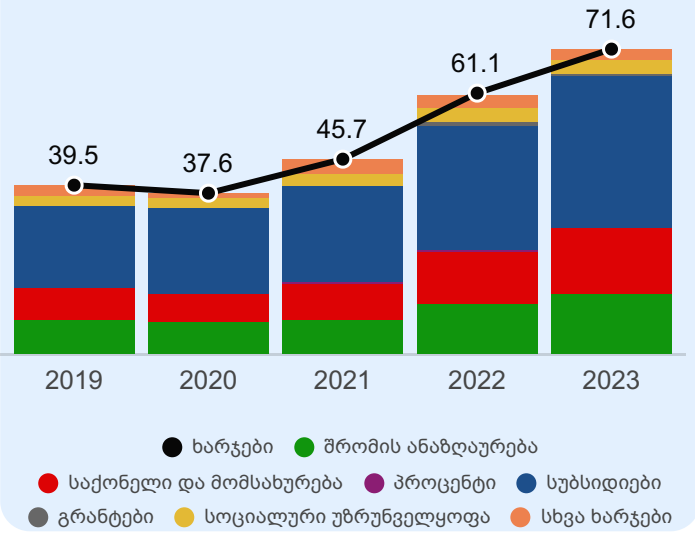
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის მცხეთის მუნიციპალიტეტზე - 28.0 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 44.9%), ხოლო მცირე წილი - ახალგორის მუნიციპალიტეტზე 28.3 ათასი ლარი.

ვალდებულებების კლება

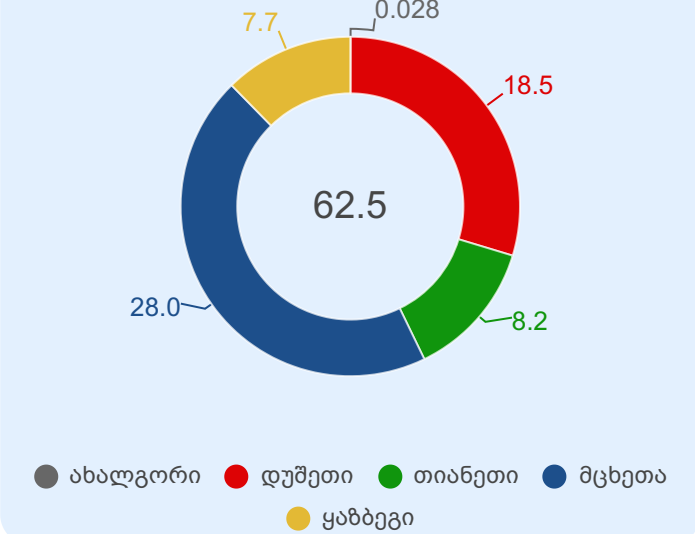
მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება, 2023 წელს, 0.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 4.6 ათასი ლარით ჩამორჩება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

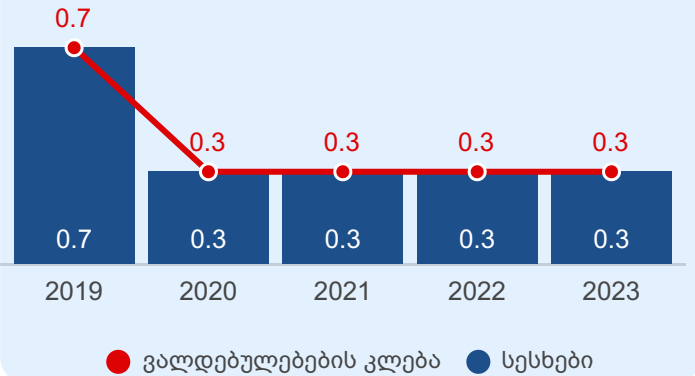
დიაგრამა 186. მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 187. მცხეთა - მთიანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 188. მცხეთა - მთიანეთის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

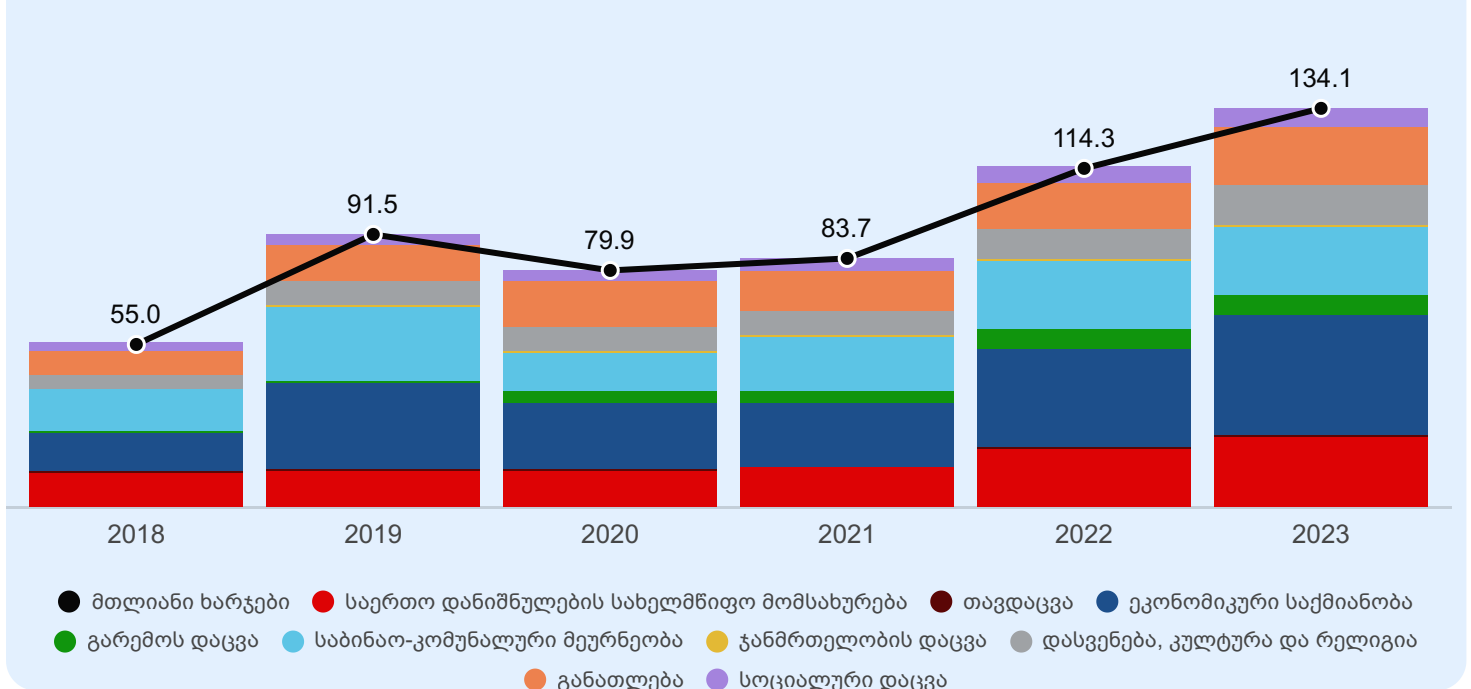
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 134.1 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 19.8 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებებზე: ეკონომიკური საქმიანობა, საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება და საბინაო-კომუნალური მეურნეობა. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2022 წელსაც აღნიშნული მიმართულებები წარმოადგენდნენ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებას.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 189. მცხეთა - მთიანეთის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

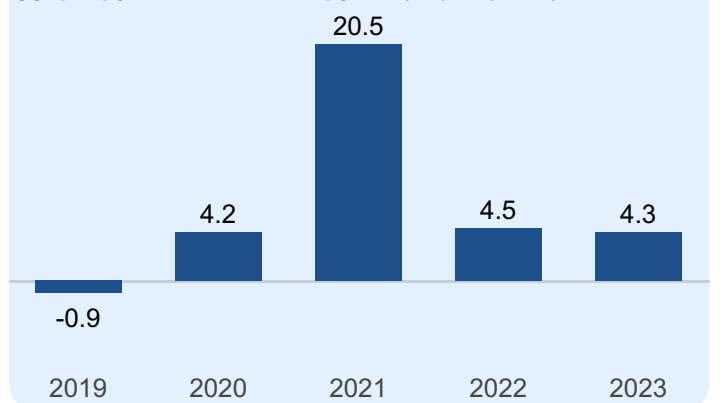

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 138.7 მლნ ლარის შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 134.3 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 4.3 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია მცხეთა - მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 190. მცხეთა - მთიანეთის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.11 რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარე

რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარე მოიცავს 4 მუნიციპალიტეტს^[12]: ამბროლაურის, ლენტეხის, ონისა და ცაგერის მუნიციპალიტეტები.

2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტების:

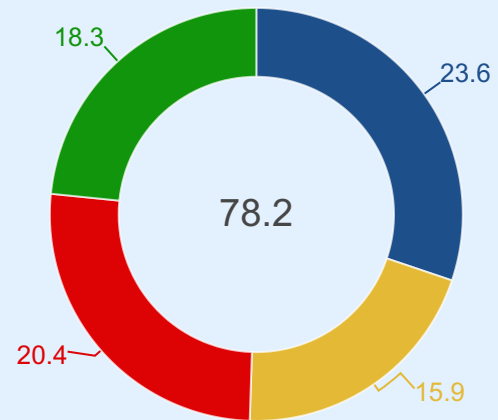
- შემოსულობებმა ჯამურად 78.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (77.1 მლნ ლარი) 1.1 მლნ ლარით, 1.4%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა ჯამურად 80.5 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (74.1 მლნ ლარი) 6.4 მლნ ლარით, 8.6%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -2.2 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 78.2 მლნ ლარი შეადგინა. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის შემოსულობების დიდი წილი (30.2%) მოდის ამბროლაურის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 23.6 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ლენტეხის მუნიციპალიტეტზე (20.4%) და შეადგენს 15.9 მლნ ლარს.

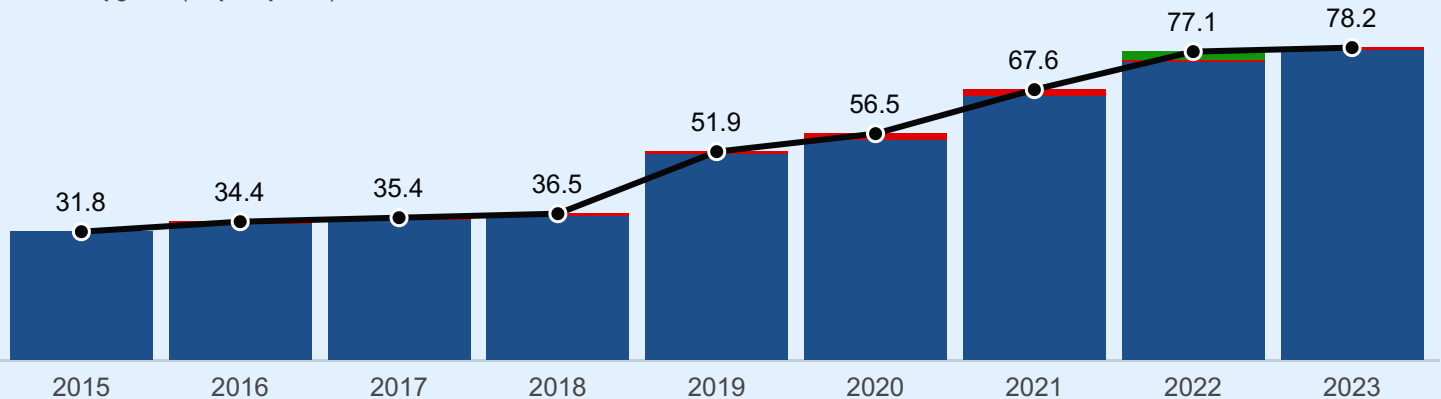
2023 წელს მიღებული შემოსულობის (78.2 მლნ ლარი) დიდი წილი (98.8%) მოდის შემოსავლებზე - 77.3 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულმა შემოსულობებმა 0.9 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების კლებისა და ვალდებულებების ზრდის მუხლებით შემოსულობების მიღება.

დიაგრამა 191. 2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის შემოსულობები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

● ამბროლაური ● ლენტეხი ● ონი ● ცაგერი

დიაგრამა 192. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

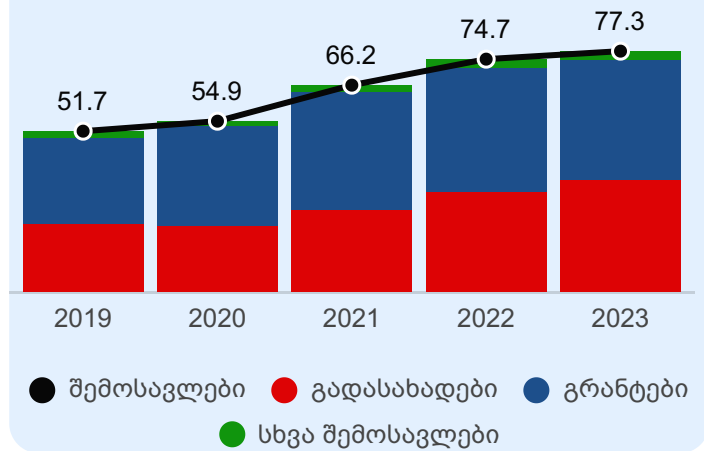
● შემოსულობები ● შემოსავლები ● არაფინანსური აქტივების კლება ● ფინანსური აქტივების კლება ● ვალდებულებების ზრდა

[12] რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის შემოსულობებში, გადასახდელებში და ნაშთში გაერთიანებულია შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მაჩვენებლები.

შემოსავლები

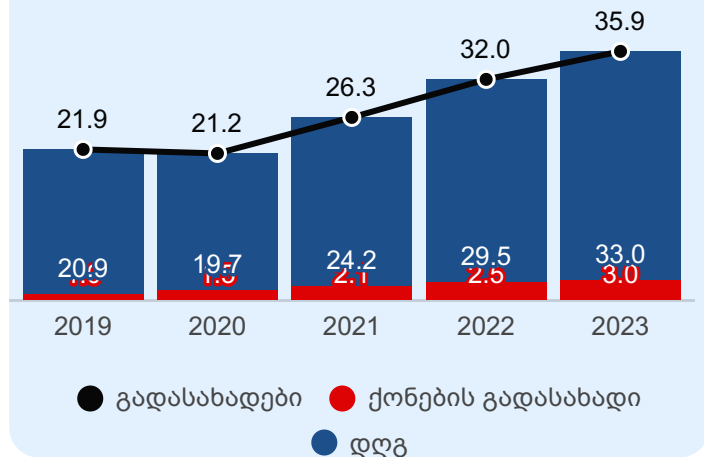
2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსავლებმა 77.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2.7 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული მატება დაკავშირებულია ერთი მხრივ გადასახადებისა და სხვა შემოსავლების შესაბამისად 4.0 მლნ ლარით და 0.2 მლნ ლარით ზრდასთან, ხოლო მეორე მხრივ, გრანტების 1.6 მლნ ლარით შემცირებასთან.

დიაგრამა 193. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

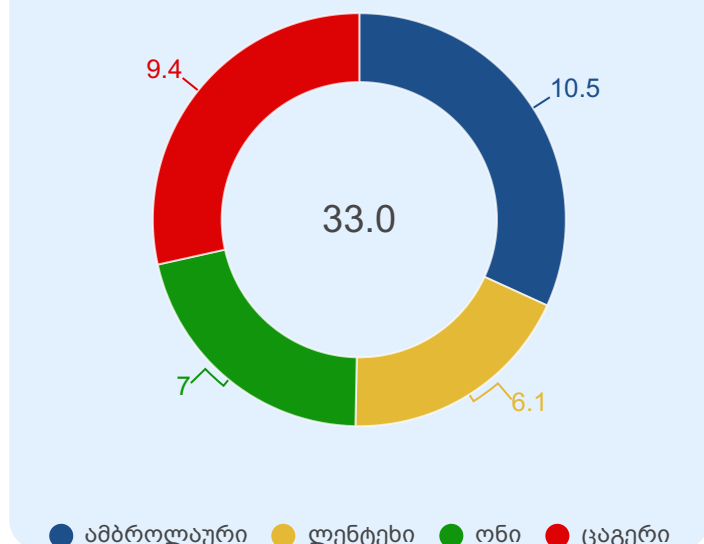
რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების საგადასახადო შემოსავლებმა, 2023 წელს, 35.9 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 33.0 მლნ ლარი დღგ-დან მიღებულ შემოსავალზე მოდის, ხოლო 3.0 მლნ ლარი - ქონების გადასახადზე. 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი 4.0 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია დღგ-დან 3.5 მლნ ლარით, ხოლო ქონების გადასახადიდან 0.5 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

დიაგრამა 194. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის საგადასახადო შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტებმა დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით ჯამურად 33.0 მლნ ლარი მიიღეს. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 31.9% მოდის ამბროლაურის მუნიციპალიტეტზე, სადაც აღნიშნულმა ნომინალში 10.5 მლნ ლარი შეადგინა. გარდა ამბროლაურისა, დღგ-ის მობილიზების მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, ასევე, ცაგერის მუნიციპალიტეტში - 9.4 მლნ ლარი. ყველაზე მცირე ოდენობით, დღგ, ლენტეხის მუნიციპალიტეტმა მიიღო - 6.1 მლნ ლარის ოდენობით, რაც რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარეში მთლიანად მიღებული დღგ-ის 18.4%-ს წარმოადგენს.

დიაგრამა 195. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის დღგ-დან მიღებული შემოსავალი მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი)

2023 წელს გრანტების სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 38.9 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც 38.4 მლნ ლარი წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებულ გრანტებს, ხოლო 0.5 მლნ ლარი მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან.

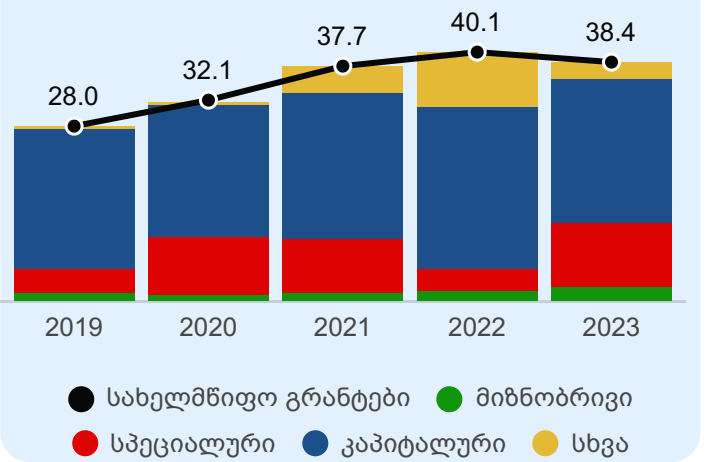
სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტებიდან (38.4 მლნ ლარი) კაპიტალური ტრანსფერის სახით ჩაირიცხა 23.2 მლნ ლარი, სპეციალურმა ტრანსფერმა 10.1 მლნ ლარი შეადგინა, მიზნობრივი ტრანსფერი 2.4 მლნ ლარით განისაზღვრა, ხოლო სხვა დანარჩენმა გრანტებმა 2.8 მლნ ლარი შეადგინა.

2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის სხვა შემოსავლებმა 2.5 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 1.0 მლნ ლარით განისაზღვრა, რენტიდან მიღებულია 0.7 მლნ ლარი, პროცენტებიდან მიღებულ შემოსავალზე 0.4 მლნ ლარი მოდის, ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 0.2 მლნ ლარი, ხოლო საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა 0.2 მლნ ლარი შეადგინა. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 0.2 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია არაკლასიფიცირებული ტრანსფერების სახით 0.5 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

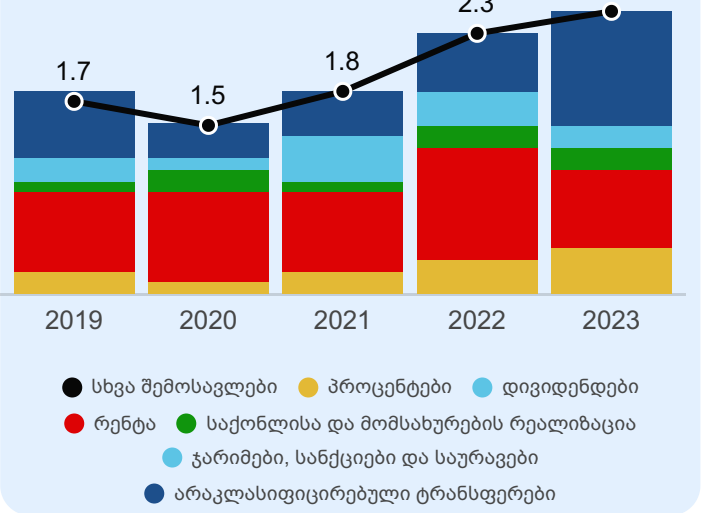
არაფინანსური აქტივების კლება

რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 0.9 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 0.4 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა ძირითადად მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 0.7 მლნ ლარის და 0.2 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო მატერიალური მარაგების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსულობამ 2.6 ათასი ლარი შეადგინა.

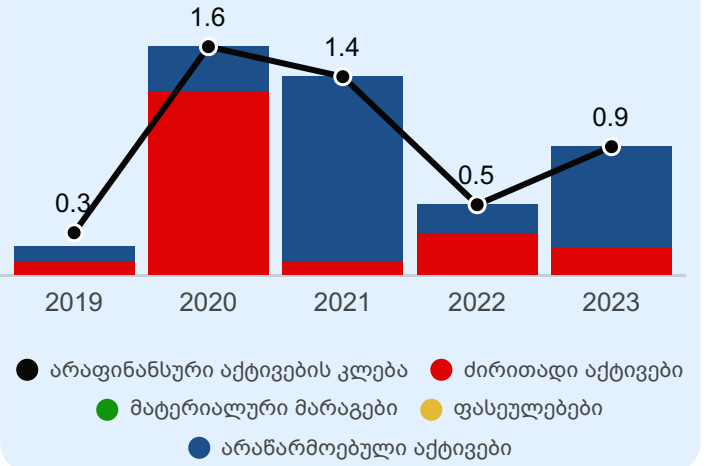
დიაგრამა 196. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 197. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 198. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში, (მლნ ლარი)

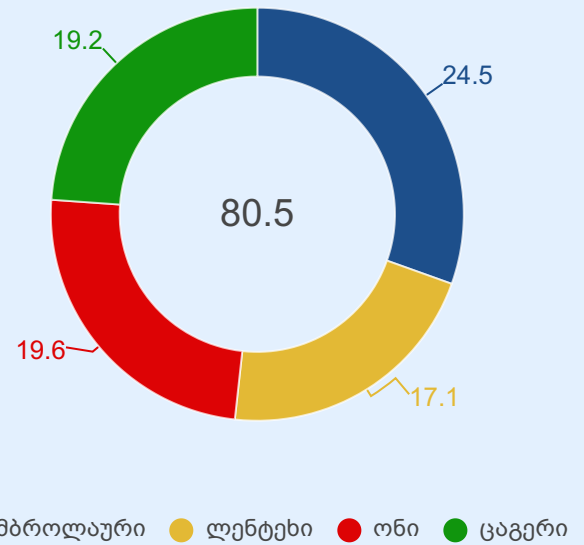

გადასახდელები

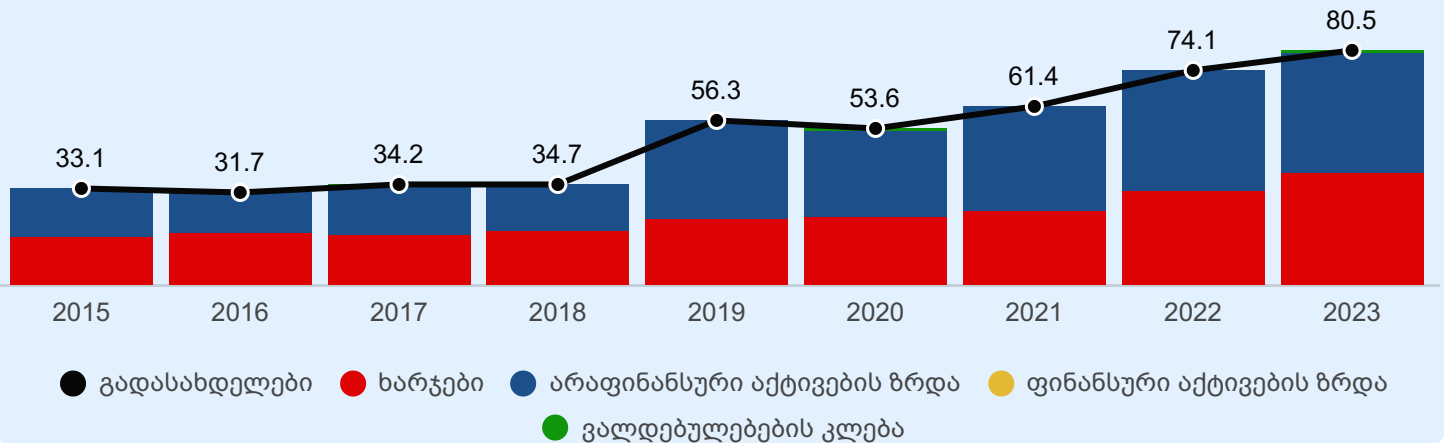
2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების გადასახდელებმა 80.5 მლნ ლარი შეადგინა. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2023 წლის გადასახდელების დიდი წილი (30.5%) მოდის ამბროლაურის მუნიციპალიტეტზე და შეადგენს 24.5 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე პატარა წილი - ლენტეხის მუნიციპალიტეტზე (21.3%) და შეადგენს 17.1 მლნ ლარს.

2023 წელს გაწეული გადასახდელების (80.5 მლნ ლარი) 47.7% მოდის ხარჯებზე - 38.3 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გაწეულმა გადასახდელებმა 41.9 მლნ ლარი შეადგინა, 2023 წელს არ მომხდარა ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლის ფარგლებში სახსრების ათვისება, ხოლო ვალდებულებების კლების შესრულებამ 0.2 მლნ ლარი შეადგინა.

დიაგრამა 199. 2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის გადასახდელები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

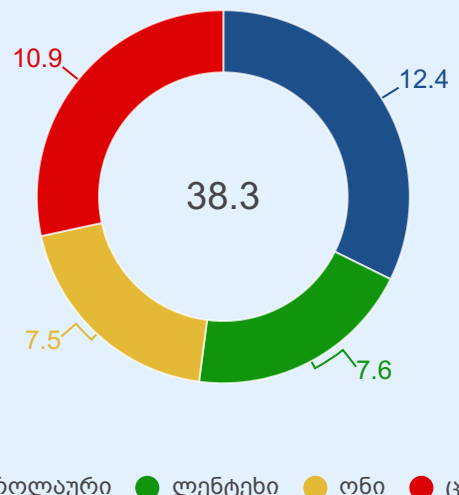
დიაგრამა 200. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებმა 38.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 6.1 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის მონაცემს. 2023 წელს ხარჯების ყველაზე დიდი წილი მოდის ამბროლაურის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 32.2%) და შეადგენს 12.4 მლნ ლარს, ხოლო ყველაზე მცირე - ონის მუნიციპალიტეტზე (ხარჯების 19.5%) და შეადგენს 7.5 მლნ ლარს.

დიაგრამა 201. 2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის ხარჯები მუნიციპალიტეტების მიხედვით (მლნ ლარი).

რაც შეეხება 2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით, მთლიანი ხარჯების (40.7%) მოდის სუბსიდიების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 15.6 მლნ ლარი შეადგინა, შრომის ანაზღაურების მუხლზე, 2023 წელს, მიიმართა 10.5 მლნ ლარი (ხარჯების 27.5%), ხარჯების 23.7% მოდის საქონლისა და მომსახურების მუხლზე (9.1 მლნ ლარი), სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 1.8 მლნ ლარი (ხარჯების 4.7%), ხოლო სხვა ხარჯების შესრულებამ 1.2 მლნ ლარი (ხარჯების 3.1%) შეადგინა. რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და 0.1-0.1 მლნ ლარს შეადგენს.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს არაფინანსური აქტივების ზრდამ 41.9 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 0.3 მლნ ლარით (0.6%-ით) აღემატება. მისი წილი კი მთლიან გადასახდელებში შემცირებულია 56.2%-დან 52.1%-მდე.

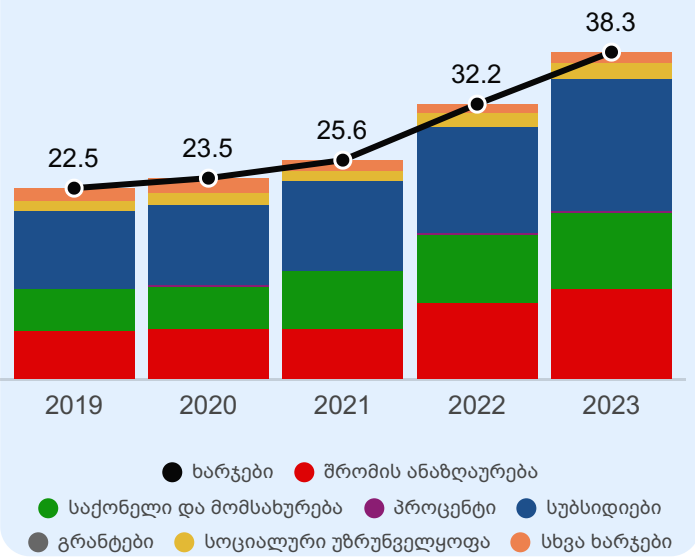
რაც შეეხება არაფინანსური აქტივების ზრდის შესრულებას მუნიციპალიტეტების მიხედვით, დიდი წილი მოდის ონის მუნიციპალიტეტზე - 12.1 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 28.9%), ხოლო მცირე წილი - ცაგერის მუნიციპალიტეტზე, 8.2 მლნ ლარი (არაფინანსური აქტივების ზრდის 19.6%).

ვალდებულებების კლება

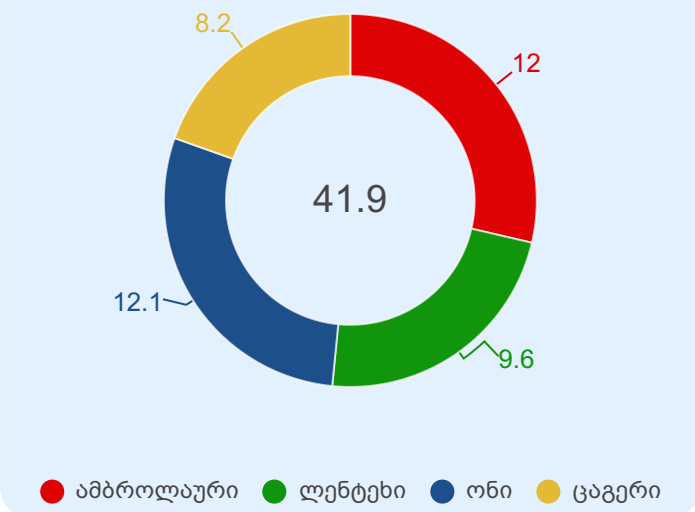
რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლებამ, 2023 წელს, 0.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელის ტოლია. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

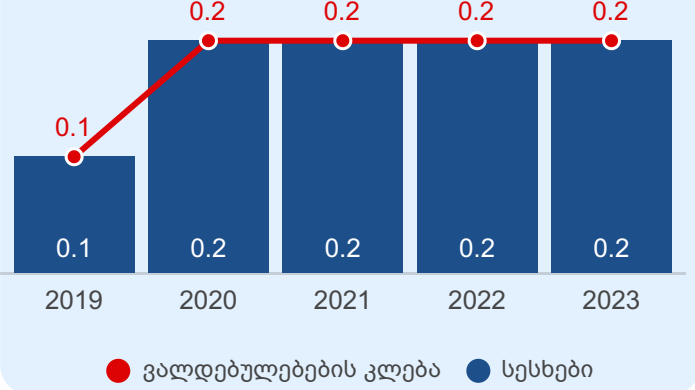
დიაგრამა 202. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯები ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 203. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის არაფინანსური აქტივების ზრდა მუნიციპალიტეტების მიხედვით 2023 წელს (მლნ ლარი).

დიაგრამა 204. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

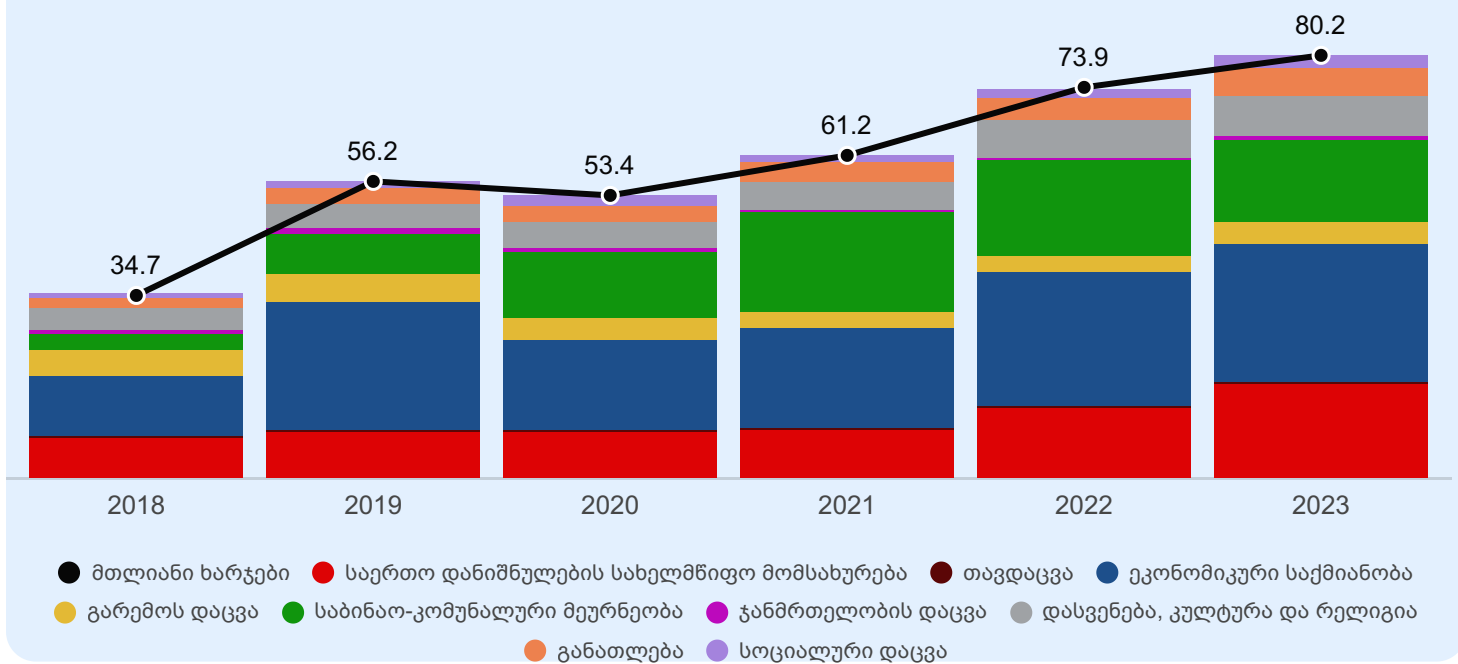
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 80.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 6.4 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებებზე: ეკონომიკური საქმიანობა, საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება და საბინაო-კომუნალური მეურნეობა. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2019 წლიდან აღნიშნული მიმართულებები წარმოადგენდნენ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებას.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 205. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

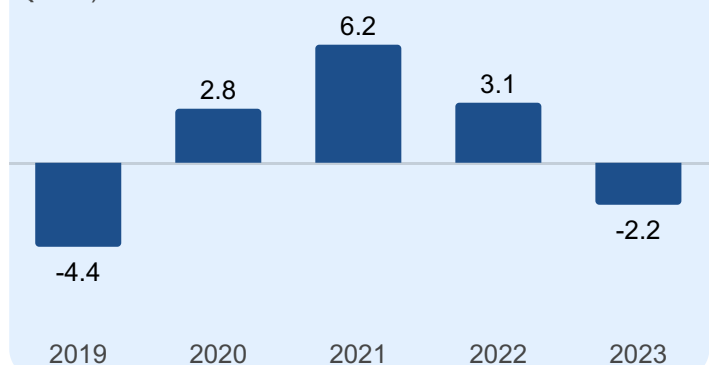

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების შემოსულობებმა 78.2 მლნ ლარის შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 80.5 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (გამოყენება) -2.2 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის მუნიციპალიტეტების ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 206. რაჭა - ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

2.12 აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტი^[13] - აჭარის მუნიციპალიტეტი

აჭარის მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის:

- შემოსულობებმა 1,402.5 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,223.6 ათასი ლარი) 178.9 ათასი ლარით, 14.6%-ით, აღემატება;
- გადასახდელებმა 1,366.5 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,256.8 ათასი ლარი) 109.7 ათასი ლარით, 8.7%-ით, აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 36.0 ათას ლარს შეადგენს.

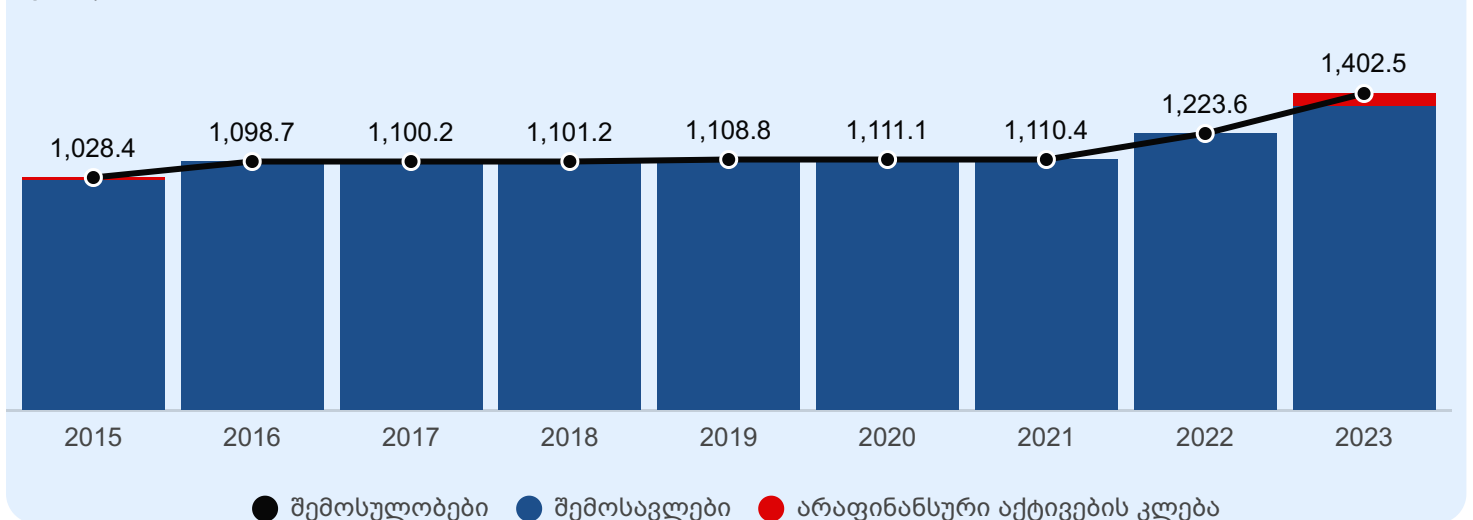
შემოსულობები

2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსულობებმა 1,402.5 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,223.6 ათასი ლარი) 178.9 ათასი ლარით (14.6%-ით) აღემატება.

2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსულობების მაჩვენებელი აღემატება 2015-2022 წლების ანალოგიურ მონაცემს. 2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის ჯამური შემოსულობა 2015 წლის მონაცემს 374.0 ათასი ლარით აღემატება. რაც შეეხება აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსულობებს კომპონენტების მიხედვით, 2023 წელს მიღებული შემოსულობიდან (1,402.5 ათასი ლარი) შემოსავლების კომპონენტზე 1,343.9 ათასი ლარი (შემოსულობების 95.8%) მოდის, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლების კომპონენტზე - 58.6 ათასი ლარი.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში.

დიაგრამა 207. აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (ათასი ლარი).

როგორც დიაგრამაზეა გამოსახული, 2016-2021 წლებში, აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსულობები ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა, თუმცა 2022 წლიდან, წინა წელთან შედარებით, მკვეთრად გაიზარდა შემოსულობების მაჩვენებელი და 2023 წლისთვის გასული პერიოდის მაქსიმუმს მიაღწია.

[13] წარმოდგენილი ქვეთავი მოიცავს მხოლოდ აჭარის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის ბიუჯეტის მიმოხილვას.

შემოსავლები

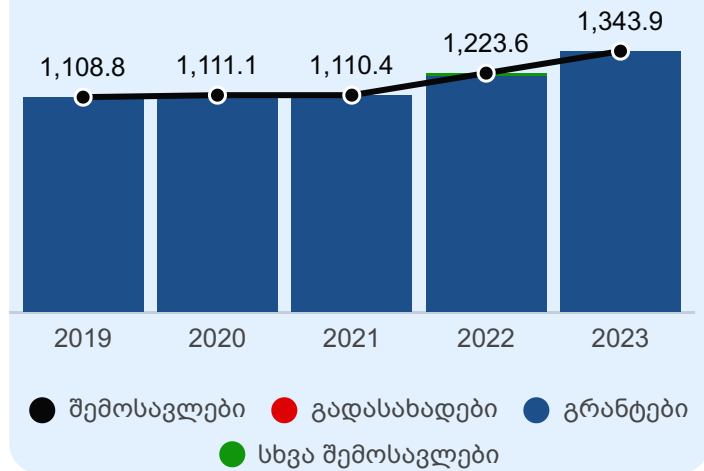
2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსავლებმა 1,343.9 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 120.3 ათასი ლარით მეტია 2022 წლის მაჩვენებელზე. 2022 წელთან შედარებით, 2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსავლების მატება მოდის შემოსავლების ყველა კომპონენტზე: საგადასახადო შემოსავლებზე, გრანტებსა და სხვა შემოსავლებზე.

ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ აჭარის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები მოიცავს მხოლოდ ქონების გადასახადიდან მიღებულ შემოსავალს 1.2 ათასი ლარის ოდენობით.

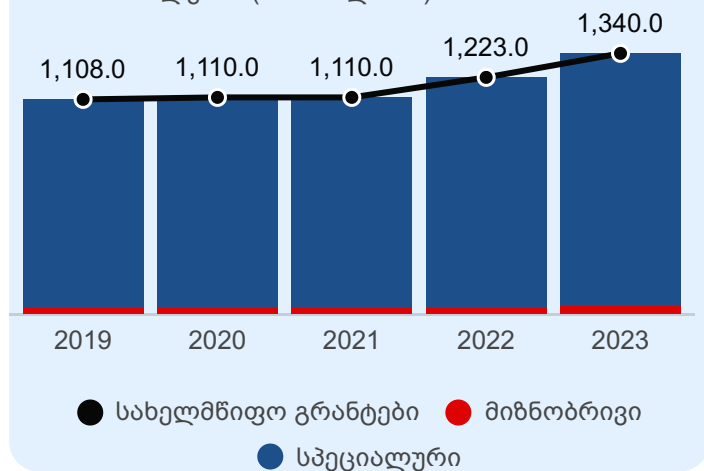
2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის გრანტების სახით მიღებული შემოსავალი (1,340.0 ათასი ლარი) სრულად წარმოადგენს სახელმწიფო ერთეულებიდან, კერძოდ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებულ მიმდინარე დანიშნულების გრანტებს, საიდანაც სპეციალური ტრანსფერი 1,300.0 ათას ლარს შეადგენს, ხოლო მიზნობრივი ტრანსფერი - 40.0 ათას ლარს.

2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის სხვა შემოსავლებმა 2.6 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მონაცემს (0.5 ათასი ლარი) 2.1 ათასი ლარით აღემატება. 2023 წელს აღნიშნული სახით მიღებული შემოსავალი მოდის არაკლასიფიცირებულ ტრანსფერებზე (2.0 ათასი ლარი) და რენტაზე (0.6 ათასი ლარი).

დიაგრამა 208. აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (ათასი ლარი)

დიაგრამა 209. აჭარის მუნიციპალიტეტის მიერ სახელმწიფო ერთეულებიდან მიღებული გრანტები 2019-2023 წლებში (ათასი ლარი)

არაფინანსური აქტივების კლება

აჭარის მუნიციპალიტეტის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 58.6 ათას ლარს შეადგენს. აღსანიშნავია, რომ 2016-2022 წლებში აჭარის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ზემოდასახელებული კომპონენტის ფარგლებში არ მომხდარა სახსრების მობილიზება. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა სრულად მოდის ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე.

გადასახდელები

2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის გადასახდელებმა 1,366.5 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,256.8 ათასი ლარი) 109.7 ათასი ლარით (8.7%-ით) აღემატება. გადასახდელების ძირითადი წილი (99.8%) მოდის ხარჯებზე - 1,363.9 ათასი ლარის ოდენობით, არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის შესრულებამ 2.6 ათასი ლარი შეადგინა (გადასახდელების 0.2%). რაც შეეხება ფინანსური აქტივების ზრდისა და ვალდებულებების კლების კომპონენტებს, აღნიშნული კომპონენტების ფარგლებში არ მომხდარა სახსრების ათვისება.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის მუნიციპალიტეტის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში.

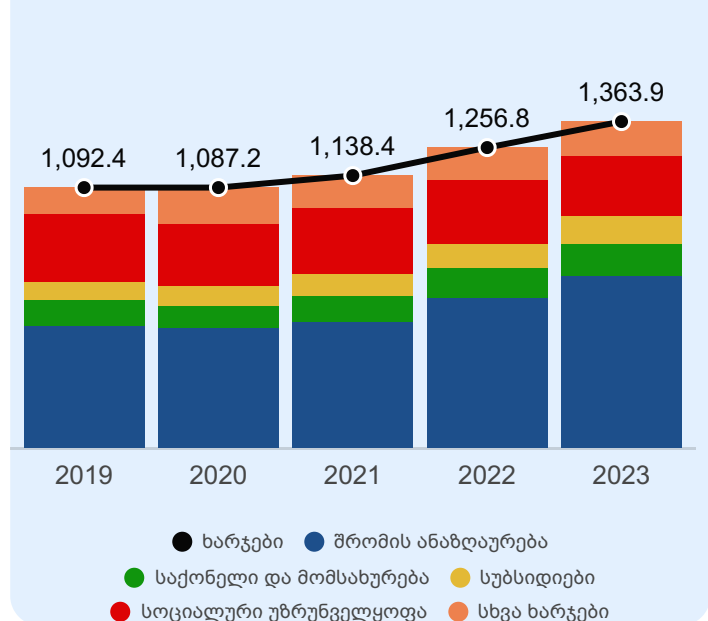
დიაგრამა 210. აჭარის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (ათასი ლარი)

ხარჯები

2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯებმა 1,363.9 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (1,256.8 ათასი ლარი) 107.1 ათასი ლარით (8.5%-ით) აღემატება. 2023 წელს გაწეული მთლიანი ხარჯების 52.9% მოდის მოდის შრომის ანაზღაურების მუხლზე, რომლის შესრულებამ 721.3 ათასი ლარი შეადგინა. 2023 წელს სოციალური უზრუნველყოფის მუხლზე 256.1 ათასი ლარი (ხარჯების 18.8%) მიიმართა. სხვა ხარჯების შესრულებამ 137.9 ათასი ლარი (ხარჯების 10.1%) შეადგინა, საქონლისა და მომსახურების მუხლის შესრულებამ - 129.0 ათასი ლარი (ხარჯების 9.5%), ხოლო სუბსიდიების შესრულებამ - 119.6 ათასი ლარი (ხარჯების 8.8%). რაც შეეხება პროცენტისა და გრანტების მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფარგლებში არ მომხდარა სახსრების ათვისება.

დიაგრამა 211. აჭარის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯები 2019-2023 წლებში (ათასი ლარი)

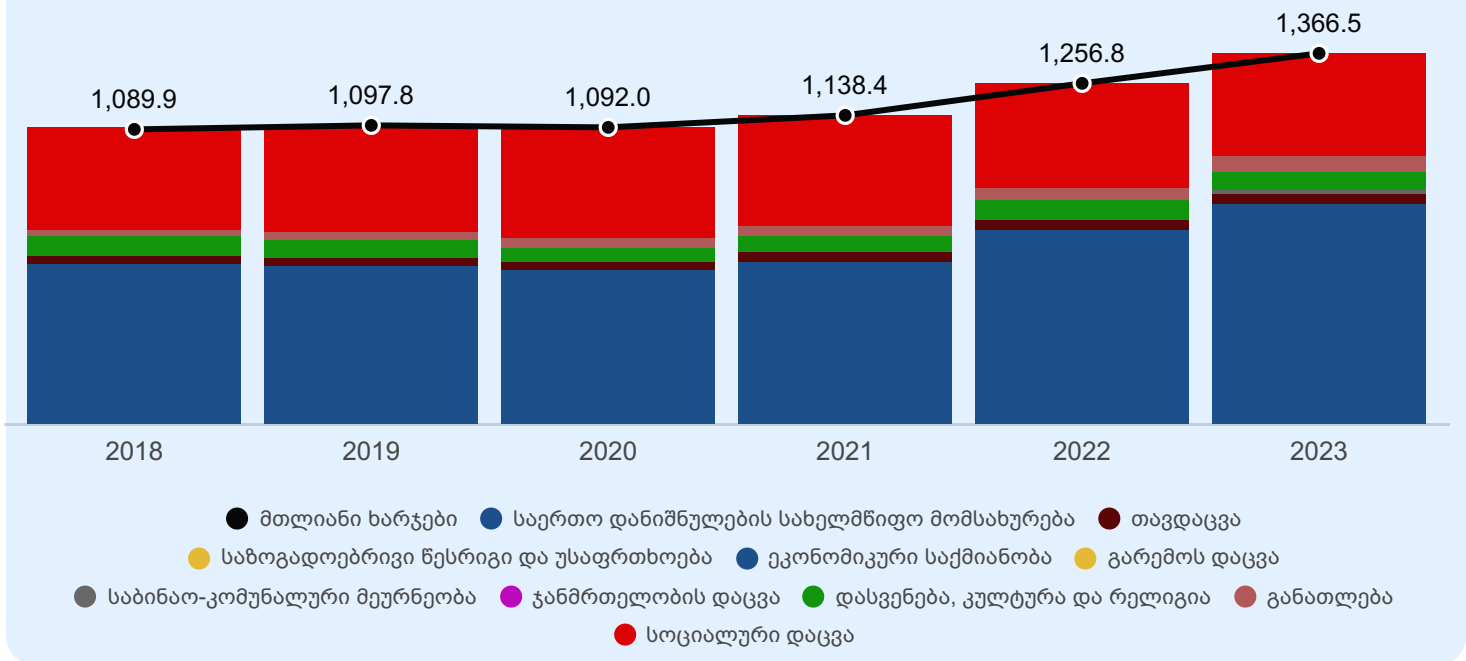
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 1,366.5 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 109.7 ათასი ლარით აღემატება.

2023 წელს ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით აჭარის მუნიციპალიტეტის მიერ მიმართული ასიგნებების დიდი წილი (86.9%) მოდის 2 მიმართულებაზე: საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება - 812.7 ათასი ლარი და სოციალური დაცვა 374.9 ათასი ლარი. მსგავსი სურათია გასულ წლებშიც, კერძოდ, 2018-2022 წლებში ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით აჭარის მუნიციპალიტეტის მიერ მიმართული ასიგნებების 88.1%-დან 89.3%-მდე მოდის ზემოაღნიშნულ 2 მიმართულებაზე.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის მუნიციპალიტეტის 2018-2023 წლების ბიუჯეტების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 212. აჭარის მუნიციპალიტეტის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (ათასი ლარი).

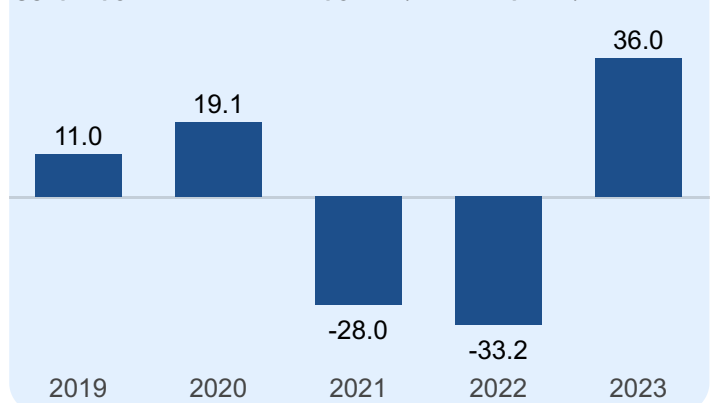

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს აჭარის მუნიციპალიტეტის შემოსულობებმა 1,402.5 ათასი ლარი შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 1,366.5 ათასი ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 36.0 ათას ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის მუნიციპალიტეტის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 213. აჭარის მუნიციპალიტეტის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (ათასი ლარი).

3. ავტონომიური რესპუბლიკების 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტების შესრულების მიმოხილვა

წინამდებარე თავში წარმოდგენილია აჭარისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკების 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტების შესრულების მიმოხილვა, რომელიც მოიცავს აღნიშნული ბიუჯეტების შესრულების ძირითად ტენდენციებს, ბიუჯეტების როგორც შემოსულობების, ასევე, გადასახდელებისა და ნაშთის ცვლილების მაჩვენებლებს.

წინამდებარე თავში განხილულია არა მხოლოდ 2023 წლის მონაცემები, ასევე, ძირითად მაჩვენებლებთან დაკავშირებით წარმოდგენილია გასული წლების ინფორმაცია.

3.1 აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა

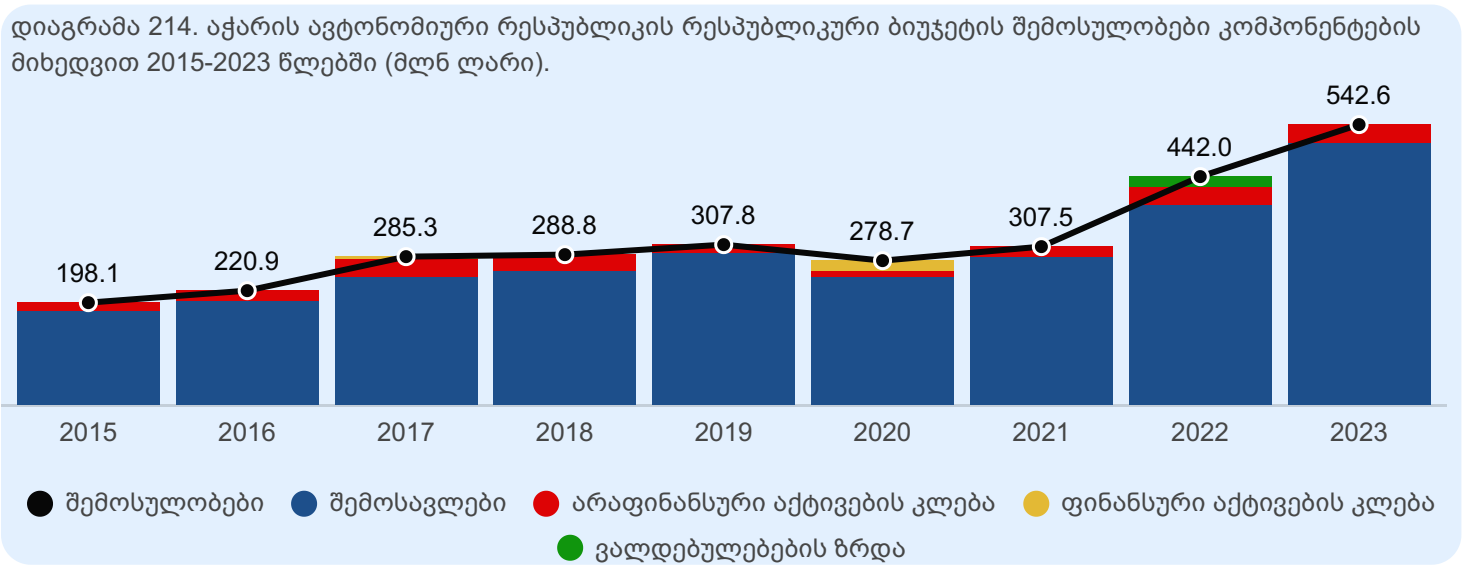
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის:

- შემოსულობებმა 542.6 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელზე (442.0 მლნ ლარი) 100.6 მლნ ლარით (22.8%-ით) მეტია;
- გადასახდელებმა 532.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (397.1 მლნ ლარი) 135.2 მლნ ლარით (34.0%-ით) აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 10.3 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობებმა 542.6 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელზე (442.0 მლნ ლარი) 100.6 მლნ ლარით (22.8%-ით) მეტია. შემოსულობების ძირითადი წილი (93.1%) მოდის შემოსავლებზე 505.4 მლნ ლარის ოდენობით, არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებულია მთლიანი შემოსულობების 6.9% - 37.2 მლნ ლარი. რაც შეეხება ფინანსური აქტივების კლებას და ვალდებულებების ზრდას, 2023 წელს აღნიშნული კომპონენტების ფარგლებში არ მომხდარა სახსრების მობილიზება.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში.

როგორც დიაგრამაზეა გამოსახული, 2015-2019 წლებში, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები ყოველწლიური ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა, ხოლო 2020 წელს, 2019 წელთან შედარებით, შემოსულობები შემცირებულია. 2021 წლიდან შემოსულობების ზრდის ტენდენცია გაგრძელდა და 2023 წლისთვის გასული პერიოდის მაქსიმუმს მიაღწია.

შემოსავლები

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლებმა 505.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (387.4 მლნ ლარი) 118.0 მლნ ლარით (30.5%-ით) აღემატება. 2023 წელს მიღებული შემოსავლებიდან 482.9 მლნ ლარი მოდის საგადასახადო შემოსავლებზე (შემოსავლების 95.6%), ხოლო 22.2 მლნ ლარი - სხვა შემოსავლებზე (4.4%). 2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლებში გრანტების წილი მცირეა, რომელიც 0.3 მლნ ლარს შეადგენს.

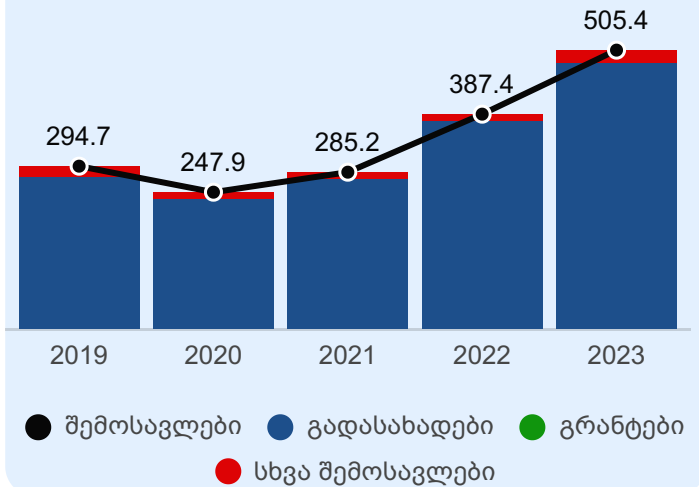
ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები მოიცავს მხოლოდ საშემოსავლო გადასახადიდან მიღებულ შემოსავალს.

2023 წელს სხვა შემოსავლებმა 22.2 მლნ ლარი შეადგინა, საიდანაც პროცენტებიდან მიღებულ შემოსავალზე 11.9 მლნ ლარი მოდის, არაკლასიფიცირებული ტრანსფერები 6.3 მლნ ლარით განისაზღვრა, დივიდენდებიდან მიღებულია 1.8 მლნ ლარი, ხოლო რენტიდან - 1.4 მლნ ლარი, საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან შემოსავლებმა 0.8 მლნ ლარი შეადგინა, ჯარიმებიდან, სანქციებიდან და საურავებიდან მიღებულია 10.9 ათასი ლარი. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 12.5 მლნ ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც ძირითადად დაკავშირებულია პროცენტების სახით 7.4 მლნ ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

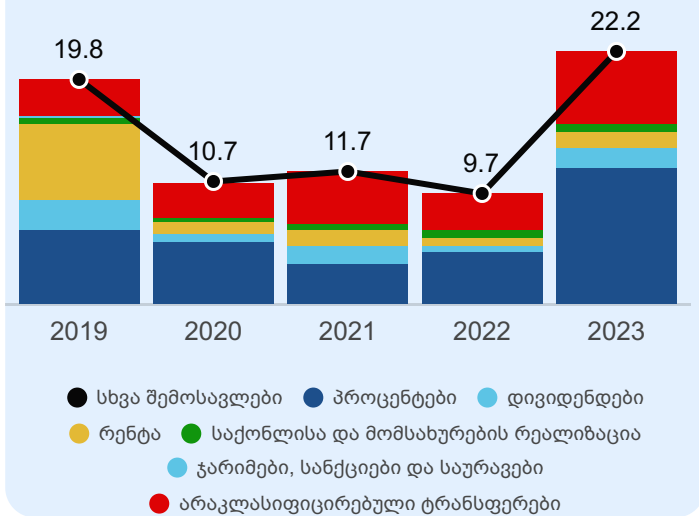
არაფინანსური აქტივების კლება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა, 2023 წელს, 37.2 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 2.6 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მაჩვენებელზე. 2023 წელს არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობა მოდის არაწარმოებული აქტივებისა (მიწის) და ძირითადი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსულობაზე შესაბამისად 33.5 მლნ ლარის და 3.7 მლნ ლარის ოდენობით.

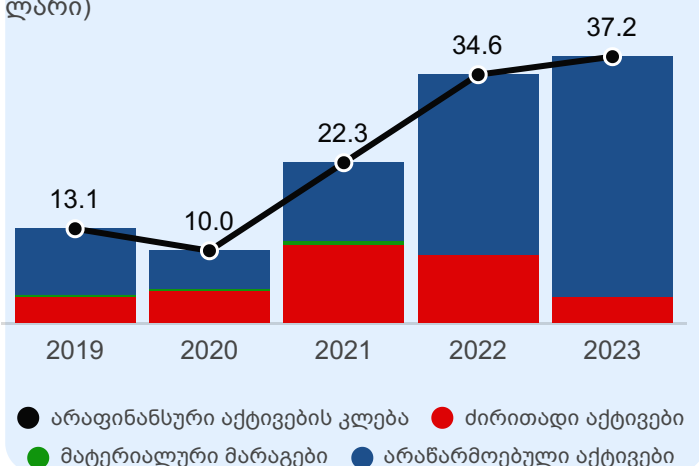
დიაგრამა 215. შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 216. სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 217. არაფინანსური აქტივების კლებით მიღებული შემოსულობები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

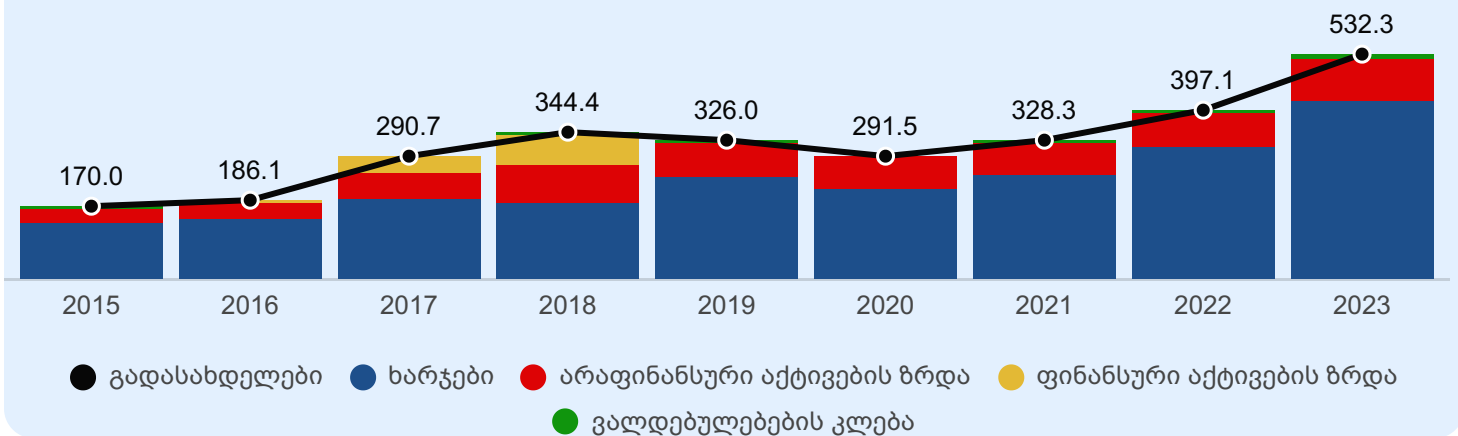

გადასახდელები

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელებმა 532.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (397.1 მლნ ლარი) 135.2 მლნ ლარით (34.0%-ით) აღემატება. გადასახდელების ძირითადი წილი (79.4%) მოდის ხარჯებზე - 422.9 მლნ ლარის ოდენობით, არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის შესრულებამ 101.2 მლნ ლარი შეადგინა (გადასახდელების 19.0%), ხოლო ვალდებულებების კლების კომპონენტის შესრულებამ - 8.2 მლნ ლარი. რაც შეეხება გადასახდელების მეოთხე კომპონენტს, ფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის ფარგლებში არ მომხდარა სახსრების ათვისება.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში.

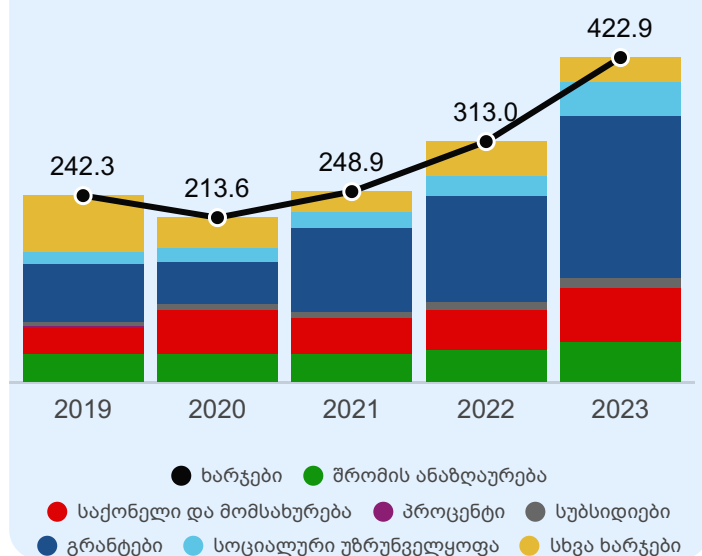
დიაგრამა 218. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებმა 422.9 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (313.0 მლნ ლარი) 109.9 მლნ ლარით (35.1%-ით) აღემატება. 2023 წელს გაწეული მთლიანი ხარჯების 49.7% მოდის გრანტების მუხლზე (210.3 მლნ ლარი), საქონლისა და მომსახურების მუხლის შესრულებამ შეადგინა 70.6 მლნ ლარი (ხარჯების 16.7%), შრომის ანაზღაურებაზე მიიმატა 52.2 მლნ ლარი (ხარჯების 12.4%), სოციალურ უზრუნველყოფაზე - 45.7 მლნ ლარი (10.8%), სხვა ხარჯების შესრულებამ კი 30.1 მლნ ლარი (ხარჯების 7.1%) შეადგინა. რაც შეეხება სუბსიდიებისა და პროცენტის მუხლებს, აღნიშნული მუხლების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების შედარებით დაბალი დონით ხასიათდება და შესაბამისად შეადგენს 13.1 მლნ ლარს და 0.9 მლნ ლარს.

დიაგრამა 219. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯები 2019- 2023 წლებში (მლნ ლარი).

2023 წელს გრანტების მუხლის შესრულებიდან (210.3 მლნ ლარი), ძირითადი წილი 210.2 მლნ ლარი მიიმართა სახელმწიფო ერთეულებზე გადასაცემ გრანტებზე. კერძოდ, თვითმმართველი ერთეულისთვის გადასაცემ კაპიტალურ ტრანსფერზე მიიმართა 119.9 მლნ ლარი, ხოლო მიმდინარე გრანტის სახით სპეციალურ ტრანსფერზე - 86.7 მლნ ლარი. ცენტრალური ბიუჯეტის სსიპ-ებს/ა(ა)იპ-ებს გადაეცა 3.7 მლნ ლარის ოდენობით გრანტი.

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ზრდა 101.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელზე (81.1 მლნ ლარი) 20.1 მლნ ლარით (24.8%-ით) მეტია.

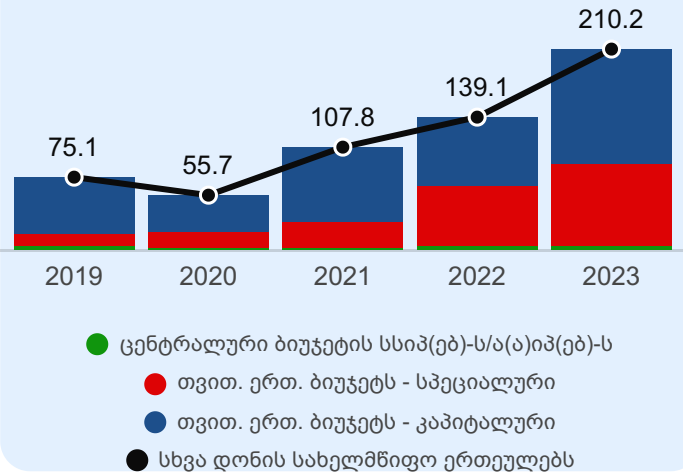
2021 წლიდან, არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტს ზრდის ტენდენცია აქვს, თუმცა, მისი წილი გადასახდელებში მცირდება. კერძოდ, 2023 წელს, 2021 წელთან შედარებით, არაფინანსური აქტივების ზრდის წილი გადასახდელებში 23.1%-დან 19.0%-მდე არის შემცირებული

ვალდებულებების კლება

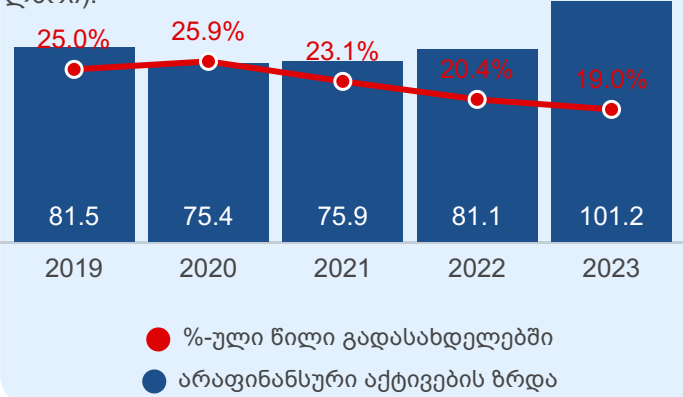
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ვალდებულებების კლება, 2023 წელს, 8.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 5.2 მლნ ლარით აღემატება. 2023 წლის შესრულება სრულად მოდის საშინაო სესხების დაფარვაზე.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ვალდებულებების კლება კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

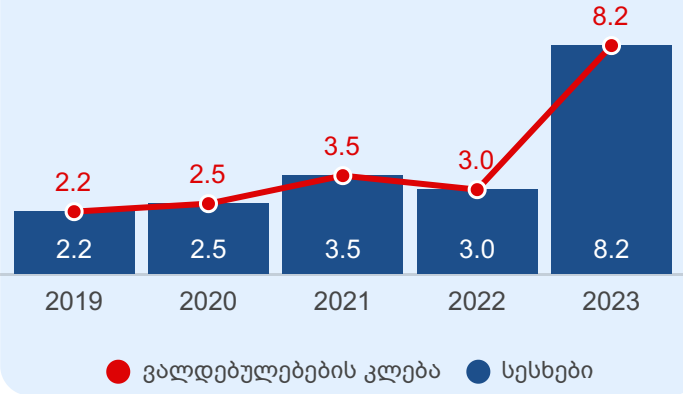
დიაგრამა 220. სახელმწიფო ერთეულებზე გაცემული გრანტები 2019- 2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 221. არაფინანსური აქტივების ზრდა და მისი წილი გადასახდელებში 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დიაგრამა 222. ვალდებულებების კლება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

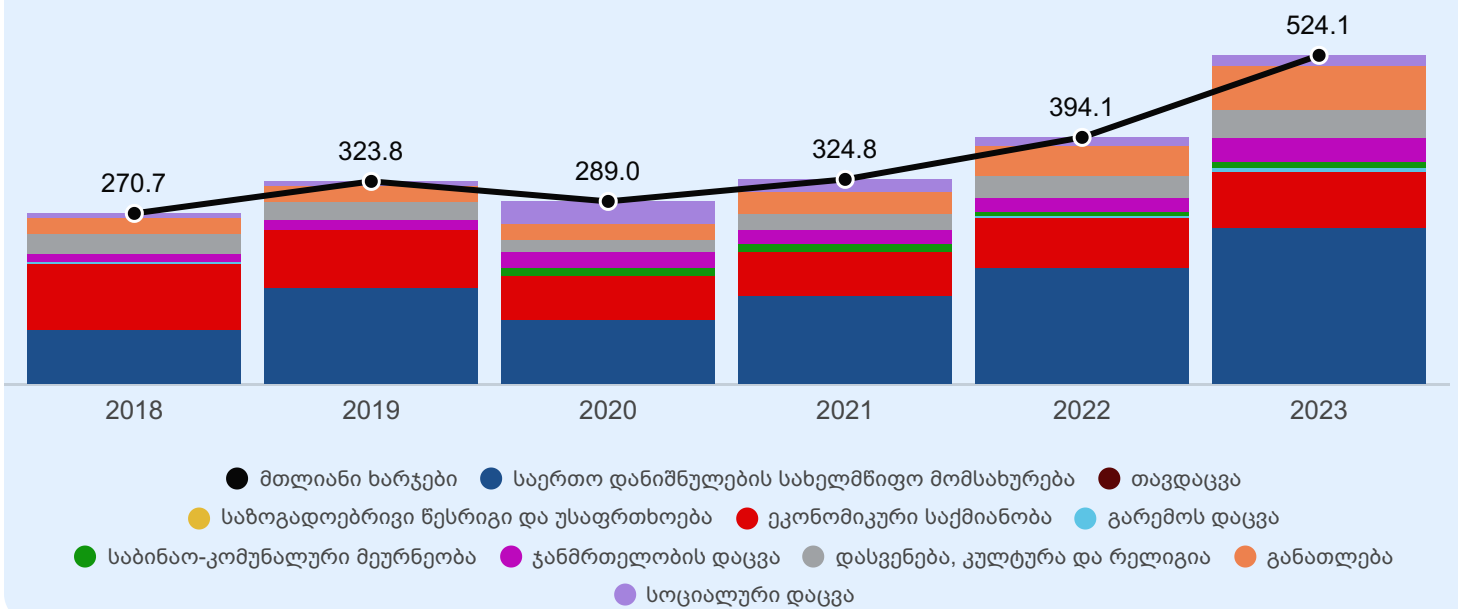
ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 524.1 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 130.0 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებებზე: საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება, ეკონომიკური საქმიანობა და განათლება. ამასთან აღსანიშნავია, რომ 2021 წლიდან აღნიშნული მიმართულებები წარმოადგენდნენ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებას.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის 2018-2023 წლების ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების კლასიფიკაცია ფუნქციონალურ ქრილში.

დიაგრამა 223. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

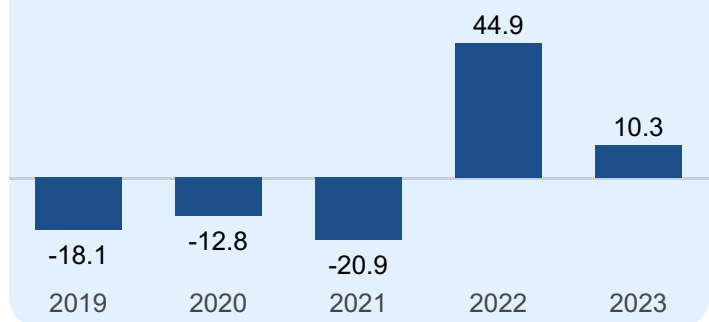

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობებმა 542.6 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 532.3 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 10.3 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 224. ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

3.2 აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკა

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის:

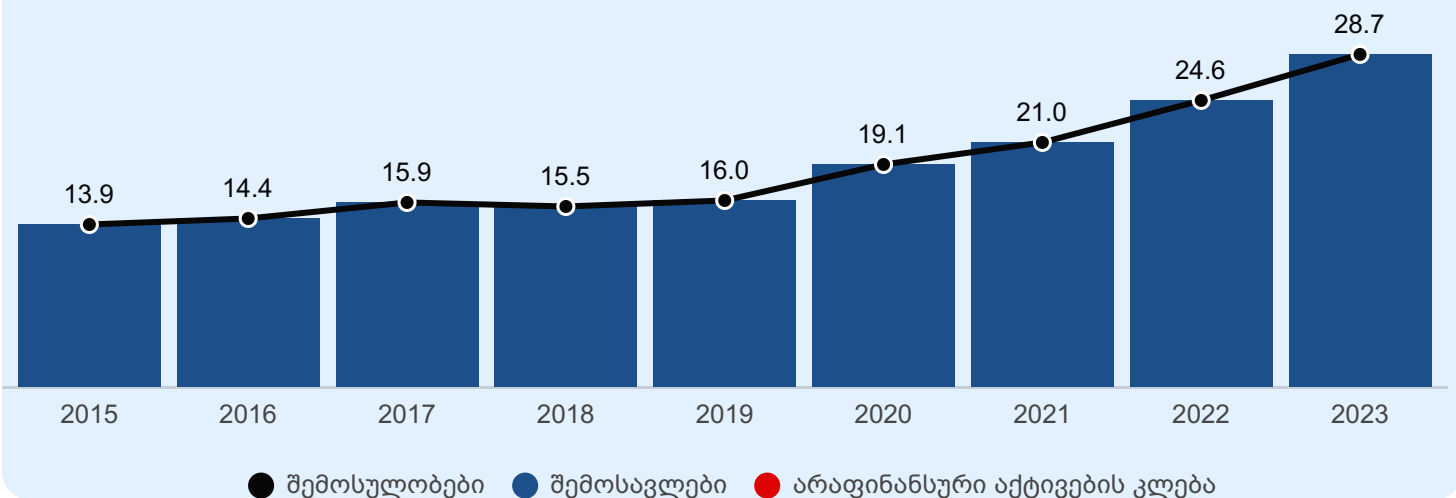
- შემოსულობებმა 28.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (24.6 მლნ ლარი) 4.1 მლნ ლარით (16.8%-ით) აღემატება;
- გადასახდელებმა 28.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (25.0 მლნ ლარი) 3.4 მლნ ლარით (13.4%-ით) აღემატება;
- მიღებული შემოსულობებისა და გაწეული გადასახდელების გათვალისწინებით, ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 0.4 მლნ ლარს შეადგენს.

შემოსულობები

2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობებმა 28.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (24.6 მლნ ლარი) 4.1 მლნ ლარით (16.8%-ით) აღემატება. შემოსულობები ძირითადად მოდის შემოსავლებზე 28.7 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლებიდან მიღებულმა შემოსულობებმა 15.9 ათასი ლარი შეადგინა.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში.

დიაგრამა 225. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

როგორც დიაგრამაზეა გამოსახული, 2015-2023 წლებში, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები ზრდის ტენდენციით ხასიათდება (გარდა 2018 წლისა) და 2023 წელს გასული პერიოდის მაქსიმუმს მიაღწია.

შემოსავლები

2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლებმა 28.7 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (24.6 მლნ ლარი) 4.2 მლნ ლარით (17.0%-ით) აღემატება. 2023 წელს მიღებული შემოსავლებიდან 13.7 მლნ ლარი მოდის საგადასახადო შემოსავლებზე (შემოსავლების 47.5%), ხოლო 14.4 მლნ ლარი - გრანტებზე (50.2%). 2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლებში სხვა შემოსავლების წილი მცირეა - 0.7 მლნ ლარი.

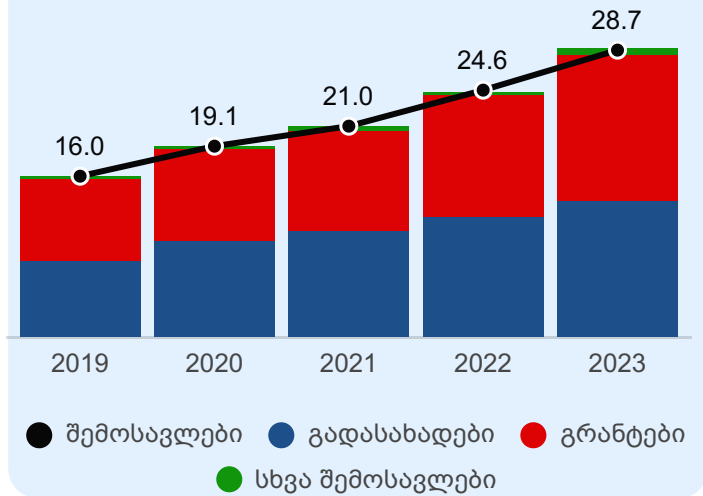
ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები მოიცავს მხოლოდ საშემოსავლო გადასახადიდან მიღებულ შემოსავალს.

2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გრანტის სახით მიღებულმა შემოსავლებმა 14.4 მლნ ლარი შეადგინა, რომელიც წარმოადგენს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებულ სპეციალურ ტრანსფერს (უცხო სახელმწიფოთა მთავრობებიდან მიღებულია მიმდინარე გრანტი 27.0 ათასი ლარის ოდენობით). აღნიშნული მაჩვენებელი 2.3 მლნ ლარით მეტია 2022 წლის ფაქტობრივ მონაცემთან შედარებით. მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გრანტის სახით მიღებული შემოსავალი 2019-2023 წლებში.

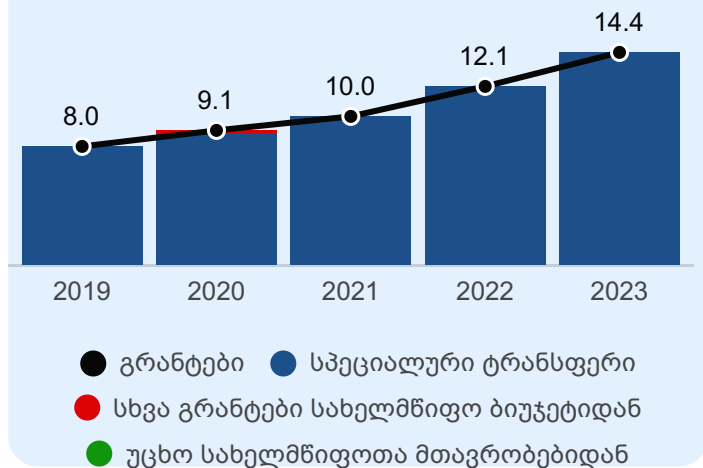
რაც შეეხება სხვა შემოსავლებს, 2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის სხვა შემოსავლებმა 653.7 ათასი ლარი შეადგინა, საიდანაც დიდი წილი (643.2 ათასი ლარი) მოდის პროცენტებზე. სხვა შემოსავლების 2023 წლის მაჩვენებელი 222.5 ათასი ლარით აღემატება 2022 წლის ანალოგიურ მონაცემს, რაც დაკავშირებულია პროცენტების სახით 326.0 ათასი ლარით მეტი შემოსავლის მიღებასთან.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში.

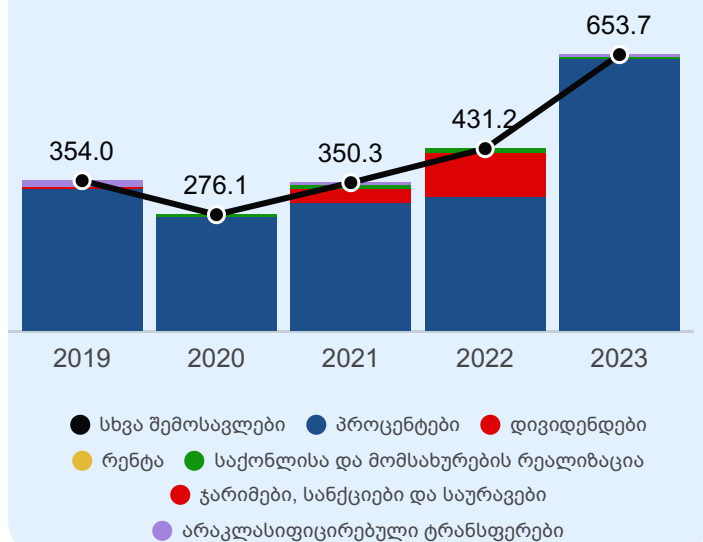
დიაგრამა 226. შემოსავლები კომპონენტების მიხედვით 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 227. გრანტის სახით მიღებული შემოსავლები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი)

დიაგრამა 228. სხვა შემოსავლები 2019-2023 წლებში (ათასი ლარი)

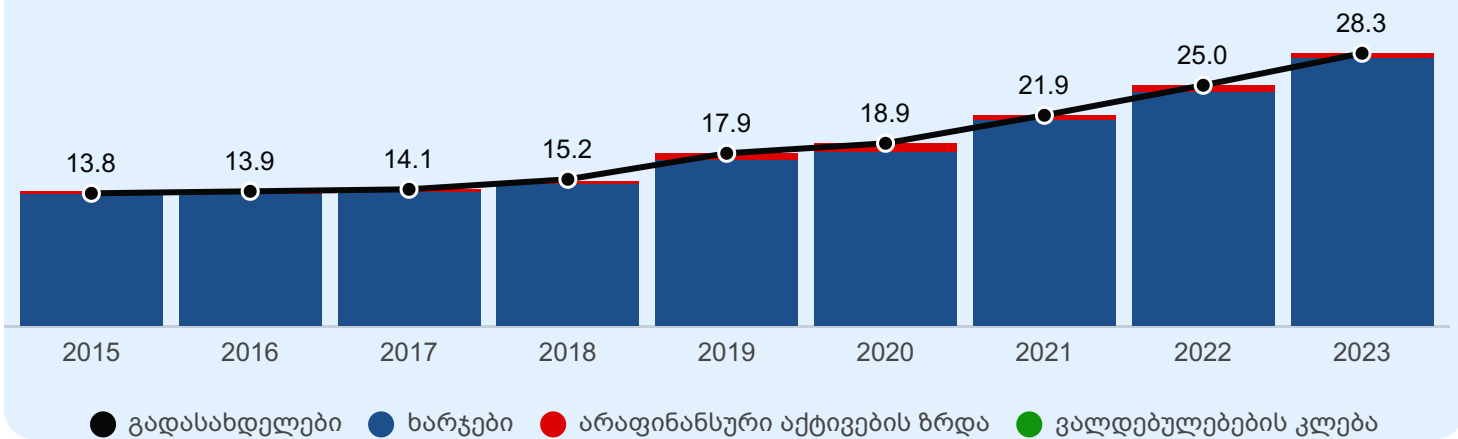

გადასახდელები

2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელებმა 28.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (25.0 მლნ ლარი) 3.4 მლნ ლარით (13.4%-ით) აღემატება. გადასახდელების ძირითადი წილი (98.7%) მოდის ხარჯებზე 27.9 მლნ ლარის ოდენობით, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტის შესრულებამ 0.4 მლნ ლარი შეადგინა (გადასახდელების 1.3%). რაც შეეხება ფინანსური აქტივების ზრდასა და ვალდებულებების კლებას, აღნიშნული კომპონენტების ფარგლებში არ მომხდარა სახსრების ათვისება.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში.

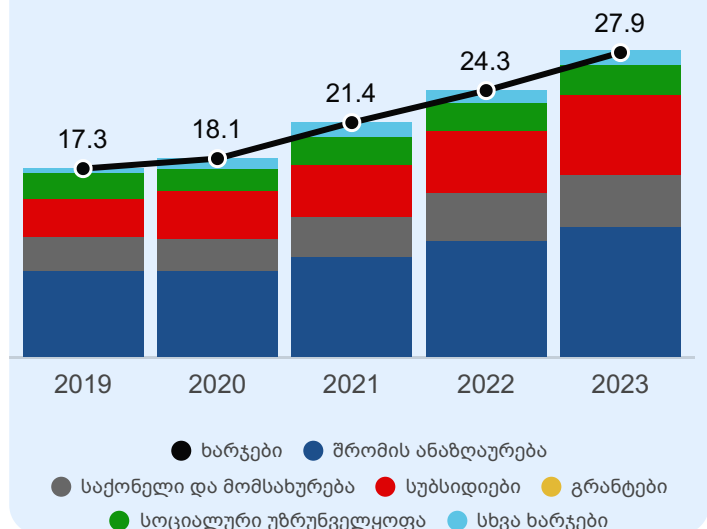
დიაგრამა 229. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახდელები კომპონენტების მიხედვით 2015-2023 წლებში (მლნ ლარი).

ხარჯები

2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებმა 27.9 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს (24.3 მლნ ლარი) 3.6 მლნ ლარით (14.9%-ით) აღემატება. 2023 წელს გაწეული მთლიანი ხარჯების 42.5% მოდის შრომის ანაზღაურების მუხლზე (11.9 მლნ ლარი), სუბსიდიებზე მიიმართა 7.4 მლნ ლარი (ხარჯების 26.5%), საქონელი და მომსახურების მუხლის შესრულებამ შეადგინა 4.7 მლნ ლარი (ხარჯების 16.7%), სოციალური უზრუნველყოფის მუხლის შესრულებამ - 2.7 მლნ ლარი (ხარჯების 9.7%), სხვა ხარჯების მუხლზე მიიმართა 1.3 მლნ ლარი (ხარჯების 4.5%). რაც შეეხება გრანტების მუხლს, გრანტების ფაქტობრივი მაჩვენებლები შესრულების დაბალი დონით გამოირჩევა და 24.7 ათას ლარს შეადგენს, ხოლო პროცენტის მუხლის ფარგლებში, 2023 წელს, არ მომხდარა სახსრების ათვისება.

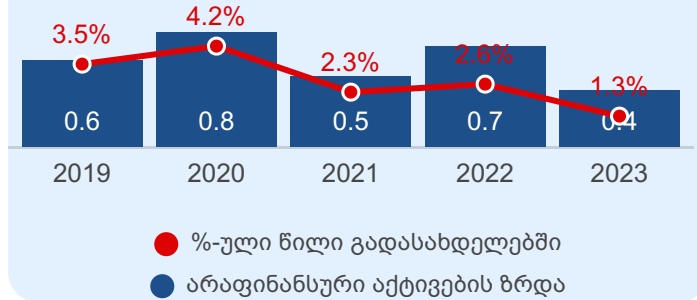
დიაგრამა 230. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯები 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

არაფინანსური აქტივების ზრდა

2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ზრდამ 0.4 მლნ ლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 0.3 მლნ ლარით (41.9%-ით) ჩამორჩება. ასევე, შემცირებულია 2023 წელს, 2022 წელთან შედარებით, არაფინანსური აქტივების ზრდის წილი გადასახდელებში 2.6%-დან 1.3%-მდე.

დიაგრამა 231. არაფინანსური აქტივების ზრდა და მისი წილი გადასახდელებში 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

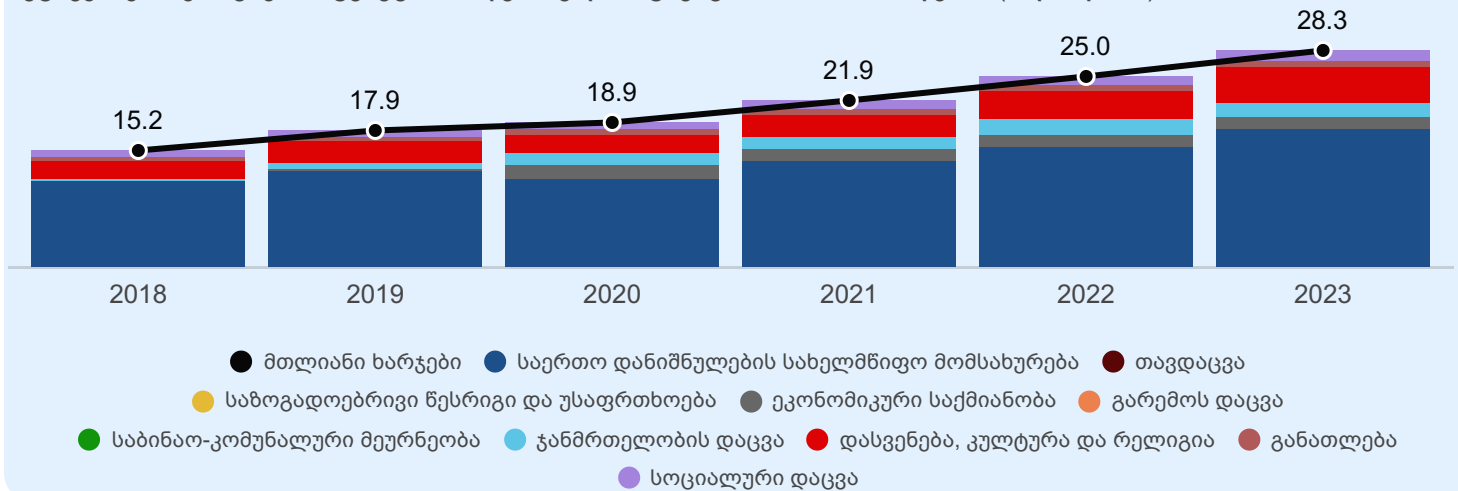

ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შესრულებამ 28.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 2022 წლის მაჩვენებელს 3.4 მლნ ლარით აღემატება.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით 2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ასიგნებები მიიმართა შემდეგ 3 ყველაზე მსხვილ მიმართულებაზე: საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება, დასვენება, კულტურა და რელიგია და ჯანმრთელობის დაცვა.

დიაგრამა 232. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსურ აქტივებზე ოპერაციების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია 2018-2023 წლებში (მლნ ლარი).

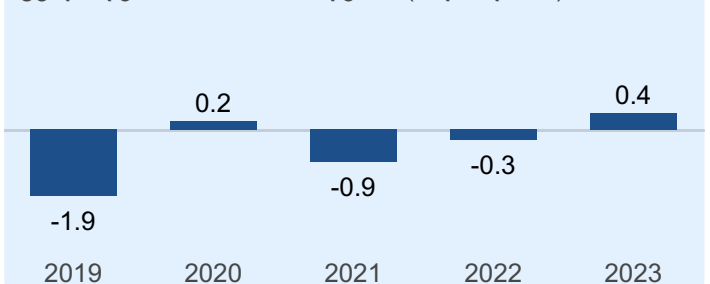

ნაშთის ცვლილება

2023 წელს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობებმა 28.7 მლნ ლარი შეადგინა, ხოლო გადასახდელებმა - 28.3 მლნ ლარი, შესაბამისად ნაშთის ცვლილება (დაგროვება) 0.4 მლნ ლარს შეადგენს.

მოცემულ დიაგრამაზე წარმოდგენილია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში.

დიაგრამა 233. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ნაშთის ცვლილება 2019-2023 წლებში (მლნ ლარი).

დანართი: საქართველოს მუნიციპალიტეტების 2023 წლის ბიუჯეტებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტების შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება (მლნ ლარი)

დასახელება	ჯამური მონაცემები	სულ მუნიციპალიტეტები	თბილისი	აჭარის მხარე	ბათუმი	ქობულეთი	ხელგანაური	ქედა	შუახევი	ხულო
შემოსულობები	5,018.9	4,447.6	1,786.7	521.2	343.5	61.3	43.8	24.3	21.2	27.1
შემოსავლები	4,788.6	4,254.5	1,691.4	510.7	333.4	61.2	43.7	24.3	21.2	27.1
გადასახადები	2,738.4	2,241.9	920.3	186.9	103.0	30.8	20.9	15.4	8.3	8.6
ქონების გადასახადი	648.3	648.3	286.7	65.0	45.8	7.5	5.0	0.4	3.2	3.1
დღგ	1,593.6	1,593.6	633.6	121.9	57.2	23.3	15.9	15.0	5.1	5.4
გრანტები	1,372.6	1,357.9	443.2	215.6	134.0	24.7	18.5	8.3	12.3	17.8
სხვა შემოსავლები	677.6	654.7	327.9	108.2	96.4	5.7	4.3	0.6	0.6	0.7
არაფინანსური აქტივების კლება	230.2	193.0	95.2	10.4	10.1	0.1	0.2	0.01	0.03	-
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	0.1	0.1	0.1	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების ზრდა	0.02	0.02	0.02	0.0001	0.0001	-	-	-	-	-
საშინაო	0.02	0.02	0.02	-	-	-	-	-	-	-
საგარეო	0.0001	0.0001	-	0.0001	0.0001	-	-	-	-	-
გადასახდელები	4,972.4	4,411.8	1,722.2	515.5	337.6	61.2	44.0	24.8	21.3	26.6
ხარჯები	3,380.0	2,929.2	1,351.3	299.5	192.3	41.0	22.9	15.5	11.8	16.1
შრომის ანაზღაურება	502.0	437.9	92.2	74.2	37.6	15.3	2.9	6.0	6.0	6.5
საქონელი და მომსახურება	621.3	546.1	206.3	95.2	68.4	11.8	2.4	3.4	3.5	5.8
პროცენტი	26.7	25.8	8.5	4.7	4.5	0.2	-	0.01	-	-
სუბსიდიები	1,220.3	1,199.8	617.2	37.9	19.4	2.7	12.9	2.8	0.01	0.03
გრანტები	222.0	11.7	1.5	0.3	0.002	-	-	0.01	-	0.3
სოციალური უზრუნველყოფა	306.0	257.6	144.2	27.5	16.9	3.2	3.1	1.5	1.2	1.5
სხვა ხარჯები	481.8	450.5	281.5	59.7	45.4	7.7	1.6	1.9	1.1	2.0
არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,510.6	1,409.0	342.1	189.5	119.7	19.3	21.1	9.3	9.6	10.6
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების კლება	81.7	73.6	28.8	26.6	25.6	0.9	-	0.03	-	-
საშინაო	81.7	73.6	28.8	26.6	25.6	0.9	-	0.03	-	-
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	46.5	35.8	64.4	5.6	5.8	0.1	-0.1	-0.5	-0.1	0.4

დასახელება	კახეთის მხარე	ახმეტა	გურჯაანი	დედოფლისწყარო	თელავი	ლაგოდეხი	საგარეჯო	სიღნაღი	ყვარელი
შემოსულობები	284.2	29.9	43.9	18.4	50.7	37.6	47.2	30.5	26.0
შემოსავლები	270.0	29.4	42.9	18.2	48.8	36.1	39.3	30.3	25.0
გადასახადები	164.0	19.0	28.0	9.5	32.2	19.0	25.7	14.2	16.4
ქონების გადასახადი	42.4	2.5	6.4	4.4	9.5	2.4	6.1	4.8	6.2
დღგ	121.6	16.6	21.5	5.1	22.6	16.6	19.6	9.4	10.2
გრანტები	85.7	8.9	11.9	7.2	10.9	14.8	9.6	14.9	7.6
სხვა შემოსავლები	20.4	1.4	3.1	1.5	5.8	2.3	4.0	1.1	1.0
არაფინანსური აქტივების კლება	14.2	0.5	1.0	0.2	1.9	1.5	7.8	0.3	0.9
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების ზრდა	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საშინაო	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასახდელები	306.7	32.2	44.9	22.2	63.1	33.8	49.3	32.6	28.4
ხარჯები	160.8	16.4	28.0	10.9	30.4	15.7	27.7	14.7	17.0
შრომის ანაზღაურება	26.8	3.4	3.8	2.7	4.5	2.7	4.1	2.8	2.9
საქონელი და მომსახურება	26.7	2.2	3.3	1.2	6.3	2.6	7.1	1.7	2.3
პროცენტი	0.7	0.1	0.03	0.02	0.4	0.03	0.02	0.1	0.03
სუბსიდიები	82.7	9.6	17.4	6.3	14.0	7.5	10.9	7.2	9.9
გრანტები	1.8	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	1.0	0.1
სოციალური უზრუნველყოფა	8.3	0.6	1.6	0.4	1.9	0.7	1.4	0.7	1.1
სხვა ხარჯები	13.7	0.4	1.8	0.3	3.2	2.0	4.1	1.2	0.8
არაფინანსური აქტივების ზრდა	144.5	15.7	16.8	11.3	32.1	18.0	21.5	17.7	11.3
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების კლება	1.4	0.2	0.1	0.1	0.6	0.1	0.1	0.3	0.1
საშინაო	1.4	0.2	0.1	0.1	0.6	0.1	0.1	0.3	0.1
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	-22.5	-2.3	-1.0	-3.9	-12.4	3.8	-2.2	-2.1	-2.4

დასახელება	იმერეთის მხარე	ქუთაისი	ქიათურა	ტყიბული	წყალტუ ბო	ბაღდა თი	ვანი	ზესტა ფონი	თერჯო ლა	სამტრე დია	საჩხერე	ხარაგაუ ლი	ხონი
შემოსულობები	457.1	106.7	47.3	21.9	44.0	21.5	20.6	41.5	30.1	35.6	44.3	24.7	18.8
შემოსავლები	441.0	96.0	47.1	21.5	42.4	21.0	20.1	41.2	29.7	34.8	44.1	24.7	18.4
გადასახადები	244.6	67.9	22.2	9.2	22.6	10.0	9.8	27.0	15.6	20.6	20.2	10.2	9.4
ქონების გადასახადი	36.2	12.5	3.7	0.9	3.0	1.1	0.6	5.6	2.7	3.0	1.1	1.6	0.5
დღგ	208.4	55.5	18.5	8.3	19.6	8.9	9.2	21.4	12.9	17.5	19.1	8.6	8.9
გრანტები	158.4	14.2	20.5	11.8	14.6	9.6	10.0	11.1	12.6	11.1	20.8	13.8	8.4
სხვა შემოსავლები	37.9	13.9	4.4	0.5	5.2	1.4	0.3	3.2	1.6	3.2	3.1	0.7	0.5
არაფინანსური აქტივების კლება	16.2	10.8	0.2	0.4	1.7	0.6	0.5	0.3	0.4	0.8	0.1	0.01	0.4
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
გაღდებულიების ზრდა	0.0001	0.0001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საშინაო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საგარეო	0.0001	0.0001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასახდელები	471.4	117.7	44.7	23.0	41.4	20.4	20.2	47.5	31.0	38.1	45.6	23.5	18.2
ხარჯები	294.7	89.0	29.0	15.0	26.0	12.8	12.4	22.2	20.5	22.2	19.0	14.6	11.8
შრომის ანაზღაურება	75.7	39.9	3.7	2.3	4.2	3.1	3.2	3.4	3.3	3.6	3.6	2.9	2.5
საქონელი და მომსახურება	54.3	21.5	2.9	2.4	5.2	1.9	1.7	3.3	3.8	3.0	3.2	3.1	2.3
პროცენტი	3.1	2.7	0.03	0.02	0.02	0.04	0.02	0.1	0.02	0.03	0.03	0.02	0.02
სუბსიდიები	110.4	8.7	18.3	5.7	11.3	6.0	5.6	10.8	10.8	10.9	10.1	6.7	5.5
გრანტები	1.9	0.3	0.1	0.01	1.2	0.1	0.02	0.1	0.02	0.03	0.1	0.04	0.01
სოციალური უზრუნველყოფა	21.4	6.5	1.9	0.8	1.7	0.8	0.9	2.1	1.2	2.1	1.2	1.2	0.8
სხვა ხარჯები	27.9	9.3	2.0	3.8	2.5	0.8	0.9	2.4	1.4	2.5	0.8	0.6	0.7
არაფინანსური აქტივების ზრდა	171.9	24.9	15.6	7.9	15.3	7.6	7.8	25.0	10.4	15.9	26.5	8.9	6.3
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
გაღდებულიების კლება	4.8	3.9	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
საშინაო	4.8	3.9	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	-14.2	-11.0	2.5	-1.0	2.6	1.1	0.4	-6.0	-0.9	-2.5	-1.4	1.2	0.6

დასახელება	სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარე	ფოთი	ზუგდიდი	აბაშა	მარტვილი	მესტია	სენაკი	ჩხოროწყუ	წალენჯიხა	ხობი
შემოსულობები	327.1	56.0	79.8	23.2	28.6	35.0	35.3	22.8	22.9	23.5
შემოსავლები	319.1	51.5	77.3	23.1	28.6	34.7	34.9	22.8	22.9	23.3
გადასახადები	167.5	25.2	46.9	9.5	13.6	17.7	16.4	11.4	13.9	13.0
ქონების გადასახადი	49.4	16.5	8.3	1.4	0.7	9.4	1.7	2.7	3.8	4.8
დღგ	118.1	8.6	38.6	8.1	12.9	8.3	14.7	8.8	10.0	8.1
გრანტები	122.8	11.2	24.6	13.2	14.0	15.0	16.8	10.9	8.3	8.9
სხვა შემოსავლები	28.8	15.1	5.9	0.4	1.0	2.1	1.8	0.4	0.7	1.5
არაფინანსური აქტივების კლება	8.0	4.5	2.4	0.1	0.1	0.2	0.4	0.1	0.1	0.2
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების ზრდა	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საშინაო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასახდელები	324.7	46.1	83.2	21.0	28.5	36.3	37.5	22.7	24.4	25.0
ხარჯები	196.3	34.2	57.4	12.6	14.0	17.7	18.0	12.9	15.3	14.1
შრომის ანაზღაურება	36.2	4.6	8.6	3.2	3.8	2.6	3.2	3.4	2.8	3.8
საქონელი და მომსახურება	36.1	8.6	7.2	1.9	1.9	5.8	2.7	2.7	2.5	2.7
პროცენტი	2.5	0.4	1.8	0.02	0.1	0.1	0.02	0.02	0.1	0.02
სუბსიდიები	95.8	15.6	32.2	5.9	6.2	7.0	8.7	5.7	8.0	6.3
გრანტები	0.4	0.1	0.1	0.03	0.1	0.01	0.1	0.02	-	0.03
სოციალური უზრუნველყოფა	11.1	1.8	3.1	0.6	1.2	0.7	1.2	0.8	1.3	0.5
სხვა ხარჯები	14.3	3.0	4.4	1.0	0.6	1.4	2.2	0.3	0.6	0.7
არაფინანსური აქტივების ზრდა	124.5	11.3	23.3	8.3	14.3	18.3	19.5	9.7	8.9	10.9
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების კლება	3.9	0.6	2.4	0.1	0.2	0.3	0.1	0.1	0.2	0.1
საშინაო	3.9	0.6	2.4	0.1	0.2	0.3	0.1	0.1	0.2	0.1
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	2.4	9.8	-3.4	2.2	0.2	-1.3	-2.2	0.2	-1.5	-1.5

დასახელება	შიდა ქართლის მხარე	გორი	ერედვი	ქურთა	ქარელი	კასპი	თიღვი	ხაშური
შემოსულობები	205.9	93.6	2.7	2.6	31.3	34.0	2.0	39.6
შემოსავლები	199.2	88.0	2.7	2.6	30.7	33.6	2.0	39.5
გადასახადები	125.5	61.0	0.00001	0.00003	18.6	20.7	-	25.3
ქონების გადასახადი	18.7	6.5	0.00001	0.00003	1.7	6.3	-	4.2
დღგ	106.8	54.5	-	-	16.9	14.3	-	21.0
გრანტები	52.3	16.4	2.7	2.6	9.7	9.1	2.0	9.7
სხვა შემოსავლები	21.4	10.6	0.01	0.00001	2.4	3.9	0.01	4.6
არაფინანსური აქტივების კლება	6.7	5.5	0.0	-	0.6	0.4	-	0.1
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების ზრდა	-	-	-	-	-	-	-	-
საშინაო	-	-	-	-	-	-	-	-
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასახდელები	210.5	101.2	2.7	2.6	30.7	33.4	2.0	37.9
ხარჯები	114.4	59.3	2.5	2.5	14.4	17.5	2.0	16.2
შრომის ანაზღაურება	17.8	6.1	1.3	1.3	2.8	2.6	1.0	2.8
საქონელი და მომსახურება	15.2	8.1	0.4	0.2	1.5	2.5	0.2	2.3
პროცენტი	2.0	1.6	-	-	0.02	0.1	-	0.4
სუბსიდიები	64.5	35.8	0.5	0.6	8.6	10.3	0.4	8.4
გრანტები	0.8	0.2	-	-	0.2	0.2	-	0.2
სოციალური უზრუნველყოფა	7.4	3.3	0.1	0.2	1.0	1.3	0.2	1.3
სხვა ხარჯები	6.6	4.3	0.2	0.3	0.3	0.5	0.2	0.9
არაფინანსური აქტივების ზრდა	93.1	39.6	0.2	0.1	16.2	15.7	0.003	21.3
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების კლება	3.0	2.3	-	-	0.05	0.2	-	0.4
საშინაო	3.0	2.3	-	-	0.05	0.2	-	0.4
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	-4.6	-7.6	0.02	-0.03	0.6	0.6	0.0	1.7

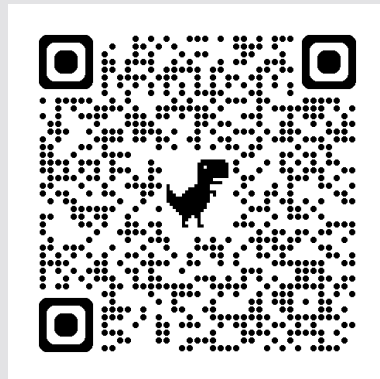
დასახელება	ქვემო ქართლის მხარე	რუსთავი	ბოლნისი	გარდაბანი	დმანისი	თეთრიწყარო	მარნეული	წალკა
შემოსულობები	339.5	104.8	47.8	56.5	24.1	29.5	58.2	18.6
შემოსავლები	315.3	89.7	47.5	50.2	24.0	28.3	57.2	18.5
გადასახადები	185.4	62.4	11.4	31.6	14.4	17.4	37.3	10.9
ქონების გადასახადი	68.6	14.9	6.3	26.5	2.0	4.8	8.3	5.8
დღგ	116.8	47.5	5.1	5.1	12.4	12.6	29.0	5.1
გრანტები	78.0	16.5	23.2	10.1	6.3	5.4	9.6	6.9
სხვა შემოსავლები	52.0	10.8	12.8	8.6	3.3	5.5	10.3	0.7
არაფინანსური აქტივების კლება	24.2	15.2	0.3	6.3	0.1	1.2	1.0	0.04
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-
გაღდებულიების ზრდა	-	-	-	-	-	-	-	-
საშინაო	-	-	-	-	-	-	-	-
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასახდელები	341.7	106.5	46.7	54.5	25.0	31.2	59.0	18.9
ხარჯები	235.3	81.6	36.6	36.9	14.9	18.2	38.0	9.0
შრომის ანაზღაურება	54.8	26.1	5.8	6.4	3.0	4.1	6.5	2.9
საქონელი და მომსახურება	50.5	21.1	5.0	7.1	3.5	3.1	9.0	1.7
პროცენტი	3.8	2.4	0.02	1.2	0.02	0.1	0.02	0.02
სუბსიდიები	79.7	6.3	20.7	17.2	4.5	9.3	18.5	3.2
გრანტები	2.8	0.004	0.05	0.7	1.9	0.03	0.1	0.03
სოციალური უზრუნველყოფა	20.5	7.3	3.3	3.8	1.2	0.7	3.6	0.5
სხვა ხარჯები	23.2	18.3	1.8	0.4	0.7	0.9	0.4	0.7
არაფინანსური აქტივების ზრდა	102.5	21.7	10.0	17.2	10.1	12.8	20.9	9.8
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-
გაღდებულიების კლება	3.9	3.2	0.1	0.3	0.1	0.2	0.1	0.1
საშინაო	3.9	3.2	0.1	0.3	0.1	0.2	0.1	0.1
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	-2.3	-1.7	1.2	2.0	-1.0	-1.6	-0.8	-0.3

დასახელება	გურიის მხარე	ლანჩხუთი	ოზურგეთი	ჩოხატაური	სამცხე-ჯავახეთის მხარე	ბორჯომი	ადიგენი	ასპინძა	ახალქალაქი	ახალციხე	ნინოწმინდა
შემოსულობები	129.5	37.4	61.9	30.3	178.2	51.5	21.8	15.9	31.9	39.3	17.8
შემოსავლები	128.2	37.3	61.3	29.6	175.2	50.0	21.3	15.8	31.7	38.6	17.8
გადასახადები	54.7	13.4	31.3	10.0	90.8	16.5	12.9	8.0	14.8	27.3	11.4
ქონების გადასახადი	12.3	1.6	8.2	2.5	36.1	11.4	2.0	2.9	9.7	5.8	4.4
დღგ	42.4	11.8	23.1	7.5	54.7	5.1	10.8	5.1	5.1	21.5	7.0
გრანტები	62.3	19.4	25.3	17.6	58.1	17.1	7.5	7.0	13.4	7.9	5.1
სხვა შემოსავლები	11.2	4.5	4.7	2.0	26.3	16.4	0.9	0.8	3.5	3.4	1.2
არაფინანსური აქტივების კლება	1.3	0.1	0.6	0.6	3.0	1.5	0.5	0.1	0.2	0.7	0.1
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების ზრდა	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საშინაო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასახდელები	136.4	35.7	70.3	30.5	166.4	45.3	22.3	15.7	26.4	38.8	17.8
ხარჯები	75.4	20.7	38.0	16.7	90.2	29.5	9.8	7.3	13.8	21.3	8.5
შრომის ანაზღაურება	19.0	7.0	4.0	8.0	15.9	3.2	2.3	2.1	2.5	3.5	2.2
საქონელი და მომსახურება	20.3	8.5	6.4	5.4	16.6	4.5	2.5	1.3	3.6	2.9	1.9
პროცენტი	0.1	0.02	0.04	0.03	0.2	0.02	0.02	0.0001	0.03	0.04	0.1
სუბსიდიები	20.2	0.7	19.0	0.6	40.1	14.5	3.2	2.7	5.5	11.0	3.0
გრანტები	0.2	-	0.2	-	1.3	0.2	0.4	0.03	0.1	0.6	0.1
სოციალური უზრუნველყოფა	3.2	0.9	1.5	0.9	8.4	3.5	0.5	0.6	1.4	1.6	0.8
სხვა ხარჯები	12.3	3.6	6.9	1.8	7.7	3.5	0.9	0.5	0.6	1.7	0.5
არაფინანსური აქტივების ზრდა	60.7	14.9	32.2	13.7	75.8	15.8	12.4	8.4	12.5	17.4	9.3
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების კლება	0.3	0.1	0.1	0.1	0.4	0.1	0.1	-	0.1	0.1	0.1
საშინაო	0.3	0.1	0.1	0.1	0.4	0.1	0.1	-	0.1	0.1	0.1
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	-6.9	1.7	-8.3	-0.3	11.8	6.1	-0.5	0.2	5.5	0.5	-0.01

დასახელება	მცხეთა- თიანეთის მხარე	ახალგორი	დუშეთი	თიანეთი	მცხეთა	ყაზბეგი	რაჭა- ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის მხარე	ამბროლაური	ლენტეხი	ონი	ცაგერი
შემოსულობები	138.7	3.7	37.0	18.2	59.0	20.8	78.2	23.6	15.9	20.4	18.3
შემოსავლები	125.7	3.7	35.1	17.6	48.6	20.7	77.3	22.9	15.9	20.3	18.2
გადასახადები	66.3	0.01	17.5	9.5	26.3	12.9	35.9	11.6	6.1	8.2	10.0
ქონების გადასახადი	29.9	0.01	5.5	0.5	16.1	7.8	3.0	1.0	0.1	1.2	0.6
დღგ	36.3	-	12.0	9.1	10.2	5.1	33.0	10.5	6.1	7.0	9.4
გრანტები	41.4	3.6	14.8	7.7	11.3	4.0	38.9	10.4	9.3	11.6	7.6
სხვა შემოსავლები	18.1	0.0	2.8	0.4	11.0	3.9	2.5	1.0	0.5	0.5	0.5
არაფინანსური აქტივების კლება	12.9	-	1.9	0.6	10.4	0.03	0.9	0.7	0.04	0.1	0.1
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების ზრდა	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საშინაო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასახდელები	134.3	3.7	35.4	18.2	59.9	17.2	80.5	24.5	17.1	19.6	19.2
ხარჯები	71.6	3.7	16.8	9.9	31.7	9.5	38.3	12.4	7.6	7.5	10.9
შრომის ანაზღაურება	14.0	1.3	3.6	2.4	4.9	1.8	10.5	3.0	2.3	2.5	2.7
საქონელი და მომსახურება	15.6	0.2	4.5	1.9	7.9	1.0	9.1	2.4	2.1	2.7	1.9
პროცენტი	0.1	-	0.02	0.01	0.05	0.01	0.1	0.04	-	0.02	0.02
სუბსიდიები	35.6	1.9	7.0	4.5	16.6	5.6	15.6	5.7	2.9	1.7	5.2
გრანტები	0.5	0.04	0.1	0.3	0.1	0.01	0.1	-	0.01	0.03	0.04
სოციალური უზრუნველყოფა	3.5	0.2	0.8	0.5	1.3	0.6	1.8	0.7	0.2	0.3	0.6
სხვა ხარჯები	2.3	0.02	0.8	0.2	0.9	0.4	1.2	0.5	0.1	0.3	0.4
არაფინანსური აქტივების ზრდა	62.5	0.0	18.5	8.2	28.0	7.7	41.9	12.0	9.6	12.1	8.2
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ვალდებულებების კლება	0.3	-	0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	0.1	-	0.1	0.1
საშინაო	0.3	-	0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	0.1	-	0.1	0.1
საგარეო	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	4.3	-0.03	1.7	-0.02	-0.9	3.6	-2.2	-0.9	-1.2	0.8	-0.9

დასახელება	აფხაზეთის მხარე	აჭარა	სულ აგტონომიური რესპუბლიკები	აფხაზეთის ა/რ-ის რესპუბლიკური ბიუჯეტი	აჭარის ა/რ-ის რესპუბლიკური ბიუჯეტი
შემოსულობები	1.4	1.4	571.3	28.7	542.6
შემოსავლები	1.3	1.3	534.1	28.7	505.4
გადასახადები	0.001	0.001	496.5	13.7	482.9
ქონების გადასახადი	0.001	0.001	-	-	-
დღგ	-	-	-	-	-
გრანტები	1.3	1.3	14.7	14.4	0.3
სხვა შემოსავლები	0.003	0.003	22.9	0.7	22.2
არაფინანსური აქტივების კლება	0.1	0.1	37.2	0.02	37.2
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-
გაღდებულებების ზრდა	-	-	-	-	-
საშინაო	-	-	-	-	-
საგარეო	-	-	-	-	-
გადასახდელები	1.4	1.4	560.6	28.3	532.3
ხარჯები	1.4	1.4	450.8	27.9	422.9
შრომის ანაზღაურება	0.7	0.7	64.1	11.9	52.2
საქონელი და მომსახურება	0.1	0.1	75.3	4.7	70.6
პროცენტი	-	-	0.9	-	0.9
სუბსიდიები	0.1	0.1	20.5	7.4	13.1
გრანტები	-	-	210.3	0.02	210.3
სოციალური უზრუნველყოფა	0.3	0.3	48.4	2.7	45.7
სხვა ხარჯები	0.1	0.1	31.3	1.3	30.1
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.003	0.003	101.6	0.4	101.2
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	-	-	-	-	-
გაღდებულებების კლება	-	-	8.2	-	8.2
საშინაო	-	-	8.2	-	8.2
საგარეო	-	-	-	-	-
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / - გამოყენება)	0.04	0.04	10.7	0.4	10.3

დოკუმენტი ინტერაქტიულ ფორმატში
შეგიძლიათ იხილოთ

ინტერაქტიული სტატისტიკა (ინფოგრაფიკები)
შეგიძლიათ იხილოთ

